

Lausuntopyyntö: Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden palveluverkko sekä palvelustrategia

Johdanto

Keski-Suomen hyvinvointialue pyytää lausuntoa palveluverkko- sekä palvelustrategiaesityksiin.

Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelussa keskeisinä periaatteina ovat toiminnan ja talouden yhteensovittaminen ja toimivien palvelujen turvaaminen hyvin tiukassa taloustilanteessa.

Palvelustrategiassa asetetaan tavoitteet hyvinvointialueen toiminnalle, ja palveluverkkosuunnitelmassa linjataan, miten ja missä palveluita jatkossa tarjotaan.

Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkko koostuu sosiaali- ja terveystalouden palvelukanavista, joihin kuuluvat muun muassa palvelutuotannon toimipisteet, digitaaliset palvelut, liikkuvat palvelut ja asiakkaille kotiin vietävät palvelut. Suunnitelmassa tarkastellaan, miten palvelut järjestetään mahdollisimman yhdenvertaisesti kaikille keski-suomalaisille.

Tausta

Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää, millaisia sosiaali- ja terveystalouden palveluita tarjotaan ja mihin suuntaan niitä kehitetään pitkällä aikavälillä. Siinä sovitaan myös, miten palvelut järjestetään niin, että ne vastaavat asukkaiden tarpeisiin, ovat helposti saatavilla ja toimivat mahdollisimman tehokkaasti käytettävissä olevalla rahoituksella. Keski-Suomen hyvinvointialueella laadittava palvelustrategia korvaa nykyiset järjestämisen linjaukset ja määrittää pitkän aikavälin tavoitteet palveluiden kehittämiselle.

Hyvinvointialueen palveluverkkotyössä määritellään sosiaali- ja terveystalouden palveluverkko tuleville vuosille. Meidän on käytettävä rajalliset resurssimme niin, että ne

tuottavat mahdollisimman paljon terveyshyötyä ja hyvinvointia alueemme asukkaille. Palvelut saattavat muuttua muutosten myötä, mutta ne eivät katoa. Palveluita tullaan järjestämään eri tavoin -kasvokkain, digitaalisesti ja yhdessä kumppaneiden kanssa. Palveluita tullaan järjestämään joustavasti arkeen sovittaen: päivittäin tarvittavat palvelut pidetään helposti saavutettavina, kun taas harvemmin tarvittavat voivat olla pidemmän matkan päässä.

Väestönkasvu vaihtelee alueittain, mikä vaikuttaa myös palveluiden sijaintiin ja etäisyyksiin. Palveluiden kokonaisuus tukee jatkossakin ihmisten hyvää arkea, parhaimmillaan siten, että ongelmat ja vaivat ennaltaehkäistään, tai että ne eivät kasva liian suuriksi.

Tavoitteet

Lausuntojen avulla halutaan arvioida esityksen vaikutuksia asukkaiden arkeen, ympäristöön, elinvoimaan ja eri seutuihin mahdollisimman monipuolisesti. Toivomme lausunnoissa myös ehdotuksia siitä, kuinka tuemme keskisuomalaisia muutostilanteissa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi sivustolla julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausunnon jättämisen helpottamiseksi olemme esittäneet kysymyksiä, mutta voit jättää myös vapaamuotoisen lausunnon.

Mikäli lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, se voidaan toimittaa myös Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamoon määräaikaan mennessä osoitteeseen: kirjaamo@hyvaks.fi. Otsikoi sähköposti: Palveluverkkolausunto

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan Lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoesitys ja palveluverkko tulevat lausuttavaksi 8.10.2025 kello 12.30.

Kirjalliset lausunnot pyydetään toimittamaan Lausuntopalvelu.fi kautta 5.11.2025 kello 16.00 mennessä

Päätöksen palveluverkosta ja palvelustrategiasta tekee Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuusto kokouksessaan 9.10.2025.

Valmistelijat

Lisätietoa antaa tarvittaessa:

Sosiaali- ja terveystalveluiden toimialajohtaja Kati Kallimo, kati.kallimo(at)hyvaks.fi

Järjestämispäällikkö Jarna Virtanen, jarna.virtanen(at)hyvaks.fi

Viestintäjohtaja Tero Manninen, tero.manninen(at)hyvaks.fi

Linkit

https://www.hyvaks.fi/sites/default/files/2025-10/Palvelustrategia_esitys_08102025.pdf - Palvelustrategiaesitys

https://www.hyvaks.fi/sites/default/files/2025-10/Palvelustrategiaesitys_08102025_helppolukuinen_versio.pdf - Palvelustrategiaesitys, helppolukuinen versio

https://www.hyvaks.fi/sites/default/files/2025-10/TIIVIS_lopullinen%20palveluverkkoesitys_vaihe2_08102025.pdf - Palveluverkkoesitys

https://www.hyvaks.fi/sites/default/files/2025-10/LAAJA_lopullinen%20palveluverkkoesitys_vaihe2_08102025.pdf - Palveluverkkoesitys, helppolukuinen versio

Jakelu:

Hankasalmen kunta
Joutsan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jämsän kaupunki
Kannonkosken kunta
Karstulan kunta
Keski-Suomen liitto
Keuruun kaupunki
Kinnulan kunta
Kivijärven kunta
Konneveden kunta
Kyyjärven kunta
Laukaan kunta
Luhangan kunta
Multian kunta
Muuramen kunta
Petäjäveden kunta
Pihtiputaan kunta
Saarijärven kaupunki
Toivakan kunta
Uuraisten kunta
Viitasaaren kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Miten palvelustrategiaesityksessä asetetut sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet palvelevat mielestäsi keskisuomalaisten arkea?

Miten näet ehdotettujen palvelustrategian ja palveluverkon vaikuttavan keskisuomalaisten arkeen?

Mitä muita vaikutuksia palveluverkolla on, esimerkiksi ihmisvaikutukset, seutuvaikutukset, ympäristövaikutukset tai vaikutukset elinvoimaan?

Miten voisimme tukea asukkaita, asiakkaita ja potilaita nykyistä paremmin tilanteissa, joissa palveluihin tulee muutoksia?

Voit jättää vapaamuotoisen lausunnon tänne:

Voit jättää liitteitä lausunnon yhteyteen. Sallittuja tiedostoformaatteja ovat: pdf, doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx, csv, txt, rtf, zip, jpg, jpeg, png, gif and tif. Liitetiedostojen koko tulee olla pienempi kuin 50 Mb.

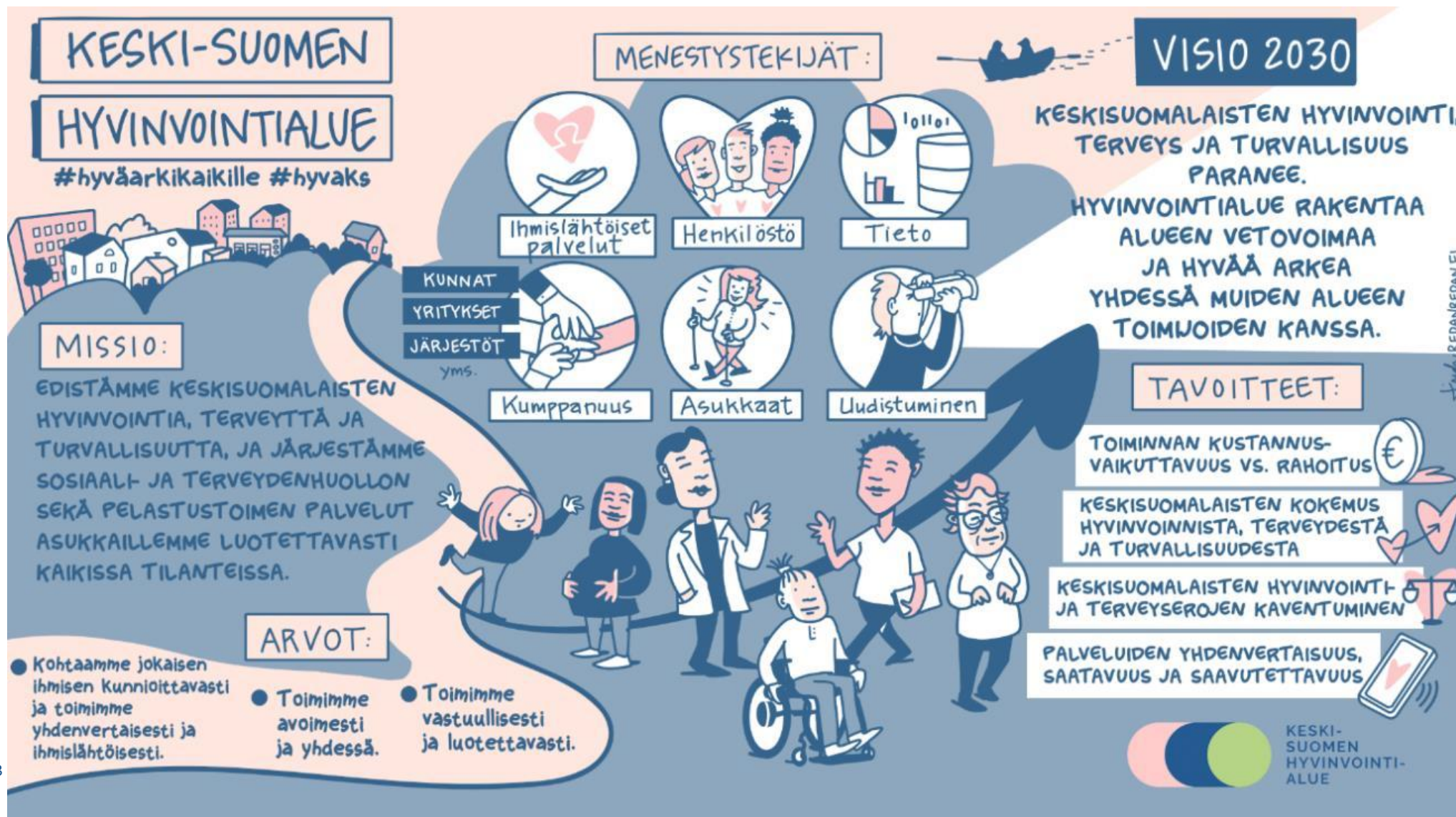
Manninen Tero
Keski-Suomen hyvinvointialue

Peränen Nina
Keski-Suomen hyvinvointialue

Luonnos Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategiaksi

Mikä on palvelustrategia?

Keski-Suomen hyvinvointialuestrategia (aluevaltuuston päivittämä 9.9.2025)

Palvelustrategia on hyvinvointialueen lakisääteinen suunnitelma sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 11 §) velvoittaa hyvinvointialueita laatimaan taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian *osana hyvinvointialuestrategiaa*.
- Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää, millaisia sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluja alueella tarjotaan ja mihin suuntaan niitä kehitetään pitkällä aikavälillä. Siinä sovitaan myös, miten palvelut järjestetään niin, että ne vastaavat asukkaiden tarpeisiin, ovat helposti saatavilla ja toimivat mahdollisimman tehokkaasti käytettävissä olevalla rahoituksella.
- Keski-Suomen hyvinvointialueella laadittava palvelustrategia korvaa nykyiset järjestämisen linjaukset ja määrittää pitkän aikavälin tavoitteet palvelujen kehittämiseksi. Palvelustrategian laadinta perustuu keväällä 2025 tehtyyn väliarviointiin, jossa korostui tarve selkeyttää ja konkretisoida tavoitteita sekä vahvistaa toiminnan ja talouden yhteyttä.
- Palvelustrategiamme kokooa sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen yhteiset tavoitteet ja rakentuu viiden palvelukokonaisuuden ympärille: lasten, nuorten ja perheiden palvelut, työikäisten palvelut, ikääntyneiden palvelut, vammaispalvelut ja terveystaloudelliset palvelut. Jokaisella kokonaisuudella on oma ihmislähtöinen tavoitteensa ja sitä tukevat alatavoitteet, joiden avulla strategia viedään käytännön toimenpiteiksi.

Hyvinvointialuestrategia, palvelustrategia sekä talousarvio tukevat toisiaan

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista tavoitteista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle 2025-2029

Hyvinvointialueen strategia 2030 saakka

Tarkastelu
2026

Tarkastelu
2027

Tarkastelu
2028

Tarkastelu
2029

Palvelustrategia 2030

Palvelustrategian
aikaan sidotut
tavoitteet

Palvelustrategian
aikaan sidotut
tavoitteet

Palvelustrategian
aikaan sidotut
tavoitteet

Palvelustrategian
aikaan sidotut
tavoitteet

Talousarviokaudet

TA
2026

TA
2027

TA
2028

TA
2029

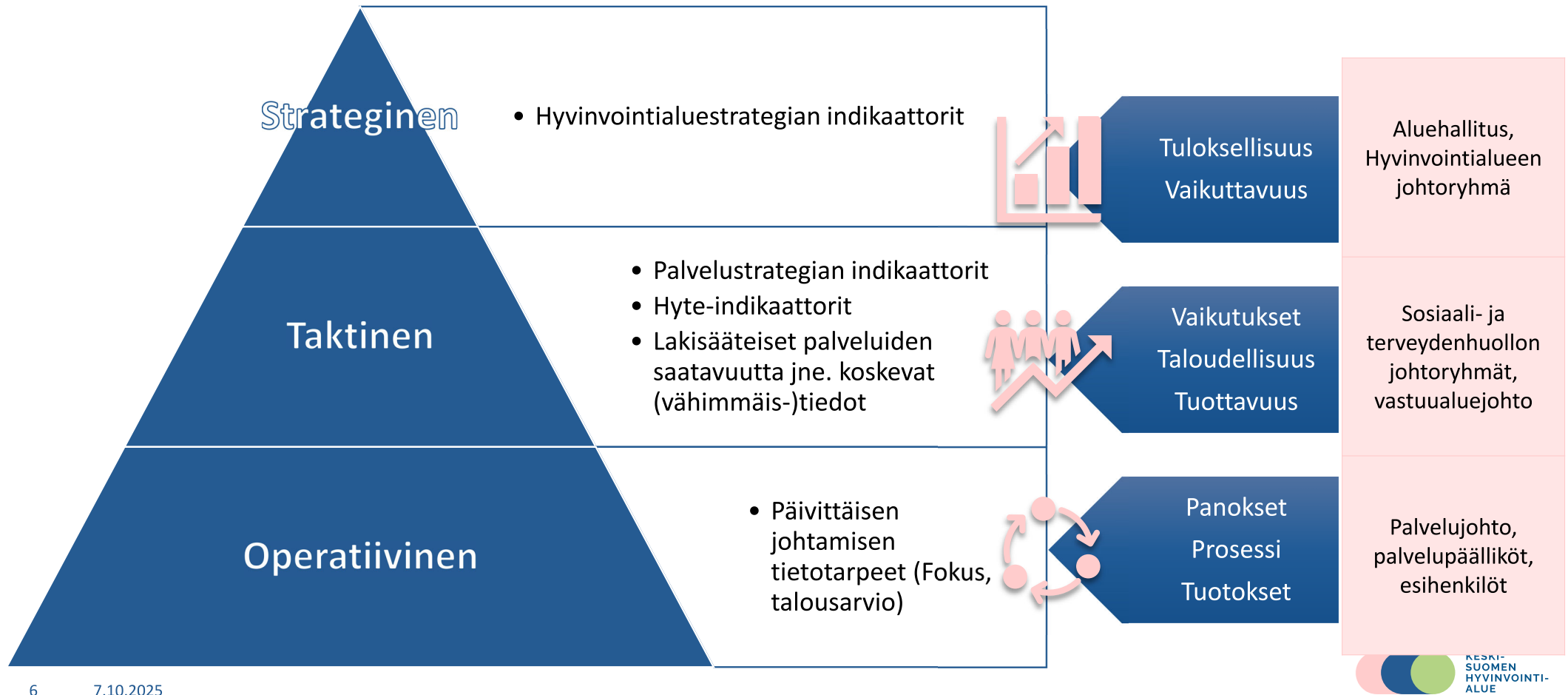
TA
2030

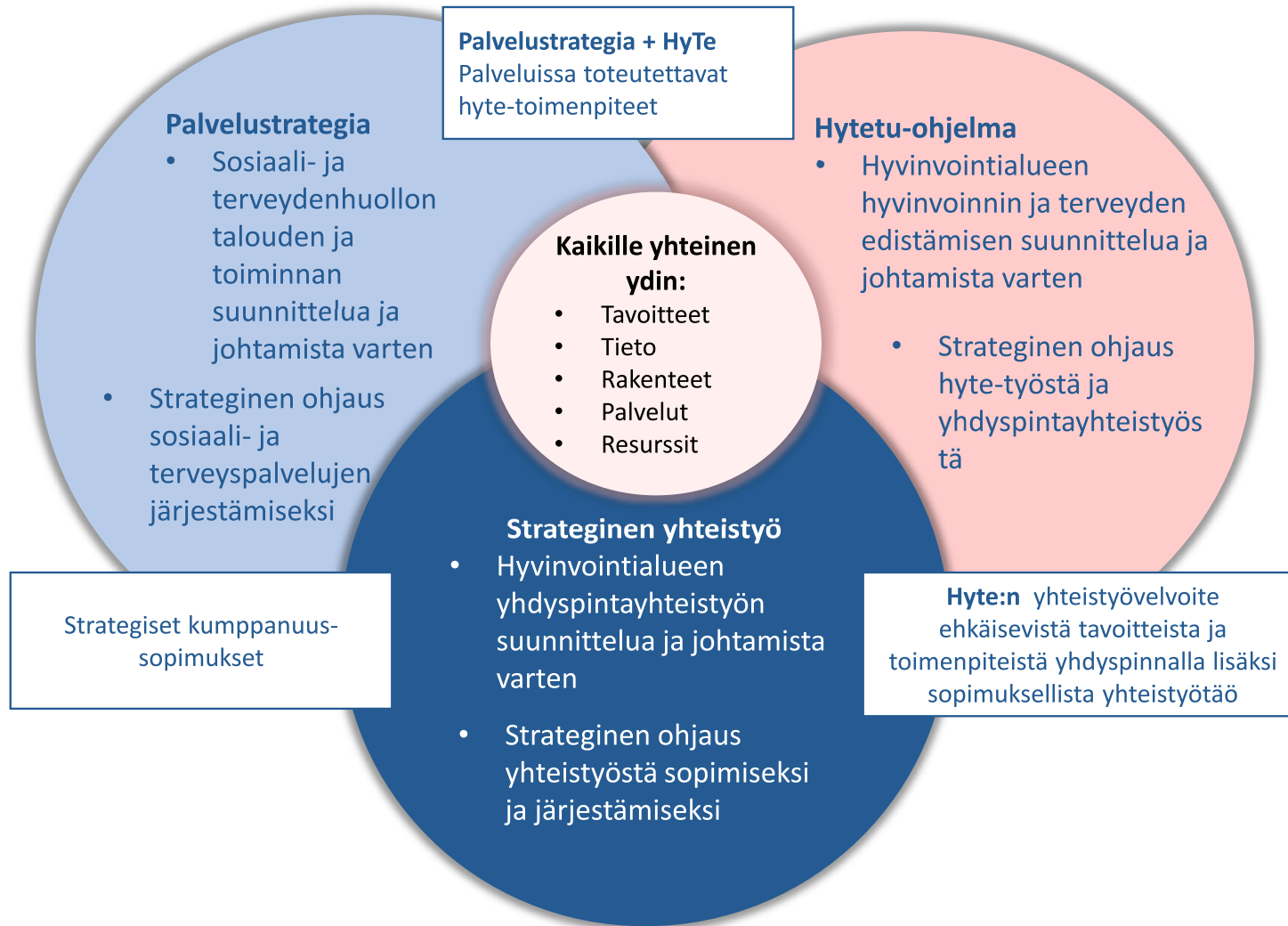
KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Seuranta laaditaan rinnakkain Fokus-raportoinnin kanssa, sen jälkeen kun tavoitteet ja toimenpiteet vahvistetaan

Strategian ja palvelustrategian seurannan ulottuvuudet

Palvelustrategia ja hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden ohjelmat tukevat toisiaan

7.10.2025

Palvelustrategian käsitteet

Käsite	Määritelmä
Ihmislähtöisyys	Ihmislähtöisyydellä tarkoitamme, että jokainen kohdataan yksilönä. Ihmisen tarpeet huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti, ja palvelut suunnitellaan niin, että ne ovat asukkaitamme varten. Tämä tarkoittaa, että palvelut ovat saavutettavia, oikea-aikaisia, sujuvia ja tarkoituksenmukaisia – ei liikaa, eikä liian vähän.
Vaikuttavuus	Sosiaali- ja terveydenhuollossa vaikuttavuus tarkoittaa toiminnan aikaansaamaa tavoiteltua muutosta ihmisten terveydessä, toimintakyvyssä ja hyvinvoinnissa. Toiminta perustuu tieteelliseen näyttöön, mutta hyvin tärkeää on myös järjestelmän arkitoinnin vaikuttavuuden seuranta ja sen järjestelmällinen parantaminen (arkivaikuttavuus).
Kustannusvaikuttavuus	Kustannusvaikuttavuus tarkoittaa vaikuttavuutta suhteessa sen aikaansaamiseksi syntyneisiin kustannuksiin – eli kuinka paljon terveys- tai hyvinvointihyötyä käytetyllä rahalla on saatu aikaan.
Saatavuus	Saatavuuden edellytyksenä on riittävä sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjonta, jotta väestöllä on mahdollisuus hakeutua palveluihin niitä tarvitessaan. Saatavuusindikaattoreilla viitataan usein kapeammin siihen, miten palvelukäytön aloitus etenee. Tällöin seuranta kohdistuu usein hoidon tai palvelujen määräaikojen noudattamiseen.
Saavutettavuus	Palvelujen saavutettavuus on osa saatavuutta. Sen lisäksi, että tarpeenmukaisia palveluja tulee olla tarjolla oikea-aikaisesti, tulee niiden käyttö lähi- tai etäpalveluna olla asiakkaalle tai potilaalle mahdollista. Saavutettavuus tarkoittaa sitä, miten kaukana ja missä ajassa palvelut ovat tarjolla asiakkaille. Saavutettavuus kuvaa myös digitaalisten palvelujen saatavuutta tai liikkuvien palvelujen käyttöä.
Jatkuvuus	Palvelujen jatkuvuus ymmärretään usein asiakkaan ja sote-ammattilaisen välisen hoito- tai asiakassuhteen jatkuvuutena. Lisäksi se voi tarkoittaa sujuvaa tiedonkulkua asiakkaan palveluprosessin osallistuvien eri ammattilaisten ja tietojärjestelmien välillä sekä asiakkaan palveluprosessin suunnittelun tai toteutumisen jatkuvuutta. Palvelujen jatkuvuus edellyttää myös niiden saatavuutta.
Kumppanuus	Kumppanuus on hyvinvointialueen yksi menestystekijä. Tunnistamme, että yhdessä saavutamme enemmän. Kumppanuudessa osapuolet jakavat resursseja, tietoa tai vastuuta yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Palvelustrategian sisällöt

Ihmislähtöiset, vaikuttavat ja kestävät palvelut joustavat muutoksissa

- Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategian tavoitteena on rakentaa ihmislähtöiset, vaikuttavat ja kestävät palvelut, jotka turvaavat keskisuomalaisen hyvinvoinnin ja terveyden läpi elämänkaaren. Strategia linjaa, miten uudistamme palvelutuotantoa niin, että palvelut ovat oikea-aikaisia, helposti saavutettavia ja yhdenvertaisia, sekä vastaavat väestön muuttuvaan tarpeeseen.
- Tavoitteemme on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja vahvistamalla varhaista ja ennaltaehkäisevää tukea, parantamalla palvelujen saatavuutta ja kehittämällä uusia, kustannusvaikuttavia toimintamalleja. Palvelut tuotetaan monikanavaisesti hyödyntäen digitaalisia ja liikkuvia ratkaisuja, mutta samalla säilyttäen mahdollisuus henkilökohtaiseen kohtaamiseen.
- Palvelustrategiaa ohjaa ajatus siitä, että hyvinvointialue ei toimi yksin, vaan kumppanuudessa kuntien, järjestöjen, yritysten ja asukkaiden kanssa. Yhdessä rakennamme palveluja, jotka tukevat arjen sujuvuutta ja vahvistavat asukkaiden omaa roolia ja vastuuta hyvinvoinnistaan.
- Läpileikkaavana teemana strategiassa on myös varautuminen: palvelut suunnitellaan joustaviksi, muutoskykyisiksi ja toimintavarmiksi niin, että ne kestävät väestön muutokset, talouden paineet ja äkilliset kriisit. Näin varmistamme kestävän hyvinvointialueen tulevaisuuden.

1. Toiminnan kustannusvaikuttavuutta vahvistetaan ja toiminta sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen	2. Keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu	3. Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat	4. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus turvataan ja toimintaa sujuvoitetaan
---	--	---	--

Hyvä arki kaikille

<i>Menestystekijä, johon kiinnittyy</i>	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Työikäisten palvelut	Ikääntyneiden palvelut	Vammaispalvelut	Terveydenhuolto	<i>HVA strategian tavoite johon kiinnittyy</i>
↓ <i>Ihmislähtöiset palvelut - Mitä muutosta tavoittelemme?</i>	Lapset, nuoret ja perheet saavat tukea ajoissa, arki yhteisöissä sujuu ja hyvinvointi vahvistuu	Työikäisten hyvinvointi, terveys ja työkyky turvataan yhteistyöllä ja ennaltaehkäisyllä.	Turvallinen arki yhteisöissä ja oikea-aikainen tuki tukevat kotona asumista.	Vammaisten arkea tuetaan osallisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistavilla toimenpiteillä.	Asiakkaalle ja potilaalle tarpeenmukaiset palvelut oikeaan aikaan, oikeassa paikassa	↓

Palvelustrategian tavoitteet

<i>(Kustannusvaikuttavuus)</i>	Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.	1, 4
<i>Uudistuminen</i>	Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.	2, 3, 4
<i>Kumppanuus, asukkaat ja asiakkaat</i>	Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.	2, 3, 4
<i>Tieto</i>	Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.	1, 2

Asukkaat, kumppanuudet

Arjen turvallisuuden, mielen hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen

hyte

Henkilöstö nähdään organisaation tärkeimpänä voimavarana.

Palvelustrategian tavoitteet auttavat rakentamaan työympäristöä, jossa henkilöstö kokee työnsä mielekkääksi, hallittavaksi ja merkitykselliseksi.

Seuraavilla dioilla on luonnosteltu palvelustrategian neljän tavoitteen

Palvelustrategian tavoitteet
Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttaviimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.
Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.
Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisissa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.
Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

1) palvelukohtaiset alatavoitteet

Alatavoitteet				
LNP	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelu
Kohdennamme resurssit vaikuttaviimpiin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi.	Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluusumien tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihuoltolainmukaista tuettua asumista	Tuemme kotona asumista vaikuttavilla toimintamalleilla. Tunnistamme asiakkaiden kuntoutuspotentiaalin ja tuemme toimintakyvyn kehittymistä moniammatillisesti.	Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa.	Varmistamme toimivan työnojan palveluissamme sekä kumppaneidemme kanssa ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti.
Lisäämme lastensuojelun perhehoitoa suhteessa laitoshoidon.	Tuemme keskusomaisten hyvinvointia ja vähennämme erityistason palvelujen tarvetta päihde- ja mielenterveyspalveluiden perustason palveluille	Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa	Riittäväällä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden.	YTA-yhteistyötä tarkastelellaan
	Kohdennamme palvelut vaikuttaviimpiin ja kustannusvaikuttaviimpiin toimintamalleihin hyödyntämällä ajantasaisia tietoja, arvioimalla palvelutuotantoa ja varmistamalla oikea-aikaiset tukitoimet		Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla.	

2) palvelukohtaiset toimenpiteet

Toiminnan kustannusvaikuttavuutta vahvistetaan ja toiminta sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus turvataan ja toimintaa sujuvoitetaan.				
”Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin ja vaikuttaviimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.”				
Aluehallituksen evästyksistä nousee esiin erityisesti tarve yhdistää talous ja toiminta, painottaa kustannusvaikuttavuutta ja vaikuttavia menetelmiä, sekä varmistaa lakisääteisten palvelujen toteutuminen. Lisäksi toivotaan, että tavoite ilmaistaan suoremmin ja konkreettisemmin.				
LNP Jatkamme tuettua asumista palveluihin ja laajennamme sitä 30 vuoteen. Vahvistamme tukipalveluiden tarvetta omien palveluiden Korvaamme kotona asumisen kuntoutuspalveluiden käytössä kotiin annettavilla tukitoimilla sekä laajennamme oman tuettoman asumisen laatuun ja laatuun. Työikäisten Järvi-Puolun palvelun tarkastelu osana osallisuuden osallistamisella. Nuorten palvelut 2028 Terveystietojen mukainen valittujen menetelmien toimivuuden ja osallisuuden vahvistaminen jatkuvasti. Syyntymisen ja perhekeskustöiden osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Yhteistyönä osallistamisella osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella.	TYÖIKÄISET Tuemme työikäisten työ- ja toimintakykyä työllistymisen tueksi toimilla ja työllistämisen toimenpiteillä. Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluusumien tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihuoltolainmukaista tuettua asumista – + 20% (2024) Aikuisen sosiaalihuoltolainmukaista tuettua asumista osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Syyntymisen ja perhekeskustöiden osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella.	IKÄÄNTYNEET Laajennamme kotona asumista v. 2028 Palveluunnetta laajennamme kotona asumisen osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Myöntämisen osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Vähennämme 6,1% v. 75 v. täyttäneistä, yhteisöllisen asumisen osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. V. 2028 (v. 75 v. täyttäneistä) kattoon kattoon 1 % v. 75 v. täyttäneistä, yhteisöllisen asumisen osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella.	VAMMAISET Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarpeensa vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Korotamme hoidon vaikuttavuutta ja tuemme terveyshyötyä osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Korotamme tuettua asumista osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Korotamme kotona asumista osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Korotamme kotona asumista osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella.	TERVEYSPALVELUT Varmistamme toimivan työnojan palveluissamme ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti. Korotamme hoidon vaikuttavuutta ja tuemme terveyshyötyä osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Korotamme hoidon vaikuttavuutta ja tuemme terveyshyötyä osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella. Korotamme hoidon vaikuttavuutta ja tuemme terveyshyötyä osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella, osallisuuden osallistamisella.

Palvelustrategian tavoite, johon seuraavien diojen palvelukohtaiset alatavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat:

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Alatavoitteet				
LNP	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelu
Kohdennamme resurssit vaikuttaviin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi.	Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihoitolainmukaista tuettua asumista	Tuemme kotona asumista vaikuttavilla toimintamalleilla. Tunnistamme asiakkaiden kuntoutumispotentiaalin ja tuemme toimintakyvyn kehittymistä moniammatillisesti.	Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa.	Varmistamme toimivan työnjaon palveluissamme sekä kumppaneidemme kanssa ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti.
Lisäämme lastensuojelun perhehoitoa suhteessa laitoshoitoon.	Tuemme keskusomalaisten hyvinvointia ja vähennämme erityistason palvelujen tarvetta päihde- ja mielenterveyspalveluiden perustason palveluilla	Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa	Riittävällä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden.	Huolehdimme valmiuden ja varautumisen toteutuksen osana palveluiden uudistamista yhteistyössä eri viranomaisten kanssa
	Kohdennamme palvelut vaikuttaviin ja kustannusvaikuttaviin toimintamalleihin hyödyntämällä ajantasaista tietoa, arvioimalla palvelutuotantoa ja varmistamalla oikea-aikaiset tukitoimet		Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla.	Yhteistyö YTA-alueella vahvistuu

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

LNP	TYÖIKÄISET	IKÄÄNTYNEET	VAMMAISET	TERVEYSPALVELUT
Korvaamme laitospalvelun käyttöä kotiin annettavilla tukitoimilla sekä lisäämme oman tuotannon osuutta lastensuojelussa suhteessa ostopalveluihin. Täysi-ikäisten jälkihuollon palvelun tarkastelu osana aikuisten sosiaalipalveluja. Muutoksen valmistelu 2026 Terapiatakuulain mukaisten vaikuttavien menetelmien toimeenpano ja osaamisen vahvistaminen jatkuu Syvennämme ja perhekeskustoiminnan osaksi ohjautuvuutta palveluketjuissa, uudistumisen pohjarakenteena yhteisövaikuttavuustyö. Yhdenmukaistamme asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallin; palvelutarpeen arvioinnin toimintamalli ja työskentelyn monialaisuus ovat osana sitä. Laadimme laatukäsikirjan lastensuojelun avohuollon ja perhesosiaalityön työntekijäkäyttöön. Jatkamme tuetun asumisen palvelun ja laajennamme sitä 30 nuorelle. 16 7.10.2025	Tuemme työikäisten työ- ja toimintakykyä työkyvyn tuen tiimeillä ja työttömien terveystarkastuksilla. Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihuoltolainmukaista tuettua asumista --> 28% (2026) Aikuisten sosiaalipalveluissa tehdään asumispalveluiden tuotantotapa-analyysi syksyn 2025 aikana. Se mahdollistaa resurssien tarkoituksen mukaisen kohdentamisen palvelutarpeisiin tulevana vuosina Sosiaali- ja kriisipäivystyksen oikea-aikaisella kriisityöllä ehkäistään terveydenhuollon kustannuksia Kustannusten hallittavuus asiakastietojärjestelmästä saatavien toiminnan tietojen avulla	Palvelurakennetta kevennetään ja palvelujen peittävytydessä tavoitellaan kansallisia keskiarvoja. Tavoitekatavuudet: ympärivuorokautinen palveluasuminen asuminen 6,5% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 7,1%; koko maa 6,4%) yhteisöllinen asuminen 2% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 0,6%; koko maa 0,6%) säännöllinen kotihoito 14% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 14,6%; koko maa 13,1%) Laitoshoidosta luovutaan v.2026 Palvelujen saatavuus turvataan koko maan keskiarvoisella tasolla ja seudullisin ratkaisuin Ikääntyneiden ei lakisääteisiä palveluja kuten kuntouttavaa päivätoimintaa tuotetaan talouden reunaehdot huomioiden Ikääntyneiden sote-palveluilla voidaan vaikuttaa vain osaan ihmisen hyvinvoinnin kokonaisuudesta. Tiivis yhteistyö muiden toimijoiden erityisesti kuntien ja kolmannen sektorin kanssa on välttämätöntä. On tärkeää tukea kansalaisten omaa vastuuta ja kykyä huolehtia hyvinvoinnistaan ja turvallisuudestaan Kuntien ja hyvinvointialueen suunnitelmat ikääntyneen väestön tukemiseksi tarkentaa ikääntyneiden palvelukokonaisuuden tavoitteita, palvelusisältöjä ja järjestämisen tapoja	Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla. Asumispalveluissa varmistetaan, että vammaisasiakkaille on tarjolla heidän palvelutarpeeseensa sopivia palveluita. Kevyen tuen asumispalveluratkaisuja lisätään (kotiin tukemisen tiimit, tukiasuminen), asiakkaita tuetaan heidän omiin koteihinsa Riittävällä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden. Päätös hyvinvointialueen oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden osuuksista (60% /40%) vuoteen 2030 mennessä. Oman toiminnan kehittäminen niin, että sen kustannukset vastaavat maan keskitasoa. Vammaispalveluilla voidaan vaikuttaa vain osaan vammautuneen hyvinvoinnin kokonaisuudesta. Tiivis yhteistyö muiden toimijoiden erityisesti kuntien ja kolmannen sektorin kanssa on välttämätöntä. On tärkeää tukea myös jokaisen omaa vastuuta ja kykyä huolehtia hyvinvoinnistaan ja turvallisuudestaan.	Varmistamme toimivan työnjaon palveluissamme ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti. Parannamme hoidon vaikuttavuutta ja tuotamme terveyshyötyä asiakkaille ja potilaille. Hoitoonpääsy toteutuu hoitotakuun mukaisesti. Asukaskohtaiset kustannukset laskevat maan keskitasolle. Erikoissairaanhoidon kustannukset vastaavat palvelutarvetta (maan keskitasoa) ja palvelujen käyttö suhteutuu maan keskitasoon

Palvelustrategian tavoite, johon seuraavien diojen palvelukohtaiset alatavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat:

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Alatavoitteet

LNP	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelu
Turvaamme lapsille, nuorille ja perheille heidän tarvitsemansa avun ajoissa ilman viivettä.	Pidämme työikäiset työ- ja toimintakykyisinä	Lisäämme digitaalisten palveluiden käyttöä ja teknologian ikääntyneiden palveluissa	Edistämme vammaisten henkilöiden pääsyä peruspalveluihin. Mikäli ne eivät ole asiakkaan palvelutarpeeseen riittäviä, järjestämme vammaispalveluita.	Turvaamme tarpeeseen perustuvan hoidon saatavuuden ja saavutettavuuden monikanavaisesti.
Tuemme perheitä selkeällä ja saavutettavalla palvelupolulla	Käytämme aikuisten sosiaalipalveluissa systemaattisesti digitaalisia- ja etäpalveluja, erityisen tuen tarpeet huomioiden.	Mahdollistamme osaltamme, että vähintään 93,5%:a 75 vuotta täyttäneistä voi asua turvallisesti omassa kodissaan.	Asiakkaiden yhdenvertaisuutta alueella suhteessa palvelun tasoon edistetään toimintatapoja yhtenäistämällä ja tiimityötä uudistamalla	Parannamme hoidon jatkuvuutta. Edistämme oma lääkäri -mallia eri muodoissa, myös ammatinharjoittaja-mallilla.
Mahdollistamme sujuvan asiointin lapsille, nuorille ja perheille digitaalisissa, liikkuvissa ja etäpalveluissa.	Vuokra-asuntojen järjestämisen edistäminen asunto ensin periaatteella hyvinvointialueen alueella	Tuemme ikääntyneiden toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua silloin, kun arjen sujuvuus tai hyvinvointi on uhattuna.	Vammaisten henkilöiden työvalmennuksen toimintamallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen	Optimaalinen hoidon porrastus ja palveluiden integraatio varmistetaan koko terveydenhuollossa
Hyödynnämme monikäyttöiset tilat useiden palveluiden käytössä, jolloin tiloille saadaan korkea käyttöaste ja pystymme tuomaan palveluja lähelle.	Sosiaalihuoltolain mukaista työtoimintaa sekä sosiaalista kuntoutusta tullaan painottamaan hyvinvointialueen palveluissa kuntouttavan työtoiminnan muutosten myötä. Ryhmätoimintojen lisääminen etäpalveluna omassa toiminnassa.		Asiakasohjauksen kehittäminen yhdessä sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan kanssa tilaratkaisut huomioiden	
Adhd:n ja autismin kirjon digihoitopolut lisäävät asiakasosallisuutta ja asiakasperheiden omaa vastuuta neurokirjon häiriöiden hoidossa.				

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

LNP	TYÖIKÄISET	IKÄÄNTYNEET	VAMMAISPALVELUT	TERVEYSPALVELUT
Vähennämme toimivilla varhaisen- ja perustason palveluilla (esim. perhesosiaalityö, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten ja nuorten mielenterveys-palvelut) erityistason palveluiden tarvetta, mm. henkilöstöresurssia siirtämällä. Tavoitteena esim. lastensuojelun asiakkuudet < 5% vuodessa. Tehostamme perheiden jälleen yhdistämistä (huostaanottojen purkaminen > 7,5 %:lla vuodessa) Otamme käyttöön yhteisen asiakkuuden sisäntuloväylän. Tehostamme asiakasohjausta omaan toimintaan lyhyt- ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Hyödynnämme työssämme erilaisia digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita niiden käyttöön (sähköinen ajanvaraus, puhelinratkaisut, videoyhteydet, etäpalvelut, neuvonta, ohjaus ja itsehoidon tuki, etäryhmät, digihoitopolut). Digipalveluiden käytön lisääminen palveluissa, monikanavainen asiointi. Tavoite 20% palvelutoiminnasta diginä.	Asumispalveluissa tehostamme ja lisäämme kotiin vietävää tuetun asumisen palvelua 28 % vuoden 2025 tasosta. Palvelua voidaan myöntää intensiivisinä jaksoina palvelutarpeen mukaisesti. ☑ Yhteisöllisen asumisen vuorokausien väheneminen 22% vuoden 2025 tasosta. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen väheneminen 11% vuoden 2025 tasosta. Vahvan tuen ja arvioinnin yksikön perustamisella mahdollistamme monialaisen tuen tarpeen arvioinnin ja oikea-aikaisen palveluun ohjautumisen ja ehkäisemme erityistason palvelujen tarvetta. Pyrimme siihen, että liikkuvat ja sähköiset palvelut ovat vahvat. Hyödynnämme digialustaa laajamittaisesti. Otamme yhteisen asiakkaan sisälle tuloväylän portaittain käyttöön. Toteutamme palvelutarpeen mukaisesti liikkuvaa asiakastyötä. Erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille mahdollistamme kasvokkain tapahtuvan sosiaalityöntekijän tapaamisen	Tuemme ikääntyneiden toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua silloin, kun arjen sujuvuus tai hyvinvointi on uhattuna. Palvelurakennetta kevennetään ja palvelujen peittävyys tavoitellaan kansallisia keskiarvoja. Tavoitekattavuudet: • ympärivuorokautinen palveluasuminen asuminen 6,5% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 7,1%; koko maa 6,4%) • yhteisöllinen asuminen 2% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 0,6%; koko maa 0,6%) • säännöllinen kotihoito 14% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 14,6%; koko maa 13,1%) Mahdollistamme osaltamme, että vähintään 93,5%:a 75 vuotta täyttäneistä voi asua turvallisesti omassa kodissaan. Kotiin tuotettava palvelu tuotetaan digipalveluna aina kun se on mahdollista, kustannusvaikuttavaa ja tarkoituksenmukaista asiakkaan näkökulmasta. Digi ja teknologia ovat osa ohjausta ja neuvontaa. Ikääntyneen henkilön omaehtoiset valinnat tukevat asukkaiden kotona-asumista	Edistämme vammaisten henkilöiden pääsyä peruspalveluihin. Mikäli peruspalvelut eivät vastaa vammaisen henkilön palvelutarpeeseen, siihen vastataan vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla. Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin niin, että se vastaa maan keskiarvoa. Etäpalveluita lisätään asiakastarpeiden mukaisesti päivätoiminnassa ja kotiin tukemisen tiimeissä. Vammaissosiaalityössä selvitetään sähköisen asioinnin mahdollisuudet. Vammaisohjelmassa tarkennetaan vammaisten palvelukokonaisuuden tavoitteita, palvelusisältöjä ja järjestämisen tapoja hyvinvointialueella ja muiden toimijoiden kanssa.	Turvaamme tarpeeseen perustuvan hoidon saatavuuden ja saavutettavuuden monikanavaisesti (myös digi- ja liikkuvat palvelut) Hoidon tarpeen arvio palvelee asiakasta kerralla kuntoon mallilla. Ikäihmisten asumispalveluissa vastuulääkäripalvelut koko HVA:lla (vrt omalääkäri) Hoidon jatkuvuusmalli sote-asetilla, hoitaja-lääkärityöparit/moniammatilliset tiimit Omalääkäri/hoitaja nimetään kaikille pitkäaikaissairauksia/sairausriskiä omaaville ja monipalveluasiakkaille (asiakkuussegmentointi) Sähköisen ajanvarauksen laajentaminen. Vahvistamme jatkuvuutta myös digipalveluilla - digipalveluiden yhdistäminen soteasemien palveluihin, jotta asiakas voi asioida tutun oman työntekijän kanssa myös sähköisesti. Jotta asiakkaan asia etenee hyvin varmistetaan ammattilaisten välinen konsultaatio myös sähköisten palveluiden kautta Kuntoutuspalvelut integroituvat kiinteästi muuhun palvelutuotantoon huomioiden myös potilaan/asiakkaan läheisverkoston ja lähiympäristön.

Palvelustrategian tavoite, johon seuraavien diojen palvelukohtaiset alatavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat:

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

LNP	TYÖIKÄISET	IKÄÄNTYNEET	VAMMAISET	TERVEYSPALVELUT
Yhteisten toimintamallien ja –prosessien uudistaminen perheiden palvelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian sekä aikuisten sosiaalipalveluiden kanssa. Sote-integroidut tiimit toteuttavat konkreettisen ja asukaslähtöisen yhdessä tekemisen. Tiivistetään yhteistyötä kunnan ja kolmannen sektorin nuorten toimijoiden kanssa, tarkastellaan erityisesti liikuntaan ja muihin harrastuksiin liittyviä mahdollisuuksia lasten ja nuorten mielenterveyden tukena. Lisätään yhteistyötä pienten lasten perheiden palveluiden ja kuntien varhaiskasvatuksen kanssa. Neuvolan, perhekeskustoiminnan, pikkulapsiperheiden psykologien ja varhaisen tuen perhetyön toimijoiden alueellinen yhteinen työ varhaiskasvatuksen kanssa lisää oikea-aikaista vaikuttavuutta.	Työllisyysalueilla työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut, terveyspalvelut, työvoimaviranomiset ja Kela yhteensovittavat palveluita asiakaslähtöisesti. Yhteistyötahoja ovat paikalliset palveluntuottajat ja kunnat. Tavoite: TYM-palveluiden asiakasmäärä < 5 500/vuosi Monialaisena yhteistyönä (terveydenhuolto, sosiaalihuolto, ikääntyneiden palvelut, erikoissairaanhoito, psykiatria) perustettava hyvinvointialueen vahvan tuen ja arvioinnin asumisyksikkö. Hyödynnämme Sote-asemilla moniammatillisuutta palvelutarpeeseen vastataksemme. Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin palveluketjun sujuvuus. Prosessin kirkastaminen.	Asiakkaalle kotiin vietävää teknologiaa hyödynnetään. Teknologiset ratkaisut täydentävät kasvokkain tapahtuvia kohtaamisia Kaikissa sote-palveluissa tunnistetaan ikääntyneen kuntoutumispotentiali ja kuntouttavin toimin vahvistetaan ikääntyneen asiakkaan voimavaroja ja luodaan edellytykset jatkaa asumista omassa kodissa turvallisesti Kumppanuusmallit kotihoidossa, kotihoitopalvelut toteutetaan yhdessä, asiakkaan parhaaksi ja tukemalla hänen toimintakykyään ja itsenäistä kotona asumistaan. Sekä kunnan että hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palvelutarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Suunnitelmiin on sisällytettävä ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen.	Yhteistyö eri vastuualueiden ja palvelualueiden kanssa prosessien kehittämiseksi. Ensisijassa liikkumisen tuen prosessin kehittäminen.	Ammattilaisten välisen työnjaon ja prosessien uudistaminen, asiakkaan ja potilaan osallistaminen omahoitoon, päällekkäisyyksien karsiminen. Perustason palveluiden ja osaamisen vahvistaminen. Mielenterveys- ja päihdepalvelut toimivat tiiviinä osana sosiaali- ja terveysasemien verkostoa Psykiatrisen erikoissairaanhoidon integraatio avoterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa. Sairaalakuormituksen keventäminen intensiivisen avohoidon mallin mukaisesti. Nuorten aikuisten hoitoonpääsy varmistetaan yhteistyössä lasten ja nuorten palvelualueen kanssa Yhteistyö avoterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä, laajoissa sotekeskuksissa esh poliklinikkatoiminta ja pientoimenpiteet valituilla erikoisaloilla, osaamiskeskukset yhteisin käytännöin (esim. skopiatoiminta, diabetes, geriatria, mielenterveys- ja päihdepalvelut) joustavat konsultaatiot

**Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut,
jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.**

Hoito- ja palvelupolku, jota tulisi kehittää osana palvelustrategiaa 	Lapset, nuoret ja perheet	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelut	Kumppanuus
Arkikuntoutus			x		x	x
Kotiutusprosessi			x		x	x
Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen prosessit		x	x		x	
Vahvan tuen asumisyksikön toiminta aikuisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja sen sujuva prosessi			x			
Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin		x			x	
Työikäisen työ- ja toimintakyvyn edistäminen	x	x			x	x
Neuvola, varhaiskasvatus, koulu ja opiskeluterveydenhuolto	x			x	x	x
Monialaisten asiakkuuksien ohjausryhmä	x	x	x	x	x	
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen yhteistyö						
Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö palveluissa	x	x	x	x	x	
Ikäihmisten hoitoketju			x		x	x
Lastensuojelun hoito/palveluketju ja yhteistyö kuntiin ja järjestöihin ja myihin toimijoihin	x				x	x

Palvelustrategian tavoite, johon seuraavien diojen palvelukohtaiset alatavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat:

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten, hyödyntäen monipuolisia tietolähteitä ja kustannusvaikuttavuustietoa niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Ei erillistä alatavoitetta

Ei erillistä alatavoitetta

Ei erillistä alatavoitetta

Ei erillistä alatavoitetta

Ei erillistä alatavoitetta

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

LNP	TYÖIKÄISET	IKÄÄNTYNEET	VAMMAISET	TERVEYSPALVELUT
Kohdennamme resurssit vaikuttaviin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Hyödynnämme sosiaalista raportointia ja lapsibudjetointia Yhteisövaikuttavuustyö uudistaa toimintaa; yhteinen sisääntuloväylä, monitoimijaiset tiimimallit, perhekeskusverkostojen ilmiölähtöisen työskentelyn syventäminen osana tiedolla johtamista Huomioimme väestökehityksen toimipisteiden toimintamalleja kehitettäessä; osa neuvoloista sijoittuu paikallisesti esim. kouluihin ja osa sotekeskuksien yhteyteen. Henkilöstöresurssin sijoittumista ja mahdollisia yhdistelmätoimia kouluterveydenhuollon kanssa tullaan tarkastelemaan	Kuntouttavalla työtoiminnalla edistetään asiakkaiden työ- ja toimintakykyä ja RAI-arvioinnin kautta arvioidaan asiakaskohtainen palvelun vaikuttavuus Kustannusten hallittavuus asiakastietojärjestelmästä saatavien toiminnan tietojen avulla. Työote-toimintamallin laajentaminen uusiin ryhmiin? Yhteisövaikuttavuus osana työikäisten kokonaisuutta	Hyödynnämme tietojärjestelmistä saatavaa tietoa aktiivisesti. RAI toimintakykymittarin tulokset ohjaavat asiakkaiden ohjautumista, sekä palveluiden ja hoidon suunnittelua ja toteutusta. Sosiaalinen raportointi ja RAI. Hyödynnetään Johdon työpöytää ja fokus-raportointia työvälineenä ja tuotetaan tietoa myös kumppaneille säännöllisesti	Vammaissosiaalityössä pilotoidaan RAI-arviointia palvelutarpeen arviota laadittaessa. Tavoite: pilotti käynnistynyt ja 30 asiakkaalle tehty RAI RAI-arviointi laaditaan asiakkaille oman palvelutuotannon toimintayksiköissä ja se ohjaa sopivan palvelukokonaisuuden laatisemista. Asiakkaat ohjautuvat oikea-aikaisesti ja riittäviin palveluihin. Tavoite omassa palvelutuotannossa 85 %:lle asiakkaista tehtynä Optimoidaan henkilöstöresurssi. Henkilöstömitoitus lain ja RAI-arvioinnilla todennetun palvelutarpeen mukaan. Työvuorosunnittelun tehostaminen Sosiaalinen raportointi Johdon työpöytä ja fokus-raportointi välineenä tuottaa tietoa myös muille	Luovumme vähähyötyisistä tutkimuksista ja hoidoista, jotka eivät tutkitun tiedon mukaan tuo asiakkaalle tai potilaalle lisäarvoa. Kohdennamme resurssia vaikuttaviin toimintamalleihin. Terveystyötyö otetaan käyttöön Johdon työpöytä ja fokus-raportointi välineenä tuottaa tietoa myös kumppaneille Osaajien saatavuuden ja osaamisen varmistaminen Panostamme tutkimukseen ja koulutukseen Noudatamme valtakunnallisia priorisoinnin yhteisiä linjauksia
25 7.10.2025 				

Palvelustrategiaesityksen helpommin luettava versio

- Palvelukohtaiset kuvaukset palvelustrategian tavoitteista ja toimenpiteistä

1. Toiminnan kustannusvaikuttavuutta vahvistetaan ja toiminta sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen	2. Keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu	3. Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat	4. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus turvataan ja toimintaa sujuvoitetaan
---	--	---	--

Hyvä arki kaikille

<i>Menestystekijä, johon kiinnittyy</i>	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Työikäisten palvelut	Ikääntyneiden palvelut	Vammaispalvelut	Terveydenhuolto	<i>HVA strategian tavoite johon kiinnittyy</i>
↓ <i>Ihmislähtöiset palvelut - Mitä muutosta tavoittelemme?</i>	Lapset, nuoret ja perheet saavat tukea ajoissa, arki yhteisöissä sujuu ja hyvinvointi vahvistuu	Työikäisten hyvinvointi, terveys ja työkyky turvataan yhteistyöllä ja ennaltaehkäisyllä.	Turvallinen arki yhteisöissä ja oikea-aikainen tuki tukevat kotona asumista.	Vammaisten arkea tuetaan osallisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistavilla toimenpiteillä.	Asiakkaalle ja potilaalle tarpeenmukaiset palvelut oikeaan aikaan, oikeassa paikassa	↓

Palvelustrategian tavoitteet

<i>(Kustannusvaikuttavuus)</i>	Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.	1, 4
<i>Uudistuminen</i>	Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.	2, 3, 4
<i>Kumppanuus, asukkaat ja asiakkaat</i>	Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.	2, 3, 4
<i>Tieto</i>	Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.	1, 2

Asukkaat, kumppanuudet

Arjen turvallisuuden, mielen hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen

hyte

Henkilöstö nähdään organisaation tärkeimpänä voimavarana.

Palvelustrategian tavoitteet auttavat rakentamaan työympäristöä, jossa henkilöstö kokee työnsä mielekkääksi, hallittavaksi ja merkitykselliseksi.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

- Palvelustrategian tavoitteet ja toimenpiteet (helpommin luettava versio)

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetään yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Kohdennamme resurssit vaikuttavimpiin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi.	<i>Korvaamme laitospalvelun kuntoutuspalvelun käyttöä kotiin annettavilla tukitoimilla sekä lisäämme oman tuotannon osuutta lastensuojelussa suhteessa ostopalveluihin.</i>
Lisäämme lastensuojelun perhehoitoa suhteessa laitoshoidon.	<i>Täysi-ikäisten jälkihuollon palvelun tarkastelu osana aikuisten sosiaalipalveluja.</i> <i>Muutoksen valmistelu 2026</i>
	<i>Terapiatakuulain mukaisten vaikuttavien menetelmien toimeenpano ja osaamisen vahvistaminen jatkuu</i>
	<i>Syvennämme ja perhekeskustoiminnan osaksi ohjautuvuutta palveluketjuissa, uudistumisen pohjarakenteena yhteisövaikuttavuustyö.</i>
	<i>Yhdenmukaistamme asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallin; palvelutarpeen arvioinnin toimintamalli ja työskentelyn monialaisuus ovat osana sitä.</i>
	<i>Laadimme laatukäsikirjan lastensuojelun avohuollon ja perhesosiaalityön työntekijäkäyttöön.</i> <i>Jatkamme tuetun asumisen palvelua ja laajennamme sitä 30 nuorelle</i>

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Turvaamme lapsille, nuorille ja perheille heidän tarvitsemansa avun ajoissa ilman viivettä. Tuemme perheitä selkeällä ja saavutettavalla palvelupolulla Mahdollistamme sujuvan asioinnin lapsille, nuorille ja perheille digitaalisissa, liikkuvissa ja etäpalveluissa. Hyödynnämme monikäyttöiset tilat useiden palveluiden käytössä, jolloin tiloille saadaan korkea käyttöaste ja pystymme tuomaan palveluja lähelle. Adhd:n ja autismin kirjon digihoitopolut lisäävät asiakasosallisuutta ja asiakasperheiden omaa vastuuta neurokirjon häiriöiden hoidossa.	<i>Vähennämme toimivilla varhaisen- ja perustason palveluilla (esim. perhesosiaalityö, lapsiperheiden kotipalvelu, lasten ja nuorten mielenterveys-palvelut) erityistason palveluiden tarvetta, mm. henkilöstöresurssia siirtämällä. Tavoitteena esim. lastensuojelun asiakkuudet < 5% vuodessa.</i> <i>Tehostamme perheiden jälleen yhdistämistä (huostaanottojen purkaminen > 7,5 %:lla vuodessa)</i> <i>Otamme käyttöön yhteisen asiakkuuden sisääntuloväylän.</i> <i>Tehostamme asiakasohjausta omaan toimintaan lyhyt- ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa.</i> <i>Hyödynnämme työssämme erilaisia digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asiakkaita niiden käyttöön (sähköinen ajanvaraus, puhelinratkaisut, videoyhteydet, etäpalvelut, neuvonta, ohjaus ja itsehoidon tuki, etäryhmät, digihoitopolut). Digipalveluiden käytön lisääminen palveluissa, monikanavainen asiointi. Tavoite 20% palvelutoiminnasta diginä.</i>

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Palvelupolut kuvattu seuraavalla dialla	<i>Yhteisten toimintamallien ja –prosessien uudistaminen perheiden palvelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian sekä aikuisten sosiaalipalveluiden kanssa. Sote-integroidut tiimit toteuttavat konkreettisen ja asukaslähtöisen yhdessä tekemisen.</i> <i>Tiivistetään yhteistyötä kunnan ja kolmannen sektorin nuorten toimijoiden kanssa, tarkastellaan erityisesti liikuntaan ja muihin harrastuksiin liittyviä mahdollisuuksia lasten ja nuorten mielenterveyden tukena.</i> <i>Lisätään yhteistyötä pienten lasten perheiden palveluiden ja kuntien varhaiskasvatuksen kanssa. Neuvolan, perhekeskustoiminnan, pikkulapsiperheiden psykologien ja varhaisen tuen perhetyön toimijoiden alueellinen yhteinen työ varhaiskasvatuksen kanssa lisää oikea-aikaista vaikuttavuutta.</i>

**Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut,
jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.**

Hoito- ja palvelupolku, jota tulisi kehittää osana palvelustrategiaa 	Lapset, nuoret ja perheet	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelut	Kumppanuus
Arkikuntoutus			x		x	x
Kotiutusprosessi			x		x	x
Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen prosessit		x	x		x	
Vahvan tuen asumisyksikön toiminta aikuisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja sen sujuva prosessi		x	x		x	
Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin		x			x	
Työikäisen työ- ja toimintakyvyn edistäminen	x	x			x	x
Neuvola, varhaiskasvatus, koulu ja opiskeluterveydenhuolto	x			x	x	x
Monialaisten asiakkuuksien ohjausryhmä	x	x	x	x	x	
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen yhteistyö					x	
Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö palveluissa	x	x	x	x	x	
Ikäihmisten hoitoketju			x		x	x
Lastensuojelun hoito/palveluketju ja yhteistyö kuntiin ja järjestöihin ja muihin toimijoihin	x				x	x

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Ei erillistä alatavoitetta	<i>Kohdennamme resurssit vaikuttavimpiin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi.</i> <i>Hyödynnämme sosiaalista raportointia ja lapsibudjetointia</i> <i>Yhteisövaikuttavuustyö uudistaa toimintaa; yhteinen sisääntuloväylä, monitoimijaiset tiimimallit, perhekeskusverkostojen ilmiölähtöisen työskentelyn syventäminen osana tiedolla johtamista</i> <i>Huomioimme väestökehityksen toimipisteiden toimintamalleja kehitettäessä; osa neuvoloista sijoittuu paikallisesti esim. kouluihin ja osa sotekeskuksien yhteyteen. Henkilöstöresurssin sijoittumista ja mahdollisia yhdistelmätoimia kouluterveydenhuollon kanssa tullaan tarkastelemaan</i>

Työikäisten palvelut

- Palvelustrategian tavoitteet ja toimenpiteet (helpommin luettava versio)

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetään yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihuoltolainmukaista tuettua asumista	<i>Tuemme työikäisten työ- ja toimintakykyä työkyvyn tuen tiimeillä ja työttömien terveystarkastuksilla.</i>
Tuemme keskisuomalaisten hyvinvointia ja vähennämme erityistason palvelujen tarvetta päihde- ja mielenterveyspalveluiden perustason palveluilla	<i>Vähennämme yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeita ja kustannuksia lisäämällä sosiaalihuoltolainmukaista tuettua asumista --> 28% (2026)</i>
Kohdennamme palvelut vaikuttavimpiin ja kustannusvaikuttavimpiin toimintamalleihin hyödyntämällä ajantasaista tietoa, arvioimalla palvelutuotantoa ja varmistamalla oikea-aikaiset tukitoimet	<i>Aikuisten sosiaalipalveluissa tehdään asumispalveluiden tuotantotapa-analyysi syksyn 2025 aikana. Se mahdollistaa resurssien tarkoituksen mukaisen kohdentamisen palvelutarpeisiin tulevana vuosina</i>
	<i>Sosiaali- ja kriisipäivystyksen oikea-aikaisella kriisityöllä ehkäistään terveydenhuollon kustannuksia</i>
	<i>Kustannusten hallittavuus asiakastietojärjestelmästä saatavien toiminnan tietojen avulla</i>

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Pidämme työikäiset työ- ja toimintakykyisinä	<i>Asumispalveluissa tehostamme ja lisäämme kotiin vietävää tuetun asumisen palvelua 28 % vuoden 2025 tasosta. Palvelua voidaan myöntää intensiivisinä jaksoina palvelutarpeen mukaisesti.</i>
Käytämme aikuisten sosiaalipalveluissa systemaattisesti digitaalisia- ja etäpalveluja, erityisen tuen tarpeet huomioiden.	<i>Yhteisöllisen asumisen vuorokausien väheneminen 22% vuoden 2025 tasosta. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen väheneminen 11% vuoden 2025 tasosta.</i>
Vuokra-asuntojen järjestämisen edistäminen asunto ensin periaatteella hyvinvointialueen alueella	<i>Vahvan tuen ja arvioinnin yksikön perustamisella mahdollistamme monialaisen tuen tarpeen arvioinnin ja oikea-aikaisen palveluun ohjautumisen ja ehkäisemme erityistason palvelujen tarvetta.</i>
Sosiaalihuoltolain mukaista työtoimintaa sekä sosiaalista kuntoutusta tullaan painottamaan hyvinvointialueen palveluissa kuntouttavan työtoiminnan muutosten myötä. Ryhmätoimintojen lisääminen etäpalveluna omassa toiminnassa.	<i>Pyrimme siihen, että liikkuvat ja sähköiset palvelut ovat vahvat. Hyödynnämme digialustaa laajamittaisesti. Otamme yhteisen asiakkaan sisälle tuloväylän portaittain käyttöön. Toteutamme palvelutarpeen mukaisesti liikkuvaa asiakastyötä. Erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille mahdollistamme kasvokkain tapahtuvan sosiaalityöntekijän tapaamisen</i>

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Palvelupolut kuvattu seuraavalla dialla	<i>Työllisyysalueilla työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut, terveyspalvelut, työvoimaviranomiset ja Kela yhteensovittavat palveluita asiakaslähtöisesti. Yhteistyötahoja ovat paikalliset palveluntuottajat ja kunnat.</i> <i>Tavoite: TYM-palveluiden asiakasmäärä < 5 500/vuosi</i> <i>Monialaisena yhteistyönä (terveydenhuolto, sosiaalihuolto, ikääntyneiden palvelut, erikoissairaanhoido, psykiatria) perustettava hyvinvointialueen Vahvan tuen ja arvioinnin asumisyksikkö.</i> <i>Hyödynnämme Sote-asetilla moniammatillisuutta palvelutarpeeseen vastataksemme.</i> <i>Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin palveluketjun sujuvuus. Prosessin kirkastaminen.</i>

**Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut,
jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.**

Hoito- ja palvelupolku, jota tulisi kehittää osana palvelustrategiaa 	Lapset, nuoret ja perheet	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelut	Kumppanuus
Arkikuntoutus			x		x	x
Kotiutusprosessi			x		x	x
Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen prosessit		x	x		x	
Vahvan tuen asumisyksikön toiminta aikuisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja sen sujuva prosessi		x	x		x	
Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin		x			x	
Työikäisen työ- ja toimintakyvyn edistäminen	x	x			x	x
Neuvola, varhaiskasvatus, koulu ja opiskeluterveydenhuolto	x			x	x	x
Monialaisten asiakkuuksien ohjausryhmä	x	x	x	x	x	
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen yhteistyö					x	
Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö palveluissa	x	x	x	x	x	
Ikäihmisten hoitoketju			x		x	x
Lastensuojelun hoito/palveluketju ja yhteistyö kuntiin ja järjestöihin ja muihin toimijoihin	x				x	x

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Ei erillistä alatavoitetta	<i>Kuntouttavalla työtoiminnalle edistetään asiakkaiden työ- ja toimintakykyä ja RAI-arvioinnin kautta arvioidaan asiakaskohtainen palvelun vaikuttavuus</i> <i>Kustannusten hallittavuus asiakastietojärjestelmästä saatavien toiminnan tietojen avulla.</i> <i>Työote-toimintamallin laajentaminen uusiin ryhmiin?</i> <i>Yhteisövaikuttavuus osana työikäisten kokonaisuutta</i>

Ikääntyneiden palvelut

- Palvelustrategian tavoitteet ja toimenpiteet (helpommin luettava versio)

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetään yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Tuemme kotona asumista vaikuttavilla toimintamalleilla. Tunnistamme asiakkaiden kuntoutumispotentiaalin ja tuemme toimintakyvyn kehittymistä moniammatillisesti. Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa	<i>Palvelurakennetta kevennetään ja palvelujen peittävydessä tavoitellaan kansallisia keskiarvoja. Tavoitekattavuudet:</i> <i>ympäri vuorokautinen palveluasuminen asuminen 6,5% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 7,1%; koko maa 6,4%)</i> <i>yhteisöllinen asuminen 2% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 0,6%; koko maa 0,6%)</i> <i>säännöllinen kotihoito 14% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 14,6%; koko maa 13,1%)</i> <i>Laitoshoidosta luovutaan v.2026</i> <i>Palvelujen saatavuus turvataan koko maan keskiarvoisella tasolla ja seudullisin ratkaisuin</i> <i>Ikääntyneiden ei lakisääteisiä palveluja kuten kuntouttavaa päivätoimintaa tuotetaan talouden reunaehdot huomioiden</i> <i>Ikääntyneiden sote-palveluilla voidaan vaikuttaa vain osaan ihmisen hyvinvoinnin kokonaisuudesta. Tiivis yhteistyö muiden toimijoiden erityisesti kuntien ja kolmannen sektorin kanssa on välttämätöntä. On tärkeää tukea kansalaisten omaa vastuuta ja kykyä huolehtia hyvinvoinnistaan ja turvallisuudestaan</i> <i>Kuntien ja hyvinvointialueen suunnitelmat ikääntyneen väestön tukemiseksi tarkentaa ikääntyneiden palvelukokonaisuuden tavoitteita, palvelusisältöjä ja järjestämisen tapoja</i>

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Lisäämme digitaalisten palveluiden käyttöä ja teknologian ikääntyneiden palveluissa Mahdollistamme osaltamme, että vähintään 93,5%:a 75 vuotta täyttäneistä voi asua turvallisesti omassa kodissaan. Tuemme ikääntyneiden toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua silloin, kun arjen sujuvuus tai hyvinvointi on uhattuna.	<i>Tuemme ikääntyneiden toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua silloin, kun arjen sujuvuus tai hyvinvointi on uhattuna.</i> <i>Palvelurakennetta kevennetään ja palvelujen peittävydessä tavoitellaan kansallisia keskiarvoja. Tavoitekattavuudet:</i> <i>• ympärivuorokautinen palveluasuminen asuminen 6,5% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 7,1%; koko maa 6,4%)</i> <i>• yhteisöllinen asuminen 2% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 0,6%; koko maa 0,6%)</i> <i>• säännöllinen kotihoito 14% 75-v täyttäneistä (vuonna 2024 K-S 14,6%; koko maa 13,1%)</i> <i>Mahdollistamme osaltamme, että vähintään 93,5%:a 75 vuotta täyttäneistä voi asua turvallisesti omassa kodissaan.</i> <i>Kotiin tuotettava palvelu tuotetaan digipalveluna aina kun se on mahdollista, kustannusvaikuttavaa ja tarkoituksenmukaista asiakkaan näkökulmasta. Digi ja teknologia ovat osa ohjausta ja neuvontaa. Ikääntyneen henkilön omaehtoiset valinnat tukevat asukkaiden kotona-asumista</i>

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Palvelupolut kuvattu seuraavalla dialla	<i>Asiakkaalle kotiin vietävää teknologiaa hyödynnetään. Teknologiset ratkaisut täydentävät kasvokkain tapahtuvia kohtaamisia</i> <i>Kaikissa sote-palveluissa tunnistetaan ikääntyneen kuntoutumispotentiaali ja kuntouttavin toimin vahvistetaan ikääntyneen asiakkaan voimavaroja ja luodaan edellytykset jatkaa asumista omassa kodissa turvallisesti</i> <i>Kumppanuusmallit kotihoidossa, kotihoitopalvelut toteutetaan yhdessä, asiakkaan parhaaksi ja tukemalla hänen toimintakykyään ja itsenäistä kotona asumistaan.</i> <i>Sekä kunnan että hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Suunnitelmiin on sisällytettävä ikääntyneen väestön asumista koskevien tarpeiden ennakointi sekä niitä vastaavan asumisen kehittäminen.</i>

**Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut,
jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.**

Hoito- ja palvelupolku, jota tulisi kehittää osana palvelustrategiaa	 Lapset, nuoret ja perheet	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelut	Kumppanuus
Arkikuntoutus			x		x	x
Kotiutusprosessi			x		x	x
Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen prosessit		x	x		x	
Vahvan tuen asumisyksikön toiminta aikuisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja sen sujuva prosessi		x	x		x	
Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin		x			x	
Työikäisen työ- ja toimintakyvyn edistäminen	x	x			x	x
Neuvola, varhaiskasvatus, koulu ja opiskeluterveydenhuolto	x			x	x	x
Monialaisten asiakkuuksien ohjausryhmä	x	x	x	x	x	
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen yhteistyö					x	
Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö palveluissa	x	x	x	x	x	
Ikäihmisten hoitoketju			x		x	x
Lastensuojelun hoito/palveluketju ja yhteistyö kuntiin ja järjestöihin ja muihin toimijoihin	x				x	x

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Ei erillistä alatavoitetta	<i>Hyödynnämme tietojärjestelmistä saatavaa tietoa aktiivisesti. RAI toimintakykymittarin tulokset ohjaavat asiakkaiden ohjautumista, sekä palveluiden ja hoidon suunnittelua ja toteutusta.</i> <i>Sosiaalinen raportointi ja RAI.</i> <i>Hyödynnetään Johdon työpöytää ja fokus-raportointia työvälineenä ja tuotetaan tietoa myös kumppaneille säännöllisesti</i>

Vammaispalvelut

- Palvelustrategian tavoitteet ja toimenpiteet (helpommin luettava versio)

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetään yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Alatavoitteet

Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa.

Riittävällä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden.

Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla.

Toimenpiteet

Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla. Asumispalveluissa varmistetaan, että vammaisasiakkaille on tarjolla heidän palvelutarpeeseensa sopivia palveluita.

Kevyen tuen asumispalveluratkaisuja lisätään (kotiin tukemisen tiimit, tukiasuminen), asiakkaita tuetaan heidän omiin koteihinsa

Riittävällä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden.

Päätös hyvinvointialueen oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden osuuksista (60% /40%) vuoteen 2030 mennessä. Oman toiminnan kehittäminen niin, että sen kustannukset vastaavat maan keskitasoa.

Vammaispalveluilla voidaan vaikuttaa vain osaan vammautuneen hyvinvoinnin kokonaisuudesta. Tiivis yhteistyö muiden toimijoiden erityisesti kuntien ja kolmannen sektorin kanssa on välttämätöntä. On tärkeää tukea myös jokaisen omaa vastuuta ja kykyä huolehtia hyvinvoinnistaan ja turvallisuudestaan

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Edistämme vammaisten henkilöiden pääsyä peruspalveluihin. Mikäli ne eivät ole asiakkaan palvelutarpeeseen riittäviä, järjestämme vammaispalveluita.	<i>Edistämme vammaisten henkilöiden pääsyä peruspalveluihin. Mikäli peruspalvelut eivät vastaa vammaisen henkilön palvelutarpeeseen, siihen vastataan vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla.</i>
Asiakkaiden yhdenvertaisuutta alueella suhteessa palvelun tasoon edistetään toimintatapoja yhtenäistämällä ja tiimityötä uudistamalla.	<i>Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin niin, että se vastaa maan keskiarvoa.</i>
Vammaisten henkilöiden työvalmennuksen toimintamallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen.	<i>Etäpalveluita lisätään asiakastarpeiden mukaisesti päivätoiminnassa ja kotiin tukemisen tiimeissä. Vammaissosiaalityössä selvitetään sähköisen asioinnin mahdollisuudet.</i>
Asiakasohjauksen kehittäminen yhdessä sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan kanssa tilaratkaisut huomioiden.	<i>Vammaisohjelmassa tarkennetaan vammaisten palvelukokonaisuuden tavoitteita, palvelusisältöjä ja järjestämisen tapoja hyvinvointialueella ja muiden toimijoiden kanssa.</i>

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Palvelupolut kuvattu seuraavalla dialla	<i>Yhteistyö eri vastualueiden ja palvelualueiden kanssa prosessien kehittämiseksi. Ensisijassa liikkumisen tuen prosessin kehittäminen.</i>

**Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut,
jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.**

Hoito- ja palvelupolku, jota tulisi kehittää osana palvelustrategiaa 	Lapset, nuoret ja perheet	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelut	Kumppanuus
Arkikuntoutus			x		x	x
Kotiutusprosessi			x		x	x
Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen prosessit		x	x		x	
Vahvan tuen asumisyksikön toiminta aikuisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja sen sujuva prosessi		x	x		x	
Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin		x			x	
Työikäisen työ- ja toimintakyvyn edistäminen	x	x			x	x
Neuvola, varhaiskasvatus, koulu ja opiskeluterveydenhuolto	x			x	x	x
Monialaisten asiakkuuksien ohjausryhmä	x	x	x	x	x	
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen yhteistyö					x	
Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö palveluissa	x	x	x	x	x	
Ikäihmisten hoitoketju			x		x	x
Lastensuojelun hoito/palveluketju ja yhteistyö kuntiin ja järjestöihin ja myihin toimijoihin	x				x	x

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Ei erillistä alatavoitetta	<i>Vammaissosiaalityössä pilotoidaan RAI-arviointia palvelutarpeen arviota laadittaessa. Tavoite: pilotti käynnistynyt ja 30 asiakkaalle tehty RAI</i> <i>RAI-arviointi laaditaan asiakkaille oman palvelutuotannon toimintayksiköissä ja se ohjaa sopivan palvelukokonaisuuden laatimisessa. ☐ Asiakkaat ohjautuvat oikea-aikaisiin ja riittäviin palveluihin. Tavoite omassa palvelutuotannossa 85 %:lle asiakkaista tehtynä</i> <i>Optimoidaan henkilöstöresurssi. Henkilöstömitoitus lain ja RAI-arvioinnilla todennetun palvelutarpeen mukaan. Työvuorosuunnittelun tehostaminen</i> <i>Sosiaalinen raportointi</i> <i>Johdon työpöytä ja fokus-raportointi välineenä tuottaa tietoa myös muille</i>

Terveyspalvelut

- Palvelustrategian tavoitteet ja toimenpiteet (helpommin luettava versio)

Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetään yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Varmistamme toimivan työnjaon palveluissamme sekä kumppaneidemme kanssa ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti.	<i>Varmistamme toimivan työnjaon palveluissamme ja uudistamme prosesseja kustannusvaikuttavasti.</i>
Huolehdimme valmiuden ja varautumisen toteutuksen osana palveluiden uudistamista yhteistyössä eri viranomaisten kanssa	<i>Parannamme hoidon vaikuttavuutta ja tuotamme terveyshyötyä asiakkaille ja potilaille.</i>
Yhteistyö YTA-alueella vahvistuu	<i>Hoitoonpääsy toteutuu hoitotakuun mukaisesti.</i>
	<i>Asukaskohtaiset kustannukset laskevat maan keskitasolle.</i>
	<i>Erikoissairaanhoidon kustannukset vastaavat palvelutarvetta (maan keskitasoa) ja palvelujen käyttö suhteutuu maan keskitasoon</i>

Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Turvaamme tarpeeseen perustuvan hoidon saatavuuden ja saavutettavuuden monikanavaisesti.	<i>Turvaamme tarpeeseen perustuvan hoidon saatavuuden ja saavutettavuuden monikanavaisesti (myös digi- ja liikkuvat palvelut)</i>
Parannamme hoidon jatkuvuutta. Edistämme oma lääkäri -mallia eri muodoissa, myös ammatinharjoittaja-mallilla.	<i>Hoidon tarpeen arvio palvelee asiakasta kerralla kuntoon mallilla.</i>
Optimaalinen hoidon porrastus ja palveluiden integraatio varmistetaan koko terveydenhuollossa	<i>Ikäihmisten asumispalveluissa vastuulääkäripalvelut koko HVA:lla (vrt omalääkäri)</i> <i>Hoidon jatkuvuusmalli sote-asemilla, hoitaja-lääkäriyöparit/moniammatilliset tiimit</i> <i>Omalääkäri/hoitaja nimetään kaikille pitkäaikaissairauksia/sairausriskejä omaaville ja monipalveluasiakkaille (asiakkuussegmentointi)</i> <i>Sähköisen ajanvarauksen laajentaminen.</i> <i>Vahvistamme jatkuvuutta myös digipalveluilla - digipalveluiden yhdistäminen soteasemien palveluihin, jotta asiakas voi asioida tutun oman työntekijän kanssa myös sähköisesti.</i> <i>Jotta asiakkaan asia etenee hyvin varmistetaan ammattilaisten välinen konsultaatio myös sähköisten palveluiden kautta</i>
29	<i>Kuntoutuspalvelut integroituvat kiinteästi muuhun palvelutuotantoon huomioiden myös potilaan/asiakkaan läheisverkoston ja lähiympäristön.</i>

Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Palvelupolut kuvattu seuraavalla dialla	<i>Ammattilaisten välisen työnjaon ja prosessien uudistaminen, asiakkaan ja potilaan osallistaminen omahoitoon, päällekkäisyyksien karsiminen.</i> <i>Perustason palveluiden ja osaamisen vahvistaminen.</i> <i>Mielenterveys- ja päihdepalvelut toimivat tiiviinä osana sosiaali- ja terveysasemien verkostoa</i> <i>Psykiatrisen erikoissairaanhoidon integraatio avoterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa. Sairaalakuormituksen keventäminen intensiivisen avohoidon mallin mukaisesti.</i> <i>Nuorten aikuisten hoitoonpääsy varmistetaan yhteistyössä lasten ja nuorten palvelualueen kanssa</i> <i>Yhteistyö avoterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä, laajoissa sotekeskuksissa esh poliklinikkatoiminta ja pientoimenpiteet valituilla erikoisaloilla, osaamiskeskukset yhteisin käytännöin (esim. skopiatoiminta, diabetes, geriatria, mielenterveys- ja päihdepalvelut) joustavat konsultaatiot</i>

**Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut,
jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.**

Hoito- ja palvelupolku, jota tulisi kehittää osana palvelustrategiaa 	Lapset, nuoret ja perheet	Työikäiset	Ikääntyneet	Vammaiset	Terveyspalvelut	Kumppanuus
Arkikuntoutus			x		x	x
Kotiutusprosessi			x		x	x
Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen prosessit		x	x		x	
Vahvan tuen asumisyksikön toiminta aikuisille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja sen sujuva prosessi		x	x		x	
Psykiatrian potilaan siirtyminen sosiaalihuollon asumispalveluihin		x			x	
Työikäisen työ- ja toimintakyvyn edistäminen	x	x			x	x
Neuvola, varhaiskasvatus, koulu ja opiskeluterveydenhuolto	x			x	x	x
Monialaisten asiakkuuksien ohjausryhmä	x	x	x	x	x	
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen yhteistyö					x	
Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö palveluissa	x	x	x	x	x	
Ikäihmisten hoitoketju			x		x	x
Lastensuojelun hoito/palveluketju ja yhteistyö kuntiin ja järjestöihin ja muihin toimijoihin	x				x	x

Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.

Alatavoitteet	Toimenpiteet
Ei erillistä alatavoitetta	<i>Luovumme vähähyötyisistä tutkimuksista ja hoidoista, jotka eivät tutkitun tiedon mukaan tuo asiakkaalle tai potilaalle lisäarvoa.</i> <i>Kohdennamme resurssia vaikuttaviin toimintamalleihin.</i> <i>Terveyshyötyarvio otetaan käyttöön</i> <i>Johdon työpöytä ja fokus-raportointi välineenä tuottaa tietoa myös kumppaneille</i> <i>Osaajien saatavuuden ja osaamisen varmistaminen</i> <i>Panostamme tutkimukseen ja koulutukseen</i> <i>Noudatamme valtakunnallisia priorisoinnin yhteisiä linjauksia</i>

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyvääarkikaikille

Palveluverkkoesitys, vaihe 2

Sosiaali- ja terveystalvet

PALVELUVERKKOESITYS – TIIVIS MATERIAALI

Julkinen 8.10.2025 kello 11.30

Sisältö

- **Miksi kehitämme palveluverkkoa**
- Tavoitteet palveluverkon kehittämiselle
- Palveluverkko, vaihe 2 –esitetyt muutokset
- Tiivistys muutoksista vuoteen 2030
- Kustannusvaikutukset
- Päätöksenteko palveluverkosta

Miksi kehittämme palveluverkkoa?

Tarvitsemme palveluverkon, jolla voimme ratkaista merkittäviä haasteita

- **Keski-Suomen hyvinvointialueen tärkein tehtävä on varmistaa, että jokainen keskisuomalainen saa tarvitsemansa sosiaali- ja terveysterveyst. Tämä lupaus on kaiken kehittämisen perusta: palveluiden muoto ja sijainti voivat muuttua, mutta apua saa jatkossakin – tarvittaessa vaikka omaan kotiin asti.**
- **Kun järjestämme toimivat palvelut kaikille keskisuomalaisille, meidän on otettava huomioon saamamme rahoitus.** Meidän on käytettävä rajalliset resurssimme niin, että ne tuottavat mahdollisimman paljon terveyshyötyä ja hyvinvointia alueemme asukkaille. Palvelut saattavat muuttua, mutta ne eivät katoa. Niitä järjestetään eri tavoin – kasvokkain, digitaalisesti ja yhdessä kumppaneiden kanssa. Palveluja järjestetään joustavasti arkeen sovitte: päivittäin tarvittavat palvelut pidetään helposti saavutettavina, kun taas harvemmin tarvittavat voivat olla pidemmän matkan päässä.
- **Väestömuutokset muuttavat palvelutarvetta alueellamme.** Väestönkasvu on erilaista eri puolilla Keski-Suomea, ja tämä voi vaikuttaa myös palveluiden etäisyyksiin. Palvelujen kokonaisuus tukee jatkossakin ihmisten hyvää arkea, parhaimmillaan siten, että ongelmat ja vaivat ennaltaehkäistään tai että ne eivät kasva suuriksi.

Miksi kehitämme palveluverkkoa?

Tarvitsemme palveluverkon, jolla voimme ratkaista merkittäviä haasteita

- **Samalla vahvistamme valinnanvapautta:** kaikki terveydenhuollon toimipisteemme ovat jatkossa keskisuomalaisten käytössä. Esimerkiksi suun terveydenhuollossa tämä on jo osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi.
- **Henkilöstö on tärkein voimavaramme.** Palvelut eivät synny ilman ammattilaisia ja turvallisia tiloja. Meidän on varmistettava, että henkilöstöä riittää myös tulevaisuudessa. Meidän on tarjottava työympäristöjä, jossa ammattilaiset viihtyvät nyt ja jatkossa. Meidän on myös tarjottava toimivat, turvalliset tilat, jossa ammattilaisemme kohtaavat asiakkaat ja potilaat. Tämä tukee sekä palvelujen laatua että henkilöstön hyvinvointia.
- **Tavoitteemme on selkeä: haluamme tukea keskisuomalaisten hyvää arkea nyt ja tulevaisuudessa.** Palveluverkon uudistaminen on panostus ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin pitkällä aikavälillä. Meidän kaikkien etu on, että palvelut ovat laadukkaita, turvallisia ja jatkuvia – palveluihin on voitava luottaa. Kun palveluiden saatavuus, laatu ja taloudellinen kestävyys turvataan, myös luottamus vahvistuu – jokainen voi olla varma, että apua saa silloin, kun sitä tarvitsee.

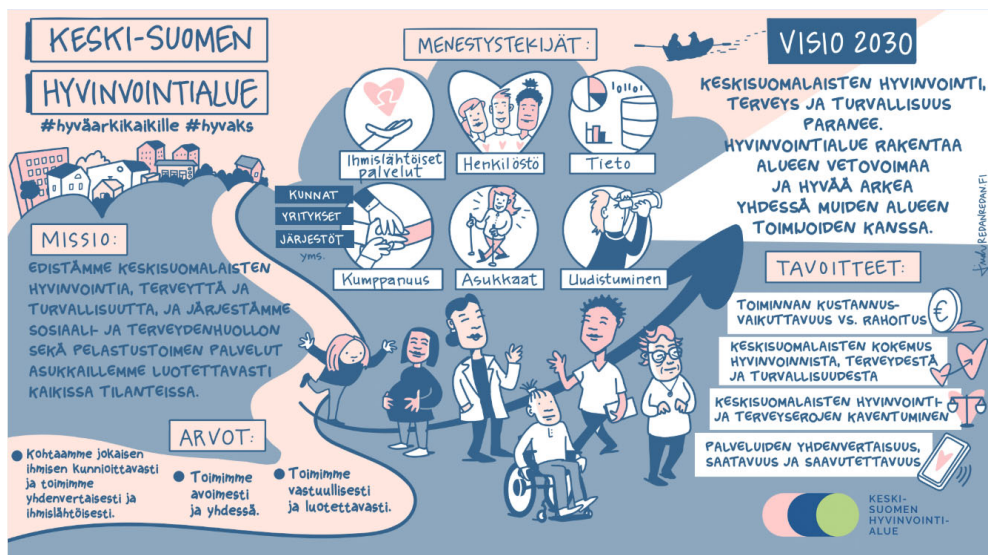
Palveluverkkotyö on osa palvelustrategiaa ja vuoden 2026 talousarviota

Palveluverkkoesitys tarkastelee kehitystoimia vuoteen 2030, mutta suunnitelmaa tarkastellaan kunkin vuoden talousarvion laadinnan yhteydessä

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Palveluverkko-työn eteneminen	Valmisteltiin hyvinvointialueen ensimmäisen vaiheen palveluverkko, jota on käytetty myös vuoden 2024 vuokraneuvotteluiden pohjana.	Jatketaan päätettyyn palveluverkkoon siirtymistä luovuttavien toimipisteiden osalta sekä toimintamallien ja palvelukanavien uudistamisen osalta. Toinen vaihe käynnistyy.	Siirtyminen toisen vaiheen palveluverkkoon alkaa. Luovutaan lopuista palveluverkkotyön ensimmäisessä vaiheessa päätetyistä toimipisteistä.	Tehdään tarkennuksia palveluverkkosuunnitelmaan vuoteen 2030 asti, kun tiedetään mm. hyvinvointialueen taloudellinen tilanne, nähdään toimintamallien vakiintuminen (mm. digitaaliset palvelut) ja uudisrakennushankkeiden tilanne.			
Palveluverkon kehittäminen	Palveluverkkoesityksen toimeenpano Kehitystoimet kivijalkapalveluissa Kehitystoimet liikkuvissa palveluissa Kehitystoimet digitaalisissa palveluissa Toimintamallien muutokset			Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen			

Hyvinvointialuestrategia ja palvelustrategia ohjaavat palvelutuotantoa kohti uudistumista

1. Toiminnan kustannusvaikuttavuutta vahvistetaan ja toiminta sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen	2. Keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu	3. Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat	4. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus turvataan ja toimintaa sujuvoitetaan			
Hyvä arki kaikille						
Menestystekijä, johon kiinnittyy	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Työikäisten palvelut	Ikäntyneiden palvelut	Vammaispalvelut	Terveydenhuolto	HVA strategian tavoite johon kiinnittyy
↓ Ihmislähtöiset palvelut - Mitä muutosta tavoittelemme?	Lapset, nuoret ja perheet saavat tukea ajoissa, arki yhteisöissä sujuu ja hyvinvointi vahvistuu	Työikäisten hyvinvointi, terveys ja työkyky turvataan yhteistyöllä ja ennaltaehkäisyllä.	Turvallinen arki yhteisöissä ja oikea-aikainen tuki tukevat kotona asumista.	Vammaisten arkea tuetaan osallisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistavilla toimenpiteillä.	Asiakkaalle ja potilaalle tarpeellmukaiset palvelut oikeaan aikaan, oikeassa paikassa	↓
Palvelustrategian tavoitteet						
(Kustannusvaikuttavuus)	Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttaviimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.					1, 4
Uudistuminen	Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.					2, 3, 4
Kumppanuus, asukkaat ja asiakkaat	Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.					2, 3, 4
Tieto	Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.					1, 2
Asukkaat, kumppanuudet	Arjen turvallisuuden, mielen hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen					hyte
Henkilöstö nähdään organisaation tärkeimpänä voimavarana.						
Palvelustrategian tavoitteet auttavat rakentamaan työympäristöä, jossa henkilöstö kokee työnsä mielekkäiksi, hallittavaksi ja merkitykselliseksi.						

Palveluverkkotyön vaiheessa 2 palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut sekä talousarviossa muuttuvat palveluverkot on kuvattu toimipistetasoisesti, muista palveluista on yksi kuvaus

Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut:

Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut:

- Sosiaali- ja terveysasemapalvelut
- Alueellinen osastotoiminta
- Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
- Ikääntyneiden päivätoiminta (päivätoiminta/seniorikeskukset)
- Perhekeskukset

Talousarviossa 2026 muutoksia toimipisteisiin:

- sosiaali- ja terveysasemapalvelut
- alueellinen osastotoiminta
- ikääntyneiden ympärivuorokautinen asumien

Muista palveluista on yksi kuvaus:

- Opiskeluhoollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja -psykologit)
- Perheiden varhaisen tuen palvelut:
 - Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta
 - Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta
- Perheoikeudelliset palvelut
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola
- Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut
- Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- Vammaispalvelun asumispalvelut
- Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus
- Vammaisten päivä- ja työtoiminta
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut
- Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta
- Kotihoito 24/7
- Turvapalvelut
- Ikääntyneiden muut asumispalvelut
- Ikääntyneiden asiakasohjaus ja keskitetyt palvelut
- Erikoissairaanhoidon palvelut

Talousarviossa 2026 muutoksia toimipisteisiin:

- Äitiys- ja lastenneuvola
- Suun terveydenhuolto

Sisältö

- Miksi kehitämme palveluverkkoa
- **Tavoitteet palveluverkon kehittämiseksi**
- Palveluverkko, vaihe 2 –esitetyt muutokset
- Tiivistys muutoksista vuoteen 2030
- Kustannusvaikutukset
- Päätöksenteko palveluverkosta

**Aluehallituksen päättämät yleiset
tavoitteet ja periaatteet
palveluverkkotyön vaiheelle 2**

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkkotyön laatimisen periaatteet

Taloudellisesti kestävä ja tietoon perustuva palveluverkko

- *Kustannus- ja palvelutason sopeuttaminen käytettävissä olevaan rahoitukseen.*
- *Palveluverkon ja palvelutuotannon uudistaminen.*
- *Kaikissa palveluissa tunnistetaan kustannustehokkaat ja vaikuttavat tuotantotavat.*
- *Muutokset toimintaympäristössä, lainsäädännössä tai rahoituksessa voivat vaikuttaa palveluverkon linjauksiin, jolloin niiden vaikutukset tulee arvioida ja tarvittaessa viedä uudelleen päätöksentekoon.*
- *Palvelutarpeen muutoksiin varaudutaan ennakoivasti.*
- *Käytettävissä oleva tieto yksikkökustannuksista ja laadusta päätöksenteon tukena*

Uudistuva, monikanavainen toiminta eri aluetasoilla

- *Toimintamallien uudistamista jatketaan osana palveluverkon kehittämistä*
- *Monikanavaisuus:* Palveluja tuotetaan joustavasti fyysisissä toimipisteissä, kotiin vietävinä, liikkuvina sekä digitaalisina palveluina.
- *Eri aluetasot:* Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta arvioidaan alue-, seutu- ja paikallistasolla sekä yksittäisten toimipisteiden näkökulmasta.

Kansallinen ohjaus (seuraava dia)

- Valtion antama ohjaus, esimerkiksi ikääntyneiden palveluiden ja vuodeosastopalveluiden osalta, otetaan huomioon sekä palvelustrategian että palveluverkkotyön valmistelussa.

Tilojen turvallisuus ja tehokas käyttö

- Tilojen käyttöä optimoidaan, yhteiskäyttöä lisätään edelleen mahdollisuuksien mukaan ja tarpeettomista tai toimintaan soveltumattomista tiloista luovutaan.

 Tilasuunnittelussa varmistetaan turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat sekä henkilöstölle että asukkaille.

Kansallinen ohjaus

- Kansallinen ohjaus otetaan huomioon sekä palvelustrategian että palveluverkkotyön valmistelussa.

Valtakunnalliset tavoitteet ➡ *Vuosittaiset HVA neuvottelut ja niissä annetut suositukset* ➡ *Muutostukikeskustelut* ➡ *Arviointimenettely*

Valtakunnalliset tavoitteet

- Hyvinvointialueen on edistettävä ja varmistettava alueensa väestön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta kaikissa tilanteissa.
- Hyvinvointialueen on varmistettava sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kyky järjestää palvelut yhdenvertaisesti, laadukkaasti ja kustannusvaikuttavasti sekä toimintaympäristön riskejä ja uhkia vastaavasti.
- Hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen tulee olla taloudellisesti kestäviä, laadukkaita ja kustannusvaikuttavia.
- Investointien tulee parantaa toiminnan kustannusvaikuttavuutta ja edistää alueellista yhteistyötä.
- Toiminnassa, ohjauksessa ja johtamisessa tulee painottaa vaikuttavuusperustaisuutta.
- Hyvinvointialueen toiminnan ja talouden uudistamista on jatkettava kunnianhimoisesti.
- Hyvinvointialueiden henkilöstön tulee olla osaavaa ja hyvinvointialueiden tehtäviin riittävää. Henkilöstön hyvinvoinnista on huolehdittava.
- Toimialojen veto- ja pitovoimaisuudesta on huolehdittava.
- Hyvinvointialueiden toiminnan paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen johtamisen, suunnittelun, toteutuksen ja kehittämisen tulee perustua tietoon.
- Digitalisaatiota edistetään hyvinvointialueiden kaikilla toimialoilla.
- Hyvinvointialue toimii yhteistyössä lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Hyvinvointialueen tehtäviä tulee hoitaa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti ihmisten välisellä hyvällä yhteistyöllä.

Muutostukikeskustelut

- Ikääntyneiden palvelujen osalta todettiin, että Keski-Suomessa ikääntyneiden palvelujen kattavuus on muuta maata suurempi ja palvelurakenne on ollut raskas. Todettiin, että palveluverkkolinjaukset vaikeuttavat ikääntyneiden palveluiden kehittämistä, ja että tässä tilanteessa kehittäminen jää helposti pistemäiseksi. Ministeriöiden näkemyksen mukaan kotona asumista tukevia palveluihin olisi panostettava nykyistä enemmän ja samalla vähennettävä raskaampia palveluja.
- Lastensuojelun osalta kunnista siirtyi palvelu- ja hoitovelkaa ja lastensuojelun avohuollon uusien asiakkaiden määrä on kasvanut. Pidemmän aikavälin tavoitteita on painopisteen siirto varhaisen tuen palveluihin, perhehoidon osuuden nostaminen, oman tuotannon lisääminen lastensuojelun laitoshoidossa sekä yhteistyön vahvistaminen mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa. Ministeriöiden mukaan Keski-Suomessa on paljon meneillään oikeansuuntaisia toimia ja kehittämistä.
- "Kertynyt alijäämä on kasvanut niin korkeaksi, että seuraavalla valtuustokaudella huomio tulee keskittää siihen, miten kustannustaso sopeutetaan rahoituksen tasolle. Tarkastella tulee niin palveluverkkolinjauksia, ei-lakisääteisiä palveluita kuin palvelutasoakin."

7.10.2025

Osallisuus ja vaikutusten arviointi

- Palveluverkkotyön toisessa vaiheessa ja palvelustrategian laadinnassa osallistetaan asianosaisia tahoja, kuten asukkaita, kuntia ja muita sidosryhmiä sekä henkilöstöä. Lisäksi työskentelyssä hyödynnetään ensimmäisen vaiheen palveluverkkotyöstä saatua laajaa palautetta ja materiaalia sekä edellä mainittua strategian väliarviointia ja siihen liittynyttä tulevaisuuskatsausta.
- Palvelustrategiasta ja erityisesti palveluverkkoesityksestä tehdään myös vaikutusten ennakoarviointi niiden esitysten osalta, joita ei ole arvioitu aiemmin tai joissa esitys on merkittävästi muuttunut.

Sisältö

- Miksi kehitämme palveluverkkoa
- Tavoitteet palveluverkon kehittämiseksi
- **Palveluverkko, vaihe 2 –esitetyt muutokset**
- Tiivistys muutoksista vuoteen 2030
- Kustannusvaikutukset
- Päätöksenteko palveluverkosta

Palveluverkko, vaihe 2 – esitetyt muutokset

Tiivistelmä palveluverkkoesityksestä, vaihe 2

- 1. Keski-Suomen hyvinvointialueella säilytetään alueellisesti kattava palvelujen verkosto.** Palvelutarpeen kasvu edellyttää uusia toimintamalleja. Liikkuvia palveluja täydennetään hyvinvointialueen palveluissa. Palvelujen aukioloaikoja tavoitellaan laajennettavan ja asukkaiden vapautta käyttää eri toimipisteitä lisätään jatkossa. Digitaalisia palveluita kehitetään edelleen.
- 2. Terveysasemapalveluja tarjotaan sosiaali- ja terveyskeskuksissa, sosiaali- ja terveysasemilla ja sosiaali- ja terveyspalvelupisteissä.** Sosiaali- ja terveyskeskuksessa on laajin moniammatillinen palveluvalikoima, laajat aukioloajat sekä kiirevastaanotto, joka palvelee myös iltaisin ja viikonloppuisin. Osaan fyysisistä toimipisteistä tulee muutoksia; yhteiskäyttöisiä tiloja otetaan käyttöön ja liikkuvia toimintamalleja lisätään.
- 3. Suun terveydenhuollon palveluja** kootaan nykyistä suurempiin ja toiminnallisesti vahvempiin yksiköihin.
- 4. Alueellisessa osastotoiminnassa** akuuttihoidon osastopaikkoja lisätään pääsääntöisesti laajan palvelun sosiaali- ja terveyskeskusten yhteyteen, joissa kiirevastaanottotoiminta sekä tukipalvelut kuten kuvantaminen ja laboratoriopalvelut ovat kattavammin, jotta voidaan välttää asiakkaan siirtoa paikasta toiseen. Näin voidaan turvata henkilöstön osaaminen, palvelun laatu ja potilasturvallisuus. Neljästä osastosta luovutaan.
- 6. Ikääntyneiden palveluita kehitetään kokonaisuutena,** jolloin tavoitteena on vahvistaa kevyempiä palveluita ja vähentää raskaiden palveluiden käyttöä. Osasta ikääntyneiden ympärivuorokautisen pienistä asumisen yksiköistä luovutaan.
- 7. Neuvolapalveluissa** toimintamallin muutos mahdollistaa paikallisten tilojen joustavamman käytön. Osa neuvolapalveluista toteutetaan sosiaali- ja terveysasemien yhteydessä, joissa on laajemmat aukioloajat ja palvelutarjonta.
- 8. Perhekeskuksien toimintaa kehitetään edelleen** tiiviissä yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteisövaikuttavuuden keinoin.
- 9. Ikääntyneiden päivätoiminnan** kokonaisuudessa kehitetään seniorikeskustoimintaa edelleen yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa.

Palveluverkkoesityksen (vaihe 2) mukaan Keski-Suomessa on kattava sosiaali- ja terveystieteiden ja -palveluiden verkosto uusia toimintamalleja hyödyntäen

- Palveluverkkoesityksen mukaan Keski-Suomessa tulee säilymään kattava palvelujen verkosto.
- Joka kunnassa on saatavilla sosiaali- ja terveystietapalveluja, kuten esimerkiksi kouluterveydenhuoltoa.
- Jokaiseen kotiin on tarpeen tullessa saatavilla kotihoitoa, ensihoidon palveluita ja tarvittaessa muitakin ammattilaisia.
- Digitaaliset- ja etäpalvelut ovat kaikkien keskisuomalaisien käytössä.
- Perustason terveydenhuollon osalta kolmessa laajan palvelun sosiaali- ja terveystietakeskuksessa tarjotaan palveluita moniammatillisesti laajoin aukioloajoin. Ne palvelevat myös iltaisin ja viikonloppuisin kiiretilanteessa ja niissä on saatavilla arkisin myös erikoistason palveluita.
- Sosiaali- ja terveystietasemilla palveluita tarjotaan moniammatillisesti tai eri ammattilaisten voimin.
- Sosiaali- ja terveystietapalvelupisteet toimivat yhteiskäyttötiloissa, joihin tuodaan liikkuvia palveluita paikalliseen palvelutarpeeseen vastaten.
- Asiakas voi valita missä sosiaali- ja terveystietapisteessä asioi.

1. Sosiaali- ja terveys- asemat

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Käsitteet
- Liikkuvien palveluiden täydentäminen
- Toiminta lukuina
- Toimipisteet nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2
- Muuttuvien ja poistuvien toimipisteiden tiedot
- Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut
- Kuntoutus- sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Digiasiointi
- Ilta- ja viikonloppukiirevastaanotot
- Näytteenotto
- Kuvantaminen

Sosiaali- ja terveysasemat – perustelut palveluverkon kehittämiselle

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE

- **Avosairaanhoidon osalta palvelutarpeen ennustetaan kasvavan**, kun tarkastellaan koko Keski-Suomea. **Suurimmassa osassa kuntia palvelutarve kuitenkin laskee**, kun huomioidaan nykyinen palveluiden käyttö sekä väestöennuste ikäryhmittäin.
- **Valinnanvapaus vahvistuu**, sillä kaikki toimipisteemme ovat keski-suomalaisen käytössä. Tästä on jo kokemusta erityisesti suunterveydenhuollossa, jossa aikoja on tarjottu eri toimipisteistä – ja olemme saaneet asiakkailta hyvää palautetta.
- Keski-Suomessa on useita pieniä toimipisteitä, joissa lääkärimäärä on kaksi tai alle. **Pienissä toimipisteissä toimintavarmuus on heikompaa** esimerkiksi henkilöstön sairaustapausten yhteydessä. Näissä toimipisteissä ei ole myöskään mahdollista toteuttaa palvelua moniammatillisesti, mikä heikentää palvelun vaikuttavuutta. Myös vuokratyövoiman käyttö ollut suhteellisen laajaa.
- Nykyisten toimipisteiden osalta myös **kuntoluokat vaihtelevat ja joukossa on tekniseltä kunnoltaan vanhentuneita tai toiminnallisesti heikkoja tiloja**.
- Palveluverkkoesityksessä luovutaan pienistä, toimintavarmuudeltaan heikoista ja huonokuntoisista tiloista. Yhteiskäyttötiloja hyödynnetään muiden palveluiden kanssa. **Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimintoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksen mukaisesti**.
- **Liikkuvat palvelut ovat osa palveluvalikoimaa ja niitä täydennetään**. Yhteiskäyttöisissä palvelupisteissä järjestetään tarpeen mukaan laboratorionäytteenottoja ja ammattilaisten vastaanottoa.
- Esityksessä **varmistetaan palveluiden saatavuus ja saavutettavuus** kaikille Keski-Suomen asukkaille.
- **Hoidon jatkuvuus** varmistetaan omalääkäri-, ammatinharjoittaja- ja tiimimalleilla
- **Digitaalisia palveluita on kehitetty ja kehitetään edelleen** parantamaan palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta. Digitaalisen sosiaali- ja terveyskeskuksen integrointi sosiaali- ja terveysasemien palveluihin laajentaa digipalveluiden käyttöä.
- Sosiaali- ja terveysasemien sijaintia tarkastellaan avosairaanhoidon palveluiden kautta, mutta **sote-asemilla tarjotaan myös mm. kuntoutusta, mielenterveys- ja päihdepalveluita sekä aikuisten sosiaalipalveluita**. Lisäksi toiminnassa huomioidaan tukipalveluiden järjestäminen optimaalisesti.

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA (palveluverkko 1)	Esitys (vaihe 2)
Fyysinen toimipiste / kivijalka 	• Toimipisteiden lukumäärä: 29 • Toimipisteet, joissa vähäinen lääkäreiden määrä (2 tai alle): 10 • 2 lääkäriä: 2 • 1 lääkäriä: 3 • 0 lääkäriä: 5	• Toimipisteiden lukumäärä: 24 (vuonna 2027), ml. yhteiskäyttötiloissa toimivat palvelupisteet (eli liikkuvat palvelut)
Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	• Ammattilaisten kotikäynnit tarvittaessa • Kotisairaala • Ensihoito	• Palvelupisteiden lukumäärä: 7 (vuonna 2026) ja 8 (vuonna 2027) • Palvelutarpeen arvioinnin mukaan palvelut ja monikäyttöiset asiointipisteet (eli liikkuvat palvelut) • Kotiin vietävät sähköiset palvelut • Ammattilaisten kotikäynnit tarvittaessa • Kotisairaala, ensihoito • Sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskus koordinoi ammattilaisten yhteistyötä
Digitaaliset palvelut 	• Sähköiset yhteydenottopyynnöt • Chat (monikanavaisuus) • Hoitaja-avusteiset etävastaanotot	• Sähköiset yhteydenottopyynnöt • Kotiin vietävät vastaanottopalvelut (videovastaanotot) • Hoitaja-avusteiset etävastaanotot • Monikanavaisia yhteydenottotapoja laajennetaan • Chat (monikanavaisuus)

Käsitteet: Sosiaali- ja terveyskeskus, sosiaali- ja terveysasema sekä sosiaali- ja terveysterveyspalvelupiste ja yksiköiden lukumäärä palveluverkkoesityksessä

	Sosiaali- ja terveyskeskus	Sosiaali- ja terveysasema	Sosiaali- ja terveysterveyspalvelupiste
SIIJOITTUMINEN	- Kolme laajan palvelun sosiaali- ja terveyskeskusta - Jyväskylä, Jämsä, Äänekoski	Toimipisteitä yhteensä 15 vuonna 2026; 13 vuonna 2027	- Palvelupiste yhteiskäyttötiloissa - Toimipisteitä yhteensä 7 vuonna 2026 ja 8 vuonna 2027
PALVELUT	- Laajin palveluvalikoima moniammatillisista palveluista samassa toimipisteessä - Kiirevastaanotto (päiväaikainen sekä ilta- ja viikonloppukiirevastaanotto) - Kuvantamis- ja laboratoriopalvelut	- Vastaanottopalvelut, ml kiireellistä vastaanottoa arkisin virka-aikaan sijoittuen - Moniammatillisia palveluita toimipisteessä - Palveluvalikoima voi vaihdella eri toimipisteissä	- Liikkuvat ammattilaiset, ammattilaiset tulevat paikalle pitämään vastaanottoa - Liikkuva laboratorionäytteenotto
	Asiakas voi valita minkä tahansa sote-keskuksen tai sote-aseman palvelut Digitaaliset palvelut täydentävät palveluvalikoimaa		

Keski-Suomen hyvinvointialueella täydennetään liikkuvia palveluita vuonna 2026

Tarkoitus

- Liikkuvia palveluita täydennetään avosairaanhoidon palveluilla.
- Toteutus yhteiskäyttöön soveltuvissa olemassa olevissa tiloissa, joissa vastaanottoa mahdollista pitää.

Liikkuvien palveluiden kohderyhmä

- Palvelun/hoidon tarpeen arvion perusteella liikkuvaa palvelua tarjotaan erityisesti niille, joiden on hankala hakeutua palveluun lähimmälle sosiaali- ja terveysasemalle tai jotka muusta syystä hyötyvät erityisesti lähipalvelusta.

Suunnitelman toimeenpanovaiheessa alueella voidaan järjestää asukastyöpaja, joissa tarkennetaan tarjottavien palveluiden sisältöä. Myös henkilöstö osallistuu aluekohtaisten toimeenpanosuunnitelmien laatimiseen.

Periaatteet

Keskeiset palvelut:

- Liikkuva terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotto (mahdollista myös videovälitteinen yhteys lääkärille)
- Liikkuva laboratorionäytteenotto ”Liikkuva labra”
- Lisäksi kotihoidon kanssa tehtävä yhteistyön tiivistäminen
- Tarvittaessa lääkärin ja hoitajan kotikäynnit sosiaali- ja terveysasemalta
- Ensihoidon tukitehtävät (vieritestit, lääkehoidot) ja yhteistyö kotisairaalan kanssa

Toiminta-alueet:

- Vuosi 2026, Kyyjärvi, Kivijärvi, Kannonkoski, Konnevesi, Kuorevesi, Pihtipudas, Toivakka.
- Vuonna 2027 laajenee Kinnulan alueelle. Aikataulu yhteensovitetään toimipistemuutosten kanssa.

Seuranta ja arviointi:

Seurantaa toteutetaan indikaattoreilla, joiden avulla arvioidaan:

- Palveluiden käyttömäärät
- Vaikuttavuus
- Käyttäjryhmät (ketkä käyttävät liikkuvia palveluita)

Sosiaali- ja terveysasemat / Vastaanottopalvelut Tunnuslukuina 1.1-31.12.2024

TUNNUSLUVUT (Jämsän tiedot puuttuvat)

Kontakti	Yhteensä	0-17	18-74	Yli 75
Lähikontakti	365 318	42 785	229 994	92 539
Puhelu	143 555	11 829	92 420	39 306
Asiointi ei kontaktia	535 218	49 388	349 236	136 594
Sähköinen asiointi	15 102	1 112	12 912	1 078
Yhteensä	1 059 193	105 114	684 562	269 517

	Lääkärit	Muut ammatilaiset
Henkilöstön määrä	204	383

DIGISOTEKESKUKSEN KONTAKTIT

Ikäluokka	Kontaktit
Alle 18v.	14 190
18-74v.	91 326
Yli 75v.	15 290
Yhteensä	120 806

DIGISOTEKESKUKSEN HENKILÖSTÖ

	Lääkärit	Muut ammatilaiset	
Henkilöstön määrä	6	76	

Sosiaali- ja terveysasemat – Toimipisteet nykytilassa sekä esityksessä

Nykytila (palveluverkko 1)

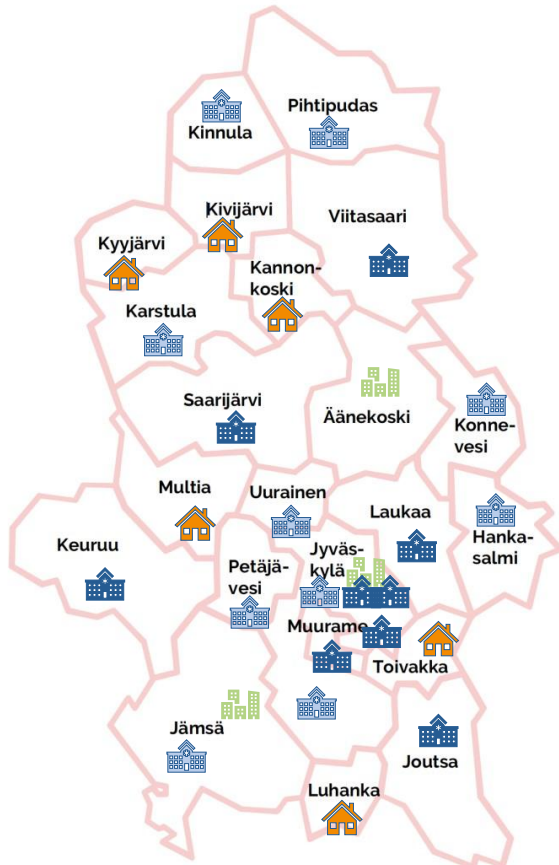
Kunta	Osoite	Avosairaanhoidon toimipisteet	Sotekeskus, sote-asema, sote-palvelupiste
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova	Alueellinen sote-keskus
Jämsä	Sairaalanditie 11	Jokilaakson sairaala	Alueellinen sote-keskus
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken terveyskeskus	Alueellinen sote-keskus
Joutsa	Myllytie 12	Sote-Keskus	Seudullinen sote-asema
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön terveysasema	Seudullinen sote-asema
Jyväskylä	Ritopohjantie 25	Palokan terveysasema	Seudullinen sote-asema
Jyväskylä	Vesmannintie 7	Sampoharjun terveysasema	Seudullinen sote-asema
Jyväskylä	Nevakatu 1	Huhtasuon terveysasema	Seudullinen sote-asema
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun terveyskeskus	Seudullinen sote-asema
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan terveysasema	Seudullinen sote-asema
Muurame	Virastotie 10	Muuramen terveyskeskus	Seudullinen sote-asema
Saarijärvi	Sairaالاتie 2	Saarijärven terveysasema	Seudullinen sote-asema
Viitasaari	Sairaalanditie 4-6	Viitasaaren terveyskeskus	Seudullinen sote-asema
Hankasalmi	Keskustie 53	Hankasalmen terveysasema	Paikallinen sote-asema
Jyväskylä	Kirkkokatu 3	Tikkakosken terveysasema	Paikallinen sote-asema
Jyväskylä	Virastokuja 2	Korpilahden terveysasema	Paikallinen sote-asema
Jämsä	Puistotie 5	Kuoreveden terveysasema	Paikallinen sote-asema
Karstula	Koulutie 9	Karstulan terveyskeskus	Paikallinen sote-asema
Kinnula	Keskustie 44	Kinnulan terveyskeskus	Paikallinen sote-asema
Konnevesi	Maijankuja 2	Konneveden terveysasema	Paikallinen sote-asema
Petäjävesi	Teollisuustie 1	Petäjäveden terveysasema	Paikallinen sote-asema
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan terveysasema	Paikallinen sote-asema
Uurainen	Kuukantie 16	Uuraisten terveysasema	Paikallinen sote-asema
Kannonkoski		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Kivijärvi		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Kyyjärvi		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Luhanka		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Multia		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Toivakka		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste

Esitys

Kunta	Osoite	Toimipisteet	Sotekeskus, sote-asema, palvelupiste
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Novan sosiaali- ja terveyskeskus	sote-keskus
Jämsä	Sairaalanditie 11	Jämsän sosiaali- ja terveyskeskus	sote-keskus
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken sosiaali- ja terveyskeskus	sote-keskus
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Jyväskylä	Ritopohjantie 25	Palokan sosiaali- terveysasema	sote-asema
Jyväskylä	Vesmannintie 7	Sampoharjun sosiaali- ja terveysasema	Sote-asema
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Muurame	Virastotie 10	Muuramen sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Saarijärvi	Sairaالاتie 2	Saarijärven sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Viitasaari	Sairaalanditie 4-6	Viitasaaren sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Hankasalmi	Keskustie 53	Hankasalmen sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Jämsä	Paikallinen vastaanottotila	Kuoreveden palvelupiste	palvelupiste
Karstula	Koulutie 9	Karstulan sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Kinnula	Paikallinen vastaanottotila	Kinnulan sosiaali- ja terveysasema	sote-asema vuoden 2026, vuonna 2027 palvelupisteeksi
Konnevesi	Paikallinen vastaanottotila	Konneveden palvelupiste	palvelupiste
Petäjävesi	Teollisuustie 1	Petäjäveden sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Pihtipudas	Paikallinen vastaanottotila	Pihtiputaan palvelupiste	palvelupiste
Uurainen	Kuukantie 16	Uuraisten sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Kannonkoski	Paikallinen vastaanottotila	Kannonkosken palvelupiste	palvelupiste
Kivijärvi	Paikallinen vastaanottotila	Kivijärven palvelupiste	palvelupiste
Kyyjärvi	Paikallinen vastaanottotila	Kyyjärven palvelupiste	palvelupiste
Toivakka	Paikallinen vastaanottotila	Toivakan palvelupiste	palvelupiste

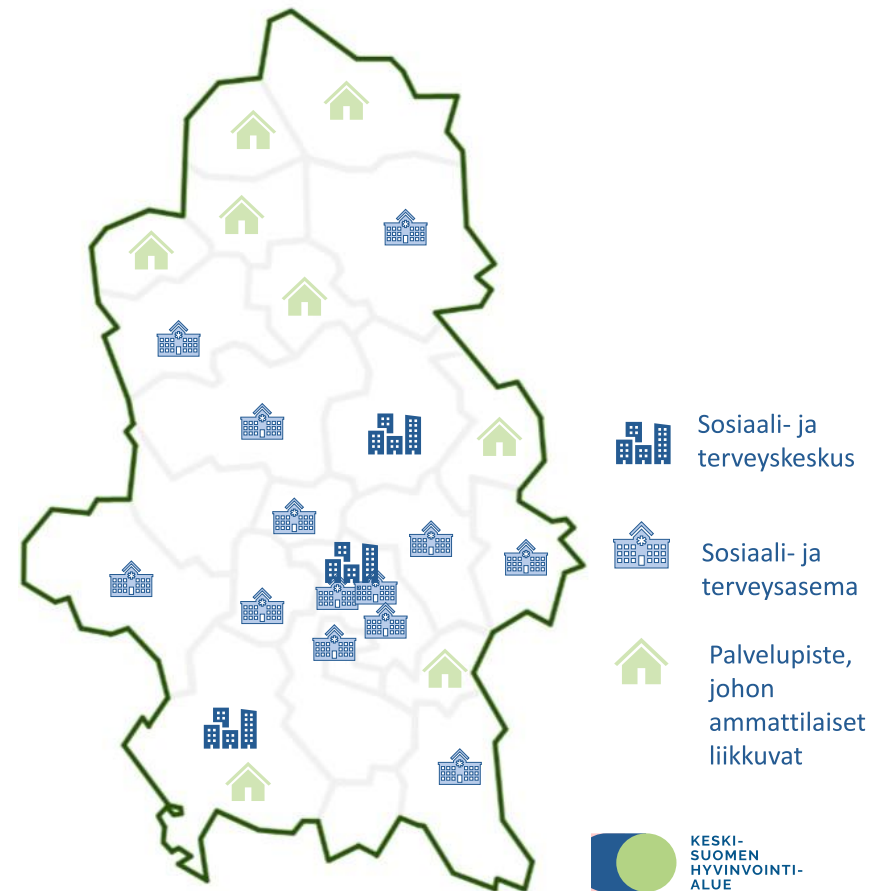
Fyysiset toimipisteet nykyisin ja palveluverkkoesityksessä

Nykytilanne
(palveluverkkopäätös 11.6.2024)

Toimipisteet merkitty
kartalle suuntaa antavasti.

Palveluverkkoesitys, vaihe 2

Muuttuvien ja poistuvien toimipisteiden tiedot ja perustelut muutokselle (1/2)

Toimipiste	Aukioloaika	Väestömäärä	Henkilöstön määrä	Käyntimäärät Tammi-Joulukuu 2024	Sairastavuus	Laboratorio näytteenotto	Palveluiden saavutettavuus; etäisyys lähimpään sote-toimipisteeseen	Vaikutukset muihin palveluihin	Perustelut muutokselle
Luhangan sote-palvelupiste	joka toinen keskiviikko klo 8:30-11:30 yksi hoitaja	- alle 15 v. 66 15-64 v. 318 - yli 64 v. 303 Yhteensä 687	0,025 htv	Lääkärillä: 0, Hoitajalla: 63	90,4	joka toinen keskiviikko klo 9-10:30.	Luhanka-Joutsa 35km	Ei muita palveluja	Aukiolo kerran kahdessa viikossa, yhden hoitajan piste, jossa vähäiset käyntimäärät. Asiakkaat asioineet pääosin Joutsassa nykyisin.
Kannonkosken sote-palvelupiste	tiistaisin klo 8-14:00 kaksi hoitajaa	- alle 15 v. 140 15-64 v. 567 - yli 64 v. 449 Yhteensä 1156	0,25 htv	Lääkärillä: 0, Hoitajalla: 755	131,9	tiistaisin klo 7:15 – 10:00, alustapalveluna	Kannonkoski-Saarijärvi 34km	Neuvola ja suun terveydenhuolto	Hoitajan vastaanoton aukiolo kerran viikossa, asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Saarijärvellä. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.
Kivijärven sote-palvelupiste	to klo 8-14:00, kaksi hoitajaa	- alle 15 v. 145 15-64 v. 469 - yli 64 v. 390 Yhteensä 1 004	0,25 htv	Lääkärillä 0, Hoitajalla 719	143,3	to klo 7.15-10:00 alustapalveluna	Kivijärvi-Saarijärvi 58km	neuvola	Aukiolo kerran viikossa, asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Saarijärvellä. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.
Kyyjärven sote-palvelupiste	keskiviikkoisin klo 8-14:00 kaksi hoitajaa	- alle 15 v. 188 15-64 v. 504 - yli 64 v. 444 Yhteensä 1 136	0,25 htv	Lääkärillä 0, Hoitajalla 843	130,6	ke klo 7:15-10:00	Kyyjärvi-Karstula 28km	neuvola	Aukiolo kerran viikossa. Asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Karstulassa. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.
Konneveden sote-asema	ma-pe klo 8-16:00, yksi lääkäri, 3 hoitajaa	- alle 15 v. 338 15-64 v. 1240 - yli 64 v. 906 Yhteensä 2 484	3 htv hoitaja, 1htv lääkäri	Lääkäri 2150, hoitaja 3317	120	to klo 7:15-13:30	Konnevesi-Laukaa 38km ja Konnevesi-Äänekoski 38km	Suunterveydenhuolto eri rakennus, Neuvola, palveluasumisen yksikkö, terapiapalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Yhden lääkärin piste, joten sijaista tarvittaessa haastava saada. Asiakkaat ovat asioineet nykyisin myös Laukaassa ja Äänekoskella.
Kuoreveden sote-asema	ma-pe klo 8-15:30, 3 hoitajaa	- alle 15 v. 129 15-64 v. 627 - yli 64 v. 579 Yhteensä 1841 (+Länpohja 759)	3 htv hoitaja	Lääkäri 1506, Hoitaja 1172 (v. 2024 1 hoitaja)	98,8	ma, ke ja pe 7:30-11:00 alustapalvelu Hyvaks	Kuorevesi-Jämsä 24km	Suun terveydenhuolto, terapiapalvelut	Lääkärirekrytointi haasteellinen. Yhden lääkärin piste, haavoittuvuus. Asiakkaat ovat asioineet myös Jämsässä, jossa kiirevastaanottopalvelut.

Muuttuvien ja poistuvien toimipisteiden tiedot ja perustelut muutokselle (2/2)

Toimipiste	Aukioloaika	Väestömäärä	Henkilöstön määrä	Käyntimäärät - Tammi-Joulukuu 2024	Sairastavuus	Laboratorio näytteenotto	Palveluiden saavutettavuus; etäisyys lähimpään sote-toimipisteeseen	Vaikutukset muihin palveluihin	Perustelut muutokselle
Huhtasuon sote-asema	Ma-pe klo 8-16	- Alle 6 v. 580 6-64 v. 7 314 - yli 64 v. 2 178	Ei tietoa	Lääkäri: 5 380 Hoitaja: 7 654	95,1	Fimlab x 1 viikko	Huhtasuo-Palokka 4,7km, Huhtasuo-Kyllö 8km	Suunterveydenhuolto, neuvola ja terapiapalvelut	Epäkäytännölliset tilat; työturvallisuushaasteita. Rakennus käyttöikänsä päässä.
Tikkakosken sote-asema	Ma-pe klo 8-16	- Alle 6v 360 6-64v 3789, - yli 64v 995	Ei tietoa	Lääkäri: 2 991 Hoitaja 4 277	95,1	Fimlab x 1 viikko	Tikkakoski-Palokka, Tikkakoski-Uurainen		Epäkäytännölliset tilat; työturvallisuushaasteita. Rakennus käyttöikänsä päässä.
Korpilahden soteasema	Ma-pe klo 8-16	- Alle 6 v. 236 6-64 v. 3 116 - Yli 64 v. 1 296	Ei tietoa	Lääkäri 2 635 Hoitaja: 3 881	95,1	Fimlab x 1 viikko	Korpilahti-Muurame 15km, Korpilahti-Jämsä 30 km	Suunterveydenhuolto, neuvola ja mielenterveyspalvelut	Pienenhkö yksikkö ja palvelut varmistetaan isommassa yksikössä, jonne etäisyydet lyhyet (Muurame, Jämsä)
Multian sote-palvelupiste	Ainoastaan ajanvarauksella	- Alle 15 v. 161 6-64 v. 654 - yli 65 v. 578	Tulee Keuruulta	Lääkäri: 329 Hoitaja: 826	132	Ei ole	Multia-Keuruu 18km	Mielenterveyspalvelut, suunth	Palvelutarpeeseen voidaan vastata muissa toimipisteissä. Asiakkaat ovat asioineet pääosin Keuruulla.
Pihtiputaan sote-asema palvelupisteeksi	ma-pe klo 8-16:00, 4 lääkäriä	- alle 15 v. 538 15-64 v. 1 866 - yli 64 v. 1 289 Yhteensä 3 693	7 htv hoitajia 4 htv lääkäreitä	Lääkäri: 3 827 Hoitaja: 7 172	130	ma-pe klo 7-15.00	Pihtipudas-Viitasaari 39km	Suunterveydenhuolto, neuvola, terapiapalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Henkilöstön saatavuus varmistetaan yhdessä soteaseman kanssa. Lääkäreikrytointi on haasteellinen ja vuokratyövoimaa jouduttu käyttämään.
Kinnulan sote-asema palvelupisteeksi	Ma-pe 8-16	- Alle 15 v. 257 15-64 v. 693 - yli 64 v. 542	2 htv hoitaja 1 htv lääkäri	Lääkäri: 1 114 Hoitaja: 2 852	116	Ma-Pe 8-16	Kinnula-Viitasaari 63km	Suunterveydenhuolto,	Muuttuu palvelupisteeksi 2027.

Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut ovat osa sote-keskus ja sote-asema-palveluja, mutta niitä tarjotaan pääasiallisesti sosiaalitoimistoissa palveluna

Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus tukevat heikoimmassa asemassa olevia asiakkaita arjessa selviytymisessä

- Keskeisiä palveluita ovat:
 - palvelutarpeen arviointi
 - ohjaus- ja neuvonta
 - täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki
 - sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelut
 - asunnottomuustyö
 - sosiaalinen luototus
 - sosiaalinen kuntoutus
 - kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut
 - työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut
 - kuntouttava ja sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta
 - välitystili
 - selviämisasemapalvelut

Nostoja aikuisten sosiaalipalveluiden sijoittamista ja järjestämistä ohjaavista tavoitteista

- Asemoituminen sote-keskuksiin, sote-asemiin ja palvelupisteisiin ja sairaala Novaan. Osa palveluista voi sijoittua kunnan alueella myös muihin kuin sote-keskusten tai sote-asemien tiloihin.
 - Jokaiseen sote-keskukseen ja sote-asemaan vähintään yksi työhuone asiakastapaamisiin, jota voi käyttää yksi tai useampi työntekijä.
 - Terveysosiaalityölle tilat Novassa
 - Uusiin sote-keskuksiin ja sote-asemille tavoitellaan toimitiloja kokonaisille aikuissosiaalityön tiimeille
 - Sosiaalitoimistoja on Äänekoskella (yhteispalvelupiste), Viitasaarella, Laukaassa (yhteispalvelupiste), Jämsässä, Keuruulla ja Jyväskylässä
 - Saarijärvellä aikuisten sosiaalipalvelut terveysaseman yhteydessä
 - Muissa kunnissa järjestetään palvelut palvelupäivinä ajanvarauksellisesti asiakastarpeiden mukaisesti joko nykyisissä tiloissa tai toimintaan soveltuvissa muissa tiloissa
 - Lisäksi selvitetään Hannikaisenkadun sosiaaliaseman palveluiden sijoittumista vaihtoehtoihin tiloihin, mikäli tilat mahdollistavat
 - Sähköistä asiointia ja etäpalvelua lisätään

Kuntoutus- sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut ovat osa avoterveydenhuoltoa

Kuntoutus- sekä mielenterveys- ja päihdepalveluita tarjotaan sote-keskusten, sote-asemien ja palvelupisteiden yhteydessä. Osa palveluista voi sijoittua myös muihin kuin sote-keskusten tai sote-asemien tiloihin.

Nostoja palveluiden sijoittamista ja järjestämistä ohjaavista tavoitteista

Kuntoutuspalvelut

- Kuntoutuspalvelut säilyvät pääosin nykyisellään
- Sote-asemien tilat ovat varattavissa ja yhteiskäytössä
- Uusia palvelumuotoja on saatavilla (mm. digipalvelut), mikä mahdollistaa palveluiden oikea-aikaisen saatavuuden
- Terapiapalvelut joustavasti saatavilla asiakkaan toimintaympäristöön
- Oman toiminnan lisääminen ja ostopalvelun vähentäminen

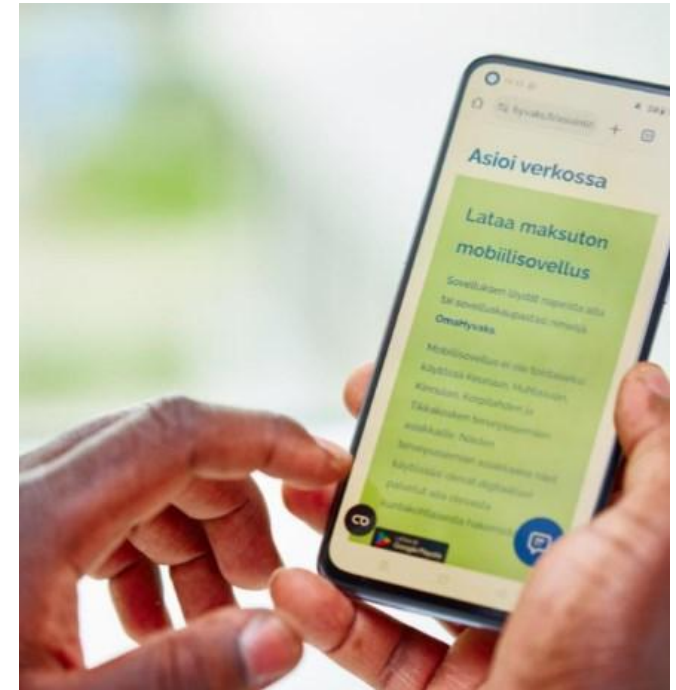

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

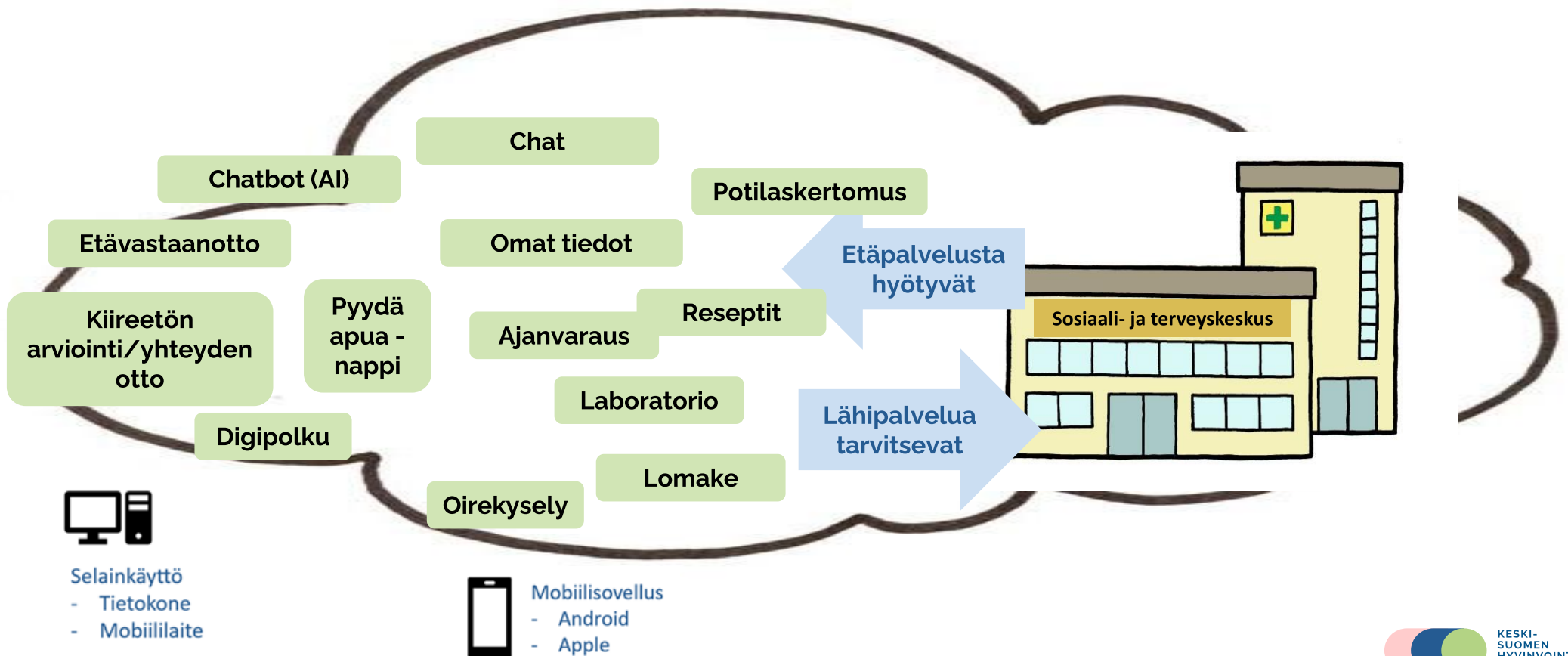
- Pääsääntöisesti osana sote-keskusten ja -asemien toimintaa
- Sähköisiä palveluita lisätään saavutettavuuden ja saatavuuden parantamiseksi
- Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja kehitetään edelleen
- Integroidut palvelut erikoissairaanhoidon kanssa
- Integroidut palvelut lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kanssa
- Integroidut palvelut sosiaalipalveluiden kanssa
- Päihdetyön moniammatillinen ja maakunnallinen kehittäminen jatkuu
- Päihdepalvelukeskusta kehitetään maakunnalliseksi osaamiskeskukseksi

Digiasiointi sujuvoittaa arkea

- Digipalvelut ovat tulevaisuuden pääasiallinen palvelumuoto suurelle joukolle asiakkaita niihin soveltuvissa palveluissa: digitaaliset palvelut ovat ajasta ja paikasta riippumattomia.
- Digitaalisen asiointialustan kautta voi olla yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisiin joko reaaliaikaisesti chat-palvelussa tai kiireettömän kanavan kautta ympäri vuorokauden. Ammattilainen voi aloittaa asiakkaan kanssa myös videovastaanoton tai viestiä ammattilaislähtöisesti asiakkaan kanssa.
- Digitaalinen palvelu sopii yhteydenpitotavaksi, kun asiakkaalla on siihen sopivat välineet, kyky asioida digitaalisesti ja asiakkaan asia soveltuu etänä hoidettavaksi.
- Kasvokkainen kohtaaminen ja digitaaliset sosiaali- ja terveyspalvelut kulkevat rinnakkain: digipalvelut eivät korvaa kasvokkaisia kohtaamisia, vaan täydentävät niitä sopivissa kohdin.
- Vuoteen 2030 mennessä tavoitteena on hoitaa digitaalisesti yli puolet sosiaali- ja terveydenhuollon yhteydenotoista.
- Huomioimme, että kaikilla ei ole kyvykkyyttä tai välineitä digipalveluihin. Mitä monimutkaisempi ongelma asiakkaalla on, sitä useammin tarvitaan tapaaminen kasvokkain.

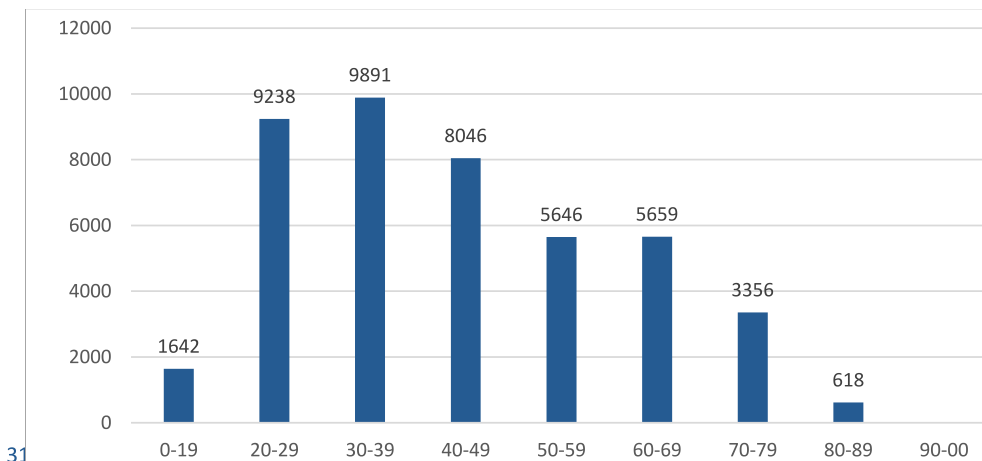
Digipalvelut tukevat palveluiden saavutettavuutta nyt ja tulevaisuudessa koko hyvinvointialueella

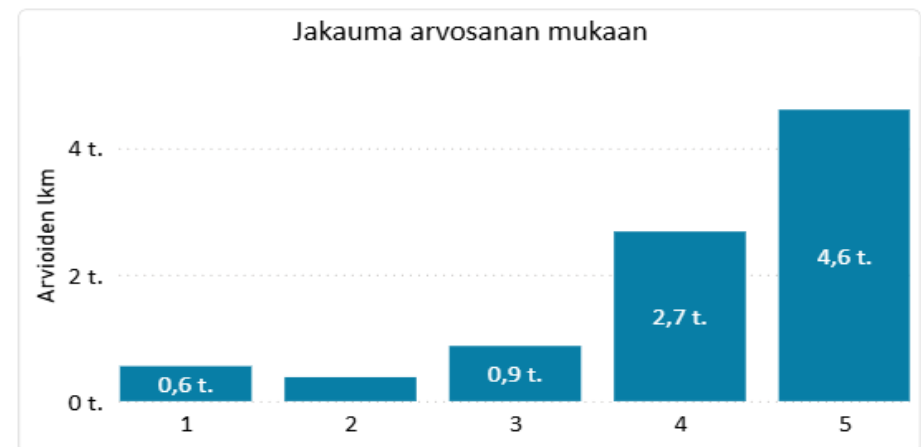
Digitaalisten palveluiden käyttäjien määrä on kasvanut tasaisesti

- Vuoden 2025 alussa hyvinvointialueella otettiin käyttöön uusi digialusta, joka yhtenäistää hyvinvointialueen digitaaliset palvelut yhdeksi helppokäyttöiseksi asiointikanavaksi. Käyttäjien määrä on kasvanut tasaisesti ja käyttäjiä on yhteensä ollut vuoden alusta 44 000.
- Asiakastyytyväisyyden keskiarvo on ollut 4,15 (asteikolla 1-5), ja palautteiden perusteella asiakkaiden kokemus digialustasta on ollut pääosin positiivinen ja rohkaiseva.
- Erityisesti korostuvat palvelun nopeus, helppous ja henkilöstön ystävällisyys. Digialustaa pidetään nykyaikaisena, vaivattomana ja arkea helpottavana tapana hoitaa asioita, ja usea asiakas kertoo yllättyneensä myönteisesti kokemuksestaan.

Käyttäjien määrä ikäryhmittäin

Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5

Ilta- ja viikonloppukiirevastaanotot kolmessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa

KIIREVASTAANOTTOJEN UUDISTUS

1.1.2026 ALKAEN

Ilta- ja viikonloppujen kiirevastaanotto:

- Jyväskylässä (Nova), Äänekoskella ja Jämsässä
- Lisäksi Sairaala Novassa keskitetty yhteispäivystys ympäri vuorokauden, 24/7

- Koko hyvinvointialueen **laadulliset ja yhdenvertaiset kiirevastaanottopalvelut** laajemmilla aukioloajalla
- Resurssin keskittäminen mahdollistaa **päiväkiirevastaanoton tehostumisen** eli asiakkailla on **parempi palvelu** **päiväaikaisessa toiminnassa ja nopeampi hoitoon pääsy** **ilta- ja viikonloppukiirevastaanotolle**
- Digitaalisten palveluiden **etähoito laajenee myös iltoihin ja viikonloppuihin**, mikä vähentää fyysisten vastaanottotapahtumien tarvetta
- Novan kiirevastaanotolla **tehostetaan** hoitoprosessia ja **joustavoitetaan** yhteistyötä asiakkaan hyväksi
 - potilasvalinta (triage) tehostuu, käveleville potilaille oma linja, laboratoriokokeiden ja kuvantamisen määrää saadaan vähennettyä, läpimenoajat lyhenevät

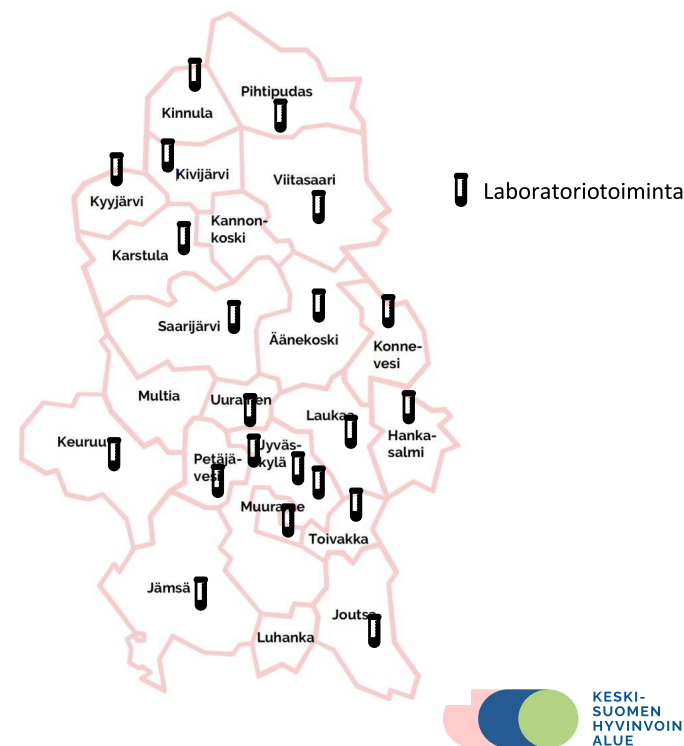
Näytteenottopisteet palveluverkkoesitys (vaihe 2)

NYKYTILA	
Toimipiste	Näytteenottopäivät viikossa
Hankasalmi	4
Joutsa	5
JKL, Huhtasuo	2
JKL, Korpilahti	2
JKL, Kyllö	-
JKL, Nova	5
JKL, Palokka	5
JKL, Sampoharju	5
JKL, Säynätsalo	2
JKL, Tikkakoski	2
Jämsä, Jokilaakso	5
Jämsä, Kuorevesi	3
Jämsä, Koskenpää	1
Jämsä, Länkipohja	1
Kannonkoski	1
Karstula	5
Keuruu	5
Kinnula	5
Kivijärvi	1
Konnevesi	2
Kyyjärvi	1
Laukaa	5
Laukaa, Lievestuore	2
Luhanka	2pv/kk
Multia	1
Muurame	5
Petäjävesi	2
Pihtipudas	5
Saarijärvi	5
Toivakka	2
Uurainen	2
Viitasaari	5
Äänekoski	5

ESITYS	
Näytteenottopäivien määrä viikossa	
2	
2	
-	
-	
-	
5	
5	
5	
-	
-	
5	
-	
5	
Liikkuva palvelu	
-	
-	
-	
3	
5	
1, jatkossa liikkuva	
Liikkuva palvelu	
Liikkuva palvelu	
Liikkuva palvelu	
5	
-	
-	
-	
5	
1	
1	
1	
1	
5	
5	

Laboratorio toimipiste
Liikkuva labrapalvelu

Kuvantaminen esitetyssä palveluverkossa (vaihe 2)

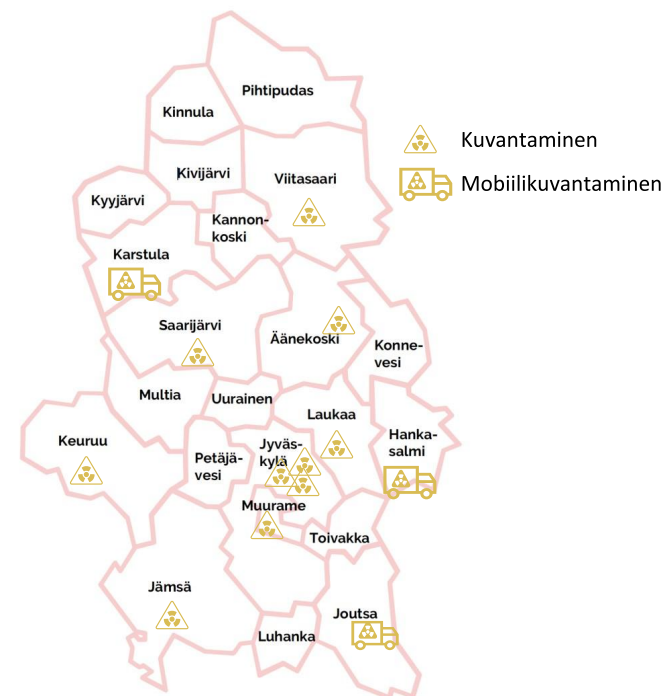
NYKYTILA

Toimipiste	Pv/vk
Hankasalmi	1 - mobiilikuvantaminen*
Joutsa	3
Jyväskylä, Huhtasuo	
Jyväskylä, Korpilahti	
Jyväskylä, Kyllö	5
Jyväskylä, Nova	5
Jyväskylä, Palokka	5
Jyväskylä, Sampoharju	
Jyväskylä, Säynätsalo	
Jyväskylä, Tikkakoski	
Jämsä, Jokilaakso	5
Jämsä, Kuorevesi	
Jämsä, Koskenpää	
Jämsä, Läkipohja	
Kannonkoski	
Karstula	1 - mobiilikuvantaminen*
Keuruu	5
Kinnula	
Kivijärvi	
Konnevesi	
Kyyjärvi	
Laukaa	5
Laukaa, Lievestuore	
Luhanka	
Multia	
Muurame	5
Petäjävesi	
Pihtipudas	1 päivänä 2 viikon välein mobiilikuvantaminen
Saarijärvi	5
Toivakka	
Uurainen	
Viitasaari	5
Äänekoski	5

ESITYS

Pv/vk
1 - mobiilikuvantaminen*
3 (jatkossa mobiilikuvantaminen)
5
5
5
5
1 - mobiilikuvantaminen*
3
5
5
0
5
5
5

* Mobiilikuvantamisella tarkoitetaan siirrettävää kuvantamisen laitetta

*siirrettävä kuvantamisen laite

2. Alueellinen osastotoiminta

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Toiminta lukuina
- Toimipisteet nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2
- Toimipisteiden muutosten perustelut

Alueellinen osastotoiminta – perustelut palveluverkon kehittämiseksi

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOLLE	PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	ESITYS
- Ikäihmisten määrä kasvaa kaikissa kunnissa ja siten myös alueellisen osastotoiminnan palvelutarve kasvaa, jos toimintamallit pysyvät nykyisellään - Varmistamalla hoitoketjun toimivuus -päivystys/kiirevastaanotot, osastot ja ikäihmisten palvelut – voidaan osastopaikkamäärää nykyisestä vähentää. - Osastotoimintaa kehittämällä tavoitellaan toimintavarmuuden parantamista, ja pienten yksiköiden haavoittuvuuden minimoimista. Palveluiden turvaamiseksi myös muun muassa kotisairaalan toimintaa lisätään. - Potilaat sijoitetaan lähelle asuinpaikkaansa, jos hoidon tarve ja vapaana olevien paikkojen tilanne sen mahdollistaa. Osa osastoista on profiloitunut. Näin ammattitaitoa saadaan keskitettyä akuuttien sairauksien hoidon, palliatiivisen hoidon ja kuntoutuksen osalta. Profilointiin vaikuttaa muun muassa lääkäripalveluiden, diagnostiikan ja vartijapalveluiden saatavuus. - Akuuttihoitoon osastopaikkoja lisätään pääsääntöisesti laajan palvelun sote-keskusten ja niiden sote-asemien yhteyteen, jossa kiirevastaanottotoimintaa, tukipalvelut kuten kuvantaminen ja laboratoriopalvelut on kattavammin. Näin voidaan turvata osaaminen, laatu ja potilasturvallisuus ja vähentää potilaiden siirtelyä eli ns. rallia.	Fyysinen toimipiste / kivijalka 	• Alueellista osastotoimintaa 12 toimipisteessä 18 osastolla. • Kyllön osasto 7 suljettu henkilöstövajeen ja taloudellisen tilanteen vuoksi. Muualla yksittäisten (1-5) paikkojen satunnaisia sulkua henkilöstövajeen vuoksi. • Käytössä 434-455 sairaansijaa	• Osastojen lukumäärä 14, 425 sairaansijaa. • Avataan Kyllön osasto 7, lisätään sairaansijoja Äänekoskella ja Jämsässä, Viitasaarella, Saarijärvellä, Muuramessa. • Osastotoiminta päättyy Joutsassa, Pihtiputaalla, Keuruulla ja Karstulassa.
	Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	• Kotisairaala Jyväskylässä ja kotisairaalan satelliitit (Viitasaari, Äänekoski ja Laukaa toimivat yhdessä, Keuruulla ja Jämsässä omat satelliitit, joissa toiminta ei ole ympärivuorokautista) • Kotisairaalan hoidon tarpeen arviointi (KoHTA) siirtymässä sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskukseen	• Kotisairaaloimintaa lisätään korvaamaan osastopaikkojen vähenemistä • Yhteistyö palliatiivisen yksikön ja sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskuksen kanssa tiivistyy
	Digitaaliset palvelut 	• Perustason akuuttia osastohoitoa ei voi tuottaa sähköisesti • Kotisairaalan potilailla voidaan hyödyntää digilaitteita viestinnässä ja korvaamaan fyysisen käynnin	• Mahdollista kotisairaalan potilailla, jos potilas itse näin toivoo • Tulevaisuudessa todennäköisesti nykyistä enemmän kysyntää

Alueellinen osastotoiminta – Toiminta lukuina

TUNNUSLUVUT (Jämsän tiedot vain hoidetut potilaat ja hoitopäivät, netto/2023)

	2021	2022	2023	2024
Sairaansijat	503 (sis Jämsä 64)	503 (sis.Jämsä 64)	494 (sis. Jämsä 64)	
KA hoitoaika	9,0	8,1	8,5	8,1 (vain lifecare)
Kuormitus %	Ei tiedossa	Ei tiedossa	n. 98%	88,7
Hoitojaksot	13 466	17 236	16215	14681 (puuttuu Jämsä)
Hoitopäivät , netto	109 563	140 702	135 354 (+19 815 Jämsä)	127 903 (puuttuu Jämsä)
Hoidetut potilaat	7 332	9 281	11 895 (+2 220 Jämsä)	8696 (puuttuu Jämsä)
Hoidetut potilaat, kotisairaala Jkl	382	327	445	9780 (käyntiä) 3434 (puhelut jne.)

- Hoitoaika on laskettu aina kalenterivuoden alusta. Vuodenvaihteessa osastolla olevien potilaiden hoitoaika "alkaa" 1.1. Keskiarvoa nostaa neurologisten potilaiden jatkokuntoutusosaston hoitoaika, joka on viikkoja. Pohjoisen Keski-Suomen ja Jämsän luvut puuttuvat aineistosta (ei yhteistä Lifecare-järjestelmää vuonna 2024).
- Kuormitusprosentti vaihtelee käytössä olevien sairaansijojen mukaan
- Ilman palliatiivista yksikköä, jossa kuormitus on selkeästi muita osastoja matalampi, keskiarvo on 91,7 %

	Lääkärit (Jkl osastot)	Hoitajat (ei sis. Jämsä)	Hallinto
Henkilöstö, htv	21	490	4
Hk-määrä	21	577	4

Alueellinen osastotoiminta – Toimipisteet nykytilassa sekä palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

NYKYTILA

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön terveysasema
Jämsä	Sairaalantie 11	Jokilaakson sairaala
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun terveyskeskus
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan terveysasema
Muurame	Virastotie 10	Muuramen terveyskeskus
Viitasaari	Sairaalantie 4-6	Viitasaaren terveyskeskus-sairaala
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken terveyskeskus
Karstula	Koulutie 9	Karstulan terveyskeskus
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven terveysasema
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sote-keskus
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan terveysasema

ESITYS, vaihe 2

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Novan osastot 5 ja 6
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön osastot 1, 2, 3, 4 ja 7
Jämsä	Sairaalantie 11	Jämsän osasto
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan osasto
Muurame	Virastotie 10	Muuramen osasto
Viitasaari	Sairaalantie 4-6	Viitasaaren osasto
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken osasto
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven osasto

Alueellinen osastotoiminta: Toimipisteiden muutosten perustelut

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi	Esitys	Sairaansijojen määrä	Huomiot ja perustelut
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova	Lisätään 5 ss	95	Lisäpaikat tukevat Novan päivystyksen toimintaa
Jyväskylä	Keskussairaalan- tie 20	Kyllön terveysasema	Lisätään 3 ss	125	1 vaiheen palveluverkkopäätöksen mukaisten sairaansijamäärän lisäksi kolmen paikan lisäys
Jämsä	Sairaalan- tie 11	Jokilaakson sairaala	Lisätään 17 ss	47	Kiirevastaanottotoiminta iltaisin ja viikonloppuisin Jämsässä, laboratorio ja kuvantamispalvelut ja henkilökuntaa saatavilla.
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun terveyskeskus	Suljetaan	26	Huono lääkitilanne, ostopalvelut käytössä.
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan terveysasema	Lisätään 1 ss	23	Toiminta jatkuu ennallaan. Sairaansijojen tilojen puolesta enintään 23 saatavilla.
Muurame	Virastotie 10	Muuramen terveyskeskus		28	1 vaiheen palveluverkkopäätöksen mukaisen sairaansijamäärän toimeenpano
Viitasaari	Sairaalan- tie 4-6	Viitasaaren terveyskeskussairaala	Lisätään 10 ss	30	Tilaa valmiina sairaansijojen lisäykselle. Viitasaarella hoidetaan dialyysipotilaita. Viitasaari-Pihtipudas -alueen kotisairaalasatelliitti toimii Viitasaaren osaston yhteydessä.
Äänekoski	Terveystie 8	Äänekosken terveyskeskus	Lisätään 5 ss	47	Kiirevastaanottotoiminta iltaisin ja viikonloppuisin, laboratorio ja kuvantamispalvelut.
Karstula	Koulutie 9	Karstulan terveyskeskus	Suljetaan	20	Haavoittuvuus, pieni yksikkö.
Saarijärvi	Sairaalan- tie 2	Saarijärven terveysasema	Lisätään 10 ss	30	Lääkärityövoimaa saatavilla. Tilaa sairaansijojen lisäämiselle on.
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan terveysasema	Suljetaan	20	Rakennus elinkaarensa lopussa. Pieni yksikkö.
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sote-keskus	Suljetaan	15	Pieni yksikkö. Henkilökunnan rekrytointi vaikeaa.

**Yhteensä
425**

Alueellinen osastotoiminta: Toimipisteet nykytilassa sekä palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

NYKYTILA

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi	Sairaasijojen määrä, nykytila, vaihe 1
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova	90
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön sote-asema	93
Jämsä	Sairaalantie 11	Jokilaakson sairaala	30
Karstula	Koulutie 9	Karstulan sote-asema	20
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun sote-asema	26
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan sote-asema	22
Muurame	Virastotie 10	Muuramen sote-asema	28
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan sote-asema	20
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven sote-asema	20
Viitasaari	Sairaalantie 4-6	Viitasaaren sote-asema	20
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken sote-keskus	42
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sote-asema	15

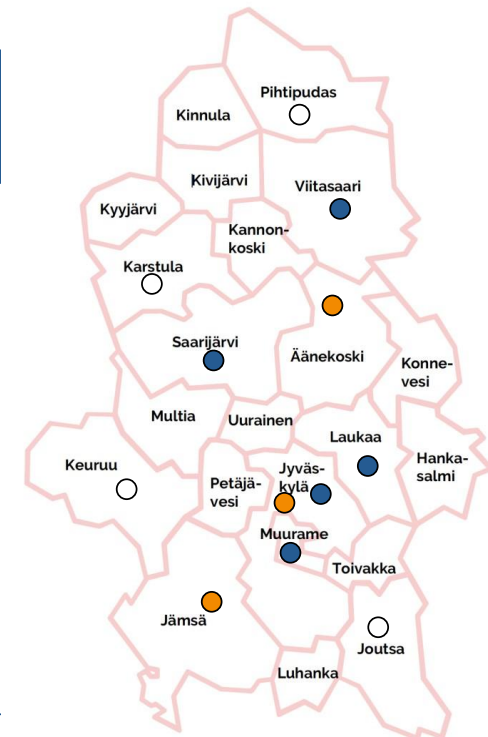
Yht. 455

ESITYS

Sairaasijojen määrä, esitys, vaihe 2	Sairaasijojen määrä / 1000 asukasta* 2030
95	1,55
125	
47	
-	
-	
23	
28	
-	
30	
30	
47	
-	

Yht. 425

Toimipisteet merkitty kartalle suuntaa antavasti.

- Soteaseman yhteydessä osasto
- Sotokeskuksen yhteydessä osasto
- Suljettava osasto

3. Ikääntyneiden ympäri vuorokautinen asuminen

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Muutokset peittävydessä
- Yksiköt nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2
- Toimipistemuutokset ja perustelut

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen – perustelut palveluverkon kehittämiselle

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOILLE
- Uuden väestöennusteen mukaan ikääntyneiden määrän kasvu ei ole yhtä voimakasta, kuin aikaisemmissa ennusteissa. Ikääntyneiden palveluita kehitetään kokonaisuutena, jolloin tavoitteena on vahvistaa kevyempiä palveluita ja vähentää raskaiden palveluiden käyttöä. Painopistettä siirretään kohti kevyempiä palveluita. Palveluissa kehitetään ja vahvistetaan muun muassa yhteistöllistä asumista, lyhytaikaishoitoa, kotihoitoa ja perhehoitoa. Palvelutuotantoanalyysiä hyödyntäen haetaan kustannustehokkaimmat palvelujen tuotantotavat. - Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen palveluiden järjestämistä ohjaa välittömän hoitotyön mitoitus (henkilöstön ja asiakkaiden välinen laskennallinen suhdeluku 0,60). Lakimuutoksen myötä teknologian hyödyntäminen voi vaikuttaa henkilöstömitoitukseen alentavasti. Toimintakyvynarviointiin pohjautuen mitoitus määrittellään asiakkaiden hoitoisuuteen perustuen. Keski-Suomessa ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys on ollut muuta maata korkeampaa – palvelua on saanut suhteessa ikäluokkaan enemmän ihmisiä kuin keskimäärin Suomessa. Vuonna 2024 peittävyys, eli käytössä olevien ympärivuorokautisen asumisen osuus 75 vuotta täyttäneistä, oli Keski-Suomessa 7,1 %, kun koko maassa vastaava luku oli 6,4 %. Tavoitteena on laskea peittävyys lähemmäs maan keskiarvoa, mikä tarkoittaa paikkamäärän suhteellisen osuuden pienentämistä. - Osa ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen yksiköistä on teknisesti tai toiminnallisesti huonokuntoisia. Lisäksi joukossa on pieniä yksiköitä, joissa yksikkökohtaiset kustannukset ovat korkeat – esimerkiksi yöhoidon ja ateriapalveluiden järjestäminen tulee kalliiksi. Esityksen mukaan neljä tällaista pienyksikköä poistuu ja yksi muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi. Kansallisen ohjauksen mukaisesti palvelurakennetta on kevennettävä.

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA (palveluverkko 1)	ESITYS
Fyysinen toimipiste / kivijalka 	- Ensimmäisen vaiheen palveluverkkopäätöksen myötä oman toiminnan yksiköitä on 38 - Kokonaispaikkamäärä noin 2 800 (käytettävissä oleva paikkamäärä) ja peittävyys Keski-Suomessa 7,1%	- Vähennetään 4 oman palvelutuotannon yksikköä, ja yksi muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi - Peittävyys Keski-Suomessa keskimäärin 6,5 % 75-vuotta täyttäneistä, jonka myötä paikkatarve vuonna 2030 on 2 557
Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	Liikkuvat palvelut: Kotisairaala, Kotisairaalan hoidon tarpeen arviointi (KoHTA) - yksikkö antaa konsultaatiotukea	Nykyisiä toimintamalleja hyödynnetään ja arvioidaan toiminnan vaikuttavuutta.
Digitaaliset palvelut 	- Teknologiaa ratkaisuja otettu käyttöön vahvistamaan yhteydenpitoa asiakkaan ja omaisten välillä - Turva- ja hoitajakutsujärjestelmät - Lääkkeiden annosjakelu	Nykyisiä toimintamalleja hyödynnetään ja arvioidaan toiminnan vaikuttavuutta.

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen: Muutokset peittävydessä

Esitetyillä muutoksilla peittävyys on Keski-Suomessa keskimäärin noin 6,5%, vaikka ikääntyneiden määrä kasvaa merkittävästi vuoteen 2030.

	PEITTÄVYYS NYKYISILLÄ PAIKKAMÄÄRILLÄ			PALVELUVERKKOESITYS, VAIHE 1			PALVELUVERKKOESITYS, VAIHE 2		
	Paikkamäärä nykyään	Yli 75v-asukkaat, v. 2024	Peittävyys (yli 75v.)*	Paikkamäärä palveluverkkoesityksessä 1	Yli 75v-asukkaat, v. 2030 (vaiheen 1 väestöennuste)	Peittävyys 2030 (yli 75v.)*	Asiakasmäärä 6,5% peittävyyden mukaan vuonna 2030	Yli 75-v. asukkaat v. 2030 (uusi väestöennuste)	
Yhteensä	2 802	33 622	9 %	2 806	40 182	7,2 %	2556	39 331	6,5 %

Huom. vaiheen 1 palveluverkkopäätöksen yhteydessä käytetty väestöennuste yli 75-vuotiaiden osalta oli vielä 40 182

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen – Yksiköt nykytilassa sekä palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

NYKYTILA, yksikköjen määrä/ kunta
palveluverkko 1

Kunta	Oma tuotanto	Ostopalvelu palvelutuotanto
Hankasalmi	1	1
Joutsa	1	2
Jyväskylä	11	17
Jämsä	5	3
Kannonkoski	1	0
Karstula	2	0
Keuruu	2	1
Kinnula	0	1
Kivijärvi	1	0
Konnevesi	0	1
Kyyjärvi	1	0
Laukaa	4	3
Luhanka	1	0
Multia	1	0
Muurame	0	2
Petäjävesi	1	0
Pihtipudas	1	1
Saarijärvi	1	3
Toivakka	0	1
Uurainen	1	0
Viitasaari	2	2
Äänekoski	3	2
Yhteensä	40	40

ESITYS, yksikköjen määrä/kunta
palveluverkko 2

Oma tuotanto	Ostopalvelu palvelutuotanto
1	1
1	2
10	17
4	3
1	0
2	0
2	1
1	0
0	0
0	1
1	0
3	3
0	0
1	0
0	2
1	0
1	1
1	3
0	1
1	0
2	2
3	2
36	39

- Keski-Suomessa tarjotaan paikkoja ensisijaisesti palvelutarpeen mukaan

Määrä kasvaa

Määrä vähenee

Ikäntyneiden ympärivuorokautinen asuminen: Muutokset toimipisteissä ja perustelut

Muutokset	Kunta	Toimipisteen nimi	Kuntoluokka	Henkilöstövaikutus	Lyhytaikainen asuminen	Yhteisöllinen asuminen	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	Perustelut muutokselle
Uusi	Jyväskylä	Uusi toimipiste / ostopalvelu					35	Itätähden korvaavaksi
Muutetaan	Jyväskylä	Harjuhovi	4	-26htv			32	Muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi; palvelurakenteen keventäminen
Luovutaan	Luhanka	Tuuliharju	6	-16htv			11	Alhainen paikkamäärä; kiinteistön huono kunto;
Luovutaan	Kivijärvi	Hopearanta	4	-12htv			12	Alhainen paikkamäärä; kiinteistön tyydyttävä kunto
Luovutaan	Jämsä	Läntipohjan palvelutalo	2	-11,4htv			25	Alhainen paikkamäärä, seudullinen peittävyys riittävä
Luovutaan	Laukaa	Sylvi	1	-24htv			21	Alhainen paikkamäärä, seudullinen peittävyys riittävä

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen: kaikki toimipisteet (oma tuotanto)

Muutokset	Kunta	Toimipisteen nimi	Kuntoluokka	Lyhytaikainen asuminen	Yhteisöllinen asuminen	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	Perustelut muutokselle
Uusi	Jyväskylä	Uusi toimipiste / ostopalvelu				35	Iltahäden korvaavaksi
Muutetaan	Jyväskylä	Harjuhovi	4			32	Muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi; palvelurakenteen keventäminen
Luovutaan	Luhanka	Tuuliharju	6			11	Alhainen paikkamäärä; kiinteistön huono kunto;
Luovutaan	Kivijärvi	Hopearanta	4			12	Alhainen paikkamäärä; kiinteistön tyydyttävä kunto
Luovutaan	Jämsä	Länpohjan palvelutalo	2			25	Alhainen paikkamäärä, seudullinen peittävyys riittävä
Luovutaan	Laukaa	Sylvi	1			21	Alhainen paikkamäärä, seudullinen peittävyys riittävä
Säilyy	Keuruu	Seiponranta, Keuruu		0	38	20	
Säilyy	Keuruu	Lehtiniemi, Lahdelma- ja Valkamakoti		1	0	40	
Säilyy	Keuruu	Lehtiniemi muistiyksikkö, Saarelma- ja Suvantokoti		1	0	38	
Säilyy	Keuruu	Tarhiala, Keuruu		20	0	0	
Säilyy	Multia	Poukama, Multia		0	0	23	
Säilyy	Petäjävesi	Petäjäkoti, Petäjävesi		10	0	30	
Palveluverkkopäätös 1: poistuu vuoteen 2030	Korpilahti	Iltahähti (32), Korpilahti		0	0	32	
	Jämsä	Linnakartanon palvelutalo (31), Jämsä		3	0	25	
Säilyy	Jämsä	Linnakartanon ryhmäkodit (22), Jämsä		0	22	0	
Säilyy	Jämsä	Lammenrannan palvelutalo (20), Jämsä		1	0	19	
Säilyy	Jämsä	Seppolan palvelutalo (60), Jämsä		4	0	56	
Säilyy	Jämsä	Hallin palvelutalo (26), Jämsä		2	3	24	
Säilyy	Jyväskylä	Hannala (60)		0	0	60	
Säilyy	Jyväskylä	Kauramäki Viljala (45)		0	0	45	
Säilyy	Jyväskylä	Kauramäki Nurmela (45)		0	30	15	
Säilyy	Hankasalmi	Kotiranta, Hankasalmi(23),		7	0	16	
Säilyy	Jyväskylä	Piippuranta (59)		0	0	59	
Säilyy	Jyväskylä	Ritolan palvelutalo, Jyväskylä(50)		25	0	25	
Säilyy	Jyväskylä	Luhtinen, Jyväskylä(35),		0	0	35	
Säilyy	Jyväskylä	Ahola (51)		0	0	51	
Säilyy	Jyväskylä	Niittylä (50)		0	0	50	
Säilyy	Jyväskylä	Jokihovi (38)		0	0	38	
Säilyy	Jyväskylä	Kotikoivu (46)		0	0	46	
Säilyy	Jyväskylä	Kuusirinne (32)		0	0	32	
Säilyy	Jyväskylä	Sampoharju, Jyväskylä (33),		0	0	33	
Säilyy	Joutsa	Jousi (30), Joutsa		0	0	30	
Säilyy	Konnevesi	Kuntouttava yksikkö, Konnevesi(8)		10	0	0	paikkamäärä kasvaa 20:een vuoden lopulla
Säilyy	Laukaa	Kuusela, ryhmäkodit. Laukaa(30),		0	0	30	
Säilyy	Laukaa	Liisan ja Antin pirtti(24),Laukaa,		2	0	22	
Säilyy	Pihtipudas	Sopukka		2	9	31	
Säilyy	Viitasaari	Wiitalinna ikääntyneet		2	10	11	
Säilyy	Viitasaari	Helmiina		2	0	36	
Säilyy	Laukaa	Kuusela Arvi, Laukaa (36)		12	0	24	
Säilyy	Äänekoski	Kuhnamo		0	0	29	
Säilyy	Äänekoski	Kotisatama		0	0	38	
Säilyy	Äänekoski	Wisiitti		22	0	0	
Säilyy	Äänekoski	Eerolanranta		0	0	60	
Säilyy	Kyyjärvi	Kiviranta		1	0	22	
Säilyy	Karstula	Villa Tolppila		4	0	26	
Säilyy	Karstula	Marjaranta		0	0	32	
Säilyy	Saarijärvi	Kotikontu		9	8	47	
Säilyy	Kannonkoski	Mäntykoti		1	16	21	
Säilyy	Uurainen	Kuukankoti, Uurainen: (42),		13		27	

Uusi toimipiste

Poistuva toimipiste

*Kuntoluokka 1 = hyvä, 2 = hyvä/tyydyttävä, 4 = tyydyttävä, 6-9 = tekniseltä kunnolta vanhentuneita tai toiminnallisesti heikkoja

Ikääntyvien palveluita tarkastellaan kokonaisuutena ja tavoitteena on vähentää raskaiden palveluiden käyttöä

Palvelu	Kehityssuunta	
Ympäri vuorokautinen asuminen	Palvelun saatavuus turvataan kasvavan tarpeen mukaisesti ja palvelutarjontaa kohdennetaan. Kustannusten kasvua hillitään, tiloja käytetään tehokkaasti sekä henkilöstön saatavuus ja riittävyys turvataan. Palvelupeittävyystavoite enintään 6,5%: 75 vuotta täyttäneiden määrästä	
Laitospalvelut	Laitoshoidon päättyä vuoden 2026 kesällä. Tällä hetkellä ainostaan yksi 24 paikkainen laitoshoidon toimipiste.	
Yhteisöllinen asuminen	Ikääntyneiden palveluissa on tarkoitus kehittää yhteisöllistä asumista, jonka avulla voidaan myös osittain vastata palvelutarpeen ennustettuun kasvuun. Yhteisöllistä asumista lisätään ostopalveluna ja palvelusetelillä sekä muuttamalla osa ympärivuorokautisen palveluasumisen paikoista yhteisölliseksi asumiseksi. Tavoite kattavuus yhteisölliselle asumiselle on 2 % yli 75-vuotiaista, mikä vastaa n. 780 paikkaa (tällä hetkellä paikkoja on 268).	
Lyhytaikaishoito / Kuntoutus- ja arviointiyksiköt	Ikääntyneiden lyhytaikaishoito toteutuu ympärivuorokautisissa yksiköissä joko itsenäisenä toimipisteenä tai muun ympärivuorokautisen asumisen yhteydessä. Lyhytaikaishoidon paikkoja lisätään ja toimintatapoja ja tavoitteita yhtenäistetään. Lyhytaikaishoito osaltaan turvaa omaishoitajan lakisääteisen vapaan ja muun vapaan aikaisen hoidon järjestämisen. Kuntoutus- ja arviointiyksiköissä tuetaan ikääntyneitä toimintakyvyn ylläpitämisessä fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kuntoutuksen menetelmin sekä sairaalasta kotiutuvia että kotihoidossa olevia.	
Kotihoito	Kotihoitoa vahvistetaan uusin palvelu- ja kumppanuusmallein, kustannusten kasvua hillitään ja henkilökuntaa lisätään. Etähoiva aloitetaan osana kotihoidon palvelua ja pitkän aikavälin tavoitteena on, että 80 prosenttia asiakkaista saa etähoivaa osana kotihoitoa. Kotiin annettava palvelu ja sosiaali- ja terveydenhuollon avopalvelut ovat ensisijaisia turvassa ikääntyneen pitkäaikaista hoidon ja huolenpidon tarvetta.	
Perhehoito	Perhehoidon valmennusten määrää lisätään perhehoitajien saatavuuden turvaamiseksi sekä lyhyt- että pitkäaikaiseen perhehoitoon. Perhehoidon lisäämisellä vaikutetaan palvelurakenteeseen sitä keventämällä. Perhehoito on kustannustehokas, ihmisläheinen ja kodinomainen tapa tuottaa palveluita.	
Ennaltaehkäisevä toiminta, mm. ikääntyneiden päivätoiminta	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen tarpeeseen vaikuttaa ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitäminen, jota vahvistetaan lisäämällä ennaltaehkäisevää toimintaa kuten ikääntyneiden päivätoimintaa. Toiminnan tavoitteena on hillitä raskaampien palveluiden tarvetta ja kustannusten kasvua. Palvelujen saatavuus ja palveluverkon toimivuus varmistetaan.	

4. Ikääntyneiden päivätoiminta

Ikääntyneiden kuntouttava päivätoiminta: Koonti nykytilasta, ei esitetä muutoksia

PÄIVÄTOIMINNAN TAUSTAA
- Ikääntyvien päivätoiminta toteutetaan kuntouttavana päivätoimintana sekä etäpäivätoimintana. Noin 3 prosenttia yli 75-vuotiaista käyttää kuntouttavan päivätoiminnan palveluita. - Kuntouttavan päivätoiminnan tilat ovat varustelultaan erilaiset. Useampi tila on myös alhaisella käyttöasteella vähäisen ryhmämäärän vuoksi, tilojen yhteiskäyttöä on edistetty. Kuntouttavan päivätoiminnan osalta on myös huomioitava asiakkaiden kuljetusmatkat toimipisteeseen. - Ikääntyvien päivätoiminnalla on merkittävä rooli ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitämisessä ja sillä voidaan ennaltaehkäistä tai viivästyttää ajautumista raskaampien palveluiden piiriin. Ikääntyvien päivätoiminnalla tuetaan myös omaishoitajien jaksamista. - Ikäihmisten määrä ja siten ikääntyvien päivätoiminnan tarve kasvaa kaikissa kunnissa 16-52 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteena on tarjota yhdenvertaiset palvelut kuntouttavan päivätoiminnan osalta.

PALVELU-KANAVAT	NYKYTILA
Fyysiset toimipisteet / kivijalka 	- Palvelut: kuntouttava päivätoiminta, omaishoidon päivätoiminta, hygieniapalvelu ja omaehtoinen kuntosaliharjoittelu - Kuntouttavaa päivätoimintaa 19 toimipisteessä, sisältäen ohjattua kuntosalitoimintaa. - Lisäksi osallistutaan seniorikeskustoimintaan yhteistyössä kuntien kanssa - Ensivaiheen ohjaus ja neuvonta 1.1.2026 lukien
Palvelupisteet ja kotiin vietävät palvelut 	- Ensivaiheen ohjaus ja neuvonta liikkuvana palveluna 1.1.26 lukien - Seniorin hyvinvointineuvola - Omaishoitajien virkistysvapaiden turvaaminen päivätoiminnan henkilöstön toimesta eli myös kotiin jalkautuvana palveluna
Digitaaliset palvelut 	- Etäpäivätoimintaa toteutetaan koko Keski-Suomen alueella. Tavoitteena asiakasmäärän kasvattaminen. - Seniори chat ja paina apua nappi

5. Perhekeskuspalvelut

Perhekeskukset: Koonti nykytilasta, ei esitetä muutoksia

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA ESITYKSELLE

- **Perhekeskuksissa** on lähtökohtaisesti laaja palveluvalikoima, esimerkiksi neuvolatoimintaa, varhaisen tuen palveluita, perhetyötä, lastensuojelua tai perheneuvolatoimintaa. Perhekeskuksien lisäksi on **lukuisia kohtaamispaikkoja**, joissa tarjotaan matalan kynnyksen tukea lapsille, nuorille ja perheille.
- **Lasten ja nuorten määrä vähenee Keski-Suomessa. Perhekeskustoiminnalla on kuitenkin merkittävä ennaltaehkäisevän työn rooli**, jolla voidaan pitkällä tähtäimellä vähentää raskaampien ja kalliimpien palveluiden käyttöä (muun muassa lastensuojelu).
- Tavoitteena on **muiden lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kytkeminen perhekeskustoimintaan**. Työtä tehdään **verkostotyönä moniammatillisesti**.
- Tavoitteena on **vakiinnuttaa perhekeskusten määrää sekä tarjota laajasti kevyempiä kohtaamispaikkoja ja** vanhemmuuden tukemiseksi **Perhekeskuksen tukipysäkkitoimintaa** sekä **parisuhdepalveluja**. Uusien perhekeskusten perustamisessa huomioidaan talouden reuna-ehdot sekä lasten, nuorten ja perheiden määrä eri kunnissa.
- Lisäksi **digitaalista perhekeskusta monipuolistetaan** (etävastaanottoja sekä yhteydenottokanavia laajennetaan).
- **Yhteisövaikuttavuuden edistäminen** kaikissa palvelutehtävissä varhaisen tuen ensisijaisuuden ja alueellisen toimintaympäristön huomioon ottaminen. Alueelliset verkostot vahvistuvat ja monialainen yhteistyö lisääntyy. Yhteinen asiakasohjauksen ja neuvonnan uusi toimintamalli osana palveluja ja perhekeskuskoordinointia. Perhekeskustoiminnassa **kunta- ja järjestöyhteistyöllä** on merkitystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä myös tilaratkaisuissa. Palveluverkossa tulevat uudet toimipisteet voivat olla kunnan, järjestön tai hyvinvointialueen koordinoimia yhteistyötä tukevan sopimuksen mukaisesti.

PALVELU-KANAVAT

NYKYTILA

Fyysiset toimipisteet / kivijalka

- Lisäksi kevyempiä kohtaamispaikkoja
- Neuvolatoiminta ja varhainen tuki integroituu perhekeskukseen osassa kuntia. Huomioiden, että neuvola vaatii terveydenhuollon vaatimukset täyttävän tilan.
- Perhekeskuksen tukipysäkkitoiminta, ryhmätoiminta, ohjaus ja neuvonta

Palvelupisteet ja kotiin vietävät palvelut

- Perhekeskuskoordinaattorit ylläpitävät perhekeskustoimintaa, jalkautuvat tapahtumiin, muiden toimijoiden kohtaamispaikka-toimintaan ja verkostoihin, 3. sektorin ja sivistystoimen kanssa tehtävä yhteistyö
- Perhekeskuksen tukipysäkkitoiminta, ryhmätoiminta, ohjaus ja neuvonta
- Perhekeskuskoordinaattorit toteuttavat alueelliset tarpeet huomioiden matalan kynnyksen perhetyötä

Digitaaliset palvelut

- Digitaalisen perhekeskuksen monipuolistaminen ja vahvistaminen:
- Etäpalvelujen ja etävertaisryhmätoiminnan laajentaminen/kehittäminen (esim. tarjotaan etämahdollisuus samoihin palveluihin, joita fyysisten perhekeskusten perhekeskuskoordinaattorit tarjoavat)
 - Vahvemman digitaalisen integraation rakentaminen eri lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kanssa
 - Vaikuttavien menetelmien käyttöönotto asiakastyössä
 - Hyvinvointitarjottimen integroiminen osaksi digitaalista perhekeskusta

Muut palvelut

Koonti järjestämisestä ja tavoitetila

Neuvolapalvelut

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Toiminta lukuina
- Toimipisteet nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2

Neuvolapalvelut: perustelut palveluverkon kehittämiseksi

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA ESITYKSELLE

- 0-6-vuotiaiden lasten määrä ja syntyvyys on laskussa selvimmin koko pohjoisella läntisellä alueella, jolloin neuvolakäyntejä on vähemmän. Väestöennusteen mukaan 0-6-vuotiaiden määrä tulee edelleen laskemaan yli 20 prosenttia vuoteen 2030 mennessä pohjoisessa Keski-Suomessa.
- Palvelutarpeen laskuun peilaten arviona on, että pohjoisessa Keski-Suomessa on mahdollista tiivistää neuvolapalveluiden palveluverkkoa. Palveluverkkoa kehitetään tiiviissä yhteistyössä perhekeskusten ja muiden lapsiperheitoimijoiden kanssa. Neuvolapalveluja voidaan toteuttaa myös kouluterveyshuollon tiloissa.
- Palveluverkko on tulevaisuudessakin tiheä, sillä palveluja tarjotaan 28 äitiys- ja lastenneuvolassa tai toimipisteessä
- Neuvolan toimintamallimuutos tarkoittaa, että osa neuvolapalveluista voidaan järjestää erillisinä palvelupäivinä muun muassa kouluterveydenhuollon tai muissa alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteiskäyttötiloissa.
- Neuvolatoimipisteverkkoa kehitetään osana palvelun toimintamallimuutosta ja erityisesti toimintavarmuuden ja asukaslähtöisyyden parantamiseksi:
 - Poissaoloissa työntekijöiden sijaistamiset varmistavat ettei palvelukatkoja tule
 - Työ- ja asiakasturvallisuus
 - Osaamisen vahvistuminen
 - Matkustamiseen käytetty aika ja kustannukset vähenevät
 - Mahdollistaa palvelun kaikkina arkipäivinä (ei vain 1-2/pvä viikossa)
 - Palveluun ei tule tyhjäkäyntiä, kun asiakasmäärät nykyistä suurempia
 - Digipalveluita ja perhekeskustoimintaa kehitetään ja vahvistetaan

PALVELU-KANAVAT	NYKYTILA	ESITYS (vaihe 2)
Fyysinen toimipiste /kivijalka 	Lasten- ja äitiysneuvoloita yhteensä 32 kappaletta ja 2 keskitettyä seksuaaliterveysyksikköä ja 1 keskitetty puhelinpalvelu	• Toimintamallimuutos koskee: Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi, Konnevesi ja Lievestuore (osa neuvolapalveluista toteutuu mm. kouluterveydenhuollon tiloissa palvelupäivinä) • Toimintamallimuutos 2027: Toivakka, Kinnula (palvelupäiviä kouluterveydenhuollon tiloissa ja osa palveluista Pihtiputaan neuvolasta) • Luovutaan neuvolatilasta 2026: Multia, Kuorevesi ja Vihtavuori • Luovutaan neuvolatilasta 2027: Huhtasuo
Palvelupisteet ja kotiin vietävät palvelut 	Kotikäynnit tehdään ensisynnyttäjille ja tarpeen mukaisesti Ehkäisyvälineautomaatteja Kyllön sosiaali- ja terveysasemalla, 10/25 Äänekosken ja Jämsän terveysasemilla, Gradian Viitaniemen kampuksella.	Kotikäynnit tehdään ensisynnyttäjille ja tarpeen mukaisesti
Digitaaliset palvelut 	• Keskitetty puhelinpalvelu, videovastaanotot, kiiretön viestinvälitys ja hoidolliset puhelut ja etäperhevalmennukset	Digipalveluita vahvistetaan ja lisätään, muun muassa: - Raskauden ja raskausdiabeteksen hoitopolut valmisteilla

Neuvolapalvelut – toiminta lukuina

TUNNUSLUVUT, KÄYNNIT JA ASIAKKAAT, 2024-25

	Käynnit, 2024	Käynnit 1-6/2025	Asiakkaat 2024	Asiakkaat 1-6/2025
Äitiysneuvola	26 716	17 563	1948	2041
Lastenneuvola	42 684	25 105	14 801	15 593
Seksuaaliterveys	15 637	6989		

TUNNUSLUVUT, HENKILÖSTÖ

Henkilöstö, htv	112 (110 terveydenhoitajaa; 2 lähihoitajaa)

Neuvolapalvelut: Yksiköt nykytilassa sekä esityksessä sekä

Muutokset	Kunta	Toimipisteen nimi	Kuntoluokka*	Henkilöstö	Perustelut muutokselle
Poistuu	Kuorevesi	Kuoreveden sosiaali- ja terveysasema	Huonokuntainen tila	Lastenneuvolaa 0-1pv/vko Jämsän neuvolan toimesta	0-6 –vuotiaiden lasten määrä alueella vähäinen (46) ja vähenevä. Kuorevedellä toteutetaan vain lastenneuvolapalvelu, tarve noin 1pv/1-2vkossa. Äitiysneuvolatoiminta ja lääkärikäynnit toteutetaan jo nyt Jämsän sote-asemalla
Toimintamallimuutos	Kivijärvi	Kivijärven terveysasema	Neuvolan tilat huonokuntoiset	0,6htv, mutta hoidettu Karstulan neuvolan toimesta 1pv/vko.	0-6 –vuotiaiden lasten määrä vähäinen (45) ja vähenevä. Palvelu toteutuu noin 1 pv/vko. Hoidetaan Saarijärveltä käsin ja osittain palvelupäivinä Kivijärven kouluterveydenhuollosta palvelupäivinä.
Toimintamallimuutos	Kannonkoski	Kannonkosken terveysasema		Hoidetaan Saarijärven toimesta 1pv/vko	0-6 vuotiaiden määrä vähäinen (58) ja vähenevä. Palvelu toteutuu noin 1pv/vko. Vähentää matkustamista.. Hoidetaan jatkossa Saarijärven neuvolasta ja osittain Kannonkosken kouluterveydenhuollon tiloista käsin palvelupäivinä.
Toimintamallimuutos	Kyyjärvi	Kyyjärven sosiaali- ja terveyspalvelupiste	Vastaanottohuoneet pienet, ei pystytäk tekemään laaja-alaista työtä	Hoidetaan Karstulan neuvolan toimesta 1pv/vko	0-6 –vuotiaiden lasten määrä pieni (48) ja vähenevä. Palvelu toteutuu noin 1-2pv/vko. Palvelu toteutuu osittain Kyyjärven kouluterveydenhuollon tiloissa palvelupäivinä ja osittain Karstulasta käsin
Toimintamallimuutos	Konnevesi	Konneveden sosiaali- ja terveysasema		0,6htv, ollut täyttämättä 1/25 alkaen, hoidettu Laukaan ja Äänekosken neuvoloiden toimesta. Mahdollisuus 1pv/vkossa kouluterveydenhuollon tai kuntaan jäävien muiden sotepalveluiden tiloissa	0-6 –vuotiaiden lasten määrä vähentynyt (84), samoin syntyneitten määrä tarve 2-pv/vko. Palvelut jatkossa osittain Konneveden muissa soten tiloissa tai kouluterveydenhuollon tiloissa, osa palvelusta toteutuu Äänekoskelta, Laukaasta tai Hankasalmelta asiakkaan valinnan mukaan
Poistuu	Multia	Multian sosiaali- ja terveyspalvelupiste		1 pvä/viikko, hoidetaan Keuruun neuvolan toimesta	0-6 vuotiaiden määrä vähenevä (51). Tarve 1pv/1vkoa. Palvelut jatkossa Keuruun neuvolasta käsin
Toimintamallimuutos	Lievestuoreen neuvola	Lievestuoreen sivuvastaanotto		1	Neuvolapalvelu tuotetaan Lievestuoreen koulun opiskeluhuollon tiloissa 1.1.2026 alusta alkaen.
Poistuu 2027	Huhtasuo	Huhtasuon sosiaali- ja terveysasema	Huonokuntainen	4	Lapsimäärä kasvava (583, kasvu 10% viime vuoteen verrattuna), resurssi 4htv. Yhdistyminen keskustan neuvolaan jatkoon suunnitelma– tilat tarvitaan. Neuvola jatkaa määräaikaisena olemassa olevassa kiinteistössä noin vuoteen 2027.
Yhdistyy 2027	Jyväskylä	Keskustan neuvola	Ei esteetön tila	7	Lapsimäärä kasvava (1114, kasvu 4% viime vuoteen verrattuna), resurssi 7htv. Yhdistyminen Huhtasuon neuvolan kanssa viim. 2027, tilat selvittelyssä.
Toimintamallimuutos	Toivakka (2027)	Toivakan terveysasema		1	Lapsimäärä (145), palvelu toteutuu 1htv . Palvelu toteutuu v. 2027 alkaen osittain muissa paikallisissa sote-toimijoiden tai esim. koulun opiskeluhuollon tiloissa ja osittain Sampoharjun sote-keskuksessa.
Toimintamallimuutos	Kinnula (2027)	Klnnulan terveyskeskus		0,4	Lapsimäärä pieni (0-6-vuotiaat 100, lasku 10% vuoteen –23 verrattuna), pieni yksikkö. Palvelut 1.1.2027 alkaen Pihtiputaan neuvolasta ja palvelupäivinä kouluterveydenhuollon tiloissa.
Poistuu	Vihtavuori	Vihtavuoren neuvola			Lapsimäärä 0-6 –vuotiaat 165. Palvelu toteutuu 1htv. Palvelu tuotetaan Leppäveden neuvolasta käsin jatkossa. Leppävedelle valmistuu uusi tila syksyllä -26
Ei muutosta	Jyväskylä	Kuokkalan neuvola		8	
Ei muutosta	Muurame	Muuramen neuvola		4	
Ei muutosta	Laukaa	Laukaan neuvola		4	
Tilamuutos	Laukaa	Leppäveden neuvola		2	
Ei muutosta	Jyväskylä	Tikkakosken neuvola		2	
Ei muutosta	Uurainen	Uuraisten neuvola		2	
Ei muutosta	Jyväskylä	Jkl keskitetty seks.terv.yksikkö		8	
Ei muutosta	Jämsä	Jämsän neuvola		5	
Ei muutosta	Hankasalmi	Hankasalmen neuvola		1	
Ei muutosta	Jyväskylä	Sampoharjun neuvola		6,5	
Ei muutosta	Keuruu	Keuruun neuvola		3	
Ei muutosta	Petäjävesi	Petäjäveden neuvola		1	
Ei muutosta	Joutsa	Joutsan neuvola		1	
Ei muutosta	Jyväskylä	Keljonkankaan neuvola		4,5	
Ei muutosta	Jyväskylä	Korpilahden neuvola		1,5	
Ei muutosta	Jyväskylä	Kyllön neuvola		7,5	
Ei muutosta	Äänekoski	Äänekosken neuvola		6	
Ei muutosta	Äänekoski	Äänekosken keskitetty seksuaaliterveyspalvelu		1	
Ei muutosta	Saarijärvi	Saarijärven neuvola		3	
Ei muutosta	Pihtipudas	Pihtiputaan neuvola		2	
Ei muutosta	Viitasaari	Viitasaaren neuvola		2	
Ei muutosta	Karstula	Karstulan neuvola		1	

Suun terveydenhuolto

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Toiminta lukuina
- Toimipisteet nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2
- Muuttuvien ja poistuvien toimipisteiden tiedot

Suun terveydenhuolto - perustelut palveluverkon kehittämiseksi

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA	PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	ESITYS
- Palveluverkkoesityksessä pienien hoitoloiden toimintoja siirretään olemassa oleviin hoitoloihin. - Suun terveydenhuollossa on haasteena, että hoitohuoneiden ja palveluiden määrä eivät ole optimaalisessa suhteessa väestön määrään. Osa toimipisteistä on pieniä ja haavoittuvia, joissa hammashoitaja-hammaslääkärin –työparin poissaolot vaikuttavat toimintaan. Osa tiloista on huonokuntoisia. - Asiakas käy keskimäärin 2,3/krt/vuosi suunterveydenhuollon palveluissa. - Suun terveydenhuollon perustehtävänä on yksilö- ja väestötasolla suun terveyden edistäminen ja suun sairauksien hoito moniammatillisena yhteistyönä sekä lakisääteisten palvelujen tuottaminen. - Iso osa suun alueen sairauksista on piileviä ja ennaltaehkäistävissä, joten yksilölliseen ja terveydelliseen tarpeeseen perustuva säännöllinen hoito tarkastuksineen ja omahoito-ohjeineen on tärkeää, jotta vältetään raskailta korjaavilta hoidoilta. Suun sairauksien hoito on tärkeää yleisterveyden kannalta. Suun infektiolla on osoitettu yhteys muun muassa moniin kansansairauksiin. - Palvelut tarjotaan pääsääntöisesti hammashoitaja-hammaslääkäri -työparien sekä suuhygienistien ja hammashoitajien vastaanotoilla hammashoitoloissa. Käytössä on myös liikkuvia hammashoitoyksiköitä, joissa voidaan tehdä suun tarkastuksia, tutkimuksia ja hoitoja. Etäpalveluita tarjotaan neuvontaa ja ohjausta tarvitseville asiakkaille muun muassa videovastaanotolla ja chatissa. - Huhtasuon tiloista luovutaan.	Fyysinen toimipiste / kivijalka 	- Hammaslääkäri + hammashoitaja vastaanotot - Suuhygienistin vastaanotot - Hammashoitajan vastaanotot - Erikoishoidon vastaanotot - Kivijalassa arvioilta 98% toiminnasta	- Toimipisteitä 26 - Kivijalassa arvioilta 97 % toiminnasta
	Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	- Liikkuvat palvelut: liikkuva hammashoitohuone, jossa tuotetaan osa koululaisten asetuksen mukaisista tarkastuksista ja tutkimuksista sekä hoito - PopUp, tuotetaan osa koululaisten tarkastuksista ja tutkimuksista	- Liikkuvat palvelut: liikkuva hammashoitohuone, jossa tuotetaan osa koululaisten asetuksen mukaisista tarkastuksista ja tutkimuksista sekä hoito - PopUp, tuotetaan osa koululaisten tarkastuksista ja tutkimuksista - Liikkuvia palveluja lisätään niille kouluille, joiden lähihoitolat suljetaan
	Digitalliset palvelut 	- Osa hoidon tarpeen arviosta - Chat - Osa ajanvaraustoiminnasta - Osa aikojen siirroista ja peruutuksista - Esitietolomakkeet - Etävastaanotot; odottavat perheet, 1-vuotiaiden tarkastukset - Ammattilaisten välinen konsultaatio - Luotettavaa tilastointitietoa ei ole saatavissa mm. erilaisten potilastieto-järjestelmien kirjauskäytäntöjen vuoksi. Arviolta noin 2 % palveluista sähköisinä.	- Osa hoidon tarpeen arviosta - Chat - Osa ajanvaraustoiminnasta - Osa aikojen siirroista ja peruutuksista - Esitietolomakkeet - Etävastaanotot; odottavat perheet, 1-vuotiaiden tarkastukset - Ammattilaisten välinen konsultaatio - Luotettavaa tilastointitietoa edelleen vaikea saada kirjauskäytäntöjen vuoksi. Arviolta noin 2 % palveluista sähköisinä.

Suun terveydenhuolto – Toiminta lukuina

TUNNUSLUVUT, KÄYNNIT JA ASIAKKAAT, 2024

	Yhteensä	Ikäryhmä 0-17 v .	Ikäryhmä 18-74 v.	Ikäryhmä yli 75 v.
Fyysiset kontaktit + asiointikäynnit ARVIO	231 845 + n. 32 000	78 418*	124 441*	18 844*
<i>tietoa ei saatavissa kaikista järjestelmistä</i>	<i>(Mediatri ja Winhit tieto puuttuu)</i>			
Fyysiset asiakkaat + asiointiasiakkaat ARVIO	123 208 + n. 14 000	30 807*	48 933*	7 442*
<i>tietoa ei saatavissa kaikista järjestelmistä</i>	<i>(Mediatri ja Winhit tieto puuttuu)</i>			
*kaikista kontakteista tieto on ohjeellinen, sillä kaikista potilastietojärjestelmistä ei ole saatavissa ikäryhmätietoa (tieto koottu LC ja Mediatri)				

TUNNUSLUVUT, HENKILÖSTÖ

	Hammaslääkärit	Hammashoitajat	Suuhygienistit
Henkilöstö, htv	110	171	55

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA
Fyysinen toimipiste / kivijalka 	Kivijalassa arvioilta 98 % toiminnasta
Liikkuvat palvelut 	- Liikkuvan hammashoitolan toiminta aloitettiin syyskuussa 2023 - Käynnit 0,8 %; asiakkaat 1,4 %
Digitaaliset palvelut 	Luotettavaa tilastointitietoa ei ole saatavissa mm. erilaisten potilastietojärjestelmien kirjauskäytäntöjen vuoksi. Arviolta noin 2 % palveluista sähköisinä.

Suunterveydenhuolto – Toimipisteet nykytilassa sekä palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

NYKYTILA

Kunta	Osoite	Suun terveydenhuollon toimipiste
Hankasalmi	Hankavedentie 1, 41520 Hankasalmi	Hankasalmen hammashoitola
Joutsa	Myllytie 8, 19650 Joutsa	Joutsan hammashoitola
Jyväskylä	Hoitajantie 3, 40600 Jyväskylä	Perusterveydenhuollon erikoishoidon yksikkö, Sairaala Nova
	Kansakoulunkatu 1, 40100 Jyväskylä	SEHY, Suun erikoishoidon yksikkö
	Nevakatu 1, 40340 Jyväskylä	Huhtasuon hammashoitola
	Virastokuja 2 B, 41800 Korpilahti (Korpilahtitalo)	Korpilahden hammashoitola
	Liitukuja 4, 40520 Jyväskylä	Kuokkalan yhtenäiskoulun hammashoitola
	Keskussairaalantie 20, 40620 Jyväskylä	Kyllön hammashoitola
	Ritopohjantie 25, 40270 Palokka	Palokan hammashoitola
	Vesmannintie 7, 40800 Vaajakoski	Sampoharjun hammashoitola
	Sohlberginkatu 3, 40530 Jyväskylä	Keljonkankaan yhtenäiskoulun hammashoitola
	Kirkkokatu 3, 41160 Tikkakoski	Tikkakosken hammashoitola
Jämsä	Terveyskuja 5, 42100 Jämsä	Jämsän hammashoitola
	Puistotie 5, 35600 Hallo	Kuoreveden hammashoitola
Kannonkoski	Järvitie 7 A, 43300 Kannonkoski	Kannonkosken hammashoitola
Karstula	Hämeenpurontie 9, 43500 Karstula	Karstulan hammashoitola
Keuruu	Kantolantie 7, 42700 Keuruu	Keuruun hammashoitola
	Riihontie 15, 42800 Haapamäki	Haapamäen hammashoitola
Kinnula	Keskustie 44, 43900 Kinnula	Kinnulan hammashoitola
Konnevesi	Palotie 6, 44300 Konnevesi	Konneveden hammashoitola
Laukaa	Kantolantie 12, 41340 Laukaa	Laukaan hammashoitola
	Liepeentie 45 41400 Lievestuore	Lievestuoreen hammashoitola
Multia	Nehentie 2, 42600 Multia	Multian hammashoitola
Muurame	Virastotie 10, 40950 Muurame	Muuramen hammashoitola
	Nisulantie 5, 40950 Muurame	Muuramen kouluhammashoitola
Petäjävesi	Teollisuustie 1, 41900 Petäjävesi	Petäjäveden hammashoitola
Pihtipudas	Provastintie 1 as. 4, 44800 Pihtipudas	Pihtiputaan hammashoitola
Saarijärvi	Sairaalantie 2, 43100 Saarijärvi	Saarijärven hammashoitola
Toivakka	Iltaruskontie 6, 41660 Toivakka	Toivakan hammashoitola
Uurainen	Kuukantie 16, 41230 Uurainen	Uuraisten hammashoitola
Viitasaari	Sairaalantie 4, 44500 Viitasaari	Viitasaaren hammashoitola
Äänekoski	Terveyskatu 8, 44100 Äänekoski	Äänekosken hammashoitola

ESITYS

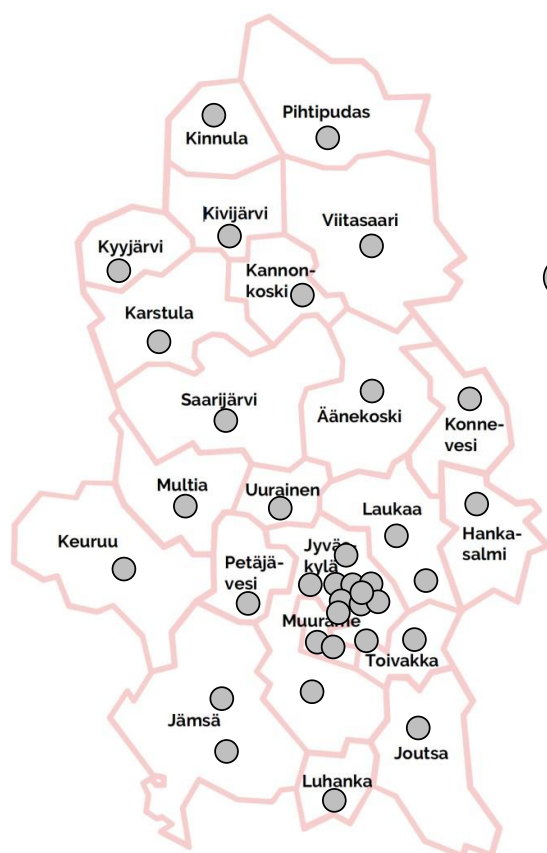
Kunta	Osoite	Suun terveydenhuollon toimipiste
Hankasalmi	Hankavedentie 1, 41520 Hankasalmi	Hankasalmen hammashoitola
Joutsa	Myllytie 8, 19650 Joutsa	Joutsan hammashoitola
Jyväskylä	Hoitajantie 3, 40600 Jyväskylä	Perusterveydenhuollon erikoishoidon yksikkö, Sairaala Nova
	Kansakoulunkatu 1, 40100 Jyväskylä	SEHY, Suun erikoishoidon yksikkö
	Nevakatu 1, 40340 Jyväskylä	Huhtasuon hammashoitola
	Virastokuja 2 B, 41800 Korpilahti (Korpilahtitalo)	Korpilahden hammashoitola
	Liitukuja 4, 40520 Jyväskylä	Kuokkalan yhtenäiskoulun hammashoitola
	Keskussairaalantie 20, 40620 Jyväskylä	Kyllön hammashoitola
	Ritopohjantie 25, 40270 Palokka	Palokan hammashoitola
	Vesmannintie 7, 40800 Vaajakoski	Sampoharjun hammashoitola
	Sohlberginkatu 3, 40530 Jyväskylä	Keljonkankaan yhtenäiskoulun hammashoitola
	Kirkkokatu 3, 41160 Tikkakoski	Tikkakosken hammashoitola
Jämsä	Terveyskuja 5, 42100 Jämsä	Jämsän hammashoitola
Karstula	Hämeenpurontie 9, 43500 Karstula	Karstulan hammashoitola
Keuruu	Kantolantie 7, 42700 Keuruu	Keuruun hammashoitola
	Riihontie 15, 42800 Haapamäki	Haapamäen hammashoitola
Laukaa	Kantolantie 12, 41340 Laukaa	Laukaan hammashoitola
	Liepeentie 45 41400 Lievestuore	Lievestuoreen hammashoitola
Muurame	Virastotie 10, 40950 Muurame	Muuramen hammashoitola
	Nisulantie 5, 40950 Muurame	Muuramen kouluhammashoitola
Petäjävesi	Teollisuustie 1, 41900 Petäjävesi	Petäjäveden hammashoitola
Saarijärvi	Sairaalantie 2, 43100 Saarijärvi	Saarijärven hammashoitola
Toivakka	Iltaruskontie 6, 41660 Toivakka	Toivakan hammashoitola
Uurainen	Kuukantie 16, 41230 Uurainen	Uuraisten hammashoitola
Viitasaari	Sairaalantie 4, 44500 Viitasaari	Viitasaaren hammashoitola
Äänekoski	Terveyskatu 8, 44100 Äänekoski	Äänekosken hammashoitola

Poistuvien suunterveydenhuollon yksiköiden tiedot

Toimipiste	Aukioloaika päivää/viikossa	Väestömäärä	Henkilöstön määrä	Käyntimäärät vuonna 2024	Palveluiden saavutettavuus; etäisyys lähimpään sote-toimipisteeseen	Yksityiset palvelut
Kinnula	3-4	1 503	2	1 327	63,4	ei
Pihtipudas	5	3 693	7	4 422	39	ei
Kannonkoski	4	1 156	2	831	33,6	ei
Konnevesi	5	2 484	3 (tulee Laukaasta)	1 938	38	ei
Kuorevesi	4	2 750	2,7	1 155	23,5	ei
Multia	3	1 400	1,8	836	20	ei

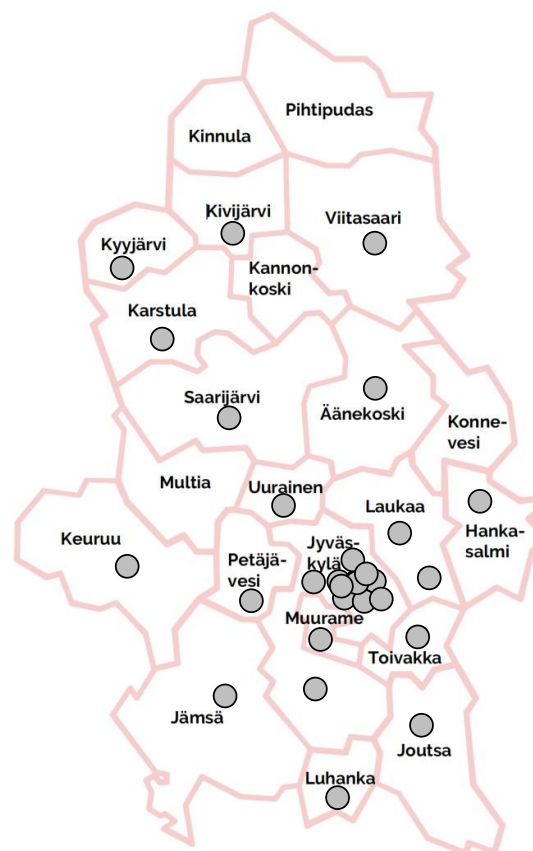
Suunterveydenhuollon yksiköt nykyisin ja palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

Nykytilanne

● Nykyinen suunterveydenhuollon toimipiste

Palveluverkkoesitys, vaihe 2

● Suunterveydenhuollon toimipiste palveluverkkoesityksessä

Poistuvat toimipisteet: Kinnula, Pihtipudas, Kannonkoski, Konnevesi, Kuorevesi, Multia

Toimipisteet merkitty kartalle suuntaa antavasti.

Muiden palveluiden osalta määritellään palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumisen periaatteet

Palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumisen periaatteet

Muiden palveluiden osalta palvelustrategia määrittelee palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumista

Jokaisen palvelun osalta on laadittu tarkemmat suunnitelmat palveluiden kehittämiseksi sekä toimipisteiden sijoittumisen periaatteet. Yhteinen palveluverkko kehittyy näiden periaatteiden mukaan.

Jokainen palvelu käsitellään omana kokonaisuutena

Muu palvelu

- Äitiys- ja lastenneuvola (toimipiste-esitys kuvattu edellä)
- Opiskeluhoollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja -psykologit)
- Perheen varhaisen tuen palvelut - Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta
- Perheen varhaisen tuen palvelut - Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola
- Perheoikeudelliset palvelut
- Avohuollon lastensuojelu sekä sijais- ja jälkihuollon palvelut
- Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö
- Suun terveydenhuolto (toimipiste-esitys kuvattu edellä)
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- Vammaispalvelun asumispalvelut
- Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus
- Vammaisten päivä- ja työtoiminta
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut
- Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta, päihdekuntoutujien päiväkeskustoiminta SHL 24 b§
- Kotihoito, ympärivuorokautinen, 24/7
- Turvapalvelut
- Ikääntyneiden muut asumispalvelut - Laitospalvelut
- Ikääntyneiden muut asumispalvelut - Yhteisöllinen asuminen
- Ikääntyneiden asiakasohjaus ja keskitetyt palvelut
- Erikoissairaanhoidon palvelut
- Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (1/4)

Äitiys- ja lastenneuvola	• Neurolapalvelut sijoittuvat sote-asemille, lähiasemille sekä perhekeskuksiin ja niitä voidaan tuottaa myös muiden palveluiden yhteydessä tai esim. kouluterveydenhuollon tiloissa kouluille. Palvelu vaatii terveydenhuollon tilat. Neurolapalveluun kuuluu terveydenhoitajan ja lääkärin palvelu. Palvelut perustuvat lainsäädännön mukaan toteutettuihin määräaikaisiin terveystarkastuksiin ja terveysneuvontaan, joissa huomioidaan yksilöiden ja perheiden tarpeet. Hyvinvointialueen alueellinen neuvolasuunnitelma ohjaa toimintaa. • Neuvoloiden toimipisteverkostoa tarkastellaan ja paikallisesti etsitään ratkaisuja soten muista käytössä olevista tiloista joissa neuvolatoimintaa voidaan toteuttaa, toimintamallimuutokset tai toimipisteestä luopuminen koskettaa noin 11 neuvolan toimipistettä alueella
Opiskeluhuollon palvelut	• Opiskeluhuollon palvelut tuotetaan lakisääteisesti lähipalveluna oppilaitoksissa tai niiden välittömässä läheisyydessä • Kouluilla huomioidaan muiden opiskeluhuollon toimijoiden tai neuvolan kanssa tilojen yhteiskäyttö. • Sepänkadun opiskelijaterveydenhuollon uudelleen sijoittaminen Jyväskylässä 2. asteen oppilaitoksiin tai niiden välittömään läheisyyteen • Opiskeluhuollon tilojen käyttöä kehitetään ja muutoksia arvioidaan mm. opiskeluterveydenhuollon (Sepänkatu 3) tilojen osalta.
Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta	• Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut ovat lähipalvelua. Palveluissa huomioidaan alueelliset tilojen yhteiskäytön mahdollisuudet. • Lapsiperheiden sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen sijoittuminen alueellisiin palvelukeskittyymiin, joista tarvittaessa jalkaudutaan lähipalvelupisteisiin tai asiakkaiden koteihin
Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta	• Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelutyö on lähipalvelua, jossa hyödynnetään palveluiden alueellisia yhteiskäyttötiloja (kirjaaminen, neuvottelut ja sosiaaliset tilat) • Lapsiperheiden kotipalvelun sekä perhetyön sijoittuminen alueellisiin palvelukeskittyymiin, joista jalkaudutaan lähipalvelupisteisiin • Tavoitteena on lisätä digitaalisia työmalleja (mm. puheentunnistus, etäperhetyöntekijä) osuutta palveluissa. Tukihenkilötoiminta toteutuu pääosin järjestötoimintana.
Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola	• Palvelut kattavat maantieteellisesti kaikki Keski-Suomen alueen kunnat. Nykyisissä tiloissa ei suuria muutostarpeita. • Tiloja uudistettaessa ne pyritään sijoittamaan perhekeskusten tai muiden sotepalveluiden yhteyteen.
Perheoikeudelliset palvelut	• Nykyiset toimipisteet sekä tapaamispaikat säilyvät ja Saarijärvelle lisätään tapaamispaikka

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (2/4)

Avohuollon lastensuojelu sekä sijais- ja jälkihuollon palvelut	• Avohuollossa kriteerit täyttävien määrä ohjaa toimipisteiden sijoittumista ja tavoitteena sijoittuminen lähelle muita lapsiperhepalveluita. • Turvataan sosiaalityö ja lastensuojelun tukitoimet lastensuojelussa lähipalveluna ja kotiin vietävänä palveluna (avohuolto) sekä jalkautuvana palveluna (sijais- ja jälkihuolto). Toimipisteiden sijoittelussa huomioidaan henkilöstön saatavuus reuna-alueilla, työn riittävän tuen mahdollistaminen sekä yhtenäisten palveluiden ja prosessien kehittäminen. Perhehoitoa vahvistetaan suhteessa laitoshoitoon.
Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö	• Turvataan omat riittävät laitoshoidon palvelut (kriisi- ja vastaanottotoiminta, pitkäaikainen laitoshoido sekä perhekuntoutus), jotka ovat saavutettavissa koko hyvinvointialueella. • Uusi lastensuojelun laitoshoidon yksikkö on nykyisessä investointiohjelmassa, toteutus 2026-27 • Laitosten avotyö tehdään pääosin koteihin, mutta vaatii tiimitilan.
Suun terveydenhuolto	• Suun terveydenhuolto on toiminnan luonteen vuoksi pääsääntöisesti kivijalkapalvelua. Käytössä on myös liikkuvia palveluja. • Lasten ja koululaisten suun terveydenhuolto mukaan lukien oikomishoito on osa kouluterveydenhuoltoa, joten palvelut tulee järjestää lähipalveluina • Pienten hoitoloiden toimintoja siirretään olemassa oleviin hoitoloihin isompiin yksiköihin.
Sosiaali- ja kriisipäivystys	• Sosiaali- ja kriisipäivystys on keskitetty palvelu, joka sijaitsee sairaala Novan välittömässä läheisyydessä yhteispäivystyksen mahdollistumiseksi • Sosiaali- ja kriisipäivystyksen palvelut ovat kaikkien hyvinvointialueen asukkaiden ja hyvinvointialueella oleskelevien henkilöiden saatavilla asuinpaikkakunnasta tai oleskelupaikasta riippumatta 24/7 • Palvelu on osa sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen toimintaa ja samoissa tiloissa. Tilajärjestely tukee palveluiden oikea-aikaisuutta ja viranomaisyhteistyötä, muuten ei vaikutusta palveluiden saatavuuteen.
Vammaispalvelun asumispalvelut	• Kotiin tukemisen tiimien palvelun kattavuutta hyvinvointialueella lisätään tavoitteellisesti työntekijöiden liikkuvuutta lisäämällä. Toiminnalla mahdollistetaan asiakkaiden asuminen omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. • Asumispalveluita järjestetään asiakastarpeiden mukaisesti. Asumisyksiköitä sijoitetaan sinne, missä palvelutarpeet suurimmat asiakasmäärän mukaisesti tai missä on käyttökelpoisia tiloja saatavilla. Tuotantotapa-analyysin tulosten mukaisesti pienempiä kustannuksiltaan kalliita yksiköitä yhdistellään suuremmiksi yksiköiksi. Kustannusten hillintä, valmius ja varautuminen edellyttävät oman palvelutuotannon vahvistamista. Vammaisten asumispalveluihin tarvitaan uusia yksiköitä 3 kpl ja korvaavia 7 kpl.
Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus	• Palvelua tarjotaan seudullisissa toimipisteissä (Saarijärvi, Äänekoski, Viitasaari, Laukaa, Jämsä, Keuruu, Jyväskylä). Muualla maakunnassa palvelupäiviä järjestetään asiakastarpeen mukaisesti yhteiskäyttöisissä tiloissa. Kotikäynnit toteutuvat asiakastarpeiden mukaisesti.

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (3/4)

Vammaisten päivä- ja työtoiminta	• Palvelutuotannon järjestäminen alueellisten asiakastarpeiden mukaisesti. Toimipisteitä ympäri hyvinvointialuetta. Useita kertoja päivätoiminnassa käyville asiakkaille palvelut tuotetaan lähipalveluna. Osa lähipäivistä voidaan tuottaa etäpalveluna. • Vammaisten päivä- ja työtoiminnan lisätiloja selvitetään muulta toiminnalta vapautuvista tiloista. • Toimintaa kehitetään ja tehostetaan työntekijöiden liikkuvuutta lisäämällä. Liikkuvan päivätoiminnan kehittäminen vähentää kiinteiden toimintatilojen tarvetta.
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut	• Painopistealueena on tukea asiakkaita ensisijaisesti kotiin vietävillä palveluilla: Tuetun asumisen suoritteita lisätään 28 % vuonna 2026. • Asumispalveluita järjestetään asiakastarpeiden mukaisesti. Kivijärven Kotikiven yhteisöllinen asuminen loppuu 1.1.2026 alkaen. Palvelu jatkuu tuettuna asumisena osassa olemassa olevia kiinteistöjä. • Palvelutarpeisiin perustuen suunnitellaan olemassa olevia resursseja uudelleen kohdentamalla Nuorten aikuisten yhteisöllisen asumisen yksikköä Jyväskylään sekä jatketaan Vahvan tuen ja arvioinnin yksikköä valmistelua vastuualueiden yhteisenä palveluna.
Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivätoiminta ja päihdepäiväkeskustoiminta	• Kuntouttavan työtoiminnan huonokuntoisten tilojen korvaaminen ajanmukaisilla tiloilla. Vuonna 2025 Jyväskylässä on käynnistynyt uusi yksikkö. Kuntouttava työtoiminta on mahdollisesti siirtymässä kokonaan tai osittain kuntien järjestämisvastuulle vuonna 2027. • Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien päivätoiminnan laajeneminen sosiaalisena kuntoutuksena asiakkaiden palvelutarpeen mukaisille paikkakunnille. Selvitetään sosiaalihuoltolain (24 b §) mukaisten päihdepäiväkeskusten tarpeet Jämsässä, Äänekoskella ja Laukaassa. Selvitetään palvelun toteuttaminen liikkuvana palveluna. Jyväskylässä päihteiden käyttäjien palvelukeskus Hanskalle varmistetaan korvaavat, isommat tilat.
Kotihoito 24/7	• Kotihoidon palvelut tuotetaan asiakkaan kotona lähipalvelualueilla, jotka eroavat hieman väestöltään ja maantieteellisesti toisistaan • Kotihoidon henkilöstön toimipisteet voivat sijoittua alueittain siten, että asiakkaiden käynneille päästään nopeasti ja sujuvasti • Kotihoidon henkilöstön toimipiste voi olla terveyspalveluiden lähellä tai samoissa tiloissa.
Turvapalvelut	• Turvapuhelinkeskus toimii osana Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskusta. • Turva-auttajapalvelu on kotiin annettavaa palvelua ja tämän tueksi tarvitaan liikkumisen mahdollistavat kulkuvälineet. • Palveluvastaavien etätönn, hybriditönn ja monipaikkaisen työn mahdollistaminen yhteiskäyttötiloilla.
Ikäntyneiden muut asumispalvelut / Laitospalvelut	• Pitkäaikainen laitoshoido päättyy vuoden 2026 kesällä. • Laitoshoidon päättymisen jälkeen tilasta luovutaan, aiemmin vapautuneita tiloja on osittain hyödynnetty joko ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tai lyhytaikaishoidossa.

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (4/4)

Ikääntyneiden muut asumispalvelut / Yhteisöllinen asuminen	- Tavoitekattavuus yhteisölliseen asumiseen vuodelle 2026 on 1% 75 vuotta täyttäneiden määrästä ja vuodelle 2030 tavoitekattavuus on 2% 75 vuotta täyttäneiden määrästä eli noin 800 paikkaa (tällä hetkellä 268 asiakasta). - Yhteisöllisessä asumisessa on käytössä palveluseteli, jatkossa palveluhankintaa monipuolistetaan kilpailuttamalla palvelu ja hyödynnetään monituottajamallia. - Kunnilla on keskeinen rooli ikääntyneiden senioriasumisen kehittämisessä: asumisen, asuinympäristön ja palvelujen kehittämisen tulisi sisältyä kuntien strategiseen suunnitteluun.
Ikääntyneiden asiakasohjaus ja keskitetyt palvelut	- Asiakasohjaajat työskentelevät maakunnallisesti, työpisteet sijaitsevat laaja-alaisesti koko hyvinvointialueella. Palvelutarpeen arviointeja tehdään kotikäynteinä asiakastarpeen mukaisesti. Gerontologisessa sosiaalityössä vastataan erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden palvelutarpeisiin. - Toimistotyön ja asiakaslaskutuksen henkilöstön työpisteet sijaitsevat maakunnallisesti eri alueilla. - Teknologiakeskuksessa lisätään ja monipuolistetaan digitaalisten palvelujen määrää tavoitteellisesti määrärahojen puitteissa sekä kotiin vietävissä, että asumisen palveluissa.
Erikoissairaanhoito	- Sairaala Novassa kattavat erikoissairaanhoidon palvelut ja laajan yhteispäivystyksen palvelut - Integroituja erikoissairaanhoidon palveluita laajan palvelun sosiaali- ja terveystieteiden yhteydessä Jämsässä ja Äänekoskella ja tarpeen mukaan muilla sote-asetilla. - Yhteiset osaamiskeskukset (mm geriatrinen keskus, diabeteskeskus, vatsakeskus) - Sairaala Novassa dialyysi ja dialyysisatelliittiyksiköt Karstula, Saarijärvi, Jämsä
Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut	- Aikuissosiaalityön palvelut toimivat keskitetyissä tiloissa, sote-keskusten tai muiden sote-toimijoiden yhteydessä: Äänekoskella (yhteispalvelupiste), Saarijärvellä, Viitasaarella, Laukaassa (yhteispalvelupiste), Jämsässä ja Keuruulla. Aikuissosiaalityön palveluita keskitetään Jämsän alueella suunniteltuun sote-keskukseen. Muissa kunnissa varataan sosiaalityön palvelupäivien asiakastyön tarvetta vastaavat tilat. Yhteiskäyttöisiä tiloja priorisoidaan muiden palveluiden kanssa, edellyttäen toimivaa tilojen varausjärjestelmää. Jyväskylän Hannikaisenkadun sosiaaliaseman tilajärjestelyjä selvitetään. - Digitaalisten ja etäpalveluiden asiointimahdollisuuksia otetaan käyttöön ja lisätään systemaattisesti. Kivijalkapalvelut turvataan asiakkaille, jotka tarvitsevat lähipalvelua. Asiakkaiden luo tehdään tarvittaessa kotikäyntejä.
Kuntoutus, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Kuntoutus- sekä mielenterveys- ja päihdepalveluita tarjotaan sote-keskusten, sote-asettien ja palvelupisteiden yhteydessä

Sisältö

- Miksi kehitämme palveluverkkoa
- Tavoitteet palveluverkon kehittämiseksi
- Palveluverkko, vaihe 2 –esitetyt muutokset
- **Tiivistys muutoksista vuoteen 2030**
- Kustannusvaikutukset
- Päätöksenteko palveluverkosta

Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030

Esitettävät muutokset sosiaali- ja terveysasemiin ja alueelliseen osastotoimintaan (palveluverkko vaihe 2)

Palvelukohtaisissa suunnitelmissa kehitystoimien tarkempia yksityiskohtia

Kehitystoimet palveluissa	2026	2027	2028	2029	2030
Sosiaali- ja terveysasemat ja palvelupisteet	Luhangan palvelupiste poistuu Kannonkosken palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Kivijärven palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Kyyjärven palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Konneveden palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Kuoreveden palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Huhtasuon sote-asema poistuu Tikkakosken sote-asema poistuu Korpilahden sote-asema poistuu Multian palvelupiste poistuu Pihtiputaan sote-asema → palvelupisteeksi	Toivakan palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Kinnulan sote-asema - yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimintoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksenmukaisesti Liikkuvat palvelut palvelupisteissä (liikkuva labra, hoitajavastaanotto) Digitaalisten palveluiden valikoima kasvaa			
Suun terveydenhuolto	Luovutaan: Kinnula, Pihtipudas, Kannonkoski, Konnevesi, Kuorevesi, Multia				
Alueellinen osastotoiminta	Luovutaan: Joutsa, Keuruu, Karstula, Pihtipudas Osastopaikkoja lisätään laajan palvelun sote-keskusten yhteydessä ja olemassa olevilla osastoilla ja avataan Kyllön osasto.	Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimintoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksenmukaisesti Kivijalkapalvelut	Liikkuvat palvelut	Sähköiset palvelut	Toimintamallit

Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen

Esitettävät muutokset ikääntyneiden ympärivuorokautiseen palveluasumiseen (palveluverkko vaihe 2)

Palvelukohtaisissa suunnitelmissa kehitystoimien tarkempia yksityiskohtia

Kehitystoimet palveluissa	2026	2027	2028	2029	2030
Ikääntyneiden ympärivuorokautinen	YMPÄRIVUOROKAUTINEN ASUMINEN Tuuliharju, Luhanka lakkaa Länkipohja, Jämsä lakkaa Hopearanta, Kivijärvi lakkaa Sylvi, Laukaa lakkaa YHTEISÖLLINEN ASUMINEN Harjuhovi, Jyväskylä ympärivuorokautisesta palveluasumisesta yhteisölliseksi asumiseksi Kotimäki, Jämsä yhteisöllisestä kotihoidoksi Koskentie, Jämsä yhteisöllisestä kotihoidoksi Pihlajarinne, Petäjävesi yhteisöllisestä kotihoidoksi				
	Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimintoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksenmukaisesti Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen				
	Liikkuvien palveluiden toimintamallit tukevat toimintaa				
	Digitaaliset palvelut täydentämässä palvelua				

Esitettävät muutokset neuvoloihin (palveluverkko vaihe 2)

Palvelukohtaisissa suunnitelmissa kehitystoimien tarkempia yksityiskohtia

Kehitystoimet palveluissa	2026	2027	2028	2029	2030
Neurolat	Kuoreveden neuvola poistuu	Kinnulan neuvola poistuu; Palvelut 1.1.2027 alkaen Pihtiputaan neuvolasta Toivakan neuvolan toimintamallimuutos - Palvelu toteutuu 2027 alkaen osittain koulun opiskeluhuollon tiloissa ja osittain Sampoharjun sote-keskuksessa Digitaalisten palveluiden laajentaminen			
	Kivijärven neuvola – toimintamallin muutos – palvelut Kivijärven kouluterveydenhuollosta palvelupäivinä				
	Kannonkosken neuvola – toimintamallin muutos- Kannonkosken kouluterveydenhuollon tiloissa palvelupäivinä				
	Kyyjärven neuvola – toimintamallimuutos - toteutuu osittain Kyyjärven kouluterveydenhuollon tiloissa palvelupäivinä ja osittain Karstulasta käsin				
	Konneveden neuvola – toimintamallimuutos - jatkossa osittain Konneveden muissa soten tiloissa tai kouluterveydenhuollon tiloissa, osa palvelusta toteutuu Äänekoskelta, Laukaasta tai Hankasalmelta asiakkaan valinnan mukaan				
	Multian neuvola poistuu; palvelut jatkossa Keuruun neuvolasta käsin				
	Lievestuoreen neuvola - Lievestuoreen koulun opiskeluhuollon tiloissa 1.1.2026 alusta alkaen				
	Vihtavuoren neuvola poistuu; Palvelu tuotetaan Leppäveden neuvolasta käsin jatkossa. Leppävedelle valmistuu uusi tila syksyllä -26				
	Huhtasuon neuvola - yhdistyminen keskustan neuvolaan – tilat selvityksessä				
	Jyväskylän keskustan neuvola – yhdistyy Huhtasuon neuvolan kanssa, tilat selvittelyssä				

Jämsä

Muutokset työikäisten palveluihin/Aikuisten sosiaalipalvelut; Mielenterveys- ja päihde-kuntoutujien asumispalvelut ja SHL 24b§:n mukaiset päiväkeskuspalvelut (palveluverkko vaihe 2)

Palvelukohtaisissa suunnitelmissa kehitystoimien tarkempia yksityiskohtia

Kehitystoimet palveluissa	2026	2027	2028	2029	2030
Työikäisten palvelut Kotikiven yhteisöllisen asumisen yksikkö lakkaa 1.1.2026 Tuettua asumista lisätään. Osa Kotikiven kiinteistöstä jää tuetun asumisen käyttöön; asiakkaille turvataan palvelutarpeen mukaiset asumispalvelut Nuorten aikuisten yhteisöllisen asumisen yksikkö mielenterveys- ja päihdekuntoutumisen edistämiseksi Korvaavat toimitilat päihdepäiväkeskus Hanskalle Jyväskylään (mikäli tilat eivät järjesty vuonna 2025)		Vaativan tuen ja arvioinnin yksikkö mielenterveys- ja päihdeasiakkaille Päihdepäiväkeskukset Jämsä, Äänekoski ja Laukaa. Selvitetään liikkuvien palveluiden mahdollisuus			

Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen

Sisältö

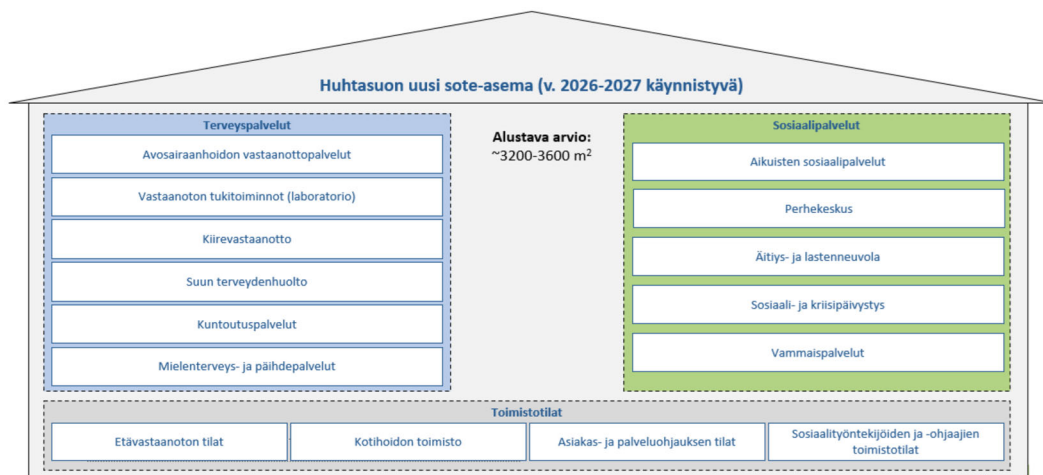
- Miksi kehitämme palveluverkkoa
- Tavoitteet palveluverkon kehittämiseksi
- Palveluverkko, vaihe 2 –esitetyt muutokset
- Tiivistys muutoksista vuoteen 2030
- **Kustannusvaikutukset**
- Päätöksenteko palveluverkosta

Kustannusvaikutukset

Huhtasuon uudisrakennushanketta ei käynnistetä

(poistuu investointisuunnitelmasta)

Palveluverkkopäätös (11.6.2024)

- Huhtasuon uudisrakennushanke on uudelleenarvioitu ja esitetään poistettavaksi investointisuunnitelmasta, palveluverkko vaihe 2.
- Alustavan tarveselvityksen mukainen investointikustannusarvio noin 12 miljoonaa euroa

Kustannusvaikutuksia on arvioitu tilojen, tukipalveluiden ja henkilöstön kautta (vuositason vaikutus)

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Sote-asemat: avosairaanhoidon vastaanottotoiminta	6 064 336	2 543 000	168 336	1 343 000	2 010 000	
Soteasemat: Kuntoutuspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut soteasemilla, kiirevastaanotto	798 000	52 000		346 000	400 000	
Laboratoriopalveluverkko	1 090 000			200 000	890 000	
Ikääntyneiden ympärivuorokautinen	5 852 700	1 024 000	623 800	4 120 900	84 000	Harjuhovissa vähenevät vain henkilöstömenot. Tuloja jää kertymättä yhteensä -587.000. Länkipohjan osalta tuloja jää kertymättä -427.000. Sylvän (Laukaa) osalta tuloja jää kertymättä -160.000; näitä ei mukana kokonaissummassa
Alueellinen osastotoiminta	3 395 360	795 360	100 000	2 500 000		
Suunterveydenhuolto	778 150	110 500	46 650	420 000	201 000	Suunterveydenhuollon tiivistäminen, pääasiallinen kustannussäästö henkilöstön vähenemisenä keskittämisen myötä
Neuvolat	161 836	124 616	8 420	23 000	5 800	Neuvolaverkon tiivistäminen. Kustannussäästöt pääasiassa tilavuokria.
Aikuisten sosiaalipalvelut	487 153	484 752	2 400			Aikuisten kuntouttavat sosiaalipalvelut: palveluverkon tiivistäminen. Säästöt toteutuvat pääsääntöisesti tilavuokrina.
Yhteensä	18 627 535	5 134 228	949 606	8 952 900	3 590 800	Vaikutus nettokustannuksiin, kustannusten vähenemisen lisäksi huomioitu myös tulojen väheneminen.
Jokilaakson sairaala		2 400 000				Jokilaakson sairaalan vuokrakustannukset jäävät pois, mutta korvautuvat uuden sote-aseman kustannuksilla sen valmistuttua
Muut		265 772				
Yhteensä		7 800 000				
Lisäksi: Huhtasuon uudisrakennushanke: 12.0 miljoonaa euroa						

Kustannusvaikutukset - Sote-asemat

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Yhteensä	6 862 336	2 595 000	168 336	1 689 000	2 410 000	
Sote-asemat (avosairaanhoidon vastaanottotoiminta)	6 064 336	2 543 000	168 336	1 343 000	2 010 000	
Toivakan sote-palvelupiste	300 000	100 000		200 000		Palvelupiste yhteiskäyttötilaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 100t€/vuosi)
Luhangan sote-palvelupiste	63 000	47 000		16 000		
Kannonkosken sote-palvelupiste	115 220	60 000	5 220	50 000		Palvelupiste yhteiskäyttötilaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 60t€/vuosi)
Kivijärven sote-asema	241 148	162 500	3 648	75 000		Palvelupiste yhteiskäyttötilaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 162,5t€/vuosi)
Kyyjärven sote-asema	172 000	110 000		62 000		Palvelupiste yhteiskäyttötilaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 110t€/vuosi)
Pihtiputaan sote-asema palvelupisteeksi	461 500	161 500		300 000		Avosairaanhoidon vastaanottotoiminnan osuus tilavuokrasta 161,5 t€/vuosi
Konneveden sote-asema	1090 000	650 000		440 000		Huomioidaan asumispalvelut (tilavuokra 650t€/vuosi)
Kuoreveden sote-asema	320 000	120 000		200 000		Kuoreveden palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 120t€)
Huhtasuo	1 145 000	370 000	75 000		700 000	Palvelusopimus kokonaishinta- laboratorio/tarvikekulut ja henkilöstökulut
Tikkakoski	658 000	108 000			550 000	Palvelusopimus kokonaishinta- laboratorio/tarvikekulut ja henkilöstökulut
Korpilahti	925 000	450 000	75 000		400 000	Palvelusopimus kokonaishinta- laboratorio/tarvikekulut ja henkilöstökulut
Kinnula	470 000	110 000			360 000	Palvelusopimus kokonaishinta- laboratorio/tarvikekulut ja henkilöstökulut
Multia	103 468	94 000	9 468			Osa Keuruu-Multia palvelusopimusta, vaatii sopimuksen tarkastelun
Kuntoutuspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut soteasemilla, kiirevastaanotto	798 000	52 000 (Pihtipudas)		346 000	400 000	Kuntoutuspalveluiden tiivistäminen sote-asemaverkon myötä 0,24M€, Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tiivistäminen 0,106 M€, Kiirevastaanottoaukioloaikojen supistaminen 0,4M€

Kustannusvaikutukset - Laboratoriopalveluverkko

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Yhteensä	1 090 000			200 000	890 000	Palvelujen ostot Fimlabilta
Laboratoriopalveluverkko	1 090 000			200 000	890 000	

Kustannusvaikutukset – Ikääntyneiden ympärivuorokautinen

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Yhteensä - Ikääntyneiden ympärivuorokautinen	5 852 700	1 024 000	623 800	4 120 900	84 000	
Tuuliharju, Luhanka	911 000	217 000	94 000	600 000		
Länpohja, Jämsä	1 608 000	294 000	180 000	1 078 000	56 000	Tuloja jää kertymättä -427.000
Hopearanta, Kivijärvi	754 700	162 000	81 800	510 900		
Sylvi, Laukaa	1 679 000	351 000	268 000	1 032 000	28 000	Tuloja jää kertymättä -160.000
Harjuhovi ympäri vuorokautisesta yhteisölliseksi asumiseksi	900 000			900 000		

Kustannusvaikutukset – Alueellinen osastotoiminta

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Alueellinen osastotoiminta yhteensä	3 395 360	795 360	100 000	2 500 000	0	Muut kustannukset sisältävät mm. laboratoriokulut, hoitotarvikkeet
Keuruu (26 sairaansijaa)		180 504	32 099	2 100 000	235 000	
Pihtipudas (20 sairaansijaa)		279 000	24 691	1 500 000	180 000	Alueellisen osastotoiminnan osuus tilavuokrasta 279 t€/vuosi
Joutsa (15 sairaansijaa)		166 488	18 519	1 000 000	120 000	
Karstula (20 sairaansijaa)		169 368	24 691	1 350 000	120 000	
Kyllö (35 sairaansijaa) uusi osasto				-2 500 000	-300 000	
Sairaansijojen laajennukset muissa yksiköissä				-950 000	-355 000	

Huom. Tukipalveluiden osalta arvioitu nettokustannussäästö, joka on suhteutettu sairaansijojen mukaan. Luvuissa huomioitu lisäkustannukset uusista osastoista.

Kustannusvaikutukset - neuvolapalvelut

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Neurolat yhteensä	161 836	124 616	8 420	23 000	5 800	Neurolaverkon tiivistäminen. Kustannussäästöt pääasiassa tilavuokria.
Kuorevesi	1 000				Matkakulut 1000	
Kivijärvi	9 992	7 752	440		Matkakulut 1800	
Kannonkoski	17668	15 468	1 200		Matkakulut 1000	
Kyyjärvi	17 952	16 752			Matkakulut 1200	
Konnevesi	36 992	13 992		23 000 (0,6 htv)		
Multia	28 292	25 212	Siivous 2 280		Matkakulut 800	
Lievestuore	41 849	37 349	4 500		-	
Toivakka	-					Toimintamallimuutos 2027, jolloin palvelu järjestyy osin Toivakasta ja osin Sampoharjusta
Kinnula	-					Toimintamallimuutos 2027, jolloin palvelu järjestyy osin kouluterveydenhuollon tiloissa
Jämsä						
(Korpilahti: siirtyminen tiloissa alakertaan)	-					Tieto tarkentuu, tilat tiivistyy
Vihtavuori	8 091	8 091				Siirtyy Leppävedelle ja uusi vuokra ei ole tiedossa

Kustannusvaikutukset - suunterveydenhuolto

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Suun terveydenhuolto Yhteensä	778 150	110 500	46 650	420 000	201 000	Suunterveydenhuollon tiivistäminen, pääasiallinen kustannussäästö henkilöstön vähenemisenä keskittämisen myötä
Kinnula		6 000			201 000	Sopimushinta
Pihtipudas		25 000	16 150	190 000		16 150 e erilliskuljetukset ja välinehuolto
Kannonkoski		3 500	1 200	75 000		1 200 siivous
Konnevesi		47 000		80 000		
Kuorevesi		13 000	22 500			Erilliskuljetukset
Multia		16 000	6 800	75 000		6 800 siivous

Kustannusvaikutukset – aikuisten sosiaalipalvelut

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Aikuisten sosiaalipalvelut, Yhteensä	487 153	484 752	2 400			
Työvarikko Joutsa	7 551	7 551				
Karstula, Heikintie 2 kuty	6 986	6 986				
Kotikivi, Kivijärvi B-talo	27 007	25 807	1 200			
Kotikivi, Kivijärvi C-talo	27 550	26 350	1 200			
Konnevesi, Kauppatie 42	69 655	69 655				muutto 1.1.26 alk. pienempiin tiloihin, vuokra 460e/kk = 5520e/v
Kyyjärvi kuty, Tuliharjuntie	33 038	33 038				
Muurame, kuty Ratastie	43 181	43 181				
Petäjävesi,kuty Teollisuustie	35 477	35 477				
Tukipilari, Äänekoski	74 227	74 227				
Jämsä, Saksalankatu 1	168 000	168 000				

Sisältö

- Miksi kehitämme palveluverkkoa
 - Tavoitteet palveluverkon kehittämiseksi
 - Palveluverkko, vaihe 2 –esitetyt muutokset
 - Tiivistys muutoksista vuoteen 2030
 - Kustannusvaikutukset
- **Päätöksenteko palveluverkosta**

Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut ja niihin liittyvä päätöksenteko

Toimivalta sosiaali- ja terveystalveluiden palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden toimipisteistä

- Palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden toimipisteiden perustaminen ja lakkauttaminen

Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut määritetään hallintosäännössä

Aluevaltuusto

Palveluverkkomääritelmän mukaisia palveluja ovat:

- sosiaali- ja terveysasemapalvelut (perustason sosiaali- ja terveydenhuollon vastaanottopalvelut),
 - alueellinen osastotoiminta (perustason terveydenhuollon osastotoiminta),
 - ikääntyneiden ympärivuorokautinen asumispalvelu,
 - perhekeskukset
 - ikääntyneiden päivätoiminta
-
- Näiden palveluiden kivijalkatoimipisteiden perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää toimivaltainen toimielin [tällä hetkellä aluevaltuusto, Hallintosääntö 16§]

Muut sosiaali- ja terveyspalvelut ja niihin liittyvä päätöksenteko

Toimivalta muiden sosiaali- ja terveystalveluiden toimipisteiden palveluverkosta

- Lautakunta seuraa, arvioi ja edistää palveluiden vaikuttavuutta, saatavuutta, saavutettavuutta, laatua ja ihmislähtöisyyttä
- Palveluverkkoon tulevista muutoksista, kuten toimipisteen siirrosta toiseen osoitteeseen, **arvioinnin suhteessa palveluiden järjestämiseen ja palveluverkon periaatteisiin tekee lautakunta** ennen muutosten toteuttamista, **niiden palveluiden osalta joissa muutos vaikuttaa asiakkaiden ja potilaiden asiointiin palveluissa**. Lautakunnan lausuntoon perustuen toimivaltainen viranhaltija irtisanoo ja tekee vuokrasopimukset. Jos muutos vaatii investointia, toteutetaan päätöksenteko siihen liittyen toimivaltaisessa toimielimessä

Hyvinvoinnin ja terveydenlautakunta

- Äitiys- ja lastenneuvola
- Opiskeluhuollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja -psykologit)
- Perheiden varhaisen tuen palvelut:
 - Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta
 - Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta (kotiin vietävä palvelu)
- Perheoikeudelliset palvelut
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola
- Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut
- Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö

- Erikoissairaanhoidon palvelut
- Suun terveydenhuolto
- Sosiaali- ja kriisipäivystys (kotiin vietävä palvelu)
- Vammaispalvelun asumispaalvelut
- Vammaispaalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus
- Vammaisten päivä- ja työtoiminta
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispaalvelut
- Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta
- Ympäri vuorokautinen kotihoito (kotiin vietävä palvelu)
- Turvapalvelut (kotiin vietävä palvelu)
- Ikääntyneiden muut asumispaalvelut ja lyhytaikaishoito
- Koti- ja asumispaalveluiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus
- Näytteenoton toimipisteet
- Kuvantamisen toimipisteet

Sosiaali- ja terveystalveluiden loma-aikojen toiminta ja toimipisteiden aukioloajat *(palveluverkkotäydennys syksy 2025)*

Toimivalta sosiaali- ja terveystalveluiden loma-aikojen toiminnan ja toimipisteiden aukioloaikojen muutoksissa

- Sosiaali- ja terveystalveluissa tuotetaan talveluita talveluverkossa linjattujen periaatteiden ja toimipisteverkoston mukaisesti
- Talvelutuotannon kapasiteetti ja laajuus voi vaihdella, jolloin operatiivisesti reagoidaan muuttuviin tilanteisiin joko määraaikaisesti tai toistaiseksi sellaiden tekijöiden osalta jotka eivät vaadi päätöksentekoa.
 - Talvelutuotannon laajuutta määrittävät muun muassa henkilöstöresursointi ja henkilöstön vuosilomat määrittävät merkittävästi talvelukapasiteettiä. **Kesälomakausi ja muut vuoden lomakeskittymät vaikuttavat talveluiden laajuuteen ja toiminnan kapasiteettiin. Tällöin vakiintuneen käytännön mukaisesti osa toiminnasta toimii supistetusti, osa toimipisteistä voi olla suljettuna määraaikaisesti ja talvelut väestölle tarjotaan muista toimipisteistä**
 - Toimipisteiden määraaikaiset aukioloaikojen muutokset henkilöstön lomakausina ovat osa normaalia operatiivista toiminnan sopeuttamista, eikä niistä tehdä erillisiä päätöksiä
 - **Toimipisteiden aukioloaikoja (kellonaika)** määrittävät muun muassa talvelutarve, talveluiden käyttö, henkilöstöresursointi (loma-ajat, koulutukset, henkilöstön saatavuus sekä henkilöstön sijaistukset)
 - Toimipisteiden aukioloaikojen muutoksista ei tehdä erillistä päätöstä -> on operatiivista toiminnan sopeuttamista talvelutarpeeseen

Päätöksenteko ja toimeenpano tilahankkeissa

Päätöksenteko palveluverkkomääritelmän mukaisissa tilahankkeissa

Aluevaltuusto päättää

- Palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden toimipisteiden perustamisesta ja lakkauttamisesta
- Tilapalvelu selvittää vaihtoehdot ja kustannukset
- Vastuualuejohtaja hyväksyy vuokrauksen, tilapalvelujohtaja tekee viranhaltijapäätöksen vuokrauksesta alla olevan mukaisesti

Aluehallitus päättää

- Vuokrasopimuksista joiden arvo on yli 1 M€/vuosi tai vuokra-aika yli 10 vuotta

Tilapalvelujohtaja päättää

- Vuokrasopimuksista joiden arvo on 1 M€ tai alle/vuosi ja vuokra-aika 10 vuotta tai alle

Tilahankkeiden valmistelu

- Yli 10 000 euron hankkeet (myös vuokravaikutteiset) tulee sisällyttää investointisuunnitelmaan, joka edellyttää myös ministeriöiden hyväksynnän. Hankkeille tulee pystyä osoittamaan rahoitus täysimääräisesti sitoumusvuonna (hankkeen tai vuokrasopimuksen aloitusvuosi) vuosikatteesta, muista rahavaroista tai lainanottovaltuudesta.
 - Vaikea toteuttaa ja ennakoida edellisenä vuonna ainakin nyt siirtymävaiheen aikana. Palveluiden tilatarpeet tulevat tällä hetkellä lyhyemmällä syklillä.

PALVELUVERKKOMÄÄRITELMÄN MUKAISET PALVELUT
Sosiaali- ja terveysasema
Alueellinen osastotoiminta
Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
Ikääntyneiden päivätoiminta
Perhekeskus

Päätöksenteko muissa tilahankkeissa

Muiden sosiaali- ja terveystalveluiden toimipisteet

- **Vastuualue** määrittelee tarpeen (palveluverkkotyö) ja lautakunnat *hyväksyvät* sen
- Tilapalvelu selvittää vaihtoehdot ja kustannukset
- Vastuualuejohtaja hyväksyy vuokrauksen, tilapalvelujohtaja tekee viranhaltijapäätöksen vuokrauksesta alla olevan mukaisesti

Aluehallitus päättää

- Vuokrasopimuksista joiden arvo on yli 1 M€/vuosi tai vuokra-aika yli 10 vuotta

Tilapalvelujohtaja päättää

- Vuokrasopimuksista joiden arvo on 1 M€ tai alle/vuosi ja vuokra-aika 10 vuotta tai alle

Tilahankkeiden valmistelu

- Yli 10 000 euron hankkeet (myös vuokravaikutteiset) tulee sisällyttää investointisuunnitelmaan, joka edellyttää myös ministeriöiden hyväksynnän. Hankkeille tulee pystyä osoittamaan rahoitus täysimääräisesti sitoumusvuonna (hankkeen tai vuokrasopimuksen aloitusvuosi) vuosikatteesta, muista rahavaroista tai lainanottovaltuudesta.
 - Vaikea toteuttaa ja ennakoida edellisenä vuonna ainakin nyt siirtymävaiheen aikana. Palveluiden tilatarpeet tulevat tällä hetkellä lyhyemmällä syklillä.

MUUT SOSIAALI- JA TERVEYSTALVELUT

Äitiys- ja lastenneuvola

Opiskeluhuollon palvelut

Perheiden varhaisen tuen palvelut

Perheoikeudelliset palvelut

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut, perheneuvola

Lastensuojelun avo- ja sijais- ja jälkihuollonpalvelut

Nuoriso- ja perhetukikodit, laitosten avotyö

Erikoissairaanhoido

Suun terveydenhuolto

Sosiaali- ja kriisipäivystys

Vammaispalvelun asumispaalvelut

Vammaispaalveluiden sosiaalityö ja palveluohjaus

Vammaisten päivä- ja työtoiminta

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispaalvelut

Kuntouttava työtoiminta

Kotihoito

Kotihoidon turvapalvelut

Ikääntyneiden muut asumispaalvelut

Keskittetty asiakas- ja palveluohjaus

Erikoissairaanhoido

Aikuissosiaalityö, mielenterveys- ja päihdepaalvelut sekä kuntoutus, jotka sijoittuvat muualle kuin sote-asemille.

Palveluverkkopäätöksistä syntyvien tilamuutosten toimeenpanoprosessi

Ohjaus ja päätökset

- ohjaa toimitilahankkeita asetettujen tavoitteiden mukaisesti (palveluverkkopäätökset)
- hyväksyy budjetit ja aikataulut
- tekee keskeiset päätökset hankkeiden edistämiseksi
- ohjaa projektiryhmän sekä muiden erillistyöryhmien toimintaa

Projektiryhmän johto

- valmistelee asioita päätettäväksi
- vastaa päätettyjen tilahankkeiden toimeenpanosta

Pitkät sopimukset, investoinnit, rakennuttaminen

Kiinteistökehityspäällikkö/
Rakennuttaja

Uusi vuokratyö, lisätila, irtisanomiset

Asiakkuuspäällikkö/
Toimitilakoordinaattori

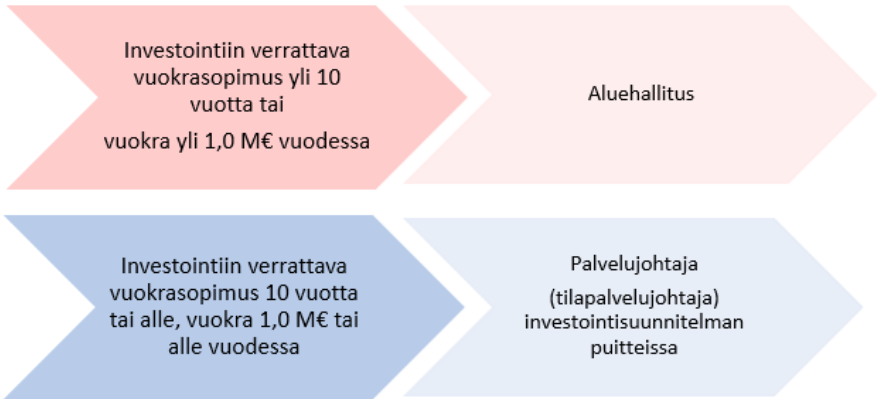
Mikromuutokset/ lisähuone, vaihto, pienet muutokset

Managerit

Aikataulu

Toimitilahankkeiden sopimukset

Palveluverkkoon liittyviä käsitteitä

Käsite	Määritelmä
Ihmislähtöisyys	Ihmislähtöisyys tarkoittaa, että jokainen ihminen kohdataan yksilönä. Ihmisen tarpeet huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti, ja palvelut suunnitellaan asukkaitamme varten. Tämä tarkoittaa, että palvelut ovat saavutettavia, oikea-aikaisia, sujuvia ja tarkoituksenmukaisia –ei liikaa eikä liian vähän.
Yhdenvertaisuus	Perustuslain mukaan yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan henkilöön liittyvän syyn, kuten sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan tai vammaisuuden, perusteella. Yhdenvertaisuus hyvinvointialueella tarkoittaa, että hyvinvointialueen asukkaille on samassa palvelutarpeessa olevalle henkilölle tarjolla asuinpaikasta riippumatta lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Esimerkiksi palvelujen myöntämisen perusteet ovat samat ja palvelutarve arvioidaan yhdenvertaisesti, mutta palvelutarpeen arvioinnin jälkeen itse myönnettävä palvelu voi olla tuotettu hyvin eri tavalla.
Yhdenmukaisuus	Yhdenvertaisia palveluita voidaan tuottaa monella eri tavalla riippuen asukkaan tarpeesta ja esimerkiksi alueen toimijoista tai muusta paikallisista ominaispiirteistä. Palvelut voivat siis olla yhdenvertaisia olematta kuitenkaan yhdenmukaisia – paikalliset toimintakäytännöt otetaan huomioon.
Yhteisövaikuttavuus	Yhteisövaikuttavuus tarkoittaa eri toimijoiden, kuten kuntien, järjestöjen ja seurakuntien, yhteistyötä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
Saatavuus	Saatavuuden edellytyksenä on riittävä sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjonta, jotta väestöllä on mahdollisuus hakeutua palveluihin niitä tarvitessaan. Saatavuusindikaattoreilla viitataan usein kapeammin siihen, miten palvelukäytön aloitus etenee. Tällöin seuranta kohdistuu usein hoidon tai palvelujen määräaikojen noudattamiseen
Sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertainen saatavuus	Tila, jossa sosiaali- ja terveyspalveluja on riittävästi tarjolla eri väestöryhmien tarpeisiin nähden
Saavutettavuus	Palvelujen saavutettavuus on osa saatavuutta. Sen lisäksi, että tarpeenmukaisia palveluja tulee olla tarjolla oikea-aikaisesti, tulee niiden käyttö lähi- tai etäpalveluna olla asiakkaalle tai potilaalle mahdollista. Saavutettavuus tarkoittaa sitä, miten kaukana ja missä ajassa palvelut ovat tarjolla asiakkaille. Saavutettavuus kuvaa myös digitaalisten palvelujen saatavuutta tai liikkuvien palvelujen käyttöä.
Vähähyötyinen hoito (Lähde: Duodecim)	Näyttöön perustuvan terveydenhuollon tavoitteena on, että potilaan hoidossa sovelletaan parasta olemassa olevaa tutkimustietoa. Käytössä on kuitenkin hoitokäytäntöjä, jotka perustuvat hyvin heikkoon tai olemattomaan näyttöön. Vähähyötyisellä hoidolla tarkoitetaan hoitokäytäntöjä, jotka tuottavat vähän tai ei lainkaan hyötyä potilaalle, ovat potilaalle haitallisia, johtavat turhiin kustannuksiin potilaalle tai tuhlaavat rajallisia terveydenhuollon resursseja.
Jatkuvuus	Palvelujen jatkuvuus ymmärretään usein asiakkaan ja sote-ammattilaisen välisen hoito- tai asiakassuhteen jatkuvuutena. Lisäksi se voi tarkoittaa sujuvaa tiedonkulkua asiakkaan palveluprosessin osallistuvien eri ammattilaisten ja tietojärjestelmien välillä sekä asiakkaan palveluprosessin suunnittelun tai toteutumisen jatkuvuutta. Palvelujen jatkuvuus edellyttää myös niiden saatavuutta

Palveluverkkoon liittyviä käsitteitä

Käsite	Määritelmä
Palveluverkko	Koostuu sosiaali- ja terveystalouden palvelukanavista, joihin kuuluvat muun muassa palvelutuotannon toimipisteet, sähköiset palvelut, liikkuvat palvelut ja asiakkaille kotiin vietävät palvelut. Palveluverkon vaihe 1 – viitataan 11.6.2024 päätettyyn palveluverkkoon Palveluverkon vaihe 2 - viitataan syksyllä 2025 käsiteltävään palveluverkkoesitykseen
Peittävyys	Palveluiden peittävyys tarkoittaa prosenttiosuutta tietyistä ikäryhmästä (esim. 75-vuotiaat ja sitä vanhemmat) tiettyä palvelua saavista henkilöistä. Se kertoo, kuinka suuri osa kohderyhmästä saa kyseistä palvelua.
Sähköinen asiointi (digipalvelut)	Sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön ja asiakkaan tai potilaan tai tarvittaessa tämän edustajan välinen vuorovaikutustilanne ilman lähikontaktia
Toimipiste (kivijalka)	Toimipiste on fyysinen paikka, jossa palvelua tarjotaan, esimerkiksi sosiaaliasema, sosiaali- ja terveysasema tai paloasema.
Liikkuvat palvelut	Palvelu voidaan tuoda asiakkaan kotiin, tuottaa sosiaali- ja terveystalouden käytössä olevissa toimipisteissä, jonne ammattilainen tulee, tai tuottaa liikkuvassa yksikössä. Muita liikkuvia palveluja ovat esimerkiksi asukkaiden pariin jalkautuva tai etsivä työ.
Kotiin vietävät palvelut	Palvelut, jotka viedään fyysisesti alueen asukkaiden kotiin. Kotiin vietävät palvelut ovat myös liikkuvia palveluja.
Palvelupiste	Ammattilainen jalkautuu sellaiseen toimipisteeseen, jota käyttävät useat eri palvelut tai toimijat (myös kuntien ja järjestöjen tilat).
Tilaverkko	Kokonaisuus, joka sisältää toimipaikkojen/tilojen teknisen ja toiminnallisen kunnon, tilavuokrasopimukset ja tilojen investointitarpeet.
Alue 98	Alueella viitataan Keski-Suomen hyvinvointialueeseen, mutta toisaalta myös alueen sisällä oleviin pienempiin osiin, jossa havaitaan eroavaisuuksia palvelutarpeen tai väestörakenteen suhteen (pohjoinen Keski-Suomi, eteläinen Keski-Suomi tai jopa asuinalueiden välisiä eroja).

Yhteenveto päätöksenteon kokonaisuudesta

Aluevaltuusto päättää 9.12.2025:

- Päätösasiana: **Palvelustrategia**
- Päätösasiana: **Palveluverkkoesitys, vaihe 2**
- Päätösasiana: **Talousarvio vuodelle 2026**
- Kokonaisuuden osana valmistelussa myös palveluiden myöntämisen perusteet.

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyvääarkikaikille

Palveluverkkoesitys, vaihe 2

Sosiaali- ja terveystalvet

PALVELUVERKKOESITYS – LAAJA MATERIAALI

Julkinen 8.10.2025 kello 11.30

Sisältö

1. Miksi kehitämme palveluverkkoa

2. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle ja tausta
3. Aluehallituksen päättämät tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
4. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
5. Käsitteet
6. Toimeenpanon raportointi – palveluverkkopäätös, vaihe 1 (päätös 11.6.2024)
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 – muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakoarviointi

Miksi kehitämme palveluverkkoa?

Tarvitsemme palveluverkon, jolla voimme ratkaista merkittäviä haasteita

- **Keski-Suomen hyvinvointialueen tärkein tehtävä on varmistaa, että jokainen keskisuomalainen saa tarvitsemansa sosiaali- ja terveysterveyst. Tämä lupaus on kaiken kehittämisen perusta: palveluiden muoto ja sijainti voivat muuttua, mutta apua saa jatkossakin – tarvittaessa vaikka omaan kotiin asti.**
- **Kun järjestämme toimivat palvelut kaikille keskisuomalaisille, meidän on otettava huomioon saamamme rahoitus.** Meidän on käytettävä rajalliset resurssimme niin, että ne tuottavat mahdollisimman paljon terveyshyötyä ja hyvinvointia alueemme asukkaille. Palvelut saattavat muuttua, mutta ne eivät katoa. Niitä järjestetään eri tavoin – kasvokkain, digitaalisesti ja yhdessä kumppaneiden kanssa. Palveluja järjestetään joustavasti arkeen sovitte: päivittäin tarvittavat palvelut pidetään helposti saavutettavina, kun taas harvemmin tarvittavat voivat olla pidemmän matkan päässä.
- **Väestömuutokset muuttavat palvelutarvetta alueellamme.** Väestönkasvu on erilaista eri puolilla Keski-Suomea, ja tämä voi vaikuttaa myös palveluiden etäisyyksiin. Palvelujen kokonaisuus tukee jatkossakin ihmisten hyvää arkea, parhaimmillaan siten, että ongelmat ja vaivat ennaltaehkäistään tai että ne eivät kasva suuriksi.

Miksi kehitämme palveluverkkoa?

Tarvitsemme palveluverkon, jolla voimme ratkaista merkittäviä haasteita

- **Samalla vahvistamme valinnanvapautta:** kaikki terveydenhuollon toimipisteemme ovat jatkossa keskisuomalaisten käytössä. Esimerkiksi suun terveydenhuollossa tämä on jo osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi.
- **Henkilöstö on tärkein voimavaramme.** Palvelut eivät synny ilman ammattilaisia ja turvallisia tiloja. Meidän on varmistettava, että henkilöstöä riittää myös tulevaisuudessa. Meidän on tarjottava työympäristöjä, jossa ammattilaiset viihtyvät nyt ja jatkossa. Meidän on myös tarjottava toimivat, turvalliset tilat, jossa ammattilaisemme kohtaavat asiakkaat ja potilaat. Tämä tukee sekä palvelujen laatua että henkilöstön hyvinvointia.
- **Tavoitteemme on selkeä: haluamme tukea keskisuomalaisten hyvää arkea nyt ja tulevaisuudessa.** Palveluverkon uudistaminen on panostus ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin pitkällä aikavälillä. Meidän kaikkien etu on, että palvelut ovat laadukkaita, turvallisia ja jatkuvia – palveluihin on voitava luottaa. Kun palveluiden saatavuus, laatu ja taloudellinen kestävyys turvataan, myös luottamus vahvistuu – jokainen voi olla varma, että apua saa silloin, kun sitä tarvitsee.

Sisältö

1. Miksi kehitämme palveluverkkoa
- 2. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle ja tausta**
3. Aluehallituksen päättämät tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
4. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
5. Käsitteet
6. Toimeenpanon raportointi – palveluverkkopäätös, vaihe 1 (päätös 11.6.2024)
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakoarviointi

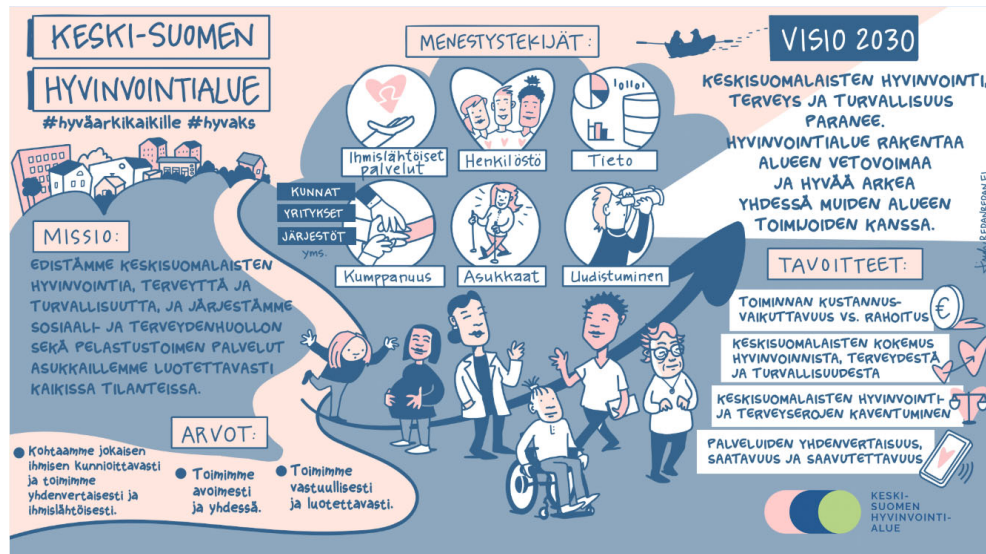
Palveluverkkotyö on osa palvelustrategiaa ja vuoden 2026 talousarviota

Palveluverkkoesitys tarkastelee kehitystoimia vuoteen 2030, mutta suunnitelmaa tarkastellaan kunkin vuoden talousarvion laadinnan yhteydessä

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Palveluverkko- työn eteneminen	Valmisteltiin hyvinvointialueen ensimmäisen vaiheen palveluverkko, jota on käytetty myös vuoden 2024 vuokraneuvotteluiden pohjana.	Jatketaan päätettyyn palveluverkkoon siirtymistä luovuttavien toimipisteiden osalta sekä toimintamallien ja palvelukanavien uudistamisen osalta. Toinen vaihe käynnistyy.	Siirtyminen toisen vaiheen palveluverkkoon alkaa. Luovutaan lopuista palveluverkkotyön ensimmäisessä vaiheessa päätetyistä toimipisteistä.	Tehdään tarkennuksia palveluverkkosuunnitelmaan vuoteen 2030 asti, kun tiedetään mm. hyvinvointialueen taloudellinen tilanne, nähdään toimintamallien vakiintuminen (mm. digitaaliset palvelut) ja uudisrakennushankkeiden tilanne.			
Palveluverkon kehittäminen	Palveluverkkoesityksen toimeenpano Kehitystoimet kivijalkapalveluissa Kehitystoimet liikkuvissa palveluissa Kehitystoimet digitaalisissa palveluissa Toimintamallien muutokset			Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen			

Hyvinvointialuestrategia ja palvelustrategia ohjaavat palvelutuotantoa kohti uudistumista

1. Toiminnan kustannusvaikuttavuutta vahvistetaan ja toiminta sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen	2. Keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu	3. Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat	4. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus turvataan ja toimintaa sujuvoitetaan			
Hyvä arki kaikille						
Menestystekijä, johon kiinnittyy ↓ Ihmislähtöiset palvelut - Mitä muutosta tavoittelemme?	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut Lapset, nuoret ja perheet saavat tukea ajoissa, arki yhteisössä sujuu ja hyvinvointi vahvistuu	Työikäisten palvelut Työikäisten hyvinvointi, terveys ja työkyky turvataan yhteistyöllä ja ennaltaehkäisyllä.	Ikääntyneiden palvelut Turvallinen arki yhteisössä ja oikea-aikainen tuki keuvat kotona asumista.	Vammaispalvelut Vammaisten arkea tuetaan osallisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistavilla toimenpiteillä.	Terveydenhuolto Asiakkaalle ja potilaalle tarpeellmukaiset palvelut oikeaan aikaan, oikeassa paikassa	HVA strategian tavoite johon kiinnittyy ↓
Palvelustrategian tavoitteet						
(Kustannusvaikuttavuus)	Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttaviimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti.					1, 4
Uudistuminen	Uudistamme palvelutuotantoa keventämällä rakennetta ja vahvistamalla oikea-aikaista, saavutettavaa ja monikanavaista palvelua. Hyödynnämme palveluissa digitaalisia ratkaisuja ja tuemme asukkaita oman hyvinvoinnin edistämisessä.					2, 3, 4
Kumppanuus, asukkaat ja asiakkaat	Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.					2, 3, 4
Tieto	Johdamme ja kehitämme palveluja luotettavana ja ajantasaiseen tietoon nojaten niin, että tieto tukee päätöksentekoa, palveluiden uudistamista ja arjen sujuvuutta.					1, 2
Asukkaat, kumppanuudet	Arjen turvallisuuden, mielen hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen					hyte
Henkilöstö nähdään organisaation tärkeimpänä voimavarana. Palvelustrategian tavoitteet auttavat rakentamaan työympäristöä, jossa henkilöstö kokee työnsä mielekkäiksi, hallittavaksi ja merkitykselliseksi.						

Sisältö

1. Miksi kehitämme palveluverkkoa
2. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle ja tausta
- 3. Aluehallituksen päättämät tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2**
4. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
5. Käsitteet
6. Toimeenpanon raportointi – palveluverkkopäätös, vaihe 1 (päätös 11.6.2024)
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakoarviointi

**Aluehallituksen päättämät yleiset
tavoitteet ja periaatteet
palveluverkkotyön vaiheelle 2**

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkkotyön laatimisen periaatteet

Taloudellisesti kestävä ja tietoon perustuva palveluverkko

- *Kustannus- ja palvelutason sopeuttaminen käytettävissä olevaan rahoitukseen.*
- *Palveluverkon ja palvelutuotannon uudistaminen.*
- *Kaikissa palveluissa tunnistetaan kustannustehokkaat ja vaikuttavat tuotantotavat.*
- *Muutokset toimintaympäristössä, lainsäädännössä tai rahoituksessa voivat vaikuttaa palveluverkon linjauksiin, jolloin niiden vaikutukset tulee arvioida ja tarvittaessa viedä uudelleen päätöksentekoon.*
- *Palvelutarpeen muutoksiin varaudutaan ennakoivasti.*
- *Käytettävissä oleva tieto yksikkökustannuksista ja laadusta päätöksenteon tukena*

Uudistuva, monikanavainen toiminta eri aluetasoilla

- *Toimintamallien uudistamista jatketaan osana palveluverkon kehittämistä*
- *Monikanavaisuus:* Palveluja tuotetaan joustavasti fyysisissä toimipisteissä, kotiin vietävinä, liikkuvina sekä digitaalisina palveluina.
- *Eri aluetasot:* Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta arvioidaan alue-, seutu- ja paikallistasolla sekä yksittäisten toimipisteiden näkökulmasta.

Kansallinen ohjaus (seuraava dia)

- Valtion antama ohjaus, esimerkiksi ikääntyneiden palveluiden ja vuodeosastopalveluiden osalta, otetaan huomioon sekä palvelustrategian että palveluverkkotyön valmistelussa.

Tilojen turvallisuus ja tehokas käyttö

- Tilojen käyttöä optimoidaan, yhteiskäyttöä lisätään edelleen mahdollisuuksien mukaan ja tarpeettomista tai toimintaan soveltumattomista tiloista luovutaan.

 Tilasuunnittelussa varmistetaan turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat sekä henkilöstölle että asukkaille.

Kansallinen ohjaus

- Kansallinen ohjaus otetaan huomioon sekä palvelustrategian että palveluverkkotyön valmistelussa.

Valtakunnalliset tavoitteet ➡ *Vuosittaiset HVA neuvottelut ja niissä annetut suositukset* ➡ *Muutostukikeskustelut* ➡ *Arviointimenettely*

Valtakunnalliset tavoitteet

- Hyvinvointialueen on edistettävä ja varmistettava alueensa väestön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta kaikissa tilanteissa.
- Hyvinvointialueen on varmistettava sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kyky järjestää palvelut yhdenvertaisesti, laadukkaasti ja kustannusvaikuttavasti sekä toimintaympäristön riskejä ja uhkia vastaavasti.
- Hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen tulee olla taloudellisesti kestäviä, laadukkaita ja kustannusvaikuttavia.
- Investointien tulee parantaa toiminnan kustannusvaikuttavuutta ja edistää alueellista yhteistyötä.
- Toiminnassa, ohjauksessa ja johtamisessa tulee painottaa vaikuttavuusperustaisuutta.
- Hyvinvointialueen toiminnan ja talouden uudistamista on jatkettava kunnianhimoisesti.
- Hyvinvointialueiden henkilöstön tulee olla osaavaa ja hyvinvointialueiden tehtäviin riittävää. Henkilöstön hyvinvoinnista on huolehdittava.
- Toimialojen veto- ja pitovoimaisuudesta on huolehdittava.
- Hyvinvointialueiden toiminnan paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen johtamisen, suunnittelun, toteutuksen ja kehittämisen tulee perustua tietoon.
- Digitalisaatiota edistetään hyvinvointialueiden kaikilla toimialoilla.
- Hyvinvointialue toimii yhteistyössä lakisääteisten velvoitteiden toteuttamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Hyvinvointialueen tehtäviä tulee hoitaa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti ihmisten välisellä hyvällä yhteistyöllä.

Muutostukikeskustelut

- Ikäntyneiden palvelujen osalta todettiin, että Keski-Suomessa ikäntyneiden palvelujen kattavuus on muuta maata suurempi ja palvelurakenne on ollut raskas. Todettiin, että palveluverkkolinjaukset vaikeuttavat ikäntyneiden palveluiden kehittämistä, ja että tässä tilanteessa kehittäminen jää helposti pistemäiseksi. Ministeriöiden näkemyksen mukaan kotona asumista tukevia palveluihin olisi panostettava nykyistä enemmän ja samalla vähennettävä raskaampia palveluja.
- Lastensuojelun osalta kunnista siirtyi palvelu- ja hoitovelkaa ja lastensuojelun avohuollon uusien asiakkaiden määrä on kasvanut. Pidemmän aikavälin tavoitteita on painopisteen siirto varhaisen tuen palveluihin, perhehoidon osuuden nostaminen, oman tuotannon lisääminen lastensuojelun laitoshoidossa sekä yhteistyön vahvistaminen mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa. Ministeriöiden mukaan Keski-Suomessa on paljon meneillään oikeansuuntaisia toimia ja kehittämistä.
- "Kertynyt alijäämä on kasvanut niin korkeaksi, että seuraavalla valtuustokaudella huomio tulee keskittää siihen, miten kustannustaso sopeutetaan rahoituksen tasolle. Tarkastella tulee niin palveluverkkolinjauksia, ei-lakisääteisiä palveluita kuin palvelutasoakin."

7.10.2025

Osallisuus ja vaikutusten arviointi

- Palveluverkkotyön toisessa vaiheessa ja palvelustrategian laadinnassa osallistetaan asianosaisia tahoja, kuten asukkaita, kuntia ja muita sidosryhmiä sekä henkilöstöä. Lisäksi työskentelyssä hyödynnetään ensimmäisen vaiheen palveluverkkotyöstä saatua laajaa palautetta ja materiaalia sekä edellä mainittua strategian väliarviointia ja siihen liittynyttä tulevaisuuskatsausta.
- Palvelustrategiasta ja erityisesti palveluverkkoesityksestä tehdään myös vaikutusten ennakoarviointi niiden esitysten osalta, joita ei ole arvioitu aiemmin tai joissa esitys on merkittävästi muuttunut.

Tilaselvitys (11/2023)

Tilojen määrä ja tilakustannukset

- Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tiloja yhteensä noin 500 000 m². **Sosiaali- ja terveysterveystilat käyttävät tiloista pääosan eli noin 406 000 m².**
- Sosiaali- ja terveysterveystiloiden tilat jakautuvat erikoissairaanhoidon noin 80 000 m² ja muihin sosiaali- ja terveysterveystiloihin noin 326 000 m².
- Tilat sijaitsevat 370 eri osoitteessa.
- Sote-tilojen vuotuiset vuokrakustannukset ovat noin 58,7 M€.
- Yli puolet tiloista siirtyi 3+1 vuotta määräaikaisilla vuokrasopimuksilla (valtioneuvoston asetus) niin, että päätös tilojen vuokrasopimusten jatkamisesta tai niiden irtisanomisesta pitää tehdä vuoden 2024 loppuun mennessä. Jos tiloista luovutaan, vuokranmaksuvelvollisuus päättyy vuoden 2025 lopussa tai 2026 lopussa, mikäli optiovuosi käytetään.
- Noin kolmannes tiloista siirtyi pitkällä, 10–20 vuotta, määräaikaisilla vuokrasopimuksilla ja
- loput yksityisiltä tahoilta siirtyneet vuokrasopimukset siirtyivät sellaisenaan ja niiden irtisanomisajat vaihtelevat 1-12 kk.
-

Sote-tilojen tekninen kunto ja käytettävyys

Katselmukset

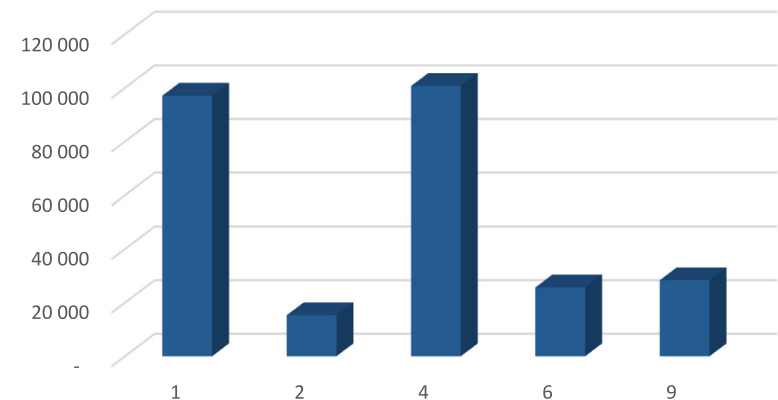
- Tilat arvioitiin sekä teknisen kunnan että käytettävyyden osalta erikseen arvosanoilla 1 = hyvä, 2 = tyydyttävä ja 3 = heikko. Kuntien tilat on arvioitu Ramboll Oy:n toimesta kuntien teknisen toimen kanssa yhteistyössä.
- Jyväskylän kaupungilta siirtyneet tilat on arvioitu Jyväskylän Tilapalvelulta siirtyneiden kunto- ja käytettävyystietojen pohjalta.
- Arviointi* kohdistui keskeisimpiin 82 % tiloista yhteensä 267 000 m².

Kuntoluokka

Arvioinnin perusteella keskeisistä Sote-tiloista

- noin 97 000 m² (36 %) on hyvässä kunnossa, kuntoluokka 1
- noin 15 000 m² (6 %) on hyvässä / tyydyttävässä kunnossa, kuntoluokka 2
- 101 000 m² (37 %) on tyydyttävässä kunnossa, kuntoluokka 4
- noin 54 000 m² (21 %) tiloista sai kuntoluokan 6 tai 9. Nämä tilat ovat tekniseltä kunnoltaan vanhentuneita ja/tai toiminnallisesti heikkoja.

Kuntoluokat neliöinä

* Arvioinnin ulkopuolelle jäi ulkoistettuja asumispalveluyksiköitä, pieniä toimipisteitä tai tiloja kiinteistöissä, joissa pääkäyttötarkoitus on muu kuin sotepalvelu, esim. kouluterveydenhuolto

Sote-tilojen peruskorjaus- ja kehittämistarpeet

Kiinteistöomaisuuden arvo

- Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyneiden tilojen arvo on mittava.
- Jos uudisrakennushintana käytetään 2 900 €/m² hintaa, näiden tilojen jälleenrakennusarvo on noin 1,45 miljardia euroa.

Peruskorjaustarpeet

- Vuoteen 2030 mennessä Sote-tiloista pitää peruskorjata ainakin kuntoluokan 6 tai 9 saaneet tilat eli noin 54 000 m².
- Nykyisiin Sote-tiloihin **kohdistuu noin 117 M€ peruskorjausinvestointitarpeet**
- Investoinnin toteuttajana on kiinteistön omistaja. Uusinvestoinnin voidaan arvioida siirtyvän vuokriin minimissään 7 % tuottovaateella (rahoitusvastikkeen korotus).
- Jos huomioidaan vuotuinen indeksikorotus ja rahoitusvastikkeen korotus, vuokrien voi vuonna 2030 arvioida olevan 78,3 M€. Nousua nykyisestä on **noin 19 M€**. Vuokrakustannusten nousu on 33%.

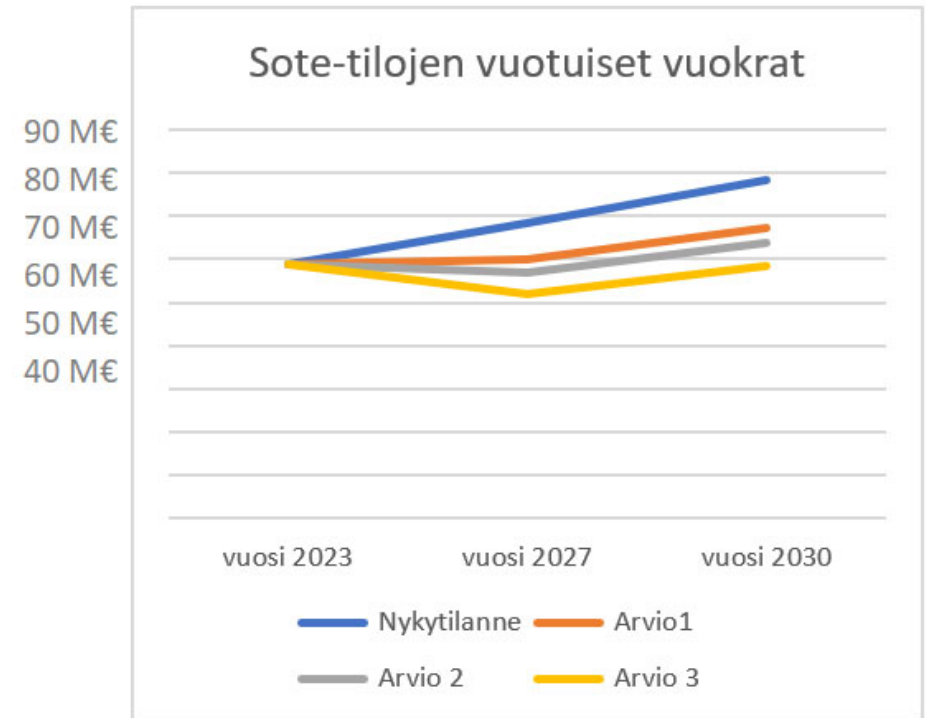
Uudisrakentaminen

- Toiminnan kehittämisen yhteydessä voi tulla myös tilatarpeita, joita ei voi ratkaista nykyisissä toimitiloissa tilojen laadun, palvelutarpeen kasvun tai sijainnin takia, vaan ratkaisu vaatii uudisrakentamista.
- Keski-Suomen hyvinvointialueen tulee varautua peruskorjausten **lisäksi tilojen uudisrakentamistarpeeseen**
- Tilojen kehittämistarpeet, myös uudisrakentamistarpeet, tulevat esille käynnistyvässä **palveluverkkotyössä**

Vuokrakustannusten nousua on mahdollista hillitä

Vuokrakustannusten on mahdollista hillitä tilojen määrää vähentämällä ja kohdistamalla rakennusinvestoinnit tarkoituksenmukaisesti. Arviot vuoteen 2030

- Nykytilanne: tilojen määrää ei vähennetä, tarvittavat peruskorjaukset noin 117 M€ toteutetaan. Vuokrat nousevat 33 %
- Arvio 1: tilojen määrää vähennetään noin 10 % (noin 33 000 m²), osa peruskorjattavista tiloista jää pois käytöstä, investointitarve pienentyy noin 58 M euroon. Vuokrat nousevat noin 15 %.
- Arvio 2: tilojen määrää vähennetään noin 15 % (noin 49 000 m²), osa peruskorjattavista tiloista jää pois käytöstä, investointitarve pienentyy noin 58 M euroon. Vuokrat nousevat noin 9 %.
- Arvio 3: tilojen määrää vähennetään noin 23 % (noin 75 000 m²), osa peruskorjattavista tiloista jää pois käytöstä, investointitarve pienentyy noin 58 M euroon. Vuokrien voi arvioida vuonna 2030 olevan nykytasolla

* Valtakunnallisesti hyvinvointialueet ovat ilmoittaneet pyrkivänsä vähentämään tiloja 10-20 %.
Palveluverkkotyö meneillään kaikilla alueilla.

Sisältö

1. Miksi kehitämme palveluverkkoa
2. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle ja tausta
3. Aluehallituksen päättämät tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
- 4. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko**
5. Käsitteet
6. Toimeenpanon raportointi – palveluverkkopäätös, vaihe 1 (päätös 11.6.2024)
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakoarviointi

Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut ja niihin liittyvä päätöksenteko

Toimivalta sosiaali- ja terveystalveluiden palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden toimipisteistä

- Palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden toimipisteiden perustaminen ja lakkauttaminen

Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut määritetään hallintosäännössä

Aluevaltuusto

Palveluverkkomääritelmän mukaisia palveluja ovat:

- sosiaali- ja terveysasemapalvelut (perustason sosiaali- ja terveydenhuollon vastaanottopalvelut),
 - alueellinen osastotoiminta (perustason terveydenhuollon osastotoiminta),
 - ikääntyneiden ympärivuorokautinen asumispalvelu,
 - perhekeskukset
 - ikääntyneiden päivätoiminta
-
- Näiden palveluiden kivijalkatoimipisteiden perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää toimivaltainen toimielin [tällä hetkellä aluevaltuusto, Hallintosääntö 16§]

Muut sosiaali- ja terveyspalvelut ja niihin liittyvä päätöksenteko

Toimivalta muiden sosiaali- ja terveystalveluiden toimipisteiden palveluverkosta

- Lautakunta seuraa, arvioi ja edistää palveluiden vaikuttavuutta, saatavuutta, saavutettavuutta, laatua ja ihmislähtöisyyttä
- Palveluverkkoon tulevista muutoksista, kuten toimipisteen siirrosta toiseen osoitteeseen, **arvioinnin suhteessa palveluiden järjestämiseen ja palveluverkon periaatteisiin tekee lautakunta** ennen muutosten toteuttamista, **niiden palveluiden osalta joissa muutos vaikuttaa asiakkaiden ja potilaiden asiointiin palveluissa**. Lautakunnan lausuntoon perustuen toimivaltainen viranhaltija irtisanoo ja tekee vuokrasopimukset. Jos muutos vaatii investointia, toteutetaan päätöksenteko siihen liittyen toimivaltaisessa toimielimessä

Hyvinvoinnin ja terveydenlautakunta

- Äitiys- ja lastenneuvola
- Opiskeluhoollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja -psykologit)
- Perheiden varhaisen tuen palvelut:
 - Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta
 - Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta (kotiin vietävä palvelu)
- Perheoikeudelliset palvelut
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola
- Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut
- Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö

- Erikoissairaanhoidon palvelut
- Suun terveydenhuolto
- Sosiaali- ja kriisipäivystys (kotiin vietävä palvelu)
- Vammaispalvelun asumispaalvelut
- Vammaispaalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus
- Vammaisten päivä- ja työtoiminta
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispaalvelut
- Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta
- Ympäri vuorokautinen kotihoito (kotiin vietävä palvelu)
- Turvapalvelut (kotiin vietävä palvelu)
- Ikääntyneiden muut asumispaalvelut ja lyhytaikaishoito
- Koti- ja asumispaalveluiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus
- Näytteenoton toimipisteet
- Kuvantamisen toimipisteet

Sosiaali- ja terveystalveluiden loma-aikojen toiminta ja toimipisteiden aukioloajat *(palveluverkkotäydennys syksy 2025)*

Toimivalta sosiaali- ja terveystalveluiden loma-aikojen toiminnan ja toimipisteiden aukioloaikojen muutoksissa

- Sosiaali- ja terveystalveluissa tuotetaan talveluita talveluverkossa linjattujen periaatteiden ja toimipisteverkoston mukaisesti
- Talvelutuotannon kapasiteetti ja laajuus voi vaihdella, jolloin operatiivisesti reagoidaan muuttuviin tilanteisiin joko määraaikaisesti tai toistaiseksi sellaiden tekijöiden osalta jotka eivät vaadi päätöksentekoa.
 - Talvelutuotannon laajuutta määrittävät muun muassa henkilöstöresursointi ja henkilöstön vuosilomat määrittävät merkittävästi talvelukapasiteettiä. **Kesälomakausi ja muut vuoden lomakeskittymät vaikuttavat talveluiden laajuuteen ja toiminnan kapasiteettiin. Tällöin vakiintuneen käytännön mukaisesti osa toiminnasta toimii supistetusti, osa toimipisteistä voi olla suljettuna määraaikaisesti ja talvelut väestölle tarjotaan muista toimipisteistä**
 - Toimipisteiden määraaikaiset aukioloaikojen muutokset henkilöstön lomakausina ovat osa normaalia operatiivista toiminnan sopeuttamista, eikä niistä tehdä erillisiä päätöksiä
 - **Toimipisteiden aukioloaikoja (kellonaika)** määrittävät muun muassa talvelutarve, talveluiden käyttö, henkilöstöresursointi (loma-ajat, koulutukset, henkilöstön saatavuus sekä henkilöstön sijaistukset)
 - Toimipisteiden aukioloaikojen muutoksista ei tehdä erillistä päätöstä -> on operatiivista toiminnan sopeuttamista talvelutarpeeseen

Päätöksenteko ja toimeenpano tilahankkeissa

Päätöksenteko palveluverkkomääritelmän mukaisissa tilahankkeissa

Aluevaltuusto päättää

- Palveluverkkomääritelmän mukaisten palveluiden toimipisteiden perustamisesta ja lakkauttamisesta
- Tilapalvelu selvittää vaihtoehdot ja kustannukset
- Vastuualuejohtaja hyväksyy vuokrauksen, tilapalvelujohtaja tekee viranhaltijapäätöksen vuokrauksesta alla olevan mukaisesti

Aluehallitus päättää

- Vuokrasopimuksista joiden arvo on yli 1 M€/vuosi tai vuokra-aika yli 10 vuotta

Tilapalvelujohtaja päättää

- Vuokrasopimuksista joiden arvo on 1 M€ tai alle/vuosi ja vuokra-aika 10 vuotta tai alle

Tilahankkeiden valmistelu

- Yli 10 000 euron hankkeet (myös vuokravaikutteiset) tulee sisällyttää investointisuunnitelmaan, joka edellyttää myös ministeriöiden hyväksynnän. Hankkeille tulee pystyä osoittamaan rahoitus täysimääräisesti sitoumusvuonna (hankkeen tai vuokrasopimuksen aloitusvuosi) vuosikatteesta, muista rahavaroista tai lainanottovaltuudesta.
 - Vaikea toteuttaa ja ennakoida edellisenä vuonna ainakin nyt siirtymävaiheen aikana. Palveluiden tilatarpeet tulevat tällä hetkellä lyhyemmällä syklillä.

PALVELUVERKKOMÄÄRITELMÄN MUKAISET PALVELUT
Sosiaali- ja terveysasema
Alueellinen osastotoiminta
Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
Ikääntyneiden päivätoiminta
Perhekeskus

Päätöksenteko muissa tilahankkeissa

Muiden sosiaali- ja terveystalveluiden toimipisteet

- **Vastuualue** määrittelee tarpeen (palveluverkkotyö) ja lautakunnat *hyväksyvät* sen
- Tilapalvelu selvittää vaihtoehdot ja kustannukset
- Vastuualuejohtaja hyväksyy vuokrauksen, tilapalvelujohtaja tekee viranhaltijapäätöksen vuokrauksesta alla olevan mukaisesti

Aluehallitus päättää

- Vuokrasopimuksista joiden arvo on yli 1 M€/vuosi tai vuokra-aika yli 10 vuotta

Tilapalvelujohtaja päättää

- Vuokrasopimuksista joiden arvo on 1 M€ tai alle/vuosi ja vuokra-aika 10 vuotta tai alle

Tilahankkeiden valmistelu

- Yli 10 000 euron hankkeet (myös vuokravaikutteiset) tulee sisällyttää investointisuunnitelmaan, joka edellyttää myös ministeriöiden hyväksynnän. Hankkeille tulee pystyä osoittamaan rahoitus täysimääräisesti sitoumusvuonna (hankkeen tai vuokrasopimuksen aloitusvuosi) vuosikatteesta, muista rahavaroista tai lainanottovaltuudesta.
 - Vaikea toteuttaa ja ennakoida edellisenä vuonna ainakin nyt siirtymävaiheen aikana. Palveluiden tilatarpeet tulevat tällä hetkellä lyhyemmällä syklillä.

MUUT SOSIAALI- JA TERVEYSTALVELUT

Äitiys- ja lastenneuvola

Opiskeluhuollon palvelut

Perheiden varhaisen tuen palvelut

Perheoikeudelliset palvelut

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut, perheneuvola

Lastensuojelun avo- ja sijais- ja jälkihuollonpalvelut

Nuoriso- ja perhetukikodit, laitosten avotyö

Erikoissairaanhoido

Suun terveydenhuolto

Sosiaali- ja kriisipäivystys

Vammaispalvelun asumispaalvelut

Vammaispaalveluiden sosiaalityö ja palveluohjaus

Vammaisten päivä- ja työtoiminta

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispaalvelut

Kuntouttava työtoiminta

Kotihoito

Kotihoidon turvapalvelut

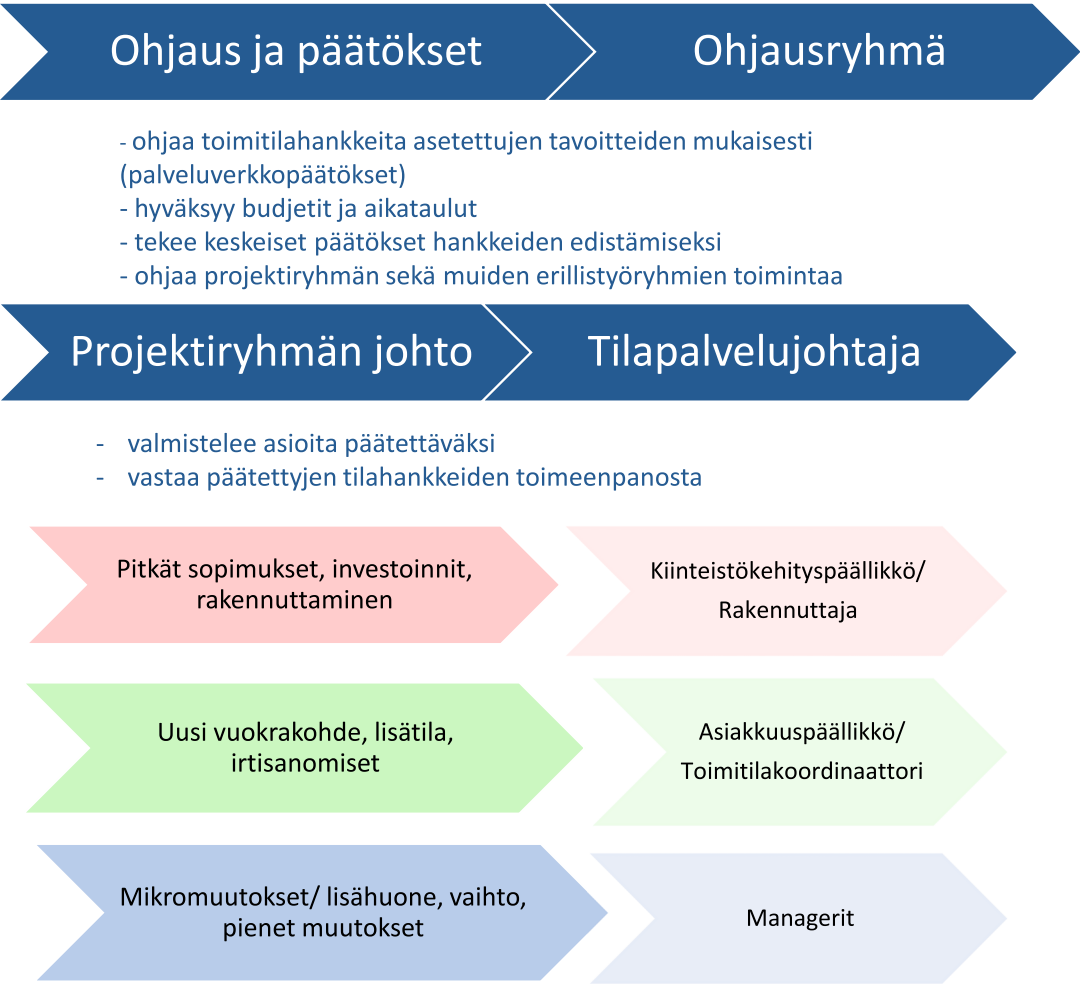
Ikääntyneiden muut asumispaalvelut

Keskittetty asiakas- ja palveluohjaus

Erikoissairaanhoido

Aikuissosiaalityö, mielenterveys- ja päihdepaalvelut sekä kuntoutus, jotka sijoittuvat muualle kuin sote-asemille.

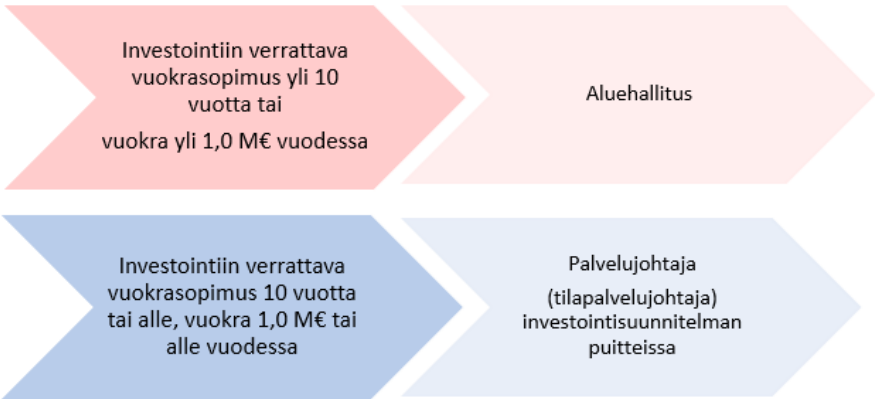
Palveluverkkopäätöksistä syntyvien tilamuutosten toimeenpanoprosessi

Aikataulu

Toimitilahankkeiden sopimukset

Sisältö

1. Miksi kehitämme palveluverkkoa
2. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle ja tausta
3. Aluehallituksen päättämät tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
4. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko

5. Käsitteet

6. Toimeenpanon raportointi – palveluverkkopäätös, vaihe 1 (päätös 11.6.2024)
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakkoarviointi

Palveluverkkoon liittyviä käsitteitä

Käsite	Määritelmä
Ihmislähtöisyys	Ihmislähtöisyys tarkoittaa, että jokainen ihminen kohdataan yksilönä. Ihmisen tarpeet huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti, ja palvelut suunnitellaan asukkaitamme varten. Tämä tarkoittaa, että palvelut ovat saavutettavia, oikea-aikaisia, sujuvia ja tarkoituksenmukaisia –ei liikaa eikä liian vähän.
Yhdenvertaisuus	Perustuslain mukaan yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan henkilöön liittyvän syyn, kuten sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan tai vammaisuuden, perusteella. Yhdenvertaisuus hyvinvointialueella tarkoittaa, että hyvinvointialueen asukkaille on samassa palvelutarpeessa olevalle henkilölle tarjolla asuinpaikasta riippumatta lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Esimerkiksi palvelujen myöntämisen perusteet ovat samat ja palvelutarve arvioidaan yhdenvertaisesti, mutta palvelutarpeen arvioinnin jälkeen itse myönnettävä palvelu voi olla tuotettu hyvin eri tavalla.
Yhdenmukaisuus	Yhdenvertaisia palveluita voidaan tuottaa monella eri tavalla riippuen asukkaan tarpeesta ja esimerkiksi alueen toimijoista tai muusta paikallisista ominaispiirteistä. Palvelut voivat siis olla yhdenvertaisia olematta kuitenkaan yhdenmukaisia – paikalliset toimintakäytännöt otetaan huomioon.
Yhteisövaikuttavuus	Yhteisövaikuttavuus tarkoittaa eri toimijoiden, kuten kuntien, järjestöjen ja seurakuntien, yhteistyötä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
Saatavuus	Saatavuuden edellytyksenä on riittävä sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjonta, jotta väestöllä on mahdollisuus hakeutua palveluihin niitä tarvitessaan. Saatavuusindikaattoreilla viitataan usein kapeammin siihen, miten palvelukäytön aloitus etenee. Tällöin seuranta kohdistuu usein hoidon tai palvelujen määräaikojen noudattamiseen
Sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertainen saatavuus	Tila, jossa sosiaali- ja terveyspalveluja on riittävästi tarjolla eri väestöryhmien tarpeisiin nähden
Saavutettavuus	Palvelujen saavutettavuus on osa saatavuutta. Sen lisäksi, että tarpeenmukaisia palveluja tulee olla tarjolla oikea-aikaisesti, tulee niiden käyttö lähi- tai etäpalveluna olla asiakkaalle tai potilaalle mahdollista. Saavutettavuus tarkoittaa sitä, miten kaukana ja missä ajassa palvelut ovat tarjolla asiakkaille. Saavutettavuus kuvaa myös digitaalisten palvelujen saatavuutta tai liikkuvien palvelujen käyttöä.
Vähähyötyinen hoito (Lähde: Duodecim)	Näyttöön perustuvan terveydenhuollon tavoitteena on, että potilaan hoidossa sovelletaan parasta olemassa olevaa tutkimustietoa. Käytössä on kuitenkin hoitokäytäntöjä, jotka perustuvat hyvin heikkoon tai olemattomaan näyttöön. Vähähyötyisellä hoidolla tarkoitetaan hoitokäytäntöjä, jotka tuottavat vähän tai ei lainkaan hyötyä potilaalle, ovat potilaalle haitallisia, johtavat turhiin kustannuksiin potilaalle tai tuhlaavat rajallisia terveydenhuollon resursseja.
Jatkuvuus	Palvelujen jatkuvuus ymmärretään usein asiakkaan ja sote-ammattilaisen välisen hoito- tai asiakassuhteen jatkuvuutena. Lisäksi se voi tarkoittaa sujuvaa tiedonkulkua asiakkaan palveluprosessin osallistuvien eri ammattilaisten ja tietojärjestelmien välillä sekä asiakkaan palveluprosessin suunnittelun tai toteutumisen jatkuvuutta. Palvelujen jatkuvuus edellyttää myös niiden saatavuutta

Palveluverkkoon liittyviä käsitteitä

Käsite	Määritelmä
Palveluverkko	Koostuu sosiaali- ja terveystalouden palvelukanavista, joihin kuuluvat muun muassa palvelutuotannon toimipisteet, sähköiset palvelut, liikkuvat palvelut ja asiakkaille kotiin vietävät palvelut. Palveluverkon vaihe 1 – viitataan 11.6.2024 päätettyyn palveluverkkoon Palveluverkon vaihe 2 - viitataan syksyllä 2025 käsiteltävään palveluverkkoesitykseen
Peittävyys	Palveluiden peittävyys tarkoittaa prosenttiosuutta tietyistä ikäryhmästä (esim. 75-vuotiaat ja sitä vanhemmat) tiettyä palvelua saavista henkilöistä. Se kertoo, kuinka suuri osa kohderyhmästä saa kyseistä palvelua.
Sähköinen asiointi (digipalvelut)	Sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön ja asiakkaan tai potilaan tai tarvittaessa tämän edustajan välinen vuorovaikutustilanne ilman lähikontaktia
Toimipiste (kivijalka)	Toimipiste on fyysinen paikka, jossa palvelua tarjotaan, esimerkiksi sosiaaliasema, sosiaali- ja terveysasema tai paloasema.
Liikkuvat palvelut	Palvelu voidaan tuoda asiakkaan kotiin, tuottaa sosiaali- ja terveystalouden käytössä olevissa toimipisteissä, jonne ammattilainen tulee, tai tuottaa liikkuvassa yksikössä. Muita liikkuvia palveluja ovat esimerkiksi asukkaiden pariin jalkautuva tai etsivä työ.
Kotiin vietävät palvelut	Palvelut, jotka viedään fyysisesti alueen asukkaiden kotiin. Kotiin vietävät palvelut ovat myös liikkuvia palveluja.
Palvelupiste	Ammattilainen jalkautuu sellaiseen toimipisteeseen, jota käyttävät useat eri palvelut tai toimijat (myös kuntien ja järjestöjen tilat).
Tilaverkko	Kokonaisuus, joka sisältää toimipaikkojen/tilojen teknisen ja toiminnallisen kunnon, tilavuokrasopimukset ja tilojen investointitarpeet.
Alue 31	Alueella viitataan Keski-Suomen hyvinvointialueeseen, mutta toisaalta myös alueen sisällä oleviin pienempiin osiin, jossa havaitaan eroavaisuuksia palvelutarpeen tai väestörakenteen suhteen (pohjoinen Keski-Suomi, eteläinen Keski-Suomi tai jopa asuinalueiden välisiä eroja).

Sisältö

1. Miksi kehitämme palveluverkkoa
2. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle ja tausta
3. Aluehallituksen päättämät tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
4. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
5. Käsitteet
- 6. Toimeenpanon raportointi – palveluverkkopäätös, vaihe 1 (päätös 11.6.2024)**
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakoarviointi

Toimeenpanon raportointi – palveluverkko vaihe 1 (päättös 11.6.2024)

Palveluverkkopäätös - vaiheen 1 toimeenpanon raportointi

- Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 11. kesäkuuta 2024 sosiaali- ja terveystalouden ensimmäisen vaiheen palveluverkon. AV 11.06.2024 § 38 681/00.01.01.01/2024
- Palveluverkkopäätöksessä palveluverkkomääritelmän mukaisiin palveluihin kuvattiin muutokset toimipistetasoisesti, muista palveluista oli yksi kuvaus
- Dioilla 33-42 raportoidaan ensimmäisen vaiheen palveluverkkopäätöksen toimeenpanon tilanne:
 - Dia 33: Paikallisten ja seudullisten sosiaali- ja terveystalouden keskittäminen sosiaali- ja terveystaloukselle ja palvelupisteisiin – muutokset avosairaanhoidon toimipisteisiin
 - Dia 34: Alueellinen osastotoiminta – muutokset toimipisteisiin
 - Dia 35: Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen – muutokset toimipisteisiin
 - Dia 36: Perhekeskukset – muutokset toimipisteisiin
 - Dia 37: Ikääntyneiden päivätoiminta – muutokset toimipisteisiin
 - Diat 38-41: Muut sosiaali- ja terveystaloudet

Palveluverkkomääritelmän mukainen palvelu

- Sote-asemapalvelut
 - Avosairaanhoidon vastaanotot
 - Kuntoutus
 - Mielenterveys- ja päihdepalvelut
 - Aikuisten sosiaalipalvelut
- Alueellinen osastotoiminta
- Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
- Ikääntyneiden päivätoiminta (päivätoiminta/seniorikeskukset)
- Perhekeskukset

Muut sosiaali- ja terveystaloudet

- Äitiys- ja lastenneuvola
- Opiskeluhoollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja -psykologit)
- Perheiden varhaisen tuen palvelut:
 - Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhehoito
 - Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta
- Perheoikeudelliset palvelut
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola
- Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut
- Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö
- Suun terveydenhuolto
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- Vammaispalvelun asumispalvelut
- Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus
- Vammaisten päivä- ja työtoiminta
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut
- Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta
- Kotihoito 24/7
- Turvapalvelut
- Ikääntyneiden muut asumispalvelut
- Koti- ja asumispalveluiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus
- Erikoissairaanhoidon palvelut

Vaiheen 1 toimeenpanon kustannusvaikutukset tarkentuvat; raportoidaan osana palveluverkkoesitystä

Avosairaanhoidon toimipisteet

PÄÄTÖS 11.6.2024

Avosairaanhoidon toimipisteet	Kunto-luokka	Muut palvelut	Sote-asema-palvelut	Toimeenpano ja vaikutuksen arviointi
Säynätsalon terveysasema, Jyväskylä	9	Neuvola, kuntoutus, laboratorio., suun terveydenhuolto, sosiaalityö	Sosiaali- ja terveysasemilla ja sosiaali- ja terveyskeskuksessa	Toiminta siirtynyt Muurameen 1.1.2025. Potilailta tullessa palautteessa oltu tyytyväisiä siihen, että laboratorio- ja kuvantamispalvelut saadaan nyt samoissa tiloissa. T3 aika sekä avosairaanhoidossa että suunterveydenhuollossa on pidentynyt, mutta edelleen ollaan hoitotakuun piirissä. Lisäresurssi on huomioitu siirrossa.
Koskenpään terveysasema, Jämsä	6	Laboratorio	Sosiaali- ja terveysasemilla ja sosiaali- ja terveyskeskuksessa	Muutos 1.9.2025, vaikutukset eivät vielä arvioitavissa
Läkipohjan terveysasema / Sivuvastaanotto, Jämsä	4	Laboratorio		Muutos 1.9.2025, vaikutukset eivät vielä arvioitavissa
Jämsänkosken hoitajavastaanotto, Jämsä	2			Muutos 1.9.2025, tilat toimivat edelleen väistötiloina
Kannonkosken terveysasema	6	Neuvola, laboratorio, suunterveydenhuolto	Perustetaan palvelupiste	Toiminta jatkunut sosiaali- ja terveysaseman tiloissa palvelupistesältöisenä. Suunterveydenhuolto siirtymässä 1.3.2026 Saarijärvelle, näin taataan toimintavarmuus.
Haapamäen sivuvastaanotto koululla (Keuruu)	<i>Ei tietoa</i>	Suunterveydenhuolto	Sosiaali- ja terveysasemalla	Suunterveydenhuollon toimipiste jatkaa.
Kivijärven terveyskeskus	4	Neuvola, laboratorio	Perustetaan palvelupiste	Toiminta jatkunut sosiaali- ja terveysaseman tiloissa palvelupistesältöisenä. Suunterveydenhuollon osalta konttiratkaistu (10/23) parantanut palvelun saavutettavuutta.
Kyyjärven terveysasema	4	Neuvola, laboratorio	Perustetaan palvelupiste	Toiminta jatkunut sosiaali- ja terveysaseman tiloissa palvelupistesältöisenä. Suunterveydenhuollon osalta konttiratkaistu (10/23) parantanut palvelun saavutettavuutta.
Lievestuoreen terveysasema	4	Neuvola, laboratorio	Sosiaali- ja terveysasemalla	Sairaanhoitajan vastaanotto päättyy 31.12.2025. Suun terveydenhuolto jatkaa. Neuvolapalvelut 1.1.2026 Lievestuoreen kouluterveydenhuollon tiloissa koululla.
Luhangan terveysasema	6	Laboratorio	Perustetaan palvelupiste	Toiminta jatkunut terveysaseman tiloissa palvelupistesältöisenä. Suunterveydenhuollon palvelut tarjotaan Joutsassa 1.1.2025 alkaen.
Multian terveysasema	2	Suun terveydenhuolto, neuvola, kuntoutus	Perustetaan palvelupiste	Toiminta jatkunut sosiaali- ja terveysaseman tiloissa palvelupistesältöisenä.
Toivakan terveysasema	4	Laboratorio, suunterveydenhuolto ja neuvola	Perustetaan palvelupiste	Ammatinharjoittajalääkäri on aloittanut heinäkuussa 2025 sosiaali- ja terveysasemalla. Hoidonjatkuvuus ja saatavuus ovat parantuneet.

Alueellinen osastotoiminta

PÄÄTÖS 11.6.2024

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi	Sairaansija, PÄÄTÖS	Toimeenpanon raportointi
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova	90	Toteutunut suunnitellusti.
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön terveysasema	122	Osasto 7 suljettuna alkuvuodesta 2023 alkaen henkilöstöpulan vuoksi. Muilla osastoilla yhteensä 93 sairaansijaa käytössä. Osasto 1 toimii erityistason palliatiivisena osastona, osasto 2 neurologisena kuntoutusosastona, osasto 3 somaattisten mielenterveys- ja päihdepotilaiden kuntoutusosastona, osasto 4 yleisosastona (10 lonkkamurtumapotilaiden jatkokuntotuspaikkaa).
Jämsä	Sairaalantie 11	Jokilaakson sairaala	30	Siirtynyt hyvinvointialueelle 47-paikkaisena 1.9.2025.
Karstula	Koulutie 9	Karstulan terveyskeskus	20	Toimii tuki- ja liikuntaelinsairauksien potilaiden kuntoutusosastona suunnitellusti (7 lonkkamurtumapotilaiden jatkokuntotuspaikkaa).
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun terveyskeskus	26	Toimii suunnitellusti.
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan terveysasema	22	Toimii suunnitellusti.
Muurame	Virastotie 10	Muuramen terveyskeskus	28	18 sairaansijaa käytössä, 10 sairaansijan lisäyksen toimeenpano toteutumassa
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan terveysasema	18	20 sairaansijaa käytössä.
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven terveysasema	20	20 sairaansijaa käytössä.
Viitasaari	Sairaalantie 4-6	Viitasaaren terveyskeskussairaala	22	20 sairaansijaa käytössä, ei riittävästi henkilökuntaa sekä osaston että kotisairaalan toiminnan ylläpitämiseen.
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken terveyskeskus	42	Pääosin toiminut suunnitellusti, heinä-syyskuussa 2025 lääkäripulan vuoksi 30 sairaansijaa käytössä.
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sote-keskus	15	Toiminut suunnitellusti.

Yht. 455

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen

PÄÄTÖS 11.6.2024

Muutokset	Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi	Kuntoluokka*	Paikkamäärä	Toimeenpano
Uusi	Jyväskylä		Uusi toimipiste / ostopalvelu		130	MainioKoti Lahjajarju, 30 paikkaa (myös yhteisöllistä) (puitesopimuksen mukainen yksikkö)
Uusi	Jyväskylä		Uusi toimipiste / ostopalvelu			Selvitystyötä kaavoituksen ja rakentajan osalta tehty, mutta vielä ei näköpiirissä Korpilahdelle tulevaa korvaavaa yksikköä
Uusi	Muurame		Uusi toimipiste / ostopalvelu		30	Ei vielä suunnitelmaa
Uusi	Äänekoski		Uusi toimipiste / ostopalvelu		50	MainioKoti 50 paikkainen kiinteistö valmistuu 5/2026
Poistuu	Hankasalmi	Suotie 3d	Metsätähden palvelutalo	2	15	Ympärivuorokautinen palveluasuminen päättynyt 31.3.2025; kiinteistö otettu yhteisöllisen asumisen käyttöön
Poistuu	Jyväskylä	Räätälintie 31a	Iltatähti, Korpilahti	9	32	Toimeenpanon aikataulu vielä avoin, odotettu mahdollisen korvaavan kiinteistön rakentumista Korpilahdelle; asia ei ole vielä edennyt; toimeenpanon aikaikkuna vuoteen 2030
Poistuu	Kinnula	Keskustie 3	Eevakoti	6	15	Ympärivuorokautinen palveluasuminen päättynyt 31.5.2025; kiinteistö irtisanottu
Poistuu	Konnevesi	Maijankuja 2	Koskikara	6	13	Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen päättyy 31.12.2025; tila jää lyhytaikaishoidon käyttöön, mahdollista toimia 20 paikkaisena
Poistuu	Konnevesi	Maijankuja 2	Kotipihlaja	6	17	Ympärivuorokautinen palveluasuminen päättyy 31.12.2025; vuokrasopimus irtisanottu
Poistuu	Saarijärvi	Pekkasentie 1	Iltarusko	9	18	Ympärivuorokautinen palveluasuminen päättyy 31.1.2025; vuokrasopimus irtisanottu
Poistuu	Kivijärvi	Virastotie 5b	Wallesmanni	4	14	Ympärivuorokautinen palveluasuminen päättyy 31.3.2025; vuokrasopimus irtisanottu
Poistuu	Viitasaari	Lehtotie 9	Lehtola	4	15	Ympärivuorokautinen palveluasuminen päättyy 31.12.2025; vuokrasopimus irtisanottu
Poistuu	Äänekoski	Palvelutie 3	Konginkangas	6	33	Ympärivuorokautinen palveluasuminen päättymässä 31.5.2026, kun Mainiohoivan yksikkö Äänekoskelle valmistuu
Poistuu	Äänekoski	Maunontie 1a	Sumiaiskoti	4	17	Ympärivuorokautinen palveluasuminen päättymässä 31.12.2026

Toimeenpano toteutunut ja toteutetaan vuorovaikutusta edistään kaikissa toimipisteissä siten, että asukkaille ja heidän läheisilleen sekä henkilöstölle järjestetään infotilaisuus. Tilaisuuden jälkeen on sovittu asiakaskohtaisesti asiakasohjaajan tapaaminen, jossa asiakkaan palvelutarve kartoitetaan sekä selvitetään toive uudesta asuinpaikaista. Asiakkaan läheinen voi osallistua tapaamiseen. Asiakasohjaaja tekee palvelupäätöksen uudesta asuinpaikasta. Henkilöstön osalta esihenkilö ja hr-palvelut käyvät työntekijän kanssa läpi työntekijän toiveen uudesta sijoittumisesta. Kaikissa tähän mennessä toteutuneissa toimeenpanoissa uusi asumispaikka ja uusi työpaikka on voitu osoittaa.

Perhekeskuspalvelut

NYKYTILA (2024)

KUNTA	TOIMIPISTEIDEN LKM
Hankasalmi	1
Joutsa	1
Jyväskylä	2
Jämsä	1
Karstula	-
Keuruu	1
Konnevesi	-
Laukaa	1
Muurame	1
Petäjävesi	1
Pihtipudas	-
Saarijärvi	-
Toivakka	-
Uurainen	1
Viitasaari	1
Äänekoski	1
Yhteensä	12

Toimipisteitä on tavoitteena lisätä noin yksi vuodessa siihen asti, kunnes vuonna 2030 on yhteensä 21 toimipistettä.

PÄÄTÖS 11.6.2024

TOIMIPISTEIDEN LKM VUONNA 2030	Toimeenpano
1	
1	
6	Perhekeskusten määrä ei ole lisääntynyt. Asuinaluekohtaiset perhekeskusverkostot toiminnassa
1 (tulossa uusi korvaava toimipiste vuonna 2025-2026)	Korvaava toimipiste valmistelussa uuden sotekeskuksen päätösten aikataulussa
1	Yhteistyö kunnan kanssa käynnistynyt, perhekeskuskoordinoitituki ja tukipysäkkitoiminta
1	
1	Perhekeskuskoordinoitituki, pistemäistä tukipysäkkitoimintaa
1 (Kunnan koordinoima*)	Perhekeskuskoordinaatituki, ryhmätoimintaa, tukipysäkkitoimintaa, tilojen yhteiskäyttö kunta+hva
1	
1 (Kunnan koordinoima*)	Perhekeskuskoordinaatituki, tukipysäkkitoimintaa
1	Perhekeskuskoordinaatituki, tukipysäkkitoimintaa
1 (tulossa uusi toimipiste jo vuonna 2024)	Saarijärvelle avattu uusi toimipiste syksyllä 2024, palveluiden yhteiskäyttö
1	Yhteistyö kunnan kanssa käynnistynyt, perhekeskuskoordinaatituki, tukipysäkkitoimintaa, kunnalla on oma osoitettu tila perhekeskukseksi, toimii myös nuorisotilana
1	
1	Tarkennus: 50%/50% yhteistyössä kunnan kanssa
1 (Kunnan koordinoima*)	Perhekeskuskoordinaatituki, ryhmätoimintaa, tukipysäkkitoimintaa
21	13 (v.2025)

Määrä kasvaa

*Toiminnan järjestämisen yksityiskohdista sovitaan kuntasopimuksissa

Digitaalinen perhekeskus ja jalkautuva/liikkuva työ kaikissa kunnissa

Perhekeskuksen toimija- ja ohjausryhmäverkostotoiminta kaikissa kunnissa tai alueellisesti

Ikääntyneiden päivätoiminta

NYKYTILA (2024)

PÄÄTÖS 11.6.2024

TOIMIPISTE	Kuntouttavaa päivätoimintaa (Kyllä/Ei)	Kuntouttavaa päivä-toimintaa (Kyllä/Ei)	Päätös (muutos vuoteen 2030 mennessä)	Toimeenpano
Joutsa	Kyllä	Kyllä	Säilyy	-
Jyväskylä (Keltinmäki)	Kyllä	Kyllä	Säilyy	Tilasta luovutaan 31.12.2025 vuokran antajan kiristyneisiin ehtoihin perustuen. Asiakkaat ohjautuvat muihin yksiköihin.
Jyväskylä (Kortepohja)	Kyllä	Kyllä	Säilyy	-
Jyväskylä (Palokka)	Kyllä	Kyllä	Säilyy	Arvioidaan tiloja, sisäilmaongelmaa esiintynyt. Mikäli tilasta luovutaan, tarvitaan jatkoon toimintaan sopivat tilat.
Jämsä	Kyllä	Kyllä	Säilyy	-
Keuruu	Kyllä	Kyllä	Säilyy	-
Petäjävesi	Kyllä	Kyllä	Säilyy	-
Pihtipudas	Kyllä	Kyllä	Säilyy	-
Saarijärvi	Kyllä	Kyllä	Säilyy	-
Äänekoski	Kyllä	Kyllä	Säilyy	-
Jyväskylä (Korpilahti)	Kyllä	Kyllä	Säilyy, tilaa kehitetään	Tiloja kehitetty. Tilat nyt ovat ok.
Luhanka	Kyllä	Kyllä	Säilyy, tilaa kehitetään	Ennallaan, jatkoa arvioidaan asiakastarpeiden pohjalta.
Viitasaari	Kyllä	Kyllä	Säilyy, tilaa kehitetään	Tiloja on kehitetty, kuntosalilaitteita saatu.
Hankasalmi	Kyllä	Kyllä	Säilyy, tilaa kehitetään	Tilat ok.
Karstula	Kyllä	Kyllä	Säilyy, tilaa kehitetään	Tilat ok.
Kinnula (Terveystalo)	Kyllä	Kyllä	Säilyy, tilaa kehitetään	Siirtyy omaksi toiminnaksi 1.1.26. Siirtyy vammaispalvelun kanssa samaan tilaan (Kotipiha).
Jyväskylä (Vaajakoski)	Ei	Kyllä	Uusi tila (tulossa jo)	Kesä 2026 valmistunee
Jyväskylä	Ei	Kyllä	Uusi tila	Suunnitelmasta luovutaan taloustilanteen vuoksi
Laukaa	Ei	Kyllä	Uusi tila	Suunnitelmasta luovutaan taloustilanteen vuoksi
Sijaintia ei ole vielä päätetty	Ei	Kyllä	Uusi tila	Suunnitelmasta luovutaan taloustilanteen vuoksi
Kannonkoski	Kyllä	Ei	Keskittyy seniorikeskus-toimintaan	Kuntouttavaa päivätoimintaa tuotetaan. Tilat asumisyksikön yhteydessä.
Multia	Kyllä	Ei	Keskittyy seniorikeskus-toimintaan	Multian päivätoiminta yhdistynyt Keuruun yksikköön. Seniorikeskustoimintaa Multian alueella vaihtuvissa tiloissa.
Uurainen	Kyllä	Ei	Keskittyy seniorikeskus-toimintaan	Kuntouttavan päivätoiminnan osalta tiloista luovuttu, ohjaututaan joko Saarijärvi, Äänekoski tai Jyväskylän Palokka. Seniorikeskustoimintaa toteutetaan alueen eri tiloissa.
Äänekoski (Suolahti)	Kyllä	Ei	Keskittyy seniorikeskus-toimintaan	Tiloista on luovuttu, ohjaututaan Äänekoskelle.
Kyyjärvi	Kyllä	Ei	Keskittyy seniorikeskus-toimintaan	Tiloista on luovuttu, asiakkaat ohjautuvat Karstulaan.
Laukaa	Kyllä	Ei	Keskittyy seniorikeskus-toimintaan	Lievestuoreen tilasta luovuttu, toiminta keskittynyt Laukaan keskustan Pelloskujan tiloihin.
Kivijärvi	Kyllä	Ei	Keskittyy seniorikeskus-toimintaan	Tiloista luovuttu, asiakkaat ohjautuvat Karstulaan tai Kinnulaan.
Konnevesi	Kyllä	Ei	Keskittyy seniorikeskus-toimintaan	Asiakkaat ohjautuvat Hankasalmele. Seniorikeskustoimintaa kehitetään.
Muurame	Ei	Ei	Etsitään tilat seniorikeskus-toimintaan	Ostopalvelu on päättynyt. Päivätoiminnan asiakkaat ohjautuvat Korpilahdelle. Seniorikeskustoiminnassa hyödynnetään alueen eri toimijoiden tiloja.
Toivakka	Ei	Ei	Etsitään tilat seniorikeskus-toimintaan	Ei päivätoimintaa, ohjaututaan Vaajakoskelle. Seniorikeskustoimintaa toteutetaan alueen eri tiloissa.

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (1/4)

Toimeenpano

Äitiys- ja lastenneuvola	Neuvolapalvelut tarjotaan lähipalveluna. Ne integroituvat perhekeskuksiin tai sosiaali- ja terveys- asemiin. Tilojen vaatimukset ovat terveydenhuollon mukaiset. Kunnissa, joista sosiaali- ja terveysasema poistuu, voidaan neuvolapalvelua tuottaa jonkun muun palvelun yhteydessä.	Toteutunut suunnitellusti. Integroituminen perhekeskuksiin ollut vähäistä. Joissain kunnissa palvelu tuotettu opiskeluhuollon tiloissa. Säynätsalon neuvola siirtynyt Keljonkankaan neuvolan yhteyteen.
Opiskeluhuollon palvelut	- Opiskeluhuollon palvelut tuotetaan lakisääteisesti lähipalveluna oppilaitoksissa tai niiden läheisyydessä - Kouluille tarvitaan noin 30 huonetta lisätilaa kouluterveydenhuollolle huomioiden uusi lainsäädäntö muun muassa tarkastustoimintaan liittyen. - Sepänkadun opiskelijaterveydenhuollon uudelleen sijoittaminen Jyväskylässä	Toteutunut suunnitellusti lähipalveluna. 30 huoneen tarve poistunut. Tilatarkastelua tehty tilapalvelujen kanssa.
Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta	Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut ovat lähipalvelua. On tärkeä säilyttää kunnissa pääosin nykyiset toimipisteet - Lapsiperheiden sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen sijoittuminen alueellisiin palvelukeskittyymiin, joista jalkaudutaan lähipalvelupisteisiin	Toteutunut suunnitellusti
Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta	Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelutyö on lähipalvelua. Kirjaamistilat ja sosiaaliset tilat tulee säilyttää lähellä asiakasperheitä kunnissa - Lapsiperheiden kotipalvelun sekä perhetyön sijoittuminen alueellisiin palvelukeskittyymiin, joista jalkaudutaan lähipalvelupisteisiin - Tavoitteena on lisätä etäperhetyöntekijän osuutta palveluissa sekä vahvistaa omaa tuotantoa kunnissa (ml. tukihenkilötoiminta).	Toteutunut suunnitellusti
Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola	Palvelut kattavat maantieteellisesti kaikki Keski-Suomen alueen kunnat. Nykyisissä tiloissa ei suuria muutostarpeita. - Tiloja uudistettaessa ne pyritään sijoittamaan perhekeskusten tai muiden lapsiperhepalveluiden yhteyteen.	Toteutunut suunnitellusti
Perheoikeudelliset palvelut	Nykyiset toimipisteet sekä tapaamispaikat säilyvät ja Saarijärvelle lisätään tapaamispaikka	Toteutunut suunnitellusti

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (2/4)

Toimeenpano

Avohuollon lastensuojelu sekä sijais- ja jälkihuollon palvelut	- Asiakasvolyymit/avohuollossa kriteerit täyttävien määrä ohjaa toimipisteiden sijoittumista ja tavoitteena sijoittuminen lähelle muita lapsiperhepalveluita. Lastensuojelun avohuollon toimistotiloja tulee myös uudistaa. Turvataan sosiaalityö ja lastensuojelun tukitoimet lastensuojelussa lähipalveluna ja kotiin vietävänä palveluna (avohuolto) sekä jalkautuvana palveluna (sijais- ja jälkihuolto). Toimipisteiden sijoittelussa huomioidaan henkilöstön saatavuus reuna-alueilla, työn riittävän tuen mahdollistaminen sekä yhtenäisten palveluiden ja prosessien kehittäminen. Perhehoitoa vahvistetaan suhteessa laitoshoitoon.
Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö	- Turvataan omat riittävät laitoshoidon palvelut (kriisi- ja vastaanottotoiminta, pitkäaikainen laitoshoido sekä perhekuntoutus), jotka ovat saavutettavissa koko hyvinvointialueella. - Uusi lastensuojelun laitoshoidon yksikkö on nykyisessä investointiohjelmassa - Laitosten avotyö tehdään pääosin koteihin, mutta vaatii tiimitilan.
Suun terveydenhuolto	- Suun terveydenhuolto on toiminnan luonteen vuoksi pääsääntöisesti kivijalkapalvelua. Käytössä myös liikkuvia palveluja - Suun terveydenhuolto säilyy pääosin entisellään - Hammashoitoloiden tulisi sijaita sote-asemien yhteydessä (mm. potilasturvallisuus) ja toimipisteiden tulisi sijoittua kysynnän mukaan. - Hoidontarpeen arvio ja etävastaanotot optimaalisinta olla samoissa tiloissa muiden vastaavien palveluiden kanssa. Lasten ja koululaisten suun terveydenhuolto ml. oikomishoido on osa kouluterveydenhuoltoa, joten palvelut tulee järjestää lähipalveluina
Sosiaali- ja kriisipäivystys	- Sosiaali- ja kriisipäivystys on keskitetty palvelu, jonka on sijaittava sairaala Novan välittömässä läheisyydessä yhteispäivystyksen mahdollistumiseksi - Sosiaali- ja kriisipäivystyksen palvelut ovat kaikkien hyvinvointialueen asukkaiden ja hyvinvointialueella oleskelevien henkilöiden saatavilla asuinpaikkakunnasta tai oleskelupaikasta riippumatta 24/7
Vammaispalvelun asumispalvelut	Kotiin tukemisen tiimien määrää ja palvelua lisätään tavoitteellisesti. Mahdollistetaan asiakkaiden asuminen omassa kodissaan. Tiimien toiminnan sijoittuminen hyvinvointialueen kattavasti Asumispalveluita järjestetään asiakastarpeiden mukaisesti. Asumisyksiköitä sijoitetaan sinne, missä palvelutarpeet suurimmat asiakasmäärän mukaisesti - Vammaisten asumispalveluihin tarvitaan uusia yksiköitä 3 kpl ja korvaavia 7 kpl
Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus	Seudulliset toimipisteet. Alustavasti lähtökohtana: Saarijärvi, Äänekoski, Viitasaari, Laukaa, Jämsä, Keuruu ja Jyväskylä. Lisäksi palvelupäivät pysyvissä tai yhteiskäyttötiloissa muissa kunnissa ja kotikäynnit edelleen.

Toteutunut suunnitellusti
Toiminta on edistynyt suunnitelman mukaisesti v2025; käynnistetty lastenkoti Pikkumetsän toiminta 03/25 sekä Haapaniemen nuorisokoti käynnistyy 09/25. Kinkomaan tarveselvitys käynnistetty, toiminta –27-28
Esitetyt muutokset perustuvat tasaisempaan jakautumiseen väestön mukaan. Kouluterveydenhuollon palvelut tuotetaan pääsääntöisesti lähipalveluna hammashoitolassa tai liikkuvana yksikkönä
Tavoite on toteutunut. Uutena tilaratkaisuna Sijoittuminen 23.9.2025 sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen tiloihin. Tukee palveluiden oikea-aikaisuutta ja viranomaisyhteistyötä.
Tiimien määrää lisätty, rekrytoitu 3 työntekijää lisää. Palvelu kattaa pääosin alueet, joilla palvelulle on tarvetta. Työntekijöiden liikkuvuus mahdollistaa laajemman työskentelyalueen. Erityisen vaativan tuen 13-paikkainen yksikkö käynnistyy 10/26. Väkkärän asumisyksikkö korvaa Harjukodin ja saadaan 4 lisäpaikkaa, käynnistyy 6/26.
Toteutunut suunnitellusti

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (3/4)

		Toimeenpano
		Toteutunut suunnitellusti
Vammaisten päivä- ja työtoiminta	- Palvelutuotannon järjestäminen alueellisten asiakstarpeiden mukaisesti - Toimipisteitä ympäri hyvinvointialuetta - Useita kertoja päivätoiminnassa käyville asiakkaille palvelut on järkevää tuottaa lähipalveluna - Vammaisten päivä- ja työtoiminnan lisätilojen tarpeen tarkastelu ajankohtainen	Tuettua asumista (aiemmin kotiin tukemisen tiimit) ja muita asumispalveluita on saatavilla koko hyvinvointialueella. Uusia asumisyksiköitä ei ole perustettu. Äänekosken yhteisöllisen asumisen Tukipilari-yksiköstä luovuttiin 1.4.2025. Jokaiselle asiakkaalle järjestyi korvaava palvelu.
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut	- Kotiin tukemisen tiimien määrää ja palvelua lisätään tavoitteellisesti. - Asumispalveluita järjestetään asiakstarpeiden mukaisesti ja asumisyksiköitä lisätään sinne, missä on suurimmat palvelutarpeet - Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluihin tarvitaan 5 uutta yksikköä	Osasta kuntouttavan työtoiminnan huonokuntoisista tiloista on luovuttu, ilman vaikutusta palvelun saavutettavuuteen. Asiaksmääriin perustuen Jyväskylässä on lisätty vuonna 2025 kuntouttavan työtoiminnan toimipiste ja toinen on käynnistymässä. Päivätoimintaa ei ole voitu laajentaa, mutta ryhmätoimintaa on lisätty kohdennetusti.
Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta	- Kuntouttavan työtoiminnan tilojen kunnon arviointi ja huonokuntoisten tilojen korvaaminen ajanmukaisilla tiloilla - Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien päivätoiminnan laajeneminen asiakkaiden palvelutarpeen mukaisille paikkakunnille - Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kuntouttavassa työtoiminnassa on 3 yksikön lisätilan tarve	Toteutunut suunnitellusti
Kotihoito 24/7	- Kotihoidon palvelut tuotetaan asiakkaan kotona lähipalvelualueilla, jotka eroavat hieman väestöltään ja maantieteellisesti toisistaan - Kotihoidon henkilöstön toimipisteet voisivat sijoittua alueittain siten, että asiakkaiden käynneille päästään nopeasti ja sujuvasti - Kotihoidon henkilöstön toimipiste voi olla terveyspalveluiden lähellä tai samoissa tiloissa	Toteutunut suunnitellusti
Turvapalvelut	- Keskitetty turvapuhelinkeskus ja turva-auttajamalli - Turva-auttajapalvelu on kotiin annettavaa palvelua ja tämän tueksi tarvitaan liikkumisen mahdollistavat kulkuvälineet - Palveluvastaavien etätyön, hybridityön ja monipaikkaisen työn mahdollistaminen yhteiskäyttötiloilla	Toteutunut suunnitellusti Turvapuhelinkeskus siirtyy 1.10.2025 sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskukseen, esihenkilötyö jää ennalleen. Turva-auttajilla käytössä Leasing –autot. Omista työtiloista on luovuttu ja käytetään yhteiskäyttötiloja. Muutoksilla ei vaikutuksia asiakkaisiin.
Ikääntyneiden muut asumispalvelut / Laitospalvelut	- Pitkäaikainen laitoshoido päättyy vuoden 2027 loppuun mennessä, talouden tuottavuusohjelma edellyttää nopeutettuja toimia. - Laitoshoidon purkamisesta johtuen tila- ja toimintamuutoksia Joutsassa, Keuruulla, Viitasaarella, Pihtiputaalla, Äänekoskella ja Jyväskylässä. Osa laitoshoidon yksiköistä lakkaa toimimasta kokonaan eli tiloista luovutaan. - Mahdollisuuksien mukaan laitoshoidon yksiköitä hyödynnetään jatkossa joko ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tai lyhytaikaishoidossa	Laitoshoidoa tavoitellaan päättyväksi 5/2026; jäljellä 24 paikkaa Äänekosken Hoivalassa.

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (4/4)

Toimeenpano

Ikääntyneiden muut asumispalvelut / Yhteisöllinen asuminen

- **Tavoitekattavuus yhteisölliselle asumiselle 2 pronttia 75 vuotta täyttäneiden määrästä** eli noin 800 paikkaa (tällä hetkellä 220 asiakasta)
- Yhteisöllisessä asumisessa on tarkoituksenmukaista valmistella myös palveluseteli-vaihtoehto ja kilpailuttaa puitesopimus
- Kunnilla on keskeinen rooli ikääntyneiden asumisen kehittämisessä: asumisen, asuinympäristön ja palvelujen kehittämisen tulee sisältyä kuntien strategiseen suunnitteluun

Koti- ja asumispalveluiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus

- Asiakasohjaajien työssä tarve **työpisteille eri puolella hyvinvointialuetta lähellä asiakasta**
- Toimistotyön ja asiakaslaskutuksen henkilöstön työpisteiden ei tarvitse olla sidottuna tiettyyn paikkaan

Erikoissairaanhoito

- **Kivijalkatoiminnot keskitetään yhteen toimipisteeseen Novaan**
- **Integroitua erikoissairaanhoidon** palveluita sairaus- ja potilasryhmäkohtaisissa osaamiskeskuksissa (kuten diabeteskeskus ja geriatrinen keskus)
- Suuren volyymin potilasryhmille tuotetaan **jalkautuvia erikoissairaanhoidon vastaanottopalveluita**
- Erikoissairaanhoito, päivystys ja sairaalatoiminnot loppuvat Jämsästä, mutta **päivystys korvataan kattavilla kiirevastaanoton palveluilla** ja perustason **sairaalatoiminnot siirtyvät osaksi alueellista osastotoimintaa**. Lisäksi Jämsän ympäristön toimintaa **tuetaan tarvittaessa** (esim. Himos-tapahtuman aikaan) esimerkiksi liikkuvan ensihoidon avulla sekä pidennetyillä aukioloajoilla kiirevastaanotossa. Muutosten taustalla **toiminnan järjestäminen tarkoituksenmukaisesti, nykyistä kustannustehokkaammin ja yhdenvertaisesti koko Keski-Suomen alueella:**
 - Päivystyksen käynneistä jämsäläisiä on ollut noin 4500 henkilöä/vuosi ja ulkopaikkakuntalaisia (ml. Himos) noin 1000-1200 henkilöä/v.
 - Jämsän erikoissairaanhoidon toimintojen siirtymisellä Novaan arvioidaan olevan noin 8 % lisäys Novan toimintavolyymeihin

Kuntoutus, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä Aikuisten sosiaalipalvelut

- **Sosiaali- ja terveyskeskusten ja sosiaali- ja terveysasemien lisäksi näille palveluille järjestetään toimittiloja esitetyn tarpeen mukaisesti. Nykyiset toimittilat säilyvät pääosin.**
- Sosiaalipalveluita keskitetään Äänekoskelle, Saarijärvelle, Viitasaarelle, Laukaaseen, Jämsään, Keuruulle ja Jyväskylään, joihin tarvitaan toiminnalle sopivat ja riittävät tilat. Lisäksi muihin kuntiin varataan sosiaalityön palvelupäivien asiakastyön tarvetta vastaavat tilat.

Palvelusetelihakua tuottajien osalta avautui 9/2025. Paikkamäärä tällä hetkellä 268. Kunnilla vähän dokumentoituna ikääntyneiden asumisen kehittämisen suunnitelmia

Toteutunut suunnitellusti

Jokilaakson sairaalan toiminta on päättynyt 31.8.2025. Erikoissairaanhoidon palvelut sairaala Novassa, lisäksi alueella on integroitua erikoissairaanhoitoa 1.9.2025 alkaen Jämsässä sekä avoterveydenhuollon yhteydessä soteasemilla erikoissairaanhoidon vastaanottoja eri erikoisaloilla. Dialyysisatelliittiyksiköt Karstula, Saarijärvi, Jämsä ja Novan dialyysi. Jämsän kiirevastaanottotoiminta kello 20 saakka alkaen 1.9.2025. Ensihoidon yksikkömäärä ennallaan.

Aikuisten sosiaalipalveluissa tavoitteet toteutuneet. Saarijärvellä siirtymä 9/2025 kunnantalolta sosiaali- ja terveysasemalle. Pihtiputaalla palvelupäivien toimitila siirtynyt kunnantalolta sosiaali- ja terveysasemalle.

Sosiaali- ja terveystalvaeluiden uudisrakennushankkeet tilanne

Toimeenpano

• Jämsän alueen palvelut

- Jämsän osalta tutkitaan tilatarve nykyisen sairaalan tiloissa vuoden 2026 alusta uudisrakennuksen käyttöönottoon saakka
- Uudisrakennuksen hankesuunnittelu käynnissä -> tavoitteena koota alueen sosiaali- ja terveystalvaelut yhteen toimipisteeseen (mahdollisuus luopua nykyisin hajanaisesta toimipisteverkosta)

Hankesuunnitelma valmisteilla.
Uudisrakennuksen arvioitu valmistuminen loppuvuodesta 2028.

• Huhtasuon sosiaali- ja terveystalvaelu

- Sosiaali- ja terveystalvaelun tilojen tarveselvitys käynnistyy
- Selvitetään lähialueen muu tilatarjonta

Hankesuunnittelu keskeytetty;
Käsitellään palveluverkko vaihe 2 uudelleen

Vuositasen kustannusvaikutukset vuodesta 2026 alkaen - laskettu tilojen, tukipalveluiden ja henkilöstön osalta, palveluverkko vaihe 1

	Kustannussäästö yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Sote-asetat (avosairaanhoidon vastaanotto toiminta, kuntoutus, mielenterveys- ja päihdepalvelut, kiirevastaanotto)	744 400	684 400		Menoja lisätty + 340 000	400 000	Säynätsalon terveysasema ulkoistuksen myötä ostopalvelu päättyi ja Muurameen lisättiin 2 lääkäriä ja 1 sairaanhoitaja.
Alueellinen osastotoiminta	Ei kustannusvaikutusta					
Ikääntyneiden ympärivuorokautinen	5 311 800	1 055 800	996 000	4 812 000	157 000	Tuotot vähenevät -1 709 000
Perhekeskukset	Ei kustannusvaikutusta					
Ikääntyneiden päivätoiminta	260 300	67 700		135 000	57 600	
Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut yhteensä	6 316 500	1 807 900	996 000	4 607 000	614 600	
Muista tilamuutoksista aiheutuneet kustannussäästöt		2 192 100				Kaikki muut, kuin palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut
Kaikki muutokset yhteensä	10 316 500	4 000 000	996 000	4 607 000	614 600	

Osa muutoksista realisoitunut vuoden 2025 aikana; osa realisoituu vuonna 2026, kun loputkin vuokra-asetuksen mukaiset vuokrasopimukset päättyvät

Sisältö

1. Miksi kehitämme palveluverkkoa
2. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle ja tausta
3. Aluehallituksen päättämät tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
4. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
5. Käsitteet
6. Vaiheen 1 palveluverkkopäätöksen toimeenpanon raportointi
- 7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2**
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakkoarviointi

Palveluverkkotyön vaiheessa 2 palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut sekä talousarviossa muuttuvat palveluverkot on kuvattu toimipistetasoisesti, muista palveluista on yksi kuvaus

Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut:

Palveluverkkomääritelmän mukaiset palvelut:

- Sosiaali- ja terveysasemapalvelut
- Alueellinen osastotoiminta
- Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
- Ikääntyneiden päivätoiminta (päivätoiminta/seniorikeskukset)
- Perhekeskukset

Talousarviossa 2026 muutoksia toimipisteisiin:

- sosiaali- ja terveysasemapalvelut
- alueellinen osastotoiminta
- ikääntyneiden ympärivuorokautinen asumien

Muista palveluista on yksi kuvaus:

- Opiskeluhoollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja -psykologit)
- Perheiden varhaisen tuen palvelut:
 - Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta
 - Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta
- Perheoikeudelliset palvelut
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola
- Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut
- Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- Vammaispalvelun asumispalvelut
- Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus
- Vammaisten päivä- ja työtoiminta
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut
- Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta
- Kotihoito 24/7
- Turvapalvelut
- Ikääntyneiden muut asumispalvelut
- Ikääntyneiden asiakasohjaus ja keskitetyt palvelut
- Erikoissairaanhoidon palvelut

Talousarviossa 2026 muutoksia toimipisteisiin:

- Äitiys- ja lastenneuvola
- Suun terveydenhuolto

Yhteenveto päätöksenteon kokonaisuudesta

Aluevaltuusto päättää 9.12.2025:

- Päätösasiana: **Palvelustrategia**
- Päätösasiana: **Palveluverkkoesitys, vaihe 2**
- Päätösasiana: **Talousarvio vuodelle 2026**
- Kokonaisuuden osana valmistelussa myös palveluiden myöntämisen perusteet.

Sisältö

1. Miksi kehitämme palveluverkkoa
2. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle ja tausta
3. Aluehallituksen päättämät tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
4. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
5. Käsitteet
6. Vaiheen 1 palveluverkkopäätöksen toimeenpanon raportointi
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2

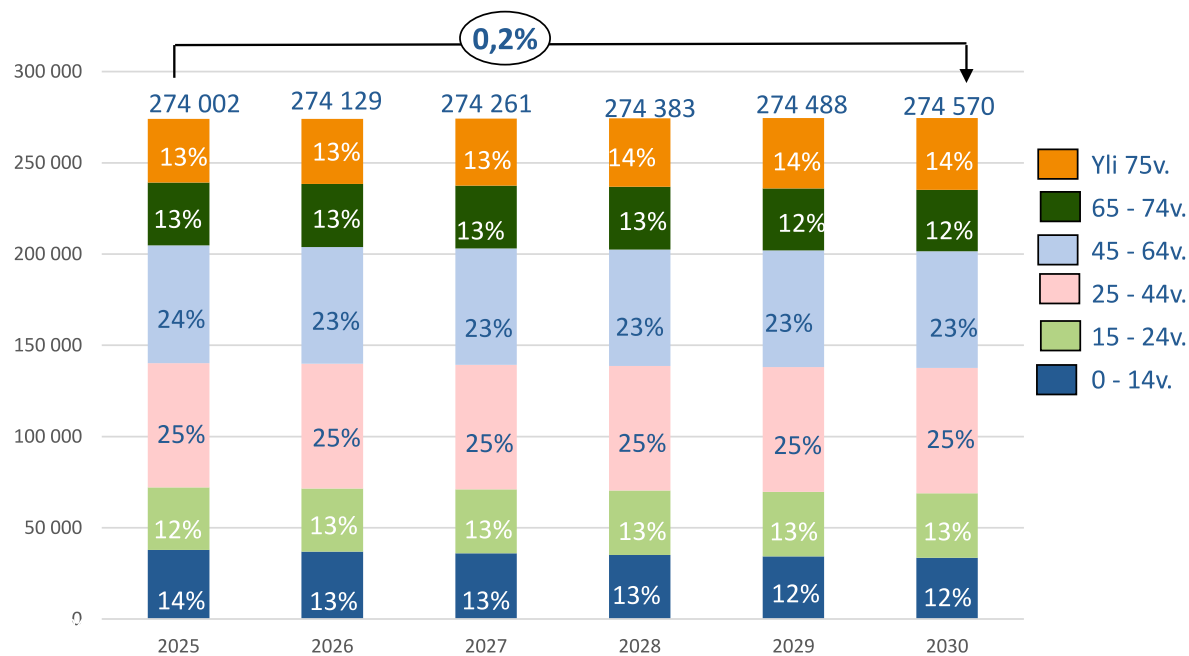
8. Nykytila ja palvelutarve

9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakoarviointi

Nykytila ja palvelutarve

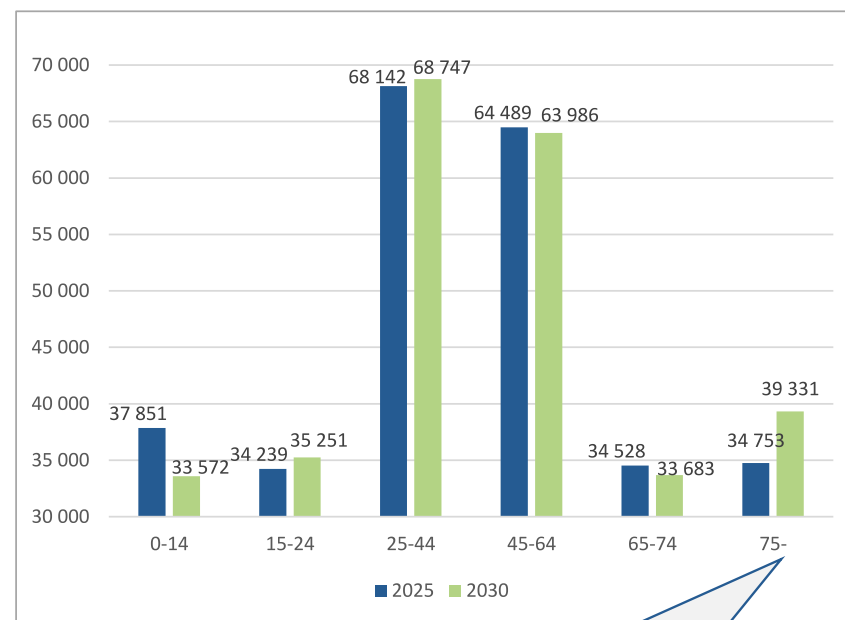
Ikääntyneiden määrä kasvaa Keski-Suomessa, kokonaisväestön arvioidaan kasvavan ainoastaan vähän

VÄESTÖN KEHITYS KESKI-SUOMESSA IKÄRYHMITÄIN 2025-2030

Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste 2024

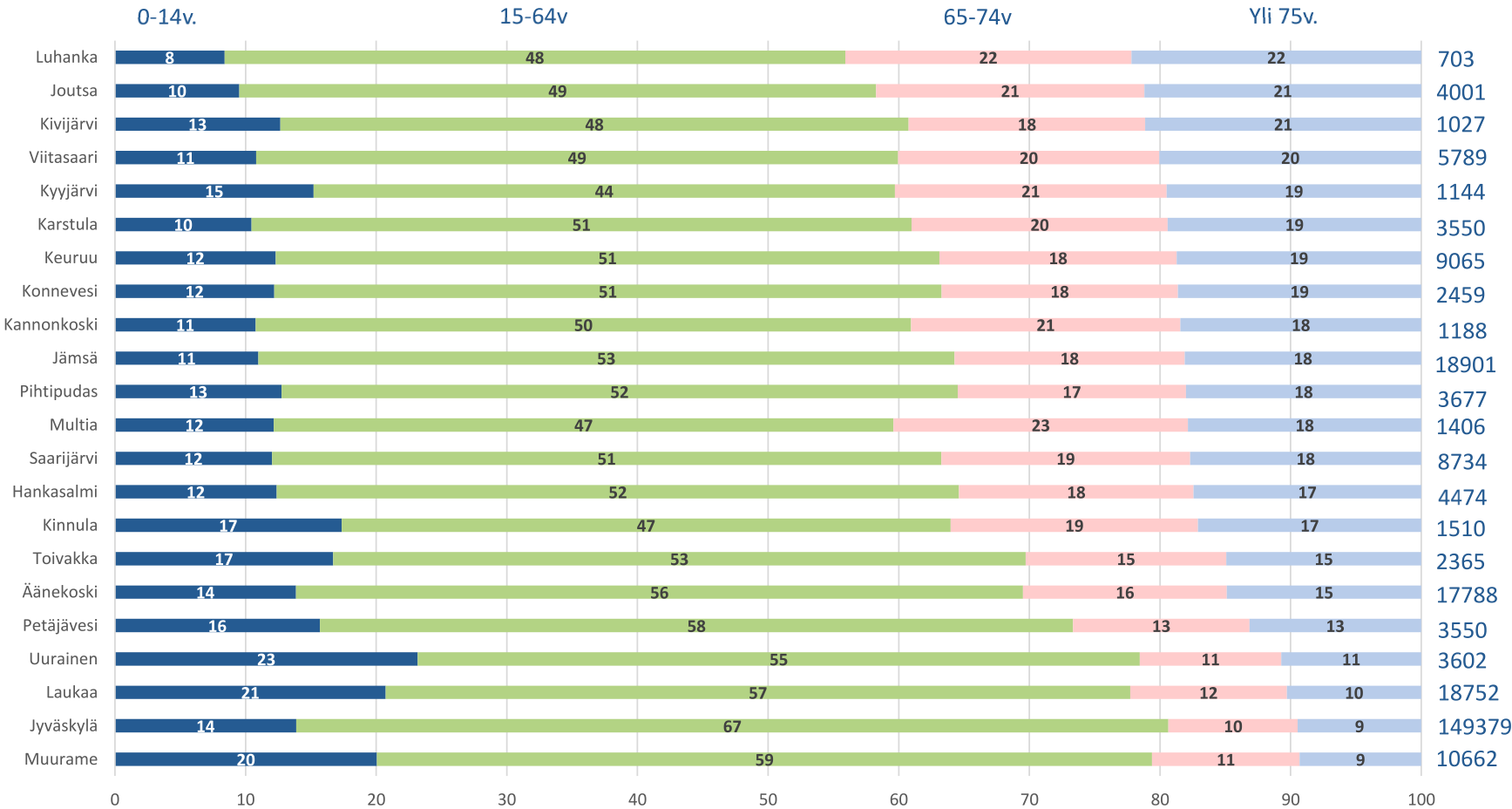
VÄESTÖN MUUTOS KESKI-SUOMESSA IKÄRYHMITÄIN 2023-2030

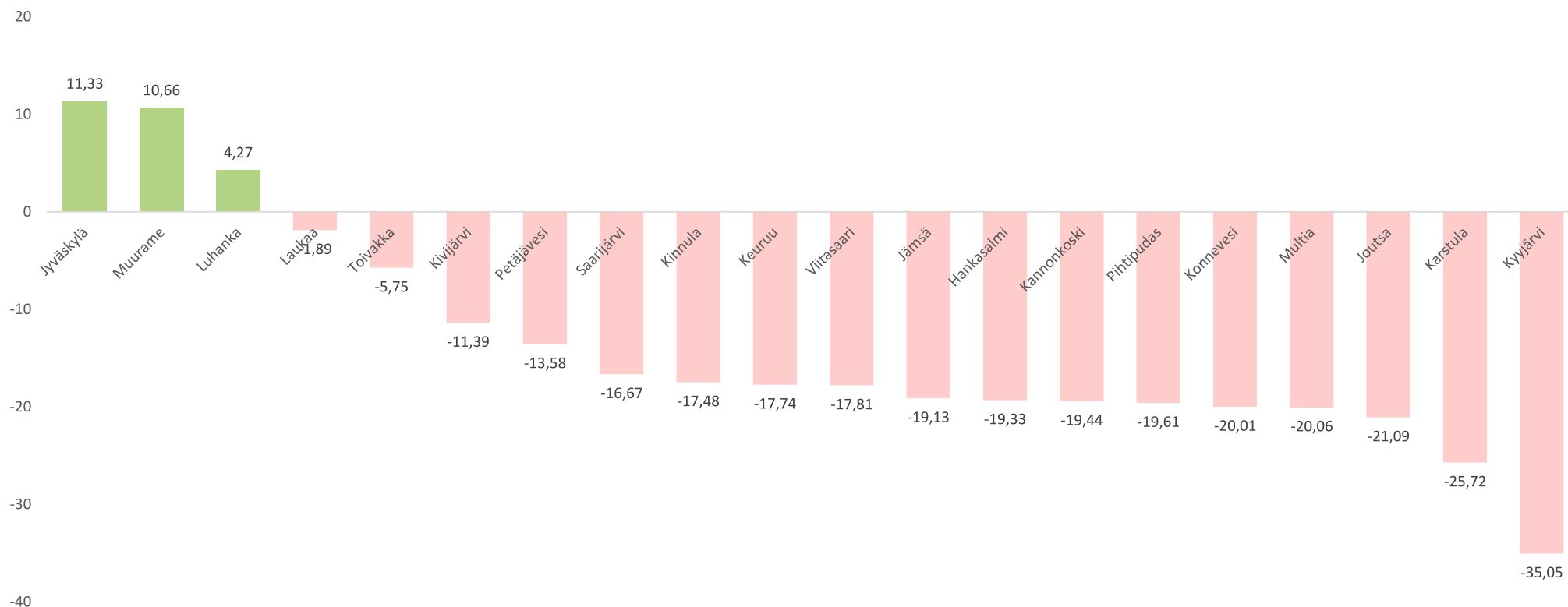
Palveluverkkotyön vaiheessa 1, yli 75-vuotiaiden ennuste vuodelle 2030 oli tuolloisen väestöennusteen mukaan vielä **40 182**

Väestön ikäjakauma vaihtelee kunnittain, yli 75-vuotiaiden osuus 9-22%

VÄESTÖN JAKAUMA IKÄRYHMITÄIN, 2024

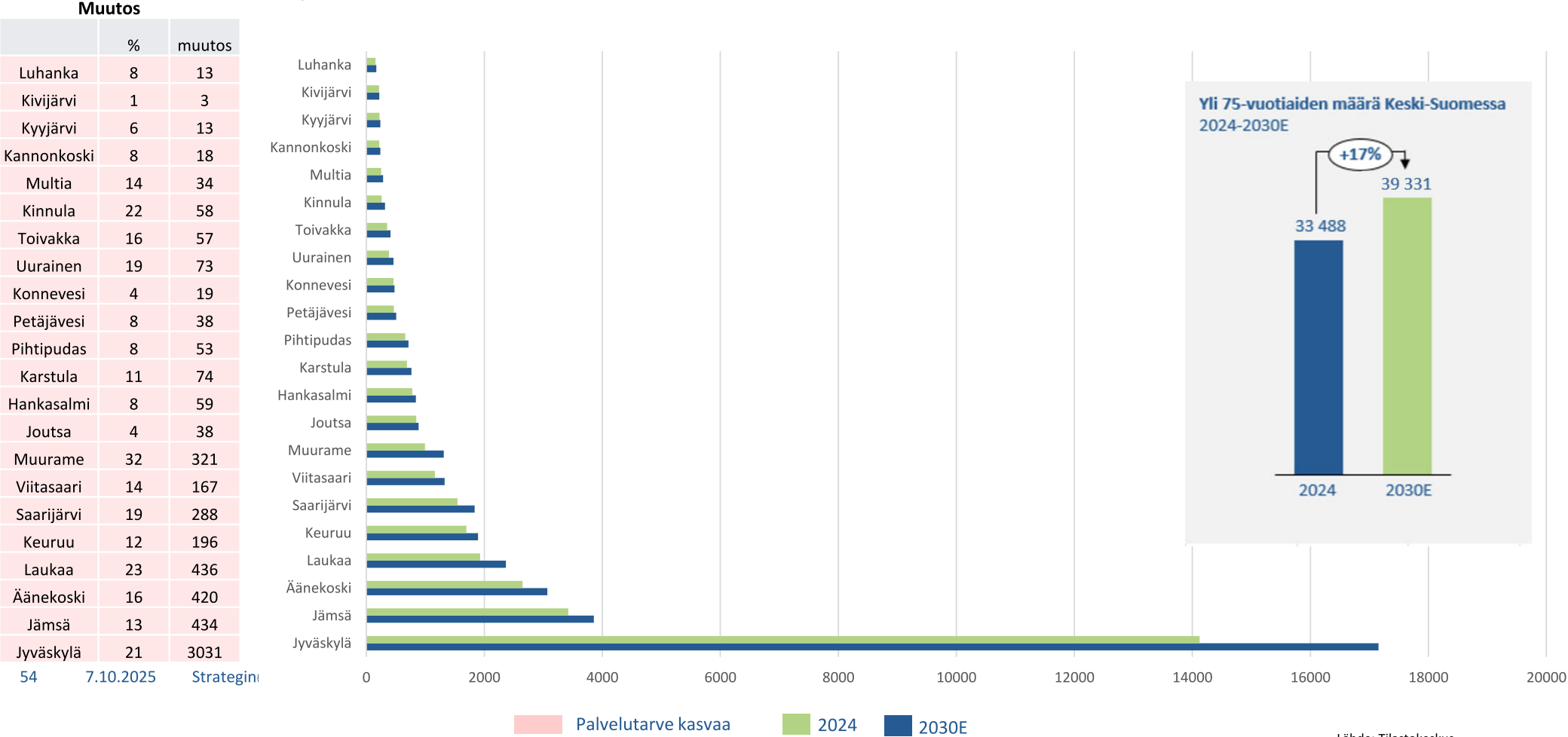

Väestönmuutos prosentteina Keski-Suomen hyvinvointialueen kunnissa vuoteen 2045 mennessä

Ikääntyneiden määrä kasvaa jokaisessa kunnassa, mutta osassa kuntia muutos on pieni

Yli 75-vuotiaiden määrän kehitys kunnittain, 2024-2030E*

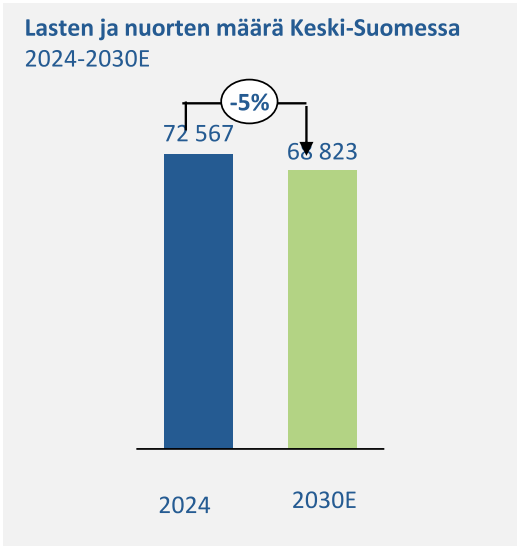
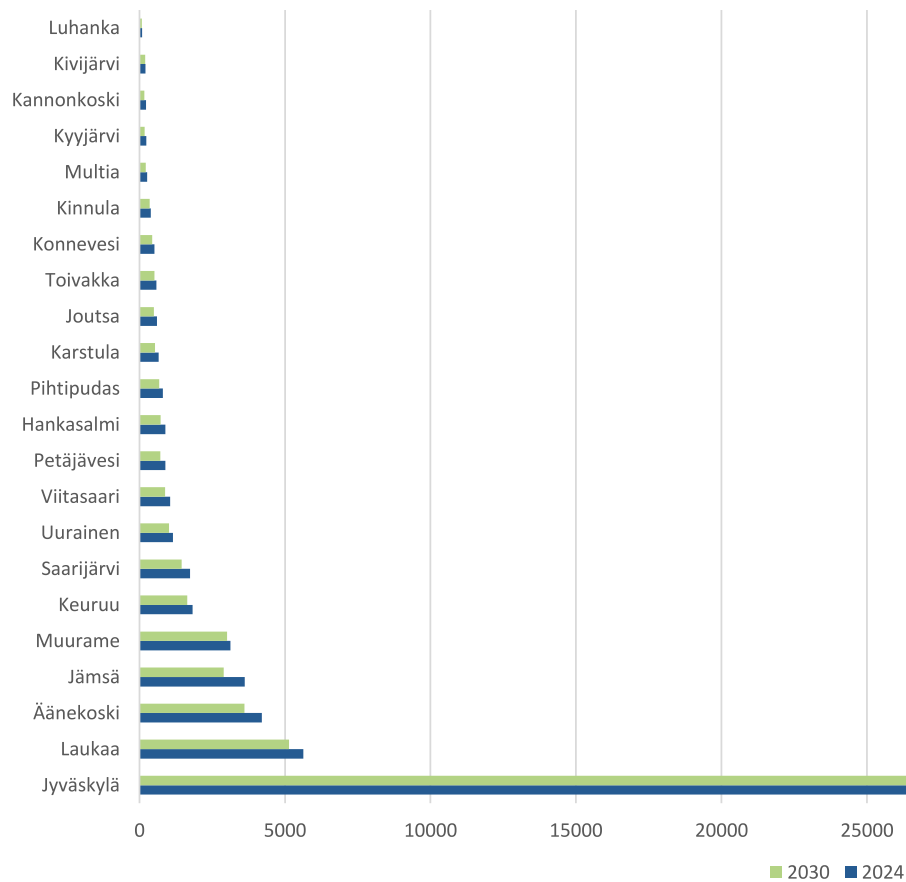

Lähde: Tilastokeskus

Lasten ja nuorten määrä laskee kaikissa kunnissa, paitsi Jyväskylässä

Lasten ja nuorten määrän kehitys kunnittain (0-24v)
2024-2030E*

	%	muutos
Luhanka	-7	-6
Kivijärvi	-8	-17
Kannonkoski	-22	-49
Kyyjärvi	-25	-60
Multia	-17	-46
Kinnula	-9	-34
Konnevesi	-14	-73
Toivakka	-12	-68
Joutsa	-18	-111
Karstula	-19	-124
Pihtipudas	-15	-122
Hankasalmi	-19	-165
Petäjävesi	-19	-172
Viitasaari	-16	-171
Uurainen	-12	-138
Saarijärvi	-16	-286
Keuruu	-10	-187
Muurame	-4	-119
Jämsä	-20	-725
Äänekoski	-14	-606
Laukaa	-9	-493
Jyväskylä	0	28

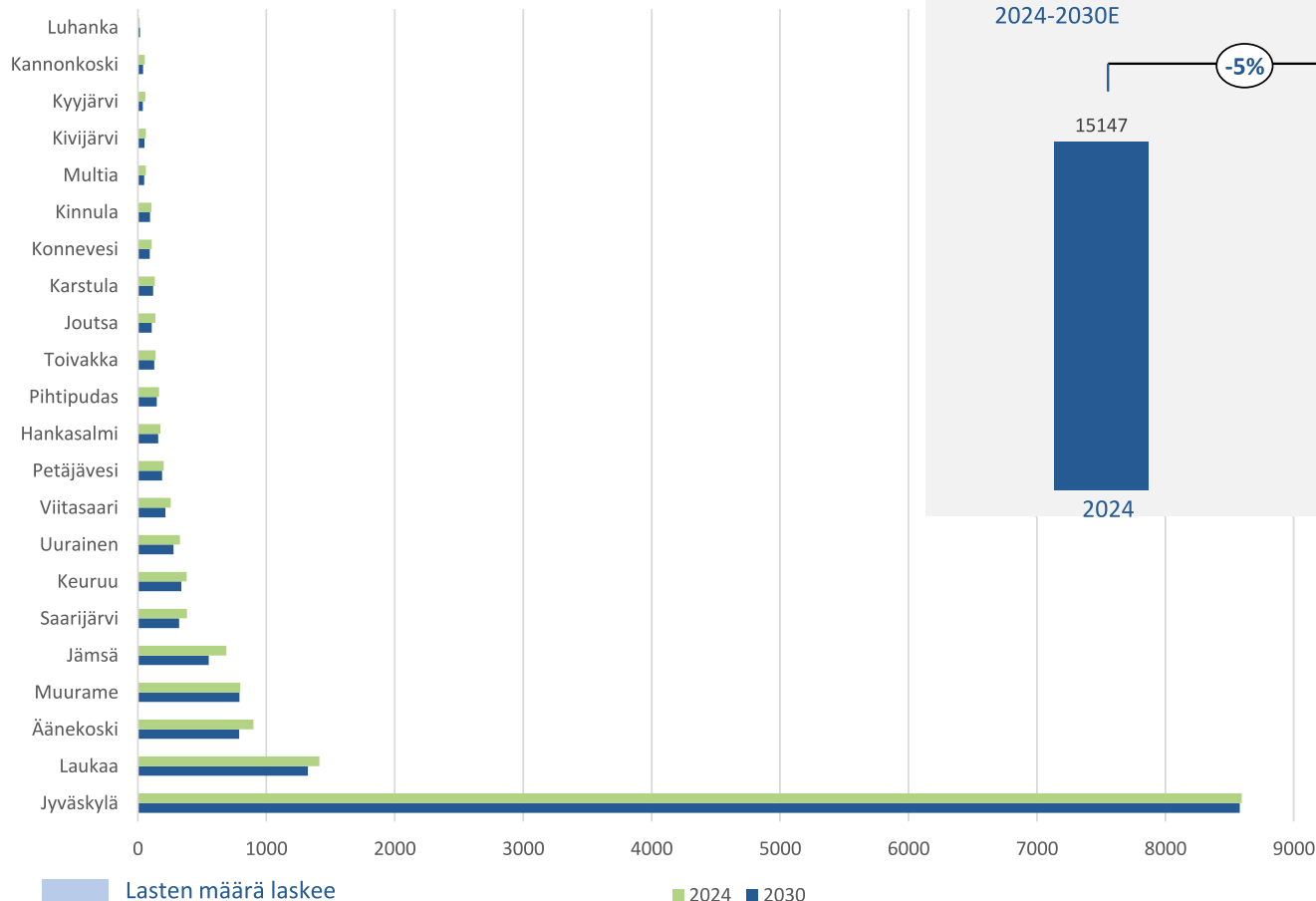

0-6-vuotiaiden lasten määrä laskee kaikissa kunnissa, paitsi Luhangassa

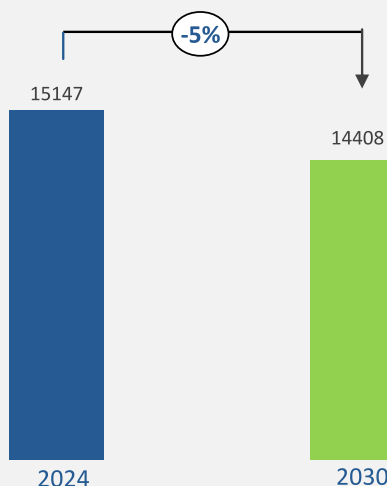
Lasten määrän kehitys kunnittain (0-6v)

2024-2030E*

	%	muutos
Luhanka	7	1
Kannonkoski	-24	-13
Kyyjärvi	-36	-21
Kivijärvi	-16	-10
Multia	-23	-14
Kinnula	-10	-11
Konnevesi	-13	-14
Karstula	-11	-14
Joutsa	-21	-28
Toivakka	-8	-11
Pihtipudas	-10	-17
Hankasalmi	-10	-18
Petäjävesi	-6	-13
Viitasaari	-16	-41
Uurainen	-15	-50
Keuruu	-11	-42
Saarijärvi	-16	-62
Jämsä	-20	-138
Muurame	-1	-7
Äänekoski	-12	-111
Laukaa	-6	-89
Jyväskylä	0	-16

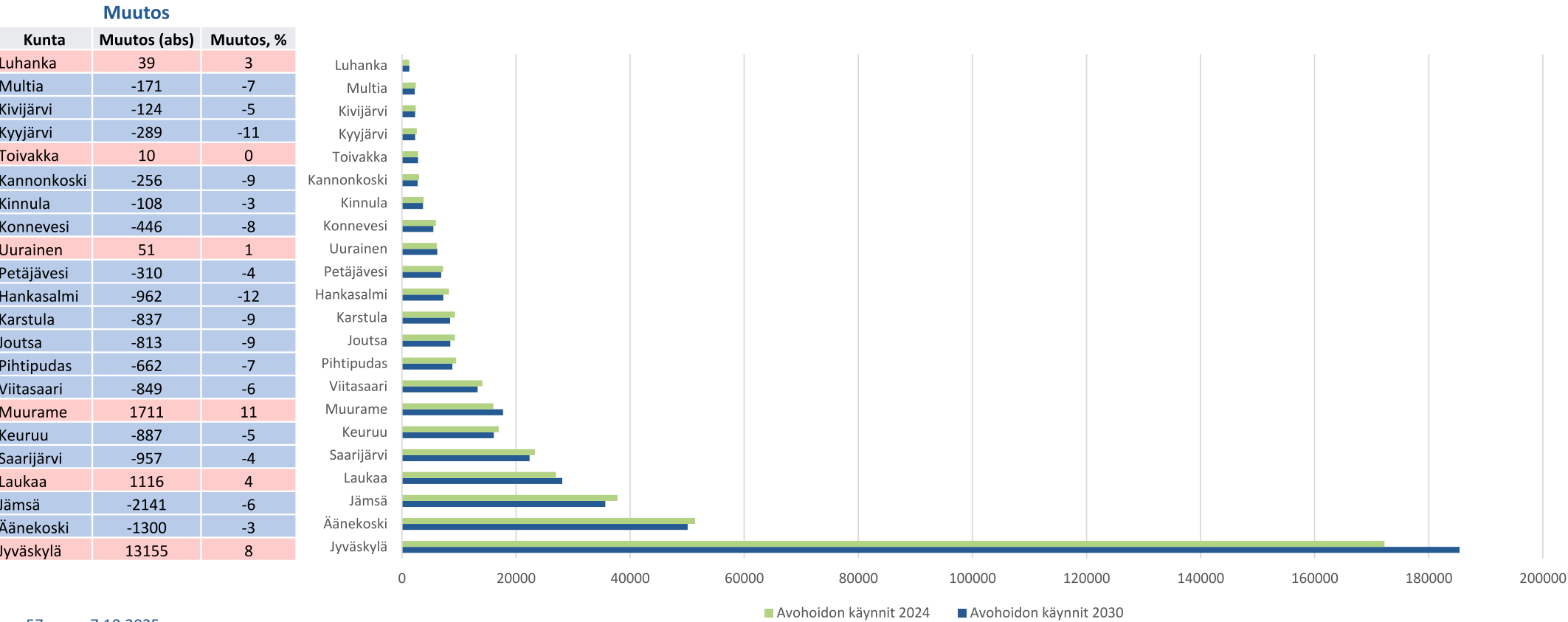

0-6-vuotiaiden määrä Keski-Suomessa 2024-2030E

Sosiaali- ja terveysasemat: Kokonaisuutena alueen palvelutarve kasvaa, mutta suurimmassa osassa kuntia tarve laskee

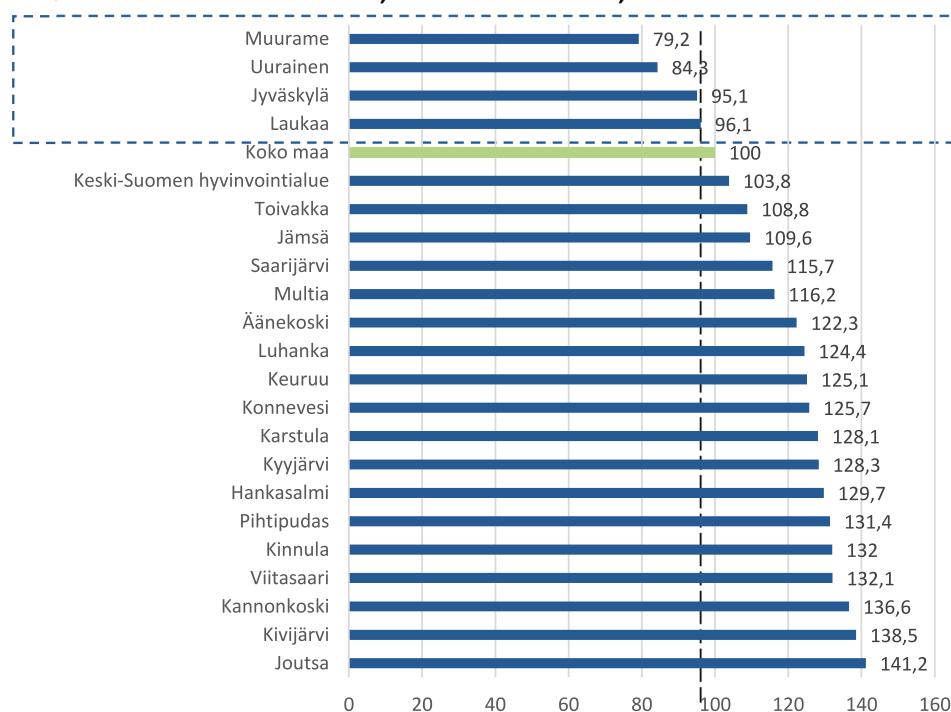
Avosairaanhoidon käyntimäärät (lääsnäkäynnit) kunnittain, 2024-2030E*

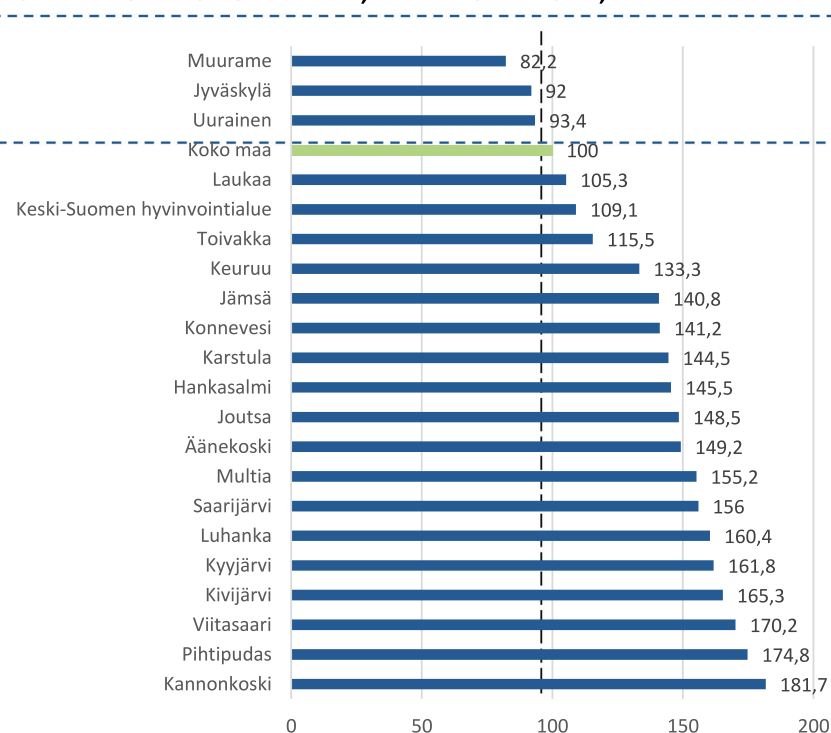
*Laskenta perustuu väestöennusteeseen sekä keskimääräiseen käyntimäärään ikäluokittain. Käynnit sisältävät fyysiset käynnit. Lähde: Tilastokeskus, Avohilmo

Muuramessa, Uuraisilla, Laukaassa ja Jyväskylässä pienin sairastavuus sekä työkyvyttömyys

SAIRASTAVUUS KUNNITTAIN, IKÄVAKIOIMATON*; 2023

TYÖKYVYTTÖMYYS KUNNITTAIN, IKÄVAKIOIMATON*; 2023

2023

2023

*Ikävakioimaton indeksi kuvaa alueen sairastavuustaakkaa ja sen aiheuttamaa palvelutarvetta verrattuna koko maan tasoon.
Arvo 100 kuvastaa koko maan tasoa.

Kela-taksien käytössä on suuria eroja kuntakohtaisesti – asukaskohtaiset korvaukset nousevat mitä kauempana Jyväskylästä kunta sijaitsee

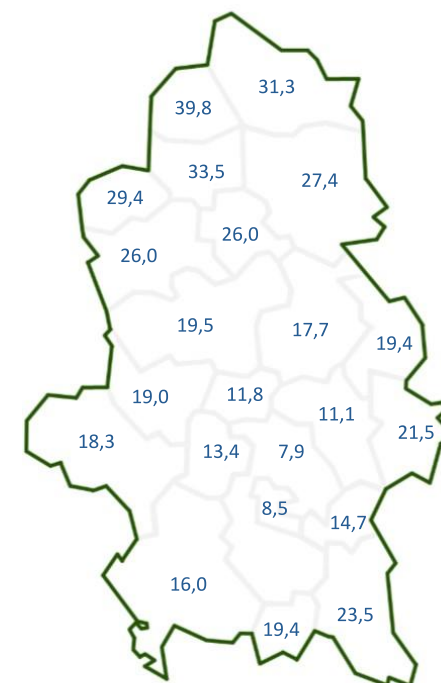
Huomioita nykyisestä Kela-taksien käytöstä

- Kela-korvattavia taksimatkoja vuonna 2024 oli **yhteensä 11,1 M€**
- Suuri osa Kela-korvattavista matkoista on **oman kunnan ulkopuolelle**, kun hakeudutaan hoitoon esimerkiksi Jyväskylään
- Kunnissa, jotka ovat kauempana Jyväskylästä, korvattiin taksimatkoja enemmän suhteessa väestöön ja matkat olivat kalliimpia
- Korvausten saajia suhteessa kunnan väestöön oli vähiten Jyväskylässä 7,9 % ja eniten Kinnulassa 39,8 %

Milloin Kela korvaa taksimatkan?

Jos asukas ei voi käyttää julkista liikennettä terveydentilan vuoksi tai julkista liikennettä ei ole käytettävissä koko matkalle tai osalle matkaa.

Saajien osuus väestöstä, 2024

Kela-korvattavien matkojen määrät ja osuudet matkoista kunnan ulkopuolelle (vuosi 2024)

Kunta	Kela-korvattavien matkojen määrä (2024*)	Osuus matkoista kunnan ulkopuolelle	Kunnan sisäisen matkan mediaanikustannus, €	Kunnan ulkopuolisen matkan mediaanikustannus, €	Kunnan ulkopuolisten matkojen korvausten osuus kaikista matkoista
Hankasalmi	2 887	81 %	30	89	94 %
Joutsa	3 419	75 %	27	121	95 %
Jyväskylä	87973	57 %	31	102	81 %
Jämsä	11 922	50 %	29	106	80 %
Kannonkoski	1013	100 %		147	100 %
Karstula	3015	94 %	22	161	99 %
Keuruu	5 510	81 %	33	98	94 %
Kinnula	1251	100 %		238	100 %
Kivijärvi	971	100 %		168	100 %
Konnevesi	821	100 %		108	100 %
Kyyjärvi	994	100 %		173	100 %
Laukaa	8 305	69 %	39	57	85 %
Luhanka	160	100 %		94	100 %
Multia	284	100 %		90	100 %
Muurame	1 843	86 %	30	36	92 %
Petäjävesi	748	100 %		52	100 %
Pihtipudas	3133	90 %	42	205	98 %
Saarijärvi	5 949	82 %	33	103	95 %
Toivakka	345	100 %		66	100 %
Uurainen	589	100 %		65	100 %
Viitasaari	4 852	82 %	34	151	96 %
Äänekoski	9428	64 %	34	85	84 %
Yhteensä	155 412	61 %	33	100	86 %

Huom! Matkat ovat yhdensuuntaisia, joten Jyväskylän suurta kunnan ulkopuolisten matkojen määrää selittävät paluumatkat muihin kuntiin

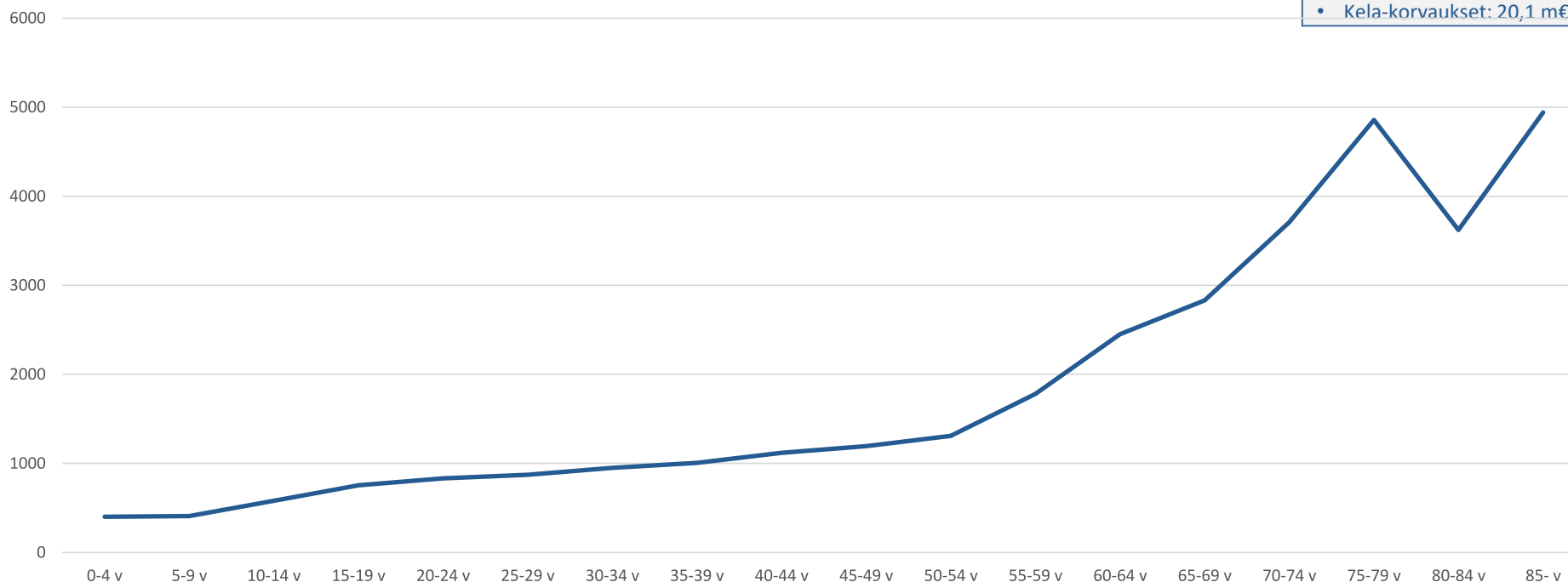
*Luvuissa on huomioitu vain matkat, joita on ollut ikäluokittain yli 3 kpl/kk. Nuorempien ikäluokkien tiedot ovat tästä syystä puutteelliset. Taulukossa esitetyt matkat ja kustannukset ovat yhdensuuntaisia. Lähde: Kela

Kelan matkakorvausten saajissa korostuu ikääntyneet ja erityisesti yli 70-vuotiaat

KESKI-SUOMEN KELAN MATKAKORVAUKSET (SAAJAT*/IKÄRYHMÄN MUKAAN), 2024

Kelan matkakorvaukset (sisältää eri kulkuneuvot) vuonna 2024:

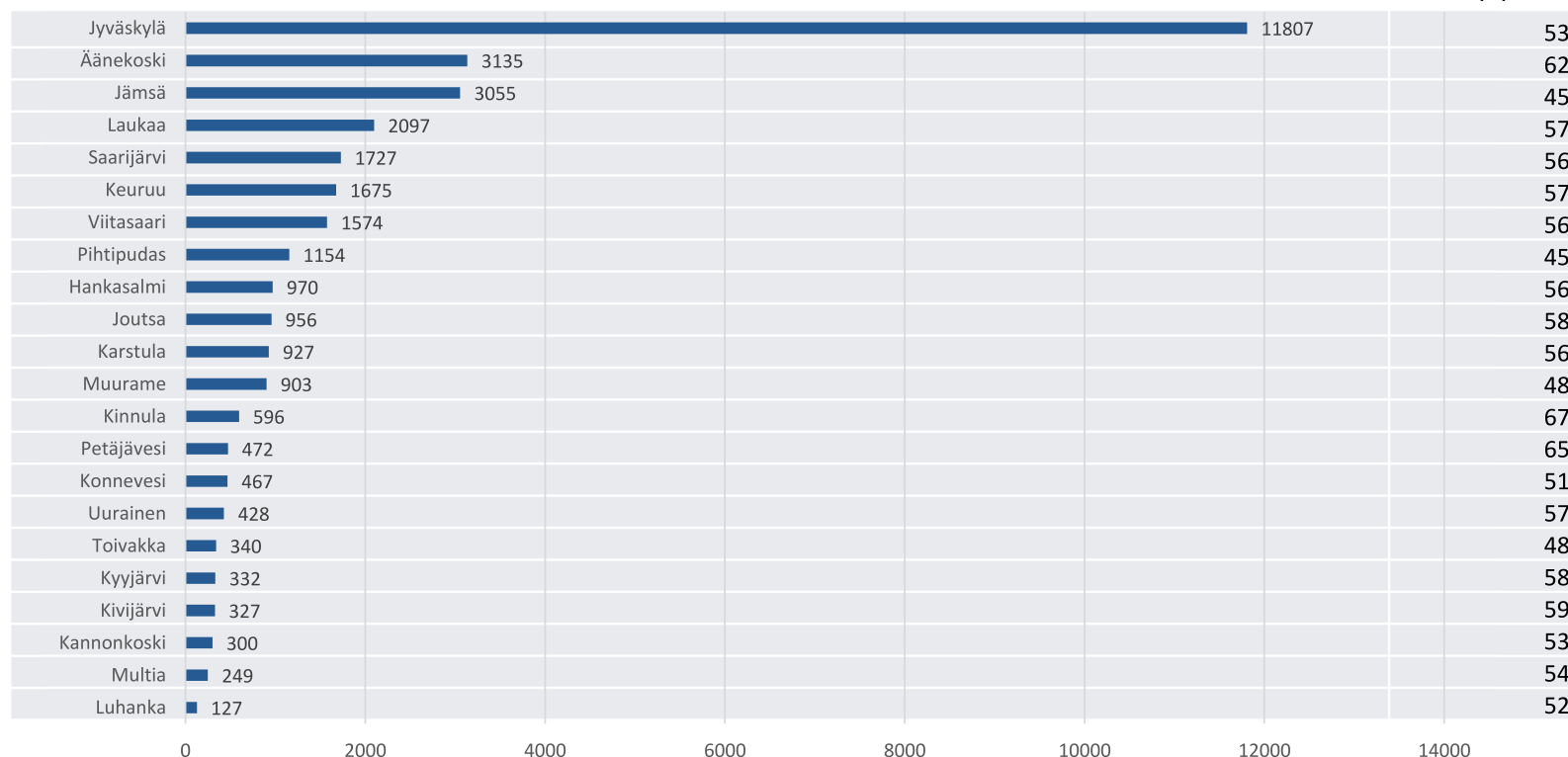
- Eri henkilöitä: 33 618 (vuonna 2023 määrä 33 302 henkilöä)
- Kela-korvaukset: 20,1 m€

Kelan matkakorvausten saajissa yli 70-vuotiaiden osuus on 45-66 % kunnasta riippuen

KESKI-SUOMEN KELAN MATKAKORVAUSTEN SAAJAT, 2024

Joista yli 70-vuotiaiden osuus (%):

Palvelujen käyttö ikäryhmittäin

Lasten, 0-6-vuotiaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttö Keski-Suomessa käynnit/asukas/vuosi

Lastenneuvola

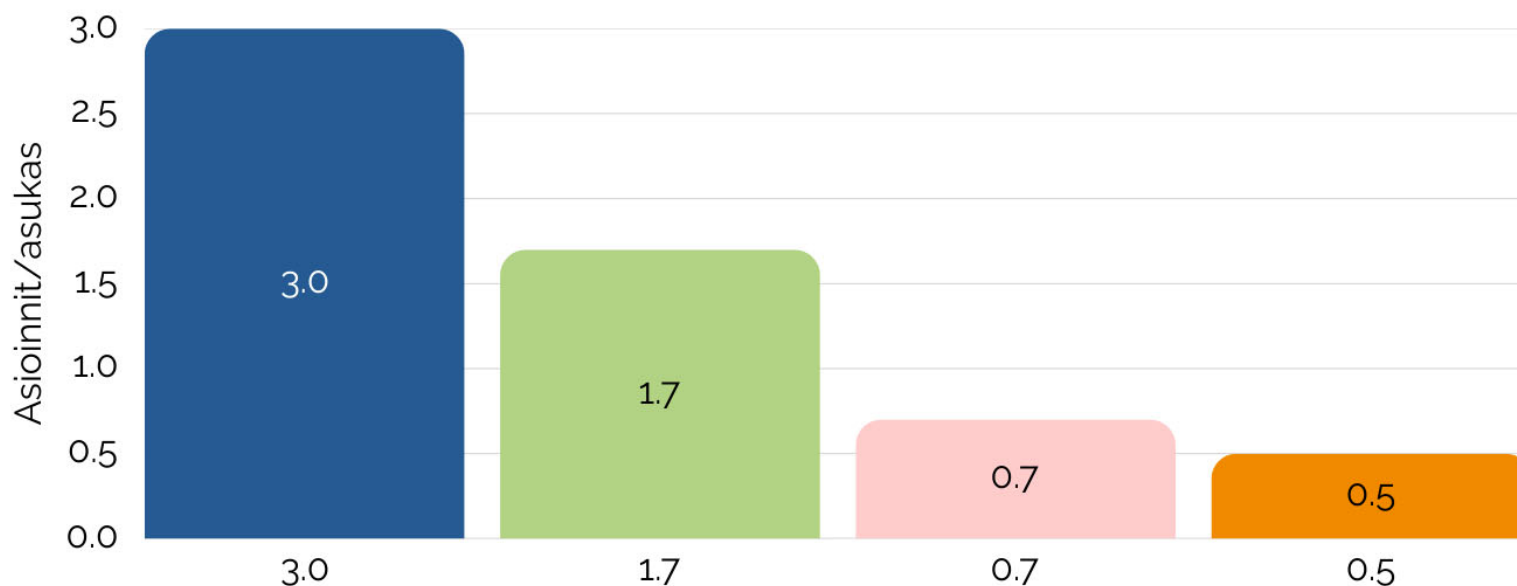
Hoitaja- ja lääkäri-
vastaanotto

Suun terveyden-
huolto

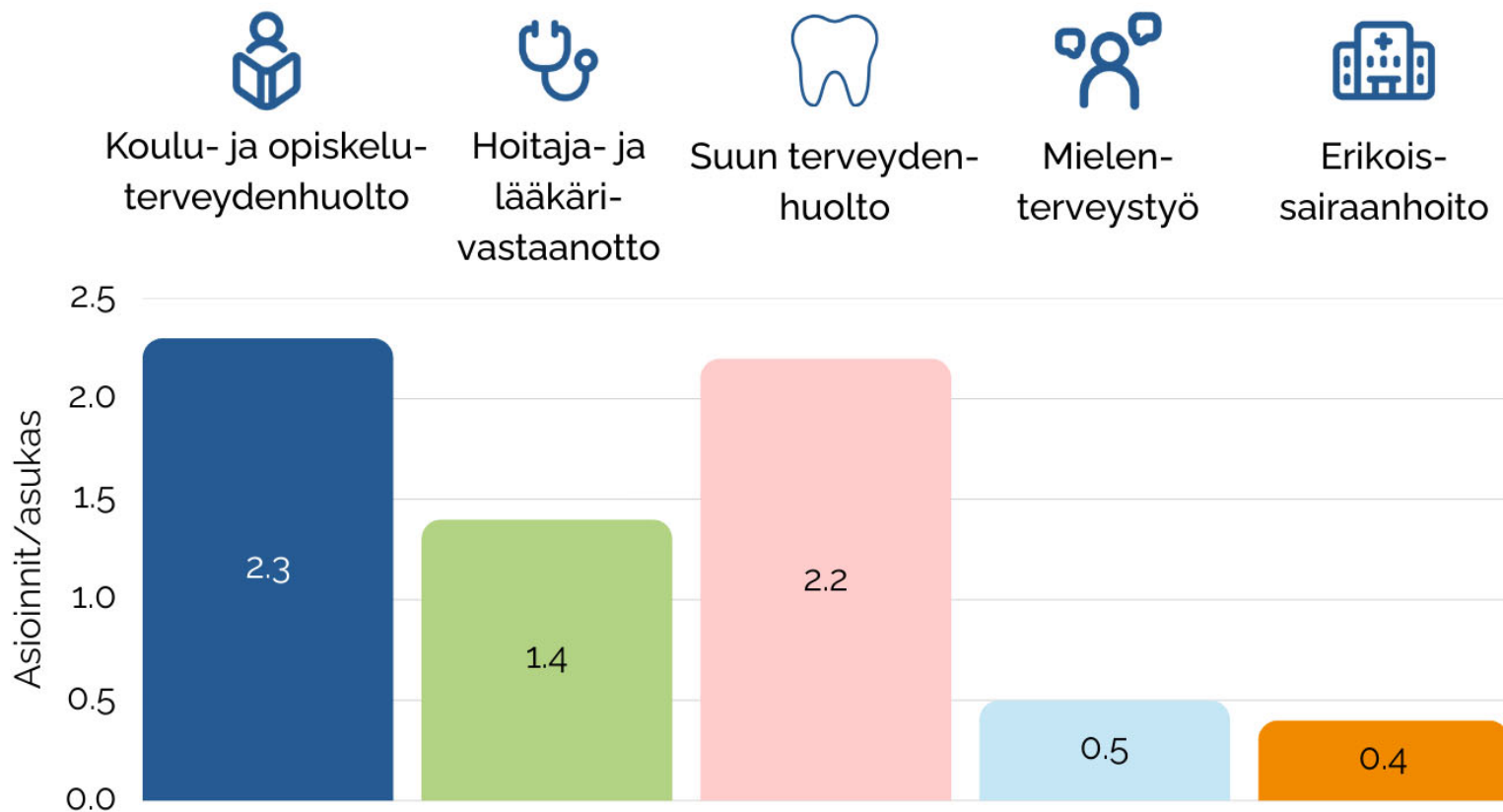

Erikois-
sairaanhoito

Ikäryhmässä noin 15 000 henkilöä. Luvut vuodelta 2024.

Lasten ja nuorten, 7-18-vuotiaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttö Keski-Suomessa käynnit/asukas/vuosi

Ikäryhmässä noin 37 000 henkilöä. Luvut vuodelta 2024.

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Työikäisten, 19-64-vuotiaiden sosiaali- ja terveysten palveluiden käyttö Keski-Suomessa käynnit/asukas/vuosi

Hoitaja- ja lääkäri-
vastaanotto

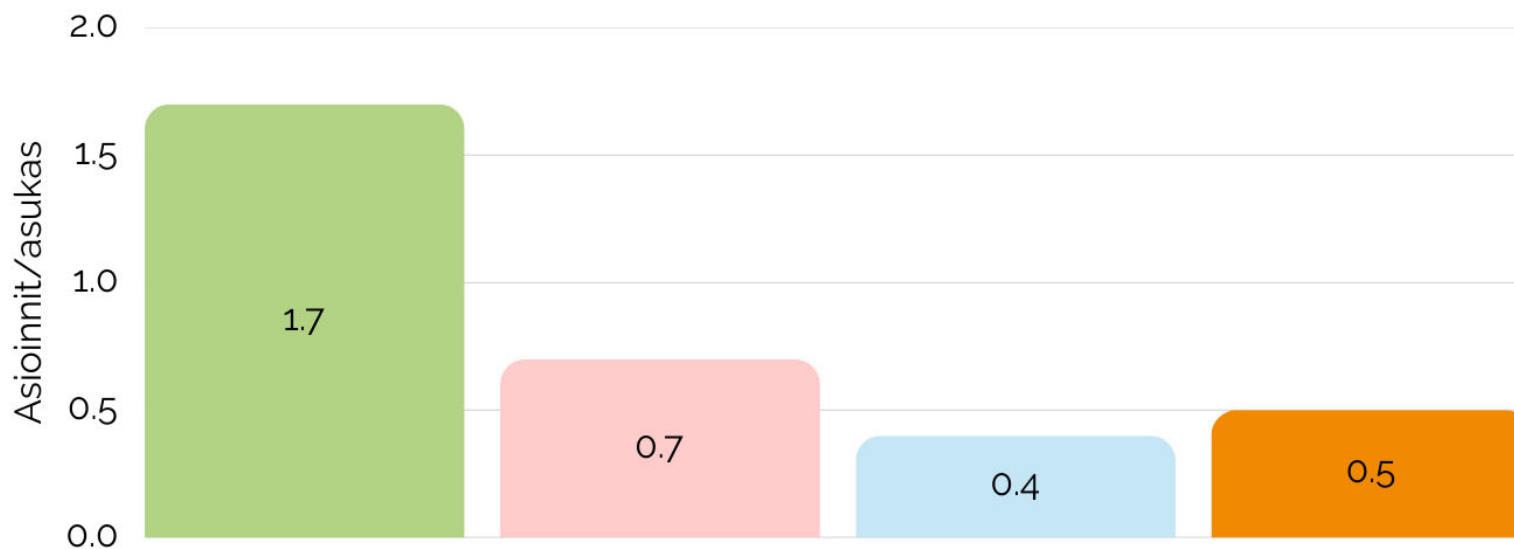
Suun terveyden-
huolto

Mielen-
terveystyö

Erikois-
sairaanhoito

Ikäryhmässä noin 154 000 henkilöä. Luvut vuodelta 2024.

65 vuotta täyttäneiden sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttö Keski-Suomessa käynnit/asukas/vuosi

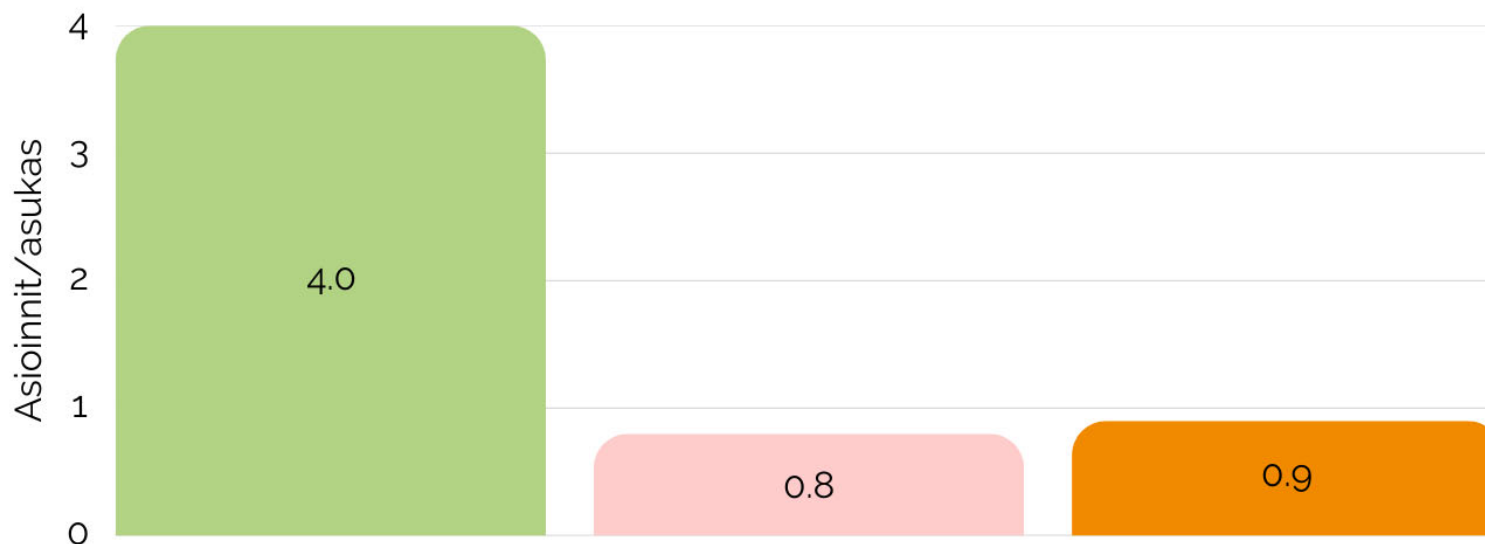
Hoitaja- ja lääkäri-
vastaanotto

Suun terveyden-
huolto

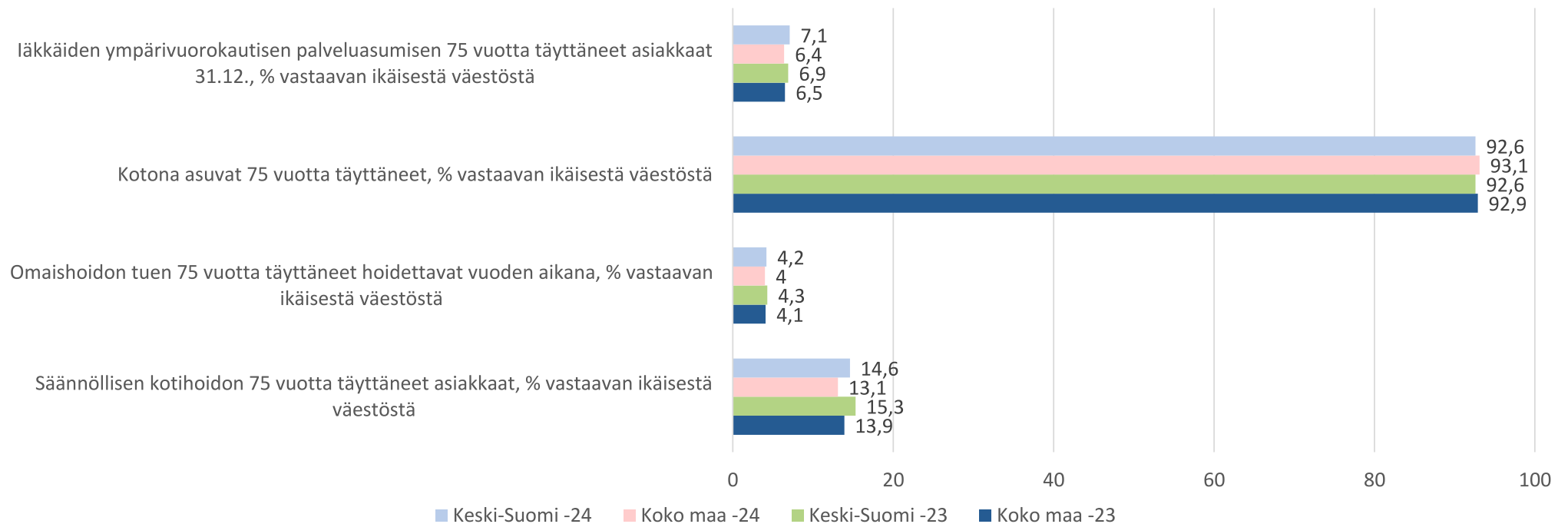
Erikois-
sairaanhoito

Ikäryhmässä noin 69 000 henkilöä. Luvut vuodelta 2024.

Ikääntyneiden sosiaalipalvelujen peittävyys

Ikääntyneiden sosiaalipalvelujen peittävydet

Liikkuvat palvelut

Liikkuvat sosiaali- ja terveyspalvelut Keski-Suomen hyvinvointialueella

- Liikkuvilla palveluilla tarkoitetaan laajasti sellaisia palveluratkaisuja, joissa hyvinvointialueen työntekijät toimivat varsinaisen toimipisteensä ulkopuolella.
- Liikkuvia palveluita voidaan tarjota sekä äkilliseen tarpeeseen että suunniteltuina käynteinä.
- Tällaisia ratkaisuja ovat esimerkiksi ammattilaisten kotikäynnit, ammattilaisten siirtyminen tilapäisesti töihin toiseen toimipisteeseen lähemmäs asiakkaita ja liikkuvat toimipisteet (esimerkiksi suunterveydenhuollon konttiratkaisu) sekä mobiili kuvantaminen.
- Ensihoidon palvelut ja sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskuksen toiminta tukevat asiakkaan kotiin vietäviä palveluja.
- Liikkuvat palvelut ovat osa toimivaa palveluverkkoa, jota voidaan joustavasti skaalata ja hyödyntää tarpeen mukaan.
- Palveluverkon toimeenpanossa hyödynnetään liikkuvien palvelujen mahdollisuuksia laajasti niin sosiaali- kuin terveyspalveluissa. Palveluja kehitetään hyödyntäen jo olemassa olevia toimintamalleja.
- Tarvittaessa liikkuvien palveluiden toimintamalleja uudistetaan tai täydennetään.

Liikkuvat palvelut Keski-Suomen hyvinvointialueella

Liikkuvat sosiaali- ja terveyspalvelut voidaan jakaa tuotantotapojen mukaan neljään eri kategoriaan:

Tuotantotapa	Kuvaus	Esimerkkejä nykyisin käytössä olevista liikkuvista palveluista Keski-Suomessa
Palvelu tuotetaan asiakkaan luona 	Palvelu tuodaan asiakkaan kotiin tai muuhun oleskelu/asumispaikkaan. Palvelu toimii usein kiireettömissä tapauksissa ja se voi toimia ajanvarauksella tai ilman ajanvarausta.	- Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, kotihoito, sosiaalityön kotikäynnit, asiakasohjaus - Kotisairaalan satelliittiyksiköiden toimintaa on laajennettu vaiheittain Keski-Suomen hyvinvointialueella. Kotisairaalaissa hoidetaan esimerkiksi palliativista hoitoa tai saattohoitoa tarvitsevia potilaita ja infektiopotilaita, jotka tarvitsevat suonensisäistä antibioottihoitoa. - Ensihoito
Palvelu tuotetaan ennalta määritetyssä paikassa 	Palvelu tuodaan asiakkaiden luo ennalta määritettyyn paikkaan, kuten kouluun tai työpaikalle.	Sosiaali- ja terveyspalvelupisteet, neuvolatoiminta Lievestuoreen koululla ja Konneveden koululla
Liikkuva yksikkö 	Palvelu tuodaan liikkuvalla yksiköllä lähemmäs asiakasta. Liikkuva yksikkö voi tarjota useita eri palveluja tai keskittyä yhteen palveluun.	- Liikkuva hammashoitoyksikkö aloitti toimintansa Keski-Suomen hyvinvointialueen kouluilla syyskuussa 2023. Liikkuva hammashoitola on hammashoituhuoneeksi muutettu kontti, joka voidaan tarvittaessa tuoda sinne missä ei ole kivijalkahoitolaa, esimerkiksi koulun tai palvelutalon pihaan. - Yksikkö liikkuu koko hyvinvointialueella ja se on toiminut muun muassa Kyyjärven, Kivijärven, Vesangan, Puuppolan, Niemisjärven ja Aseman kouluilla. - Kuvantamisen mobiiliyksikkö käy muun muassa Karstulassa ja Hankasalmella
Muu liikkuva palvelu 	Muut liikkuvat palvelut tarkoittavat yleisimmin jalkautuvaa tai etsivää työtä, missä asiakkaiden kohtaamiselle ei ole ennalta määrättyä paikkaa.	- Nopsajalka-tiimi – liikkuva asunnottomuustyö - Lastensuojelun ja varhaisen tuen liikkuvat tiimit (Nopsa- ja Vikkelä –tiimit) - Perhekeskuskoordinaattoreiden liikkuva työ, perhetyö, mielenterveys- ja päihdetyön tiimit

Sisältö

1. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle
2. Aluehallituksen päättämät yleiset tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
3. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
4. Käsitteet
5. Vaiheen 1 palveluverkkopäätöksen toimeenpanon raportointi
6. Hyvinvointialuestrategia ja sosiaali- ja terveystalouden palvelustrategia palveluverkkotyön vaiheen 2 perustana
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
- 9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 – esitetyt muutokset**
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakkoarviointi

Palveluverkko, vaihe 2 – esitetyt muutokset

Tiivistelmä palveluverkkoesityksestä, vaihe 2

- 1. Keski-Suomen hyvinvointialueella säilytetään alueellisesti kattava palvelujen verkosto.** Palvelutarpeen kasvu edellyttää uusia toimintamalleja. Liikkuvia palveluja täydennetään hyvinvointialueen palveluissa. Palvelujen aukioloaikoja tavoitellaan laajennettavan ja asukkaiden vapautta käyttää eri toimipisteitä lisätään jatkossa. Digitaalisia palveluita kehitetään edelleen.
- 2. Terveysasemapalveluja tarjotaan sosiaali- ja terveyskeskuksissa, sosiaali- ja terveysasemilla ja sosiaali- ja terveyspalvelupisteissä.** Sosiaali- ja terveyskeskuksessa on laajin moniammatillinen palveluvalikoima, laajat aukioloajat sekä kiirevastaanotto, joka palvelee myös iltaisin ja viikonloppuisin. Osaan fyysisistä toimipisteistä tulee muutoksia; yhteiskäyttöisiä tiloja otetaan käyttöön ja liikkuvia toimintamalleja lisätään.
- 3. Suun terveydenhuollon palveluja** kootaan nykyistä suurempiin ja toiminnallisesti vahvempiin yksiköihin.
- 4. Alueellisessa osastotoiminnassa** akuuttihoidon osastopaikkoja lisätään pääsääntöisesti laajan palvelun sosiaali- ja terveyskeskusten yhteyteen, joissa kiirevastaanottotoiminta sekä tukipalvelut kuten kuvantaminen ja laboratoriopalvelut ovat kattavammin, jotta voidaan välttää asiakkaan siirtoa paikasta toiseen. Näin voidaan turvata henkilöstön osaaminen, palvelun laatu ja potilasturvallisuus. Neljästä osastosta luovutaan.
- 6. Ikääntyneiden palveluita kehitetään kokonaisuutena,** jolloin tavoitteena on vahvistaa kevyempiä palveluita ja vähentää raskaiden palveluiden käyttöä. Osasta ikääntyneiden ympärivuorokautisen pienistä asumisen yksiköistä luovutaan.
- 7. Neuvolapalveluissa** toimintamallin muutos mahdollistaa paikallisten tilojen joustavamman käytön. Osa neuvolapalveluista toteutetaan sosiaali- ja terveysasemien yhteydessä, joissa on laajemmat aukioloajat ja palvelutarjonta.
- 8. Perhekeskuksien toimintaa kehitetään edelleen** tiiviissä yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteisövaikuttavuuden keinoin.
- 9. Ikääntyneiden päivätoiminnan** kokonaisuudessa kehitetään seniorikeskustoimintaa edelleen yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa.

Palveluverkkoesityksen (vaihe 2) mukaan Keski-Suomessa on kattava sosiaali- ja terveyspisteiden ja -palveluiden verkosto uusia toimintamalleja hyödyntäen

- Palveluverkkoesityksen mukaan Keski-Suomessa tulee säilymään kattava palvelujen verkosto.
- Joka kunnassa on saatavilla sosiaali- ja terveyspalveluja, kuten esimerkiksi kouluterveydenhuoltoa.
- Jokaiseen kotiin on tarpeen tullessa saatavilla kotihoitoa, ensihoidon palveluita ja tarvittaessa muitakin ammattilaisia.
- Digitaaliset- ja etäpalvelut ovat kaikkien keskisuomalaisten käytössä.
- Perustason terveydenhuollon osalta kolmessa laajan palvelun sosiaali- ja terveyskeskuksessa tarjotaan palveluita moniammatillisesti laajoin aukioloajoin. Ne palvelevat myös iltaisin ja viikonloppuisin kiiretilanteessa ja niissä on saatavilla arkisin myös erikoistason palveluita.
- Sosiaali- ja terveysasemilla palveluita tarjotaan moniammatillisesti tai eri ammattilaisten voimin.
- Sosiaali- ja terveyspalvelupisteet toimivat yhteiskäyttötiloissa, joihin tuodaan liikkuvia palveluita paikalliseen palvelutarpeeseen vastaten.
- Asiakas voi valita missä sosiaali- ja terveyspisteessä asioi.

1. Sosiaali- ja terveys- asemat

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Käsitteet
- Liikkuvien palveluiden täydentäminen
- Toiminta lukuina
- Toimipisteet nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2
- Muuttuvien ja poistuvien toimipisteiden tiedot
- Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut
- Kuntoutus- sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Digiasiointi
- Ilta- ja viikonloppukiirevastaanotot
- Näytteenotto
- Kuvantaminen

Sosiaali- ja terveysasemat – perustelut palveluverkon kehittämiselle

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE

- **Avosairaanhoidon osalta palvelutarpeen ennustetaan kasvavan**, kun tarkastellaan koko Keski-Suomea. **Suurimmassa osassa kuntia palvelutarve kuitenkin laskee**, kun huomioidaan nykyinen palveluiden käyttö sekä väestöennuste ikäryhmittäin.
- **Valinnanvapaus vahvistuu**, sillä kaikki toimipisteemme ovat keski-suomalaisen käytössä. Tästä on jo kokemusta erityisesti suunterveydenhuollossa, jossa aikoja on tarjottu eri toimipisteistä – ja olemme saaneet asiakkailta hyvää palautetta.
- Keski-Suomessa on useita pieniä toimipisteitä, joissa lääkärimäärä on kaksi tai alle. **Pienissä toimipisteissä toimintavarmuus on heikompaa** esimerkiksi henkilöstön sairaustapausten yhteydessä. Näissä toimipisteissä ei ole myöskään mahdollista toteuttaa palvelua moniammatillisesti, mikä heikentää palvelun vaikuttavuutta. Myös vuokratyövoiman käyttö ollut suhteellisen laajaa.
- Nykyisten toimipisteiden osalta myös **kuntoluokat vaihtelevat ja joukossa on tekniseltä kunnoltaan vanhentuneita tai toiminnallisesti heikkoja tiloja**.
- Palveluverkkoesityksessä luovutaan pienistä, toimintavarmuudeltaan heikoista ja huonokuntoisista tiloista. Yhteiskäyttötiloja hyödynnetään muiden palveluiden kanssa. **Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimintoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksen mukaisesti**.
- **Liikkuvat palvelut ovat osa palveluvalikoimaa ja niitä täydennetään**. Yhteiskäyttöisissä palvelupisteissä järjestetään tarpeen mukaan laboratorionäytteenottoja ja ammattilaisten vastaanottoa.
- Esityksessä **varmistetaan palveluiden saatavuus ja saavutettavuus** kaikille Keski-Suomen asukkaille.
- **Hoidon jatkuvuus** varmistetaan omalääkäri-, ammatinharjoittaja- ja tiimimalleilla
- **Digitaalisia palveluita on kehitetty ja kehitetään edelleen** parantamaan palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta. Digitaalisen sosiaali- ja terveyskeskuksen integrointi sosiaali- ja terveysasemien palveluihin laajentaa digipalveluiden käyttöä.
- Sosiaali- ja terveysasemien sijaintia tarkastellaan avosairaanhoidon palveluiden kautta, mutta **sote-asemilla tarjotaan myös mm. kuntoutusta, mielenterveys- ja päihdepalveluita sekä aikuisten sosiaalipalveluita**. Lisäksi toiminnassa huomioidaan tukipalveluiden järjestäminen optimaalisesti.

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA (palveluverkko 1)	Esitys (vaihe 2)
Fyysinen toimipiste / kivijalka 	• Toimipisteiden lukumäärä: 29 • Toimipisteet, joissa vähäinen lääkäreiden määrä (2 tai alle): 10 • 2 lääkärinä: 2 • 1 lääkärinä: 3 • 0 lääkärinä: 5	• Toimipisteiden lukumäärä: 24 (vuonna 2027), ml. yhteiskäyttötiloissa toimivat palvelupisteet (eli liikkuvat palvelut)
Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	• Ammattilaisten kotikäynnit tarvittaessa • Kotisairaala • Ensihoito	• Palvelupisteiden lukumäärä: 7 (vuonna 2026) ja 8 (vuonna 2027) • Palvelutarpeen arvioinnin mukaan palvelut ja monikäyttöiset asiointipisteet (eli liikkuvat palvelut) • Kotiin vietävät sähköiset palvelut • Ammattilaisten kotikäynnit tarvittaessa • Kotisairaala, ensihoito • Sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskus koordinoi ammattilaisten yhteistyötä
Digitaaliset palvelut 	• Sähköiset yhteydenottopyynnöt • Chat (monikanavaisuus) • Hoitaja-avusteiset etävastaanotot	• Sähköiset yhteydenottopyynnöt • Kotiin vietävät vastaanottopalvelut (videovastaanotot) • Hoitaja-avusteiset etävastaanotot • Monikanavaisia yhteydenottotapoja laajennetaan

Käsitteet: Sosiaali- ja terveyskeskus, sosiaali- ja terveysasema sekä sosiaali- ja terveysterveyspalvelupiste ja yksiköiden lukumäärä palveluverkkoesityksessä

	Sosiaali- ja terveyskeskus	Sosiaali- ja terveysasema	Sosiaali- ja terveysterveyspalvelupiste
SIIJOITTUMINEN	- Kolme laajan palvelun sosiaali- ja terveyskeskusta - Jyväskylä, Jämsä, Äänekoski	Toimipisteitä yhteensä 15 vuonna 2026; 13 vuonna 2027	- Palvelupiste yhteiskäyttötiloissa - Toimipisteitä yhteensä 7 vuonna 2026 ja 8 vuonna 2027
PALVELUT	- Laajin palveluvalikoima moniammatillisista palveluista samassa toimipisteessä - Kiirevastaanotto (päiväaikainen sekä ilta- ja viikonloppukiirevastaanotto) - Kuvantamis- ja laboratoriopalvelut	- Vastaanottopalvelut, ml kiireellistä vastaanottoa arkisin virka-aikaan sijoittuen - Moniammatillisia palveluita toimipisteessä - Palveluvalikoima voi vaihdella eri toimipisteissä	- Liikkuvat ammattilaiset, ammattilaiset tulevat paikalle pitämään vastaanottoa - Liikkuva laboratorionäytteenotto
	Asiakas voi valita minkä tahansa sote-keskuksen tai sote-aseman palvelut Digitaaliset palvelut täydentävät palveluvalikoimaa		

Keski-Suomen hyvinvointialueella täydennetään liikkuvia palveluita vuonna 2026

Tarkoitus

- Liikkuvia palveluita täydennetään avosairaanhoidon palveluilla.
- Toteutus yhteiskäyttöön soveltuvissa olemassa olevissa tiloissa, joissa vastaanottoa mahdollista pitää.

Liikkuvien palveluiden kohderyhmä

- Palvelun/hoidon tarpeen arvion perusteella liikkuvaa palvelua tarjotaan erityisesti niille, joiden on hankala hakeutua palveluun lähimmälle sosiaali- ja terveysasemalle tai jotka muusta syystä hyötyvät erityisesti lähipalvelusta.

Suunnitelman toimeenpanovaiheessa alueella voidaan järjestää asukastyöpaja, joissa tarkennetaan tarjottavien palveluiden sisältöä. Myös henkilöstö osallistuu aluekohtaisten toimeenpanosuunnitelmien laatimiseen.

Periaatteet

Keskeiset palvelut:

- Liikkuva terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotto (mahdollista myös videovälitteinen yhteys lääkärille)
- Liikkuva laboratorionäytteenotto ”Liikkuva labra”
- Lisäksi kotihoidon kanssa tehtävä yhteistyön tiivistäminen
- Tarvittaessa lääkärin ja hoitajan kotikäynnit sosiaali- ja terveysasemalta
- Ensihoidon tukitehtävät (vieritestit, lääkehoidot) ja yhteistyö kotisairaalan kanssa

Toiminta-alueet:

- Vuosi 2026, Kyyjärvi, Kivijärvi, Kannonkoski, Konnevesi, Kuorevesi, Pihtipudas, Toivakka.
- Vuonna 2027 laajenee Kinnulan alueelle. Aikataulu yhteensovitetaan toimipistemuutosten kanssa.

Seuranta ja arviointi:

Seurantaa toteutetaan indikaattoreilla, joiden avulla arvioidaan:

- Palveluiden käyttömäärät
- Vaikuttavuus
- Käyttäjäryhmät (ketkä käyttävät liikkuvia palveluita)

Sosiaali- ja terveysasemat / Vastaanottopalvelut Tunnuslukuina 1.1-31.12.2024

TUNNUSLUVUT (Jämsän tiedot puuttuvat)

Kontakti	Yhteensä	0-17	18-74	Yli 75
Lähikontakti	365 318	42 785	229 994	92 539
Puhelu	143 555	11 829	92 420	39 306
Asiointi ei kontaktia	535 218	49 388	349 236	136 594
Sähköinen asiointi	15 102	1 112	12 912	1 078
Yhteensä	1 059 193	105 114	684 562	269 517

	Lääkärit	Muut ammatilaiset
Henkilöstön määrä	204	383

DIGISOTEKESKUKSEN KONTAKTIT

Ikäluokka	Kontaktit
Alle 18v.	14 190
18-74v.	91 326
Yli 75v.	15 290
Yhteensä	120 806

DIGISOTEKESKUKSEN HENKILÖSTÖ

	Lääkärit	Muut ammatilaiset	
Henkilöstön määrä	6	76	

Sosiaali- ja terveysasemat – Toimipisteet nykytilassa sekä esityksessä

Nykytila (palveluverkko 1)

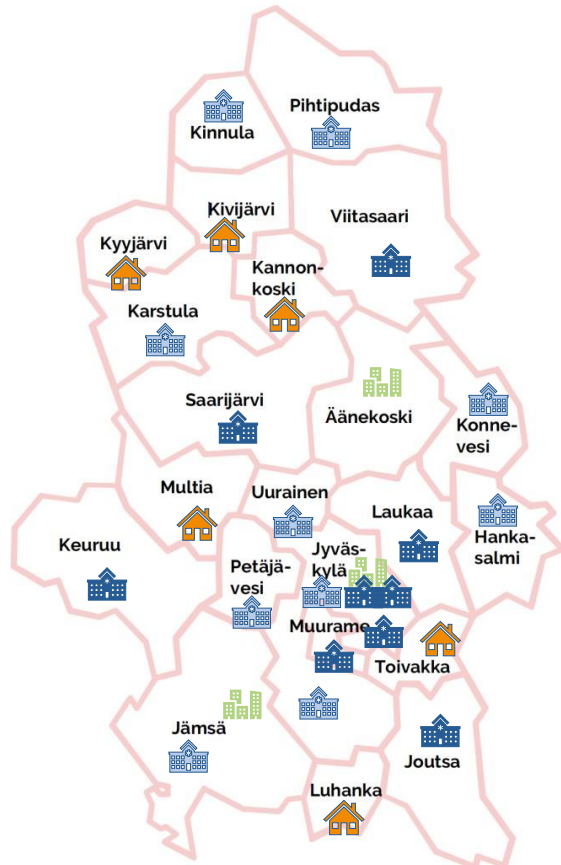
Kunta	Osoite	Avosairaanhoidon toimipisteet	Sotekeskus, sote-asema, sote-palvelupiste
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova	Alueellinen sote-keskus
Jämsä	Sairaalandantie 11	Jokilaakson sairaala	Alueellinen sote-keskus
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken terveyskeskus	Alueellinen sote-keskus
Joutsa	Myllytie 12	Sote-Keskus	Seudullinen sote-asema
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön terveysasema	Seudullinen sote-asema
Jyväskylä	Ritopohjantie 25	Palokan terveysasema	Seudullinen sote-asema
Jyväskylä	Vesmannintie 7	Sampoharjun terveysasema	Seudullinen sote-asema
Jyväskylä	Nevakatu 1	Huhtasuon terveysasema	Seudullinen sote-asema
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun terveyskeskus	Seudullinen sote-asema
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan terveysasema	Seudullinen sote-asema
Muurame	Virastotie 10	Muuramen terveyskeskus	Seudullinen sote-asema
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven terveysasema	Seudullinen sote-asema
Viitasaari	Sairaalandantie 4-6	Viitasaaren terveyskeskus	Seudullinen sote-asema
Hankasalmi	Keskustie 53	Hankasalmen terveysasema	Paikallinen sote-asema
Jyväskylä	Kirkkokatu 3	Tikkakosken terveysasema	Paikallinen sote-asema
Jyväskylä	Virastokuja 2	Korpilahden terveysasema	Paikallinen sote-asema
Jämsä	Puistotie 5	Kuoreveden terveysasema	Paikallinen sote-asema
Karstula	Koulutie 9	Karstulan terveyskeskus	Paikallinen sote-asema
Kinnula	Keskustie 44	Kinnulan terveyskeskus	Paikallinen sote-asema
Konnevesi	Maijankuja 2	Konneveden terveysasema	Paikallinen sote-asema
Petäjävesi	Teollisuustie 1	Petäjäveden terveysasema	Paikallinen sote-asema
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan terveysasema	Paikallinen sote-asema
Uurainen	Kuukantie 16	Uuraisten terveysasema	Paikallinen sote-asema
Kannonkoski		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Kivijärvi		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Kyyjärvi		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Luhanka		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Multia		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste
Toivakka		Paikallinen vastaanottotila	Sote-palvelupiste

Esitys

Kunta	Osoite	Toimipisteet	Sotekeskus, sote-asema, palvelupiste
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Novan sosiaali- ja terveyskeskus	sote-keskus
Jämsä	Sairaalandantie 11	Jämsän sosiaali- ja terveyskeskus	sote-keskus
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken sosiaali- ja terveyskeskus	sote-keskus
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Jyväskylä	Ritopohjantie 25	Palokan sosiaali- terveysasema	sote-asema
Jyväskylä	Vesmannintie 7	Sampoharjun sosiaali- ja terveysasema	Sote-asema
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Muurame	Virastotie 10	Muuramen sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Viitasaari	Sairaalandantie 4-6	Viitasaaren sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Hankasalmi	Keskustie 53	Hankasalmen sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Jämsä	Paikallinen vastaanottotila	Kuoreveden palvelupiste	palvelupiste
Karstula	Koulutie 9	Karstulan sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Kinnula	Paikallinen vastaanottotila	Kinnulan sosiaali- ja terveysasema	sote-asema vuoden 2026, vuonna 2027 palvelupisteeksi
Konnevesi	Paikallinen vastaanottotila	Konneveden palvelupiste	palvelupiste
Petäjävesi	Teollisuustie 1	Petäjäveden sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Pihtipudas	Paikallinen vastaanottotila	Pihtiputaan palvelupiste	palvelupiste
Uurainen	Kuukantie 16	Uuraisten sosiaali- ja terveysasema	sote-asema
Kannonkoski	Paikallinen vastaanottotila	Kannonkosken palvelupiste	palvelupiste
Kivijärvi	Paikallinen vastaanottotila	Kivijärven palvelupiste	palvelupiste
Kyyjärvi	Paikallinen vastaanottotila	Kyyjärven palvelupiste	palvelupiste
Toivakka	Paikallinen vastaanottotila	Toivakan palvelupiste	palvelupiste

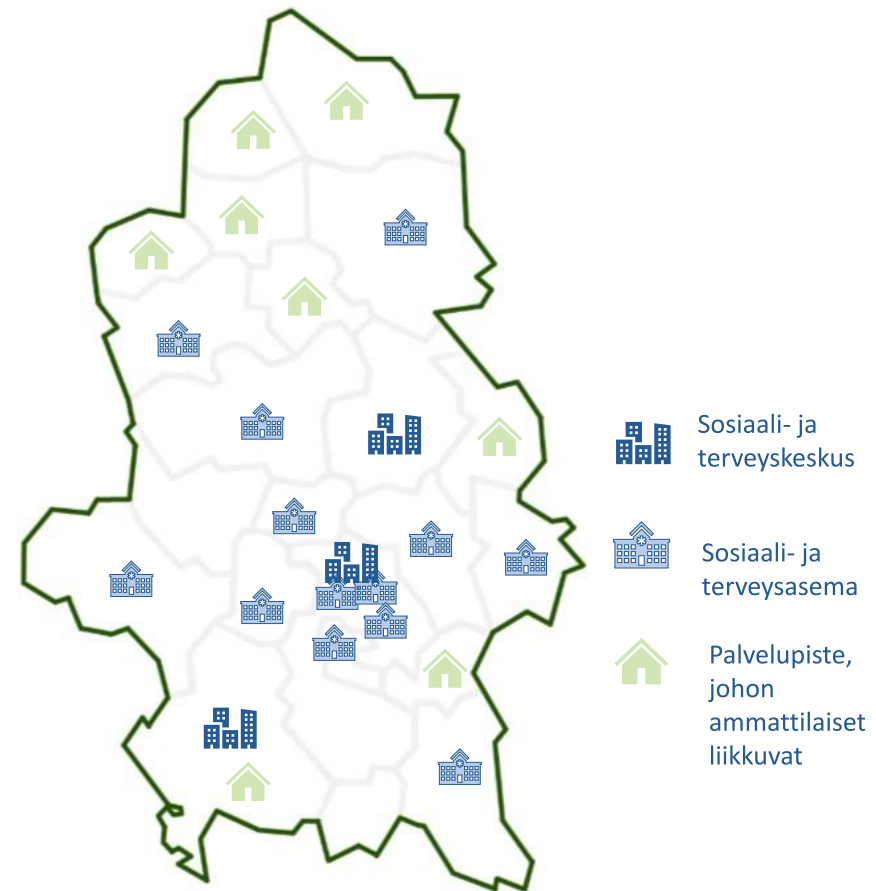
Fyysiset toimipisteet nykyisin ja palveluverkkoesityksessä

Nykytilanne
(palveluverkkopäätös 11.6.2024)

Toimipisteet merkitty
kartalle suuntaa antavasti.

Palveluverkkoesitys, vaihe 2

Muuttuvien ja poistuvien toimipisteiden tiedot ja perustelut muutokselle (1/2)

Toimipiste	Aukioloaika	Väestömäärä	Henkilöstön määrä	Käyntimäärät Tammi-Joulukuu 2024	Sairastavuus	Laboratorio näytteenotto	Palveluiden saavutettavuus; etäisyys lähimpään sote-toimipisteeseen	Vaikutukset muihin palveluihin	Perustelut muutokselle
Luhangan sote-palvelupiste	joka toinen keskiviikko klo 8:30-11:30 yksi hoitaja	- alle 15 v. 66 15-64 v. 318 - yli 64 v. 303 Yhteensä 687	0,025 htv	Lääkärillä: 0, Hoitajalla: 63	90,4	joka toinen keskiviikko klo 9-10:30.	Luhanka-Joutsa 35km	Ei muita palveluja	Aukiolo kerran kahdessa viikossa, yhden hoitajan piste, jossa vähäiset käyntimäärät. Asiakkaat asioineet pääosin Joutsassa nykyisin.
Kannonkosken sote-palvelupiste	tiistaisin klo 8-14:00 kaksi hoitajaa	- alle 15 v. 140 15-64 v. 567 - yli 64 v. 449 Yhteensä 1156	0,25 htv	Lääkärillä: 0, Hoitajalla: 755	131,9	tiistaisin klo 7:15 – 10:00, alustapalveluna	Kannonkoski-Saarijärvi 34km	Neuvola ja suun terveydenhuolto	Hoitajan vastaanoton aukiolo kerran viikossa, asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Saarijärvellä. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.
Kivijärven sote-palvelupiste	to klo 8-14:00, kaksi hoitajaa	- alle 15 v. 145 15-64 v. 469 - yli 64 v. 390 Yhteensä 1 004	0,25 htv	Lääkärillä 0, Hoitajalla 719	143,3	to klo 7.15-10:00 alustapalveluna	Kivijärvi-Saarijärvi 58km	neuvola	Aukiolo kerran viikossa, asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Saarijärvellä. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.
Kyyjärven sote-palvelupiste	keskiviikkoisin klo 8-14:00 kaksi hoitajaa	- alle 15 v. 188 15-64 v. 504 - yli 64 v. 444 Yhteensä 1 136	0,25 htv	Lääkärillä 0, Hoitajalla 843	130,6	ke klo 7:15-10:00	Kyyjärvi-Karstula 28km	neuvola	Aukiolo kerran viikossa. Asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Karstulassa. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.
Konneveden sote-asema	ma-pe klo 8-16:00, yksi lääkäri, 3 hoitajaa	- alle 15 v. 338 15-64 v. 1240 - yli 64 v. 906 Yhteensä 2 484	3 htv hoitaja, 1htv lääkäri	Lääkäri 2150, hoitaja 3317	120	to klo 7:15-13:30	Konnevesi-Laukaa 38km ja Konnevesi-Äänekoski 38km	Suunterveydenhuolto eri rakennus, Neuvola, palveluasumisen yksikkö, terapiapalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Yhden lääkärin piste, joten sijaista tarvittaessa haastava saada. Asiakkaat ovat asioineet nykyisin myös Laukaassa ja Äänekoskella.
Kuoreveden sote-asema	ma-pe klo 8-15:30, 3 hoitajaa	- alle 15 v. 129 15-64 v. 627 - yli 64 v. 579 Yhteensä 1841 (+Länpohja 759)	3 htv hoitaja	Lääkäri 1506, Hoitaja 1172 (v. 2024 1 hoitaja)	98,8	ma, ke ja pe 7:30-11:00 alustapalvelu Hyvaks	Kuorevesi-Jämsä 24km	Suun terveydenhuolto, terapiapalvelut	Lääkärirekrytointi haasteellinen. Yhden lääkärin piste, haavoittuvuus. Asiakkaat ovat asioineet myös Jämsässä, jossa kiirevastaanottopalvelut.

Muuttuvien ja poistuvien toimipisteiden tiedot ja perustelut muutokselle (2/2)

Toimipiste	Aukioloaika	Väestömäärä	Henkilöstön määrä	Käyntimäärät - Tammi-Joulukuu 2024	Sairastavuus	Laboratorio näytteenotto	Palveluiden saavutettavuus; etäisyys lähimpään sote-toimipisteeseen	Vaikutukset muihin palveluihin	Perustelut muutokselle
Huhtasuon sote-asema	Ma-pe klo 8-16	- Alle 6 v. 580 6-64 v. 7 314 - yli 64 v. 2 178	Ei tietoa	Lääkäri: 5 380 Hoitaja: 7 654	95,1	Fimlab x 1 viikko	Huhtasuo-Palokka 4,7km, Huhtasuo-Kyllö 8km	Suunterveydenhuolto, neuvola ja terapiapalvelut	Epäkäytännölliset tilat; työturvallisuushaasteita. Rakennus käyttöikänsä päässä.
Tikkakosken sote-asema	Ma-pe klo 8-16	- Alle 6v 360 6-64v 3789, - yli 64v 995	Ei tietoa	Lääkäri: 2 991 Hoitaja 4 277	95,1	Fimlab x 1 viikko	Tikkakoski-Palokka, Tikkakoski-Uurainen		Epäkäytännölliset tilat; työturvallisuushaasteita. Rakennus käyttöikänsä päässä.
Korpilahden soteasema	Ma-pe klo 8-16	- Alle 6 v. 236 6-64 v. 3 116 - Yli 64 v. 1 296	Ei tietoa	Lääkäri 2 635 Hoitaja: 3 881	95,1	Fimlab x 1 viikko	Korpilahti-Muurame 15km, Korpilahti-Jämsä 30 km	Suunterveydenhuolto, neuvola ja mielenterveyspalvelut	Pienenhkö yksikkö ja palvelut varmistetaan isommassa yksikössä, jonne etäisyydet lyhyet (Muurame, Jämsä)
Multian sote-palvelupiste	Ainoastaan ajanvarauksella	- Alle 15 v. 161 6-64 v. 654 - yli 65 v. 578	Tulee Keuruulta	Lääkäri: 329 Hoitaja: 826	132	Ei ole	Multia-Keuruu 18km	Mielenterveyspalvelut, suunth	Palvelutarpeeseen voidaan vastata muissa toimipisteissä. Asiakkaat ovat asioineet pääosin Keuruulla.
Pihtiputaan sote-asema palvelupisteeksi	ma-pe klo 8-16:00, 4 lääkäriä	- alle 15 v. 538 15-64 v. 1 866 - yli 64 v. 1 289 Yhteensä 3 693	7 htv hoitajia 4 htv lääkäreitä	Lääkäri: 3 827 Hoitaja: 7 172	130	ma-pe klo 7-15.00	Pihtipudas-Viitasaari 39km	Suunterveydenhuolto, neuvola, terapiapalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Henkilöstön saatavuus varmistetaan yhdessä soteaseman kanssa. Lääkäreikrytointi on haasteellinen ja vuokratyövoimaa jouduttu käyttämään.
Kinnulan sote-asema palvelupisteeksi	Ma-pe 8-16	- Alle 15 v. 257 15-64 v. 693 - yli 64 v. 542	2 htv hoitaja 1 htv lääkäri	Lääkäri: 1 114 Hoitaja: 2 852	116	Ma-Pe 8-16	Kinnula-Viitasaari 63km	Suunterveydenhuolto,	Muuttuu palvelupisteeksi 2027.

Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut ovat osa sote-keskus ja sote-asema-palveluja, mutta niitä tarjotaan pääasiallisesti sosiaalitoimistoissa palveluna

Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus tukevat heikoimmassa asemassa olevia asiakkaita arjessa selviytymisessä

- Keskeisiä palveluita ovat:
 - palvelutarpeen arviointi
 - ohjaus- ja neuvonta
 - täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki
 - sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelut
 - asunnottomuustyö
 - sosiaalinen luototus
 - sosiaalinen kuntoutus
 - kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut
 - työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut
 - kuntouttava ja sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta
 - välitystili
 - selviämisasemapalvelut

Nostoja aikuisten sosiaalipalveluiden sijoittamista ja järjestämistä ohjaavista tavoitteista

- Asemoituminen sote-keskuksiin, sote-asemiin ja palvelupisteisiin ja sairaala Novaan. Osa palveluista voi sijoittua kunnan alueella myös muihin kuin sote-keskusten tai sote-asemien tiloihin.
 - Jokaiseen sote-keskukseen ja sote-asemaan vähintään yksi työhuone asiakastapaamisiin, jota voi käyttää yksi tai useampi työntekijä.
 - Terveysosiaalityölle tilat Novassa
 - Uusiin sote-keskuksiin ja sote-asemille tavoitellaan toimitiloja kokonaisille aikuissosiaalityön tiimeille
 - Sosiaalitoimistoja on Äänekoskella (yhteispalvelupiste), Viitasaarella, Laukaassa (yhteispalvelupiste), Jämsässä, Keuruulla ja Jyväskylässä
 - Saarijärvellä aikuisten sosiaalipalvelut terveysaseman yhteydessä
 - Muissa kunnissa järjestetään palvelut palvelupäivinä ajanvarauksellisesti asiakastarpeiden mukaisesti joko nykyisissä tiloissa tai toimintaan soveltuvissa muissa tiloissa
 - Lisäksi selvitetään Hannikaisenkadun sosiaaliaseman palveluiden sijoittumista vaihtoehtoihin tiloihin, mikäli tilat mahdollistavat
 - Sähköistä asiointia ja etäpalvelua lisätään

Kuntoutus- sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut ovat osa avoterveydenhuoltoa

Kuntoutus- sekä mielenterveys- ja päihdepalveluita tarjotaan sote-keskusten, sote-asemien ja palvelupisteiden yhteydessä. Osa palveluista voi sijoittua myös muihin kuin sote-keskusten tai sote-asemien tiloihin.

Nostoja palveluiden sijoittamista ja järjestämistä ohjaavista tavoitteista

Kuntoutuspalvelut

- Kuntoutuspalvelut säilyvät pääosin nykyisellään
- Sote-asemien tilat ovat varattavissa ja yhteiskäytössä
- Uusia palvelumuotoja on saatavilla (mm. digipalvelut), mikä mahdollistaa palveluiden oikea-aikaisen saatavuuden
- Terapiapalvelut joustavasti saatavilla asiakkaan toimintaympäristöön
- Oman toiminnan lisääminen ja ostopalvelun vähentäminen

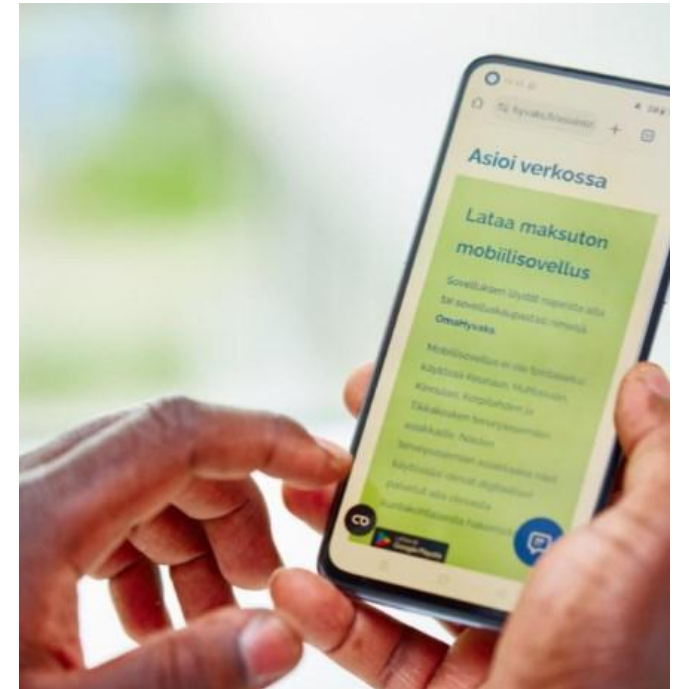

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

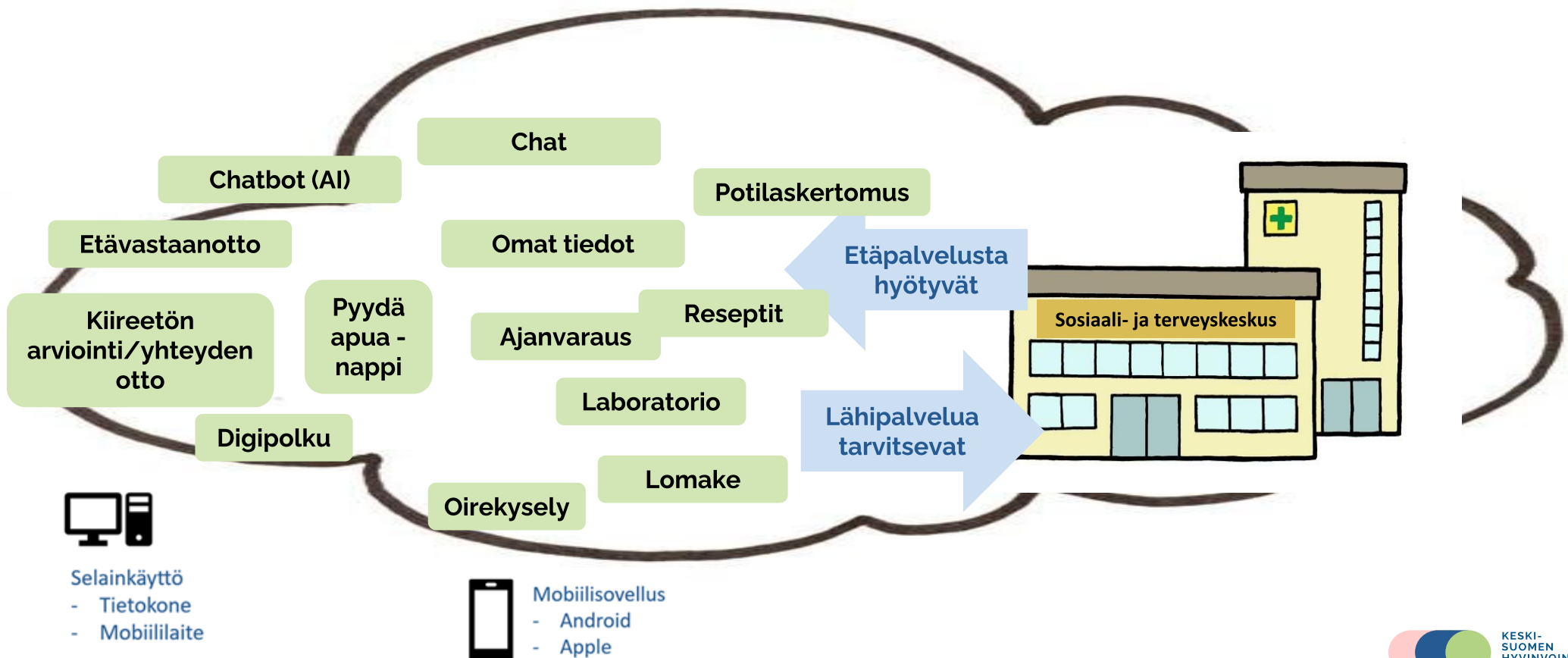
- Pääsääntöisesti osana sote-keskusten ja -asemien toimintaa
- Sähköisiä palveluita lisätään saavutettavuuden ja saatavuuden parantamiseksi
- Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja kehitetään edelleen
- Integroidut palvelut erikoissairaanhoidon kanssa
- Integroidut palvelut lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kanssa
- Integroidut palvelut sosiaalipalveluiden kanssa
- Päihdetyön moniammatillinen ja maakunnallinen kehittäminen jatkuu
- Päihdepalvelukeskusta kehitetään maakunnalliseksi osaamiskeskukseksi

Digiasiointi sujuvoittaa arkea

- Digipalvelut ovat tulevaisuuden pääasiallinen palvelumuoto suurelle joukolle asiakkaita niihin soveltuvissa palveluissa: digitaaliset palvelut ovat ajasta ja paikasta riippumattomia.
- Digitaalisen asiointialustan kautta voi olla yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisiin joko reaaliaikaisesti chat-palvelussa tai kiireettömän kanavan kautta ympäri vuorokauden. Ammattilainen voi aloittaa asiakkaan kanssa myös videovastaanoton tai viestiä ammattilaislähtöisesti asiakkaan kanssa.
- Digitaalinen palvelu sopii yhteydenpitotavaksi, kun asiakkaalla on siihen sopivat välineet, kyky asioida digitaalisesti ja asiakkaan asia soveltuu etänä hoidettavaksi.
- Kasvokkainen kohtaaminen ja digitaaliset sosiaali- ja terveyspalvelut kulkevat rinnakkain: digipalvelut eivät korvaa kasvokkaisia kohtaamisia, vaan täydentävät niitä sopivissa kohdin.
- Vuoteen 2030 mennessä tavoitteena on hoitaa digitaalisesti yli puolet sosiaali- ja terveydenhuollon yhteydenotoista.
- Huomioimme, että kaikilla ei ole kyvykkyyttä tai välineitä digipalveluihin. Mitä monimutkaisempi ongelma asiakkaalla on, sitä useammin tarvitaan tapaaminen kasvokkain.

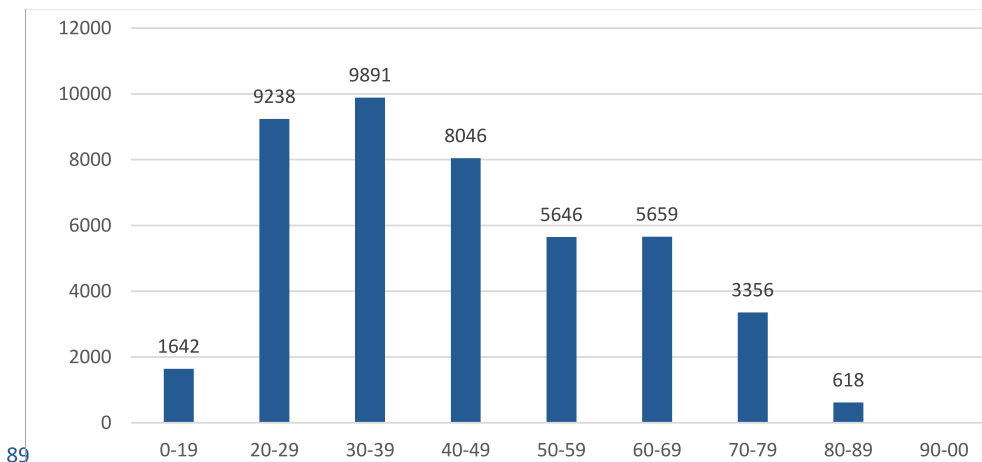
Digipalvelut tukevat palveluiden saavutettavuutta nyt ja tulevaisuudessa koko hyvinvointialueella

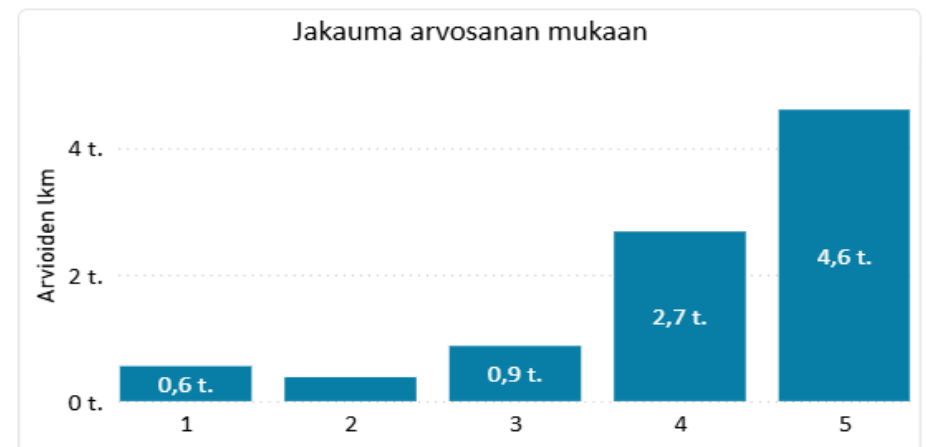
Digitaalisten palveluiden käyttäjien määrä on kasvanut tasaisesti

- Vuoden 2025 alussa hyvinvointialueella otettiin käyttöön uusi digialusta, joka yhtenäistää hyvinvointialueen digitaaliset palvelut yhdeksi helppokäyttöiseksi asiointikanavaksi. Käyttäjien määrä on kasvanut tasaisesti ja käyttäjiä on yhteensä ollut vuoden alusta 44 000.
- Asiakastyytyväisyyden keskiarvo on ollut 4,15 (asteikolla 1-5), ja palautteiden perusteella asiakkaiden kokemus digialustasta on ollut pääosin positiivinen ja rohkaiseva.
- Erityisesti korostuvat palvelun nopeus, helppous ja henkilöstön ystävällisyys. Digialustaa pidetään nykyaikaisena, vaivattomana ja arkea helpottavana tapana hoitaa asioita, ja usea asiakas kertoo yllättyneensä myönteisesti kokemuksestaan.

Käyttäjien määrä ikäryhmittäin

Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5

Ilta- ja viikonloppukiirevastaanotot kolmessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa

KIIREVASTAANOTTOJEN UUDISTUS

1.1.2026 ALKAEN

Ilta- ja viikonloppujen kiirevastaanotto:

- Jyväskylässä (Nova), Äänekoskella ja Jämsässä
- Lisäksi Sairaala Novassa keskitetty yhteispäivystys ympäri vuorokauden, 24/7

- Koko hyvinvointialueen **laadulliset ja yhdenvertaiset kiirevastaanottopalvelut** laajemmilla aukioloajalla
- Resurssin keskittäminen mahdollistaa **päiväkiirevastaanoton tehostumisen** eli asiakkailla on **parempi palvelu** **päiväaikaisessa toiminnassa ja nopeampi hoitoon pääsy** **ilta- ja viikonloppukiirevastaanotolle**
- Digitaalisten palveluiden **etähoito laajenee myös iltoihin ja viikonloppuihin**, mikä vähentää fyysisten vastaanottotapahtumien tarvetta
- Novan kiirevastaanotolla **tehostetaan** hoitoprosessia ja **joustavoitetaan** yhteistyötä asiakkaan hyväksi
 - potilasvalinta (triage) tehostuu, käveleville potilaille oma linja, laboratoriokokeiden ja kuvantamisen määrää saadaan vähennettyä, läpimenoajat lyhenevät

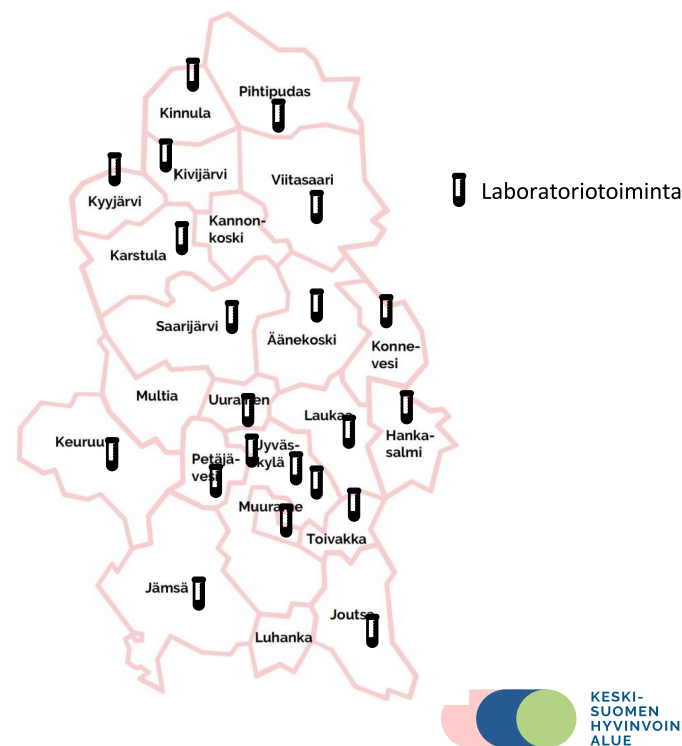
Näytteenottopisteet palveluverkkoesitys (vaihe 2)

NYKYTILA	
Toimipiste	Näytteenottopäivät viikossa
Hankasalmi	4
Joutsa	5
JKL, Huhtasuo	2
JKL, Korpilahti	2
JKL, Kyllö	-
JKL, Nova	5
JKL, Palokka	5
JKL, Sampoharju	5
JKL, Säynätsalo	2
JKL, Tikkakoski	2
Jämsä, Jokilaakso	5
Jämsä, Kuorevesi	3
Jämsä, Koskenpää	1
Jämsä, Länkipohja	1
Kannonkoski	1
Karstula	5
Keuruu	5
Kinnula	5
Kivijärvi	1
Konnevesi	2
Kyyjärvi	1
Laukaa	5
Laukaa, Lievestuore	2
Luhanka	2pv/kk
Multia	1
Muurame	5
Petäjävesi	2
Pihtipudas	5
Saarijärvi	5
Toivakka	2
Uurainen	2
Viitasaari	5
Äänekoski	5

ESITYS	
Näytteenottopäivien määrä viikossa	
2	
2	
-	
-	
-	
5	
5	
5	
-	
-	
5	
-	
5	
Liikkuva palvelu	
-	
-	
-	
3	
5	
1, jatkossa liikkuva	
Liikkuva palvelu	
Liikkuva palvelu	
Liikkuva palvelu	
5	
-	
-	
-	
5	
1	
1	
1	
1	
5	
5	

Laboratorio toimipiste
Liikkuva labrapalvelu

Kuvantaminen esitetyssä palveluverkossa (vaihe 2)

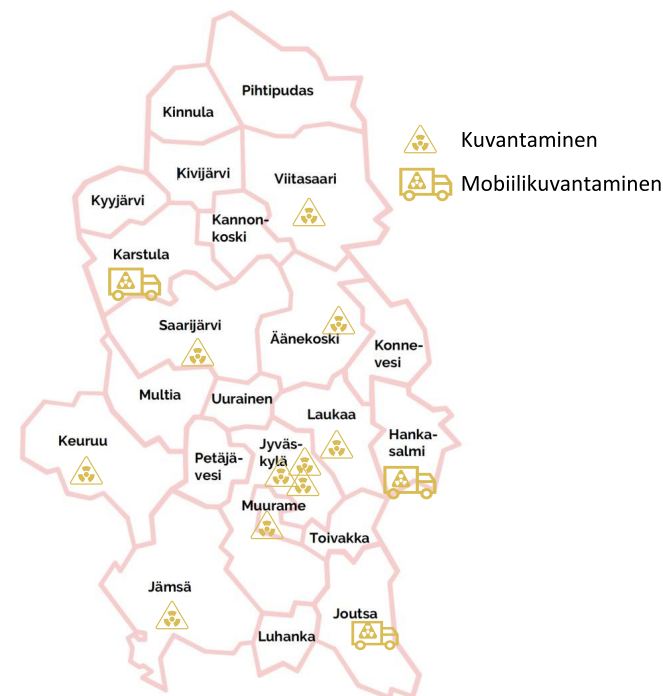
NYKYTILA

Toimipiste	Pv/vk
Hankasalmi	1 - mobiilikuvantaminen*
Joutsa	3
Jyväskylä, Huhtasuo	
Jyväskylä, Korpilahti	
Jyväskylä, Kyllö	5
Jyväskylä, Nova	5
Jyväskylä, Palokka	5
Jyväskylä, Sampoharju	
Jyväskylä, Säynätsalo	
Jyväskylä, Tikkakoski	
Jämsä, Jokilaakso	5
Jämsä, Kuorevesi	
Jämsä, Koskenpää	
Jämsä, Läkipohja	
Kannonkoski	
Karstula	1 - mobiilikuvantaminen*
Keuruu	5
Kinnula	
Kivijärvi	
Konnevesi	
Kyyjärvi	
Laukaa	5
Laukaa, Lievestuore	
Luhanka	
Multia	
Muurame	5
Petäjävesi	
Pihtipudas	1 päivänä 2 viikon välein mobiilikuvantaminen
Saarijärvi	5
Toivakka	
Uurainen	
Viitasaari	5
Äänekoski	5

ESITYS

Pv/vk
1 - mobiilikuvantaminen*
3 (jatkossa mobiilikuvantaminen)
5
5
5
5
1 - mobiilikuvantaminen*
3
5
5
0
5
5
5

* Mobiilikuvantamisella tarkoitetaan siirrettävää kuvantamisen laitetta

*siirrettävä kuvantamisen laite

2. Alueellinen osastotoiminta

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Toiminta lukuina
- Toimipisteet nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2
- Toimipisteiden muutosten perustelut

Alueellinen osastotoiminta – perustelut palveluverkon kehittämiseksi

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOLLE	PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	ESITYS
- Ikäihmisten määrä kasvaa kaikissa kunnissa ja siten myös alueellisen osastotoiminnan palvelutarve kasvaa, jos toimintamallit pysyvät nykyisellään - Varmistamalla hoitoketjun toimivuus -päivystys/kiirevastaanotot, osastot ja ikäihmisten palvelut – voidaan osastopaikkamäärää nykyisestä vähentää. - Osastotoimintaa kehittämällä tavoitellaan toimintavarmuuden parantamista, ja pienten yksiköiden haavoittuvuuden minimoimista. Palveluiden turvaamiseksi myös muun muassa kotisairaalan toimintaa lisätään. - Potilaat sijoitetaan lähelle asuinpaikkaansa, jos hoidon tarve ja vapaana olevien paikkojen tilanne sen mahdollistaa. Osa osastoista on profiloitunut. Näin ammattitaitoa saadaan keskitettyä akuuttien sairauksien hoidon, palliatiivisen hoidon ja kuntoutuksen osalta. Profilointiin vaikuttaa muun muassa lääkäripalveluiden, diagnostiikan ja vartijapalveluiden saatavuus. - Akuuttihoitoon osastopaikkoja lisätään pääsääntöisesti laajan palvelun sote-keskusten ja niiden sote-asemien yhteyteen, jossa kiirevastaanottotoimintaa, tukipalvelut kuten kuvantaminen ja laboratoriopalvelut on kattavammin. Näin voidaan turvata osaaminen, laatu ja potilasturvallisuus ja vähentää potilaiden siirtelyä eli ns. rallia.	Fyysinen toimipiste / kivijalka 	• Alueellista osastotoimintaa 12 toimipisteessä 18 osastolla. • Kyllön osasto 7 suljettu henkilöstövajeen ja taloudellisen tilanteen vuoksi. Muualla yksittäisten (1-5) paikkojen satunnaisia sulkuja henkilöstövajeen vuoksi. • Käytössä 434-455 sairaansijaa	• Osastojen lukumäärä 14, 425 sairaansijaa. • Avataan Kyllön osasto 7, lisätään sairaansijoja Äänekoskella ja Jämsässä, Viitasaarella, Saarijärvellä, Muuramessa. • Osastotoiminta päättyy Joutsassa, Pihtiputaalla, Keuruulla ja Karstulassa.
- Henkilöstön saatavuudella on iso merkitys osastotoiminnan suunnittelussa	Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	• Kotisairaala Jyväskylässä ja kotisairaalan satelliitit (Viitasaari, Äänekoski ja Laukaa toimivat yhdessä, Keuruulla ja Jämsässä omat satelliitit, joissa toiminta ei ole ympärivuorokautista) • Kotisairaalan hoidon tarpeen arviointi (KoHTA) siirtymässä sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskukseen	• Kotisairaaloimintaa lisätään korvaamaan osastopaikkojen vähenemistä • Yhteistyö palliatiivisen yksikön ja sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskuksen kanssa tiivistyy
	Digitaaliset palvelut 	• Perustason akuuttia osastohoitoa ei voi tuottaa sähköisesti • Kotisairaalan potilailla voidaan hyödyntää digilaitteita viestinnässä ja korvaamaan fyysisen käynnin	• Mahdollista kotisairaalan potilailla, jos potilas itse näin toivoo • Tulevaisuudessa todennäköisesti nykyistä enemmän kysyntää

Alueellinen osastotoiminta – Toiminta lukuina

TUNNUSLUVUT (Jämsän tiedot vain hoidetut potilaat ja hoitopäivät, netto/2023)

	2021	2022	2023	2024
Sairaansijat	503 (sis Jämsä 64)	503 (sis.Jämsä 64)	494 (sis. Jämsä 64)	
KA hoitoaika	9,0	8,1	8,5	8,1 (vain lifecare)
Kuormitus %	Ei tiedossa	Ei tiedossa	n. 98%	88,7
Hoitojaksot	13 466	17 236	16215	14681 (puuttuu Jämsä)
Hoitopäivät , netto	109 563	140 702	135 354 (+19 815 Jämsä)	127 903 (puuttuu Jämsä)
Hoidetut potilaat	7 332	9 281	11 895 (+2 220 Jämsä)	8696 (puuttuu Jämsä)
Hoidetut potilaat, kotisairaala Jkl	382	327	445	9780 (käyntiä) 3434 (puhelut jne.)

- Hoitoaika on laskettu aina kalenterivuoden alusta. Vuodenvaihteessa osastolla olevien potilaiden hoitoaika "alkaa" 1.1. Keskiarvoa nostaa neurologisten potilaiden jatkokuntoutusosaston hoitoaika, joka on viikkoja. Pohjoisen Keski-Suomen ja Jämsän luvut puuttuvat aineistosta (ei yhteistä Lifecare-järjestelmää vuonna 2024).
- Kuormitusprosentti vaihtelee käytössä olevien sairaansijojen mukaan
- Ilman palliatiivista yksikköä, jossa kuormitus on selkeästi muita osastoja matalampi, keskiarvo on 91,7 %

	Lääkärit (Jkl osastot)	Hoitajat (ei sis. Jämsä)	Hallinto
Henkilöstö, htv	21	490	4
Hk-määrä	21	577	4

Alueellinen osastotoiminta – Toimipisteet nykytilassa sekä palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

NYKYTILA

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön terveysasema
Jämsä	Sairaalantie 11	Jokilaakson sairaala
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun terveyskeskus
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan terveysasema
Muurame	Virastotie 10	Muuramen terveyskeskus
Viitasaari	Sairaalantie 4-6	Viitasaaren terveyskeskus-sairaala
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken terveyskeskus
Karstula	Koulutie 9	Karstulan terveyskeskus
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven terveysasema
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sote-keskus
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan terveysasema

ESITYS, vaihe 2

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Novan osastot 5 ja 6
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön osastot 1, 2, 3, 4 ja 7
Jämsä	Sairaalantie 11	Jämsän osasto
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan osasto
Muurame	Virastotie 10	Muuramen osasto
Viitasaari	Sairaalantie 4-6	Viitasaaren osasto
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken osasto
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven osasto

Alueellinen osastotoiminta: Toimipisteiden muutosten perustelut

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi	Esitys	Sairaansijojen määrä	Huomiot ja perustelut
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova	Lisätään 5 ss	95	Lisäpaikat tukevat Novan päivystyksen toimintaa
Jyväskylä	Keskussairaalan- tie 20	Kyllön terveysasema	Lisätään 3 ss	125	1 vaiheen palveluverkkopäätöksen mukaisten sairaansijamäärän lisäksi kolmen paikan lisäys
Jämsä	Sairaalan- tie 11	Jokilaakson sairaala	Lisätään 17 ss	47	Kiirevastaanottotoiminta iltaisin ja viikonloppuisin Jämsässä, laboratorio ja kuvantamispalvelut ja henkilökuntaa saatavilla.
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun terveyskeskus	Suljetaan	26	Huono lääkitilanne, ostopalvelut käytössä.
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan terveysasema	Lisätään 1 ss	23	Toiminta jatkuu ennallaan. Sairaansijojen tilojen puolesta enintään 23 saatavilla.
Muurame	Virastotie 10	Muuramen terveyskeskus		28	1 vaiheen palveluverkkopäätöksen mukaisen sairaansijamäärän toimeenpano
Viitasaari	Sairaalan- tie 4-6	Viitasaaren terveyskeskussairaala	Lisätään 10 ss	30	Tilaa valmiina sairaansijojen lisäykselle. Viitasaarella hoidetaan dialyysipotilaita. Viitasaari-Pihtipudas -alueen kotisairaalasatelliitti toimii Viitasaaren osaston yhteydessä.
Äänekoski	Terveystie 8	Äänekosken terveyskeskus	Lisätään 5 ss	47	Kiirevastaanottotoiminta iltaisin ja viikonloppuisin, laboratorio ja kuvantamispalvelut.
Karstula	Koulutie 9	Karstulan terveyskeskus	Suljetaan	20	Haavoittuvuus, pieni yksikkö.
Saarijärvi	Sairaalan- tie 2	Saarijärven terveysasema	Lisätään 10 ss	30	Lääkärityövoimaa saatavilla. Tilaa sairaansijojen lisäämiselle on.
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan terveysasema	Suljetaan	20	Rakennus elinkaarensa lopussa. Pieni yksikkö.
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sote-keskus	Suljetaan	15	Pieni yksikkö. Henkilökunnan rekrytointi vaikeaa.

**Yhteensä
425**

Alueellinen osastotoiminta: Toimipisteet nykytilassa sekä palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

NYKYTILA

Kunta	Osoite	Toimipisteen nimi	Sairaasijojen määrä, nykytila, vaihe 1
Jyväskylä	Hoitajantie 3	Sairaala Nova	90
Jyväskylä	Keskussairaalantie 20	Kyllön sote-asema	93
Jämsä	Sairaalantie 11	Jokilaakson sairaala	30
Karstula	Koulutie 9	Karstulan sote-asema	20
Keuruu	Kantolantie 7	Keuruun sote-asema	26
Laukaa	Kantolantie 12	Laukaan sote-asema	22
Muurame	Virastotie 10	Muuramen sote-asema	28
Pihtipudas	Asematie 12	Pihtiputaan sote-asema	20
Saarijärvi	Sairaalatie 2	Saarijärven sote-asema	20
Viitasaari	Sairaalantie 4-6	Viitasaaren sote-asema	20
Äänekoski	Terveyskatu 8	Äänekosken sote-keskus	42
Joutsa	Myllytie 12	Joutsan sote-asema	15

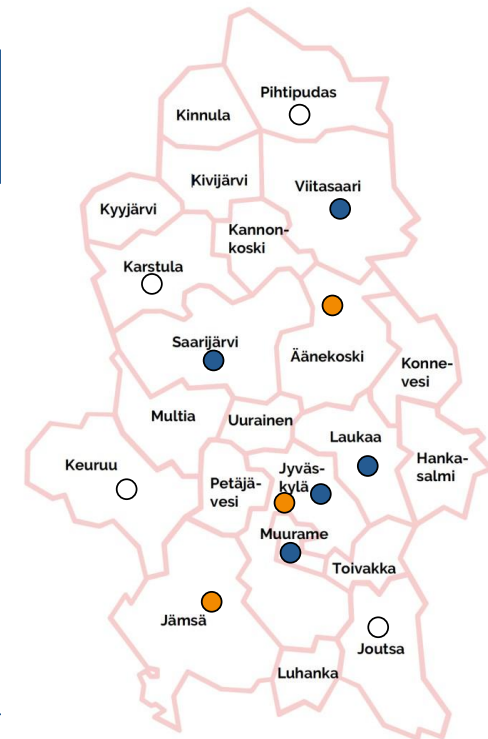
Yht. 455

ESITYS

Sairaasijojen määrä, esitys, vaihe 2	Sairaasijojen määrä / 1000 asukasta* 2030
95	1,55
125	
47	
-	
-	
23	
28	
-	
30	
30	
47	
-	

Yht. 425

Toimipisteet merkitty kartalle suuntaa antavasti.

- Soteaseman yhteydessä osasto
- Sotekeskuksen yhteydessä osasto
- Suljettava osasto

Määrä vähenee

Määrä kasvaa

*sairaansijojen esitetty määrä suhteutettu koko Keski-Suomen väestöennusteeseen 2030 (274 570 asukasta)

3. Ikääntyneiden ympäri vuorokautinen asuminen

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Muutokset peittävydessä
- Yksiköt nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2
- Toimipistemuutokset ja perustelut

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen – perustelut palveluverkon kehittämiselle

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA VAIHTOEHDOILLE
- Uuden väestöennusteen mukaan ikääntyneiden määrän kasvu ei ole yhtä voimakasta, kuin aikaisemmissa ennusteissa. Ikääntyneiden palveluita kehitetään kokonaisuutena, jolloin tavoitteena on vahvistaa kevyempiä palveluita ja vähentää raskaiden palveluiden käyttöä. Painopistettä siirretään kohti kevyempiä palveluita. Palveluissa kehitetään ja vahvistetaan muun muassa yhteistöllistä asumista, lyhytaikaishoitoa, kotihoitoa ja perhehoitoa. Palvelutuotantoanalyysiä hyödyntäen haetaan kustannustehokkaimmat palvelujen tuotantotavat. - Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen palveluiden järjestämistä ohjaa välittömän hoitotyön mitoitus (henkilöstön ja asiakkaiden välinen laskennallinen suhdeluku 0,60). Lakimuutoksen myötä teknologian hyödyntäminen voi vaikuttaa henkilöstömitoitukseen alentavasti. Toimintakyvynarviointiin pohjautuen mitoitus määritellään asiakkaiden hoitoisuuteen perustuen. Keski-Suomessa ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys on ollut muuta maata korkeampaa – palvelua on saanut suhteessa ikäluokkaan enemmän ihmisiä kuin keskimäärin Suomessa. Vuonna 2024 peittävyys, eli käytössä olevien ympärivuorokautisen asumisen osuus 75 vuotta täyttäneistä, oli Keski-Suomessa 7,1 %, kun koko maassa vastaava luku oli 6,4 %. Tavoitteena on laskea peittävyys lähemmäs maan keskiarvoa, mikä tarkoittaa paikkamäärän suhteellisen osuuden pienentämistä. - Osa ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen yksiköistä on teknisesti tai toiminnallisesti huonokuntoisia. Lisäksi joukossa on pieniä yksiköitä, joissa yksikkökohtaiset kustannukset ovat korkeat – esimerkiksi yöhoidon ja ateriapalveluiden järjestäminen tulee kalliiksi. Esityksen mukaan neljä tällaista pienyksikköä poistuu ja yksi muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi. Kansallisen ohjauksen mukaisesti palvelurakennetta on kevennettävä.

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA (palveluverkko 1)	ESITYS
Fyysinen toimipiste / kivijalka 	- Ensimmäisen vaiheen palveluverkkopäätöksen myötä oman toiminnan yksiköitä on 38 - Kokonaispaikkamäärä noin 2 800 (käytettävissä oleva paikkamäärä) ja peittävyys Keski-Suomessa 7,1%	- Vähennetään 4 oman palvelutuotannon yksikköä, ja yksi muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi - Peittävyys Keski-Suomessa keskimäärin 6,5 % 75-vuotta täyttäneistä, jonka myötä paikkatarve vuonna 2030 on 2 557
Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	Liikkuvat palvelut: Kotisairaala, Kotisairaalan hoidon tarpeen arviointi (KoHTA) -yksikkö antaa konsultaatiotukea	Nykyisiä toimintamalleja hyödynnetään ja arvioidaan toiminnan vaikuttavuutta.
Digitaaliset palvelut 	- Teknologisia ratkaisuja otettu käyttöön vahvistamaan yhteydenpitoa asiakkaan ja omaisten välillä - Turva- ja hoitajakutsujärjestelmät - Lääkkeiden annosjakelu	Nykyisiä toimintamalleja hyödynnetään ja arvioidaan toiminnan vaikuttavuutta.

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen: Muutokset peittävydessä

Esitetyillä muutoksilla peittävyys on Keski-Suomessa keskimäärin noin 6,5%, vaikka ikääntyneiden määrä kasvaa merkittävästi vuoteen 2030.

	PEITTÄVYYS NYKYISILLÄ PAIKKAMÄÄRILLÄ			PALVELUVERKKOESITYS, VAIHE 1			PALVELUVERKKOESITYS, VAIHE 2		
	Paikkamäärä nykyään	Yli 75v-asukkaat, v. 2024	Peittävyys (yli 75v.)*	Paikkamäärä palveluverkkoesityksessä 1	Yli 75v-asukkaat, v. 2030 (vaiheen 1 väestöennuste)	Peittävyys 2030 (yli 75v.)*	Asiakasmäärä 6,5% peittävyyden mukaan vuonna 2030	Yli 75-v. asukkaat v. 2030 (uusi väestöennuste)	
Yhteensä	2 802	33 622	9 %	2 806	40 182	7,2 %	2556	39 331	6,5 %

Huom. vaiheen 1 palveluverkkopäätöksen yhteydessä käytetty väestöennuste yli 75-vuotiaiden osalta oli vielä 40 182

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen – Yksiköt nykytilassa sekä palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

NYKYTILA, yksikköjen määrä/ kunta
palveluverkko 1

Kunta	Oma tuotanto	Ostopalvelu palvelutuotanto
Hankasalmi	1	1
Joutsa	1	2
Jyväskylä	11	17
Jämsä	5	3
Kannonkoski	1	0
Karstula	2	0
Keuruu	2	1
Kinnula	0	1
Kivijärvi	1	0
Konnevesi	0	1
Kyyjärvi	1	0
Laukaa	4	3
Luhanka	1	0
Multia	1	0
Muurame	0	2
Petäjävesi	1	0
Pihtipudas	1	1
Saarijärvi	1	3
Toivakka	0	1
Uurainen	1	0
Viitasaari	2	2
Äänekoski	3	2
Yhteensä	40	40

ESITYS, yksikköjen määrä/kunta
palveluverkko 2

Oma tuotanto	Ostopalvelu palvelutuotanto
1	1
1	2
10	17
4	3
1	0
2	0
2	1
1	0
0	0
0	1
1	0
3	3
0	0
1	0
0	2
1	0
1	1
1	3
0	1
1	0
2	2
3	2
36	39

- Keski-Suomessa tarjotaan paikkoja ensisijaisesti palvelutarpeen mukaan

Määrä kasvaa

Määrä vähenee

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen: Muutokset toimipisteissä ja perustelut

Muutokset	Kunta	Toimipisteen nimi	Kuntoluokka	Henkilöstövaikutus	Lyhytaikainen asuminen	Yhteisöllinen asuminen	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	Perustelut muutokselle
Uusi	Jyväskylä	Uusi toimipiste / ostopalvelu					35	Itätähden korvaavaksi
Muutetaan	Jyväskylä	Harjuhovi	4	-26htv			32	Muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi; palvelurakenteen keventäminen
Luovutaan	Luhanka	Tuuliharju	6	-16htv			11	Alhainen paikkamäärä; kiinteistön huono kunto;
Luovutaan	Kivijärvi	Hopearanta	4	-12htv			12	Alhainen paikkamäärä; kiinteistön tyydyttävä kunto
Luovutaan	Jämsä	Läntipohjan palvelutalo	2	-11,4htv			25	Alhainen paikkamäärä, seudullinen peittävyys riittävä
Luovutaan	Laukaa	Sylvi	1	-24htv			21	Alhainen paikkamäärä, seudullinen peittävyys riittävä

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen: kaikki toimipisteet (oma tuotanto)

Muutokset	Kunta	Toimipisteen nimi	Kuntoluokka	Lyhytaikainen asuminen	Yhteisöllinen asuminen	Ympärivuorokautinen palveluasuminen	Perustelut muutokselle
Uusi	Jyväskylä	Uusi toimipiste / ostopalvelu				35	Iltahäden korvaavaksi
Muutetaan	Jyväskylä	Harjuhovi	4			32	Muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi; palvelurakenteen keventäminen
Luovutaan	Luhanka	Tuuliharju	6			11	Alhainen paikkamäärä; kiinteistön huono kunto;
Luovutaan	Kivijärvi	Hopearanta	4			12	Alhainen paikkamäärä; kiinteistön tyydyttävä kunto
Luovutaan	Jämsä	Läkipohjan palvelutalo	2			25	Alhainen paikkamäärä, seudullinen peittävyys riittävä
Luovutaan	Laukaa	Sylvi	1			21	Alhainen paikkamäärä, seudullinen peittävyys riittävä
Säilyy	Keuruu	Seiponranta, Keuruu		0	38	20	
Säilyy	Keuruu	Lehtiniemi, Lahdelma- ja Valkamakoti		1	0	40	
Säilyy	Keuruu	Lehtiniemi muistiyksikkö, Saarelma- ja Suvantokoti		1	0	38	
Säilyy	Keuruu	Tarhiala, Keuruu		20	0	0	
Säilyy	Multia	Poukama, Multia		0	0	23	
Säilyy	Petäjävesi	Petäjäkoti, Petäjävesi		10	0	30	
Palveluverkkopäätös 1: poistuu vuoteen 2030	Korpilahti	Iltahäti (32), Korpilahti		0	0	32	
	Jämsä	Linnakartanon palvelutalo (31), Jämsä		3	0	25	
Säilyy	Jämsä	Linnakartanon ryhmäkodit (22), Jämsä		0	22	0	
Säilyy	Jämsä	Lammenrannan palvelutalo (20), Jämsä		1	0	19	
Säilyy	Jämsä	Seppolan palvelutalo (60), Jämsä		4	0	56	
Säilyy	Jämsä	Hallin palvelutalo (26), Jämsä		2	3	24	
Säilyy	Jyväskylä	Hannala (60)		0	0	60	
Säilyy	Jyväskylä	Kauramäki Viljala (45)		0	0	45	
Säilyy	Jyväskylä	Kauramäki Nurmela (45)		0	30	15	
Säilyy	Hankasalmi	Kotiranta, Hankasalmi(23),		7	0	16	
Säilyy	Jyväskylä	Piippuranta (59)		0	0	59	
Säilyy	Jyväskylä	Ritolan palvelutalo, Jyväskylä(50)		25	0	25	
Säilyy	Jyväskylä	Luhtinen, Jyväskylä(35),		0	0	35	
Säilyy	Jyväskylä	Ahola (51)		0	0	51	
Säilyy	Jyväskylä	Niittylä (50)		0	0	50	
Säilyy	Jyväskylä	Jokihovi (38)		0	0	38	
Säilyy	Jyväskylä	Kotikoivu (46)		0	0	46	
Säilyy	Jyväskylä	Kuusirinne (32)		0	0	32	
Säilyy	Jyväskylä	Sampoharju, Jyväskylä (33),		0	0	33	
Säilyy	Joutsa	Jousi (30), Joutsa		0	0	30	
Säilyy	Konnevesi	Kuntouttava yksikkö, Konnevesi(8)		10	0	0	paikkamäärä kasvaa 20:een vuoden lopulla
Säilyy	Laukaa	Kuusela, ryhmäkodit. Laukaa(30),		0	0	30	
Säilyy	Laukaa	Liisan ja Antin pirtti(24),Laukaa,		2	0	22	
Säilyy	Pihtipudas	Sopukka		2	9	31	
Säilyy	Viitasaari	Wiitalinna ikääntyneet		2	10	11	
Säilyy	Viitasaari	Helmiina		2	0	36	
Säilyy	Laukaa	Kuusela Arvi, Laukaa (36)		12	0	24	
Säilyy	Äänekoski	Kuhnamo		0	0	29	
Säilyy	Äänekoski	Kotisatama		0	0	38	
Säilyy	Äänekoski	Wisiitti		22	0	0	
Säilyy	Äänekoski	Eerolanranta		0	0	60	
Säilyy	Kyyjärvi	Kiviranta		1	0	22	
Säilyy	Karstula	Villa Tolppila		4	0	26	
Säilyy	Karstula	Marjaranta		0	0	32	
Säilyy	Saarijärvi	Kotikontu		9	8	47	
Säilyy	Kannonkoski	Mäntykoti		1	16	21	
Säilyy	Uurainen	Kuukankoti, Uurainen: (42),		13		27	

Uusi toimipiste

Poistuva toimipiste

*Kuntoluokka 1 = hyvä, 2 = hyvä/tyydyttävä, 4 = tyydyttävä, 6-9 = tekniseltä kunnolta vanhentuneita tai toiminnallisesti heikkoja

Ikääntyvien palveluita tarkastellaan kokonaisuutena ja tavoitteena on vähentää raskaiden palveluiden käyttöä

Palvelu	Kehityssuunta	
Ympäri vuorokautinen asuminen	Palvelun saatavuus turvataan kasvavan tarpeen mukaisesti ja palvelutarjontaa kohdennetaan. Kustannusten kasvua hillitään, tiloja käytetään tehokkaasti sekä henkilöstön saatavuus ja riittävyys turvataan. Palvelupeittävyystavoite enintään 6,5%: 75 vuotta täyttäneiden määrästä	
Laitospalvelut	Laitoshoidon päättyä vuoden 2026 kesällä. Tällä hetkellä ainostaan yksi 24 paikkainen laitoshoidon toimipiste.	
Yhteisöllinen asuminen	Ikääntyneiden palveluissa on tarkoitus kehittää yhteisöllistä asumista, jonka avulla voidaan myös osittain vastata palvelutarpeen ennustettuun kasvuun. Yhteisöllistä asumista lisätään ostopalveluna ja palvelusetelillä sekä muuttamalla osa ympärivuorokautisen palveluasumisen paikoista yhteisölliseksi asumiseksi. Tavoite kattavuus yhteisölliselle asumiselle on 2 % yli 75-vuotiaista, mikä vastaa n. 780 paikkaa (tällä hetkellä paikkoja on 268).	
Lyhytaikaishoito / Kuntoutus- ja arviointiyksiköt	Ikääntyneiden lyhytaikaishoito toteutuu ympärivuorokautisissa yksiköissä joko itsenäisenä toimipisteenä tai muun ympärivuorokautisen asumisen yhteydessä. Lyhytaikaishoidon paikkoja lisätään ja toimintatapoja ja tavoitteita yhtenäistetään. Lyhytaikaishoito osaltaan turvaa omaishoitajan lakisääteisen vapaan ja muun vapaan aikaisen hoidon järjestämisen. Kuntoutus- ja arviointiyksiköissä tuetaan ikääntyneitä toimintakyvyn ylläpitämisessä fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kuntoutuksen menetelmin sekä sairaalasta kotiutuvia että kotihoidossa olevia.	
Kotihoito	Kotihoitoa vahvistetaan uusin palvelu- ja kumppanuusmallein, kustannusten kasvua hillitään ja henkilökuntaa lisätään. Etähoiva aloitetaan osana kotihoidon palvelua ja pitkän aikavälin tavoitteena on, että 80 prosenttia asiakkaista saa etähoivaa osana kotihoitoa. Kotiin annettava palvelu ja sosiaali- ja terveydenhuollon avopalvelut ovat ensisijaisia turvassa ikääntyneen pitkäaikaista hoidon ja huolenpidon tarvetta.	
Perhehoito	Perhehoidon valmennusten määrää lisätään perhehoitajien saatavuuden turvaamiseksi sekä lyhyt- että pitkäaikaiseen perhehoitoon. Perhehoidon lisäämisellä vaikutetaan palvelurakenteeseen sitä keventämällä. Perhehoito on kustannustehokas, ihmisläheinen ja kodinomainen tapa tuottaa palveluita.	
Ennaltaehkäisevä toiminta, mm. ikääntyneiden päivätoiminta	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen tarpeeseen vaikuttaa ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitäminen, jota vahvistetaan lisäämällä ennaltaehkäisevää toimintaa kuten ikääntyneiden päivätoimintaa. Toiminnan tavoitteena on hillitä raskaampien palveluiden tarvetta ja kustannusten kasvua. Palvelujen saatavuus ja palveluverkon toimivuus varmistetaan.	

4. Ikääntyneiden päivätoiminta

Ikääntyneiden kuntouttava päivätoiminta: Koonti nykytilasta, ei esitetä muutoksia

PÄIVÄTOIMINNAN TAUSTAA
• Ikääntyvien päivätoiminta toteutetaan kuntouttavana päivätoimintana sekä etäpäivätoimintana. Noin 3 prosenttia yli 75-vuotiaista käyttää kuntouttavan päivätoiminnan palveluita. • Kuntouttavan päivätoiminnan tilat ovat varustelultaan erilaiset. Useampi tila on myös alhaisella käyttöasteella vähäisen ryhmämäärän vuoksi, tilojen yhteiskäyttöä on edistetty. Kuntouttavan päivätoiminnan osalta on myös huomioitava asiakkaiden kuljetusmatkat toimipisteeseen. • Ikääntyvien päivätoiminnalla on merkittävä rooli ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitämisessä ja sillä voidaan ennaltaehkäistä tai viivästyttää ajautumista raskaampien palveluiden piiriin. Ikääntyvien päivätoiminnalla tuetaan myös omaishoitajien jaksamista. • Ikäihmisten määrä ja siten ikäntyvien päivätoiminnan tarve kasvaa kaikissa kunnissa 16-52 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteena on tarjota yhtenvertaiset palvelut kuntouttavan päivätoiminnan osalta.

PALVELU-KANAVAT	NYKYTILA
Fyysiset toimipisteet / kivijalka 	• Palvelut: kuntouttava päivätoiminta, omaishoidon päivätoiminta, hygieniapalvelu ja omaehtoinen kuntosaliharjoittelu • Kuntouttavaa päivätoimintaa 19 toimipisteessä, sisältäen ohjattua kuntosalitoimintaa. • Lisäksi osallistutaan seniorikeskustoimintaan yhteistyössä kuntien kanssa • Ensivaiheen ohjaus ja neuvonta 1.1.2026 lukien
Palvelupisteet ja kotiin vietävät palvelut 	• Ensivaiheen ohjaus ja neuvonta liikkuvana palveluna 1.1.26 lukien • Seniorin hyvinvointineuvola • Omaishoitajien virkistysvapaiden turvaaminen päivätoiminnan henkilöstön toimesta eli myös kotiin jalkautuvana palveluna
Digitaaliset palvelut 	• Etäpäivätoimintaa toteutetaan koko Keski-Suomen alueella. Tavoitteena asiakasmäärän kasvattaminen. • Seniori chat ja paina apua nappi

5. Perhekeskuspalvelut

Perhekeskukset: Koonti nykytilasta, ei esitetä muutoksia

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA ESITYKSELLE
Perhekeskuksissa on lähtökohtaisesti laaja palveluvalikoima, esimerkiksi neuvolatoimintaa, varhaisen tuen palveluita, perhetyötä, lastensuojelua tai perheneuvolatoimintaa. Perhekeskuksien lisäksi on lukuisia kohtaamispaikkoja, joissa tarjotaan matalan kynnyksen tukea lapsille, nuorille ja perheille. Lasten ja nuorten määrä vähenee Keski-Suomessa. Perhekeskustoiminnalla on kuitenkin merkittävä ennaltaehkäisevän työn rooli, jolla voidaan pitkällä tähtäimellä vähentää raskaampien ja kalliimpien palveluiden käyttöä (muun muassa lastensuojelu). - Tavoitteena on muiden lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kytkeminen perhekeskustoimintaan. Työtä tehdään verkostotyönä moniammatillisesti. - Tavoitteena on vakiinnuttaa perhekeskusten määrää sekä tarjota laajasti kevyempiä kohtaamispaikkoja ja vanhemmuuden tukemiseksi Perhekeskuksen tukipysäkkitoimintaa sekä parisuhdepalveluja. Uusien perhekeskusten perustamisessa huomioidaan talouden reuna-ehdot sekä lasten, nuorten ja perheiden määrä eri kunnissa. - Lisäksi digitaalista perhekeskusta monipuolistetaan (etävastaanottoja sekä yhteydenottokanavia laajennetaan). Yhteisövaikuttavuuden edistäminen kaikissa palvelutehtävissä varhaisen tuen ensisijaisuuden ja alueellisen toimintaympäristön huomioon ottaminen. Alueelliset verkostot vahvistuvat ja monialainen yhteistyö lisääntyy. Yhteinen asiakasohjauksen ja neuvonnan uusi toimintamalli osana palveluja ja perhekeskuskoordinointia. Perhekeskustoiminnassa kunta- ja järjestöyhteistyöllä on merkitystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä myös tilaratkaisuissa. Palveluverkossa tulevat uudet toimipisteet voivat olla kunnan, järjestön tai hyvinvointialueen koordinoimia yhteistyötä tukevan sopimuksen mukaisesti.

PALVELU-KANAVAT	NYKYTILA
Fyysiset toimipisteet / kivijalka 	- Lisäksi kevyempiä kohtaamispaikkoja - Neuvolatoiminta ja varhainen tuki integroituu perhekeskukseen osassa kuntia. Huomioiden, että neuvola vaatii terveydenhuollon vaatimukset täyttävän tilan. - Perhekeskuksen tukipysäkkitoiminta, ryhmätoiminta, ohjaus ja neuvonta
Palvelupisteet ja kotiin vietävät palvelut 	- Perhekeskuskoordinaattorit ylläpitävät perhekeskustoimintaa, jalkautuvat tapahtumiin, muiden toimijoiden kohtaamispaikka-toimintaan ja verkostoihin, 3. sektorin ja sivistystoimen kanssa tehtävä yhteistyö - Perhekeskuksen tukipysäkkitoiminta, ryhmätoiminta, ohjaus ja neuvonta - Perhekeskuskoordinaattorit toteuttavat alueelliset tarpeet huomioiden matalan kynnyksen perhetyötä
Digitaaliset palvelut 	Digitaalisen perhekeskuksen monipuolistaminen ja vahvistaminen: - Etäpalvelujen ja etävertaisryhmätoiminnan laajentaminen/kehittäminen (esim. tarjotaan etämahdollisuus samoihin palveluihin, joita fyysisten perhekeskusten perhekeskuskoordinaattorit tarjoavat) - Vahvemman digitaalisen integraation rakentaminen eri lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kanssa - Vaikuttavien menetelmien käyttöönotto asiakastyössä - Hyvinvointitarjottimen integroiminen osaksi digitaalista perhekeskusta

Muut palvelut

Koonti järjestämisestä ja tavoitetila

Neuvolapalvelut

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Toiminta lukuina
- Toimipisteet nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2

Neuvolapalvelut: perustelut palveluverkon kehittämiseksi

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA ESITYKSELLE

- 0-6-vuotiaiden lasten määrä ja syntyvyys on laskussa selvimmin koko pohjoisella läntisellä alueella, jolloin neuvolakäyntejä on vähemmän. Väestöennusteen mukaan 0-6-vuotiaiden määrä tulee edelleen laskemaan yli 20 prosenttia vuoteen 2030 mennessä pohjoisessa Keski-Suomessa.
- Palvelutarpeen laskuun peilaten arviona on, että pohjoisessa Keski-Suomessa on mahdollista tiivistää neuvolapalveluiden palveluverkkoa. Palveluverkkoa kehitetään tiiviissä yhteistyössä perhekeskusten ja muiden lapsiperheitoimijoiden kanssa. Neuvolapalveluja voidaan toteuttaa myös kouluterveyshuollon tiloissa.
- Palveluverkko on tulevaisuudessakin tiheä, sillä palveluja tarjotaan 28 äitiys- ja lastenneuvolassa tai toimipisteessä
- Neuvolan toimintamallimuutos tarkoittaa, että osa neuvolapalveluista voidaan järjestää erillisinä palvelupäivinä muun muassa kouluterveydenhuollon tai muissa alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteiskäyttötiloissa.
- Neuvolatoimipisteverkkoa kehitetään osana palvelun toimintamallimuutosta ja erityisesti toimintavarmuuden ja asukaslähtöisyyden parantamiseksi:
 - Poissaoloissa työntekijöiden sijaistamiset varmistavat ettei palvelukatkoja tule
 - Työ- ja asiakasturvallisuus
 - Osaamisen vahvistuminen
 - Matkustamiseen käytetty aika ja kustannukset vähenevät
 - Mahdollistaa palvelun kaikkina arkipäivinä (ei vain 1-2/pvä viikossa)
 - Palveluun ei tule tyhjäkäyntiä, kun asiakasmäärät nykyistä suurempia
 - Digipalveluita ja perhekeskustoimintaa kehitetään ja vahvistetaan

PALVELU-KANAVAT	NYKYTILA	ESITYS (vaihe 2)
Fyysinen toimipiste /kivijalka 	Lasten- ja äitiysneuvoloita yhteensä 32 kappaletta ja 2 keskitettyä seksuaaliterveysyksikköä ja 1 keskitetty puhelinpalvelu	• Toimintamallimuutos koskee: Kannonkoski, Kivijärvi Kyyjärvi, Konnevesi ja Lievestuore (osa neuvolapalveluista toteutuu mm. kouluterveydenhuollon tiloissa palvelupäivinä) • Toimintamallimuutos 2027: Toivakka, Kinnula (palvelupäiviä kouluterveydenhuollon tiloissa ja osa palveluista Pihtiputaan neuvolasta) • Luovutaan neuvolatilasta 2026: Multia, Kuorevesi ja Vihtavuori • Luovutaan neuvolatilasta 2027: Huhtasuo
Palvelupisteet ja kotiin vietävät palvelut 	Kotikäynnit tehdään ensisynnyttäjille ja tarpeen mukaisesti Ehkäisyvälineautomaatteja Kyllön sosiaali- ja terveysasemalla, 10/25 Äänekosken ja Jämsän terveysasemilla, Gradian Viitaniemen kampuksella.	Kotikäynnit tehdään ensisynnyttäjille ja tarpeen mukaisesti
Digitaaliset palvelut 	• Keskitetty puhelinpalvelu, videovastaanotot, kiiretön viestinvälitys ja hoidolliset puhelut ja etäperhevalmennukset	Digipalveluita vahvistetaan ja lisätään, muun muassa: - Raskauden ja raskausdiabeteksen hoitopolut valmisteilla

Neuvolapalvelut – toiminta lukuina

TUNNUSLUVUT, KÄYNNIT JA ASIAKKAAT, 2024-25

	Käynnit, 2024	Käynnit 1-6/2025	Asiakkaat 2024	Asiakkaat 1-6/2025
Äitiysneuvola	26 716	17 563	1948	2041
Lastenneuvola	42 684	25 105	14 801	15 593
Seksuaaliterveys	15 637	6989		

TUNNUSLUVUT, HENKILÖSTÖ

Henkilöstö, htv	112 (110 terveydenhoitajaa; 2 lähihoitajaa)

Neuvolapalvelut: Yksiköt nykytilassa sekä esityksessä sekä

Muutokset	Kunta	Toimipisteen nimi	Kuntoluokka*	Henkilöstö	Perustelut muutokselle
Poistuu	Kuorevesi	Kuoreveden sosiaali- ja terveysasema	Huonokuntoinen tila	Lastenneuvolaa 0-1pv/vko Jämsän neuvolan toimesta	0-6 –vuotiaiden lasten määrä alueella vähäinen (46) ja vähenevä. Kuorevedellä toteutetaan vain lastenneuvolapalvelu, tarve noin 1pv/1-2vkossa. Äitiysneuvolatoiminta ja lääkärikäynnit toteutetaan jo nyt Jämsän sote-asemalla
Toimintamallimuutos	Kivijärvi	Kivijärven terveysasema	Neuvolan tilat huonokuntoiset	0,6htv, mutta hoidettu Karstulan neuvolan toimesta 1pv/vko.	0-6 –vuotiaiden lasten määrä vähäinen (45) ja vähenevä. Palvelu toteutuu noin 1 pv/vko. Hoidetaan Saarijärveltä käsin ja osittain palvelupäivinä Kivijärven kouluterveydenhuollosta palvelupäivinä.
Toimintamallimuutos	Kannonkoski	Kannonkosken terveysasema		Hoidetaan Saarijärven toimesta 1pv/vko	0-6 vuotiaiden määrä vähäinen (58) ja vähenevä. Palvelu toteutuu noin 1pv/vko. Vähentää matkustamista.. Hoidetaan jatkossa Saarijärven neuvolasta ja osittain Kannonkosken kouluterveydenhuollon tiloista käsin palvelupäivinä.
Toimintamallimuutos	Kyyjärvi	Kyyjärven sosiaali- ja terveyspalvelupiste	Vastaanottohuoneet pienet, ei pystytäk tekemään laaja-alaista työtä	Hoidetaan Karstulan neuvolan toimesta 1pv/vko	0-6 –vuotiaiden lasten määrä pieni (48) ja vähenevä. Palvelu toteutuu noin 1-2pv/vko. Palvelu toteutuu osittain Kyyjärven kouluterveydenhuollon tiloissa palvelupäivinä ja osittain Karstulasta käsin
Toimintamallimuutos	Konnevesi	Konneveden sosiaali- ja terveysasema		0,6htv, ollut täyttämättä 1/25 alkaen, hoidettu Laukaan ja Äänekosken neuvoloiden toimesta. Mahdollisuus 1pv/vkossa kouluterveydenhuollon tai kuntaan jäävien muiden sotepalveluiden tiloissa	0-6 –vuotiaiden lasten määrä vähentynyt (84), samoin syntyneitten määrä tarve 2-pv/vko. Palvelut jatkossa osittain Konneveden muissa soten tiloissa tai kouluterveydenhuollon tiloissa, osa palvelusta toteutuu Äänekoskelta, Laukaasta tai Hankasalmelta asiakkaan valinnan mukaan
Poistuu	Multia	Multian sosiaali- ja terveyspalvelupiste		1 pvä/viikko, hoidetaan Keuruun neuvolan toimesta	0-6 vuotiaiden määrä vähenevä (51). Tarve 1pv/1vkoa. Palvelut jatkossa Keuruun neuvolasta käsin
Toimintamallimuutos	Lievestuoreen neuvola	Lievestuoreen sivuvastaanotto		1	Neuvolapalvelu tuotetaan Lievestuoreen koulun opiskeluhuollon tiloissa 1.1.2026 alusta alkaen.
Poistuu 2027	Huhtasuo	Huhtasuon sosiaali- ja terveysasema	Huonokuntoinen	4	Lapsimäärä kasvava (583, kasvu 10% viime vuoteen verrattuna), resurssi 4htv. Yhdistyminen keskustan neuvolaan jatkoon suunnitelma– tilat tarvitaan. Neuvola jatkaa määräaikaisena olemassa olevassa kiinteistössä noin vuoteen 2027.
Yhdistyy 2027	Jyväskylä	Keskustan neuvola	Ei esteetön tila	7	Lapsimäärä kasvava (1114, kasvu 4% viime vuoteen verrattuna), resurssi 7htv. Yhdistyminen Huhtasuon neuvolan kanssa viim. 2027, tilat selvittelyssä.
Toimintamallimuutos	Toivakka (2027)	Toivakan terveysasema		1	Lapsimäärä (145), palvelu toteutuu 1htv . Palvelu toteutuu v. 2027 alkaen osittain muissa paikallisissa sote-toimijoiden tai esim. koulun opiskeluhuollon tiloissa ja osittain Sampoharjun sote-keskuksessa.
Toimintamallimuutos	Kinnula (2027)	Klnnulan terveyskeskus		0,4	Lapsimäärä pieni (0-6-vuotiaat 100, lasku 10% vuoteen –23 verrattuna), pieni yksikkö. Palvelut 1.1.2027 alkaen Pihtiputaan neuvolasta ja palvelupäivinä kouluterveydenhuollon tiloissa.
Poistuu	Vihtavuori	Vihtavuoren neuvola			Lapsimäärä 0-6 –vuotiaat 165. Palvelu toteutuu 1htv. Palvelu tuotetaan Leppäveden neuvolasta käsin jatkossa. Leppävedelle valmistuu uusi tila syksyllä -26
Ei muutosta	Jyväskylä	Kuokkalan neuvola		8	
Ei muutosta	Muurame	Muuramen neuvola		4	
Ei muutosta	Laukaa	Laukaan neuvola		4	
Tilamuutos	Laukaa	Leppäveden neuvola		2	
Ei muutosta	Jyväskylä	Tikkakosken neuvola		2	
Ei muutosta	Uurainen	Uuraisten neuvola		2	
Ei muutosta	Jyväskylä	Jkl keskitetty seks.terv.yksikkö		8	
Ei muutosta	Jämsä	Jämsän neuvola		5	
Ei muutosta	Hankasalmi	Hankasalmen neuvola		1	
Ei muutosta	Jyväskylä	Sampoharjun neuvola		6,5	
Ei muutosta	Keuruu	Keuruun neuvola		3	
Ei muutosta	Petäjävesi	Petäjäveden neuvola		1	
Ei muutosta	Joutsa	Joutsan neuvola		1	
Ei muutosta	Jyväskylä	Keljonkankaan neuvola		4,5	
Ei muutosta	Jyväskylä	Korpilahden neuvola		1,5	
Ei muutosta	Jyväskylä	Kyllön neuvola		7,5	
Ei muutosta	Äänekoski	Äänekosken neuvola		6	
Ei muutosta	Äänekoski	Äänekosken keskitetty seksuaaliterveyspalvelu		1	
Ei muutosta	Saarijärvi	Saarijärven neuvola		3	
Ei muutosta	Pihtipudas	Pihtiputaan neuvola		2	
Ei muutosta	Viitasaari	Viitasaaren neuvola		2	
Ei muutosta	Karstula	Karstulan neuvola		1	

Suun terveydenhuolto

- Perustelut palveluverkon kehittämiselle
- Toiminta lukuina
- Toimipisteet nykytilassa ja palveluverkkoesityksessä, vaihe 2
- Muuttuvien ja poistuvien toimipisteiden tiedot

Suun terveydenhuolto - perustelut palveluverkon kehittämiseksi

TARVE PALVELUIDEN KEHITTÄMISELLE JA TAUSTAA	PALVELUKANAVAT	NYKYTILA	ESITYS
- Palveluverkkoesityksessä pienien hoitoloiden toimintoja siirretään olemassa oleviin hoitoloihin. - Suun terveydenhuollossa on haasteena, että hoitohuoneiden ja palveluiden määrä eivät ole optimaalisessa suhteessa väestön määrään. Osa toimipisteistä on pieniä ja haavoittuvia, joissa hammashoitaja-hammaslääkärin –työparin poissaolot vaikuttavat toimintaan. Osa tiloista on huonokuntoisia. - Asiakas käy keskimäärin 2,3/krt/vuosi suunterveydenhuollon palveluissa. - Suun terveydenhuollon perustehtävänä on yksilö- ja väestötasolla suun terveyden edistäminen ja suun sairauksien hoito moniammatillisena yhteistyönä sekä lakisääteisten palvelujen tuottaminen. - Iso osa suun alueen sairauksista on piileviä ja ennaltaehkäistävissä, joten yksilölliseen ja terveydelliseen tarpeeseen perustuva säännöllinen hoito tarkastuksineen ja omahoito-ohjeineen on tärkeää, jotta vältetään raskailta korjaavilta hoidoilta. Suun sairauksien hoito on tärkeää yleisterveyden kannalta. Suun infektiolla on osoitettu yhteys muun muassa moniin kansansairauksiin. - Palvelut tarjotaan pääsääntöisesti hammashoitaja-hammaslääkäri -työparien sekä suuhygienistien ja hammashoitajien vastaanotoilla hammashoitoloissa. Käytössä on myös liikkuvia hammashoitoyksiköitä, joissa voidaan tehdä suun tarkastuksia, tutkimuksia ja hoitoja. Etäpalveluita tarjotaan neuvontaa ja ohjausta tarvitseville asiakkaille muun muassa videovastaanotolla ja chatissa. - Huhtasuon tiloista luovutaan.	Fyysinen toimipiste / kivijalka 	- Hammaslääkäri + hammashoitaja vastaanotot - Suuhygienistin vastaanotot - Hammashoitajan vastaanotot - Erikoishoidon vastaanotot - Kivijalassa arvioilta 98% toiminnasta	- Toimipisteitä 26 - Kivijalassa arvioilta 97 % toiminnasta
	Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	- Liikkuvat palvelut: liikkuva hammashoitohuone, jossa tuotetaan osa koululaisten asetuksen mukaisista tarkastuksista ja tutkimuksista sekä hoito - PopUp, tuotetaan osa koululaisten tarkastuksista ja tutkimuksista	- Liikkuvat palvelut: liikkuva hammashoitohuone, jossa tuotetaan osa koululaisten asetuksen mukaisista tarkastuksista ja tutkimuksista sekä hoito - PopUp, tuotetaan osa koululaisten tarkastuksista ja tutkimuksista - Liikkuvia palveluja lisätään niille kouluille, joiden lähihoitolat suljetaan
	Digitalliset palvelut 	- Osa hoidon tarpeen arviosta - Chat - Osa ajanvaraustoiminnasta - Osa aikojen siirroista ja peruutuksista - Esitietolomakkeet - Etävastaanotot; odottavat perheet, 1-vuotiaiden tarkastukset - Ammattilaisten välinen konsultaatio - Luotettavaa tilastointitietoa ei ole saatavissa mm. erilaisten potilastieto-järjestelmien kirjauskäytäntöjen vuoksi. Arviolta noin 2 % palveluista sähköisinä.	- Osa hoidon tarpeen arviosta - Chat - Osa ajanvaraustoiminnasta - Osa aikojen siirroista ja peruutuksista - Esitietolomakkeet - Etävastaanotot; odottavat perheet, 1-vuotiaiden tarkastukset - Ammattilaisten välinen konsultaatio - Luotettavaa tilastointitietoa edelleen vaikea saada kirjauskäytäntöjen vuoksi. Arviolta noin 2 % palveluista sähköisinä.

Suun terveydenhuolto – Toiminta lukuina

TUNNUSLUVUT, KÄYNNIT JA ASIAKKAAT, 2024

	Yhteensä	Ikäryhmä 0-17 v .	Ikäryhmä 18-74 v.	Ikäryhmä yli 75 v.
Fyysiset kontaktit + asiointikäynnit ARVIO	231 845 + n. 32 000	78 418*	124 441*	18 844*
<i>tietoa ei saatavissa kaikista järjestelmistä</i>	<i>(Mediatri ja Winhit tieto puuttuu)</i>			
Fyysiset asiakkaat + asiointiasiakkaat ARVIO	123 208 + n. 14 000	30 807*	48 933*	7 442*
<i>tietoa ei saatavissa kaikista järjestelmistä</i>	<i>(Mediatri ja Winhit tieto puuttuu)</i>			
*kaikista kontakteista tieto on ohjeellinen, sillä kaikista potilastietojärjestelmistä ei ole saatavissa ikäryhmätietoa (tieto koottu LC ja Mediatri)				

TUNNUSLUVUT, HENKILÖSTÖ

	Hammaslääkärit	Hammashoitajat	Suuhygienistit
Henkilöstö, htv	110	171	55

PALVELUKANAVAT	NYKYTILA
Fyysinen toimipiste / kivijalka 	Kivijalassa arviolta 98 % toiminnasta
Liikkuvat palvelut 	- Liikkuvan hammashoitolan toiminta aloitettiin syyskuussa 2023 - Käynnit 0,8 %; asiakkaat 1,4 %
Digitaaliset palvelut 	Luotettavaa tilastointitietoa ei ole saatavissa mm. erilaisten potilastietojärjestelmien kirjauskäytäntöjen vuoksi. Arviolta noin 2 % palveluista sähköisinä.

Suunterveydenhuolto – Toimipisteet nykytilassa sekä palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

NYKYTILA

Kunta	Osoite	Suun terveydenhuollon toimipiste
Hankasalmi	Hankavedentie 1, 41520 Hankasalmi	Hankasalmen hammashoitola
Joutsa	Myllytie 8, 19650 Joutsa	Joutsan hammashoitola
Jyväskylä	Hoitajantie 3, 40600 Jyväskylä	Perusterveydenhuollon erikoishoidon yksikkö, Sairaala Nova
	Kansakoulunkatu 1, 40100 Jyväskylä	SEHY, Suun erikoishoidon yksikkö
	Nevakatu 1, 40340 Jyväskylä	Huhtasuon hammashoitola
	Virastokuja 2 B, 41800 Korpilahti (Korpilahtitalo)	Korpilahden hammashoitola
	Liitukuja 4, 40520 Jyväskylä	Kuokkalan yhtenäiskoulun hammashoitola
	Keskussairaalantie 20, 40620 Jyväskylä	Kyllön hammashoitola
	Ritopohjantie 25, 40270 Palokka	Palokan hammashoitola
	Vesmannintie 7, 40800 Vaajakoski	Sampoharjun hammashoitola
	Sohlberginkatu 3, 40530 Jyväskylä	Keljonkankaan yhtenäiskoulun hammashoitola
	Kirkkokatu 3, 41160 Tikkakoski	Tikkakosken hammashoitola
Jämsä	Terveyskuja 5, 42100 Jämsä	Jämsän hammashoitola
	Puistotie 5, 35600 Hallo	Kuoreveden hammashoitola
Kannonkoski	Järvitie 7 A, 43300 Kannonkoski	Kannonkosken hammashoitola
Karstula	Hämeenpurontie 9, 43500 Karstula	Karstulan hammashoitola
Keuruu	Kantolantie 7, 42700 Keuruu	Keuruun hammashoitola
	Riihontie 15, 42800 Haapamäki	Haapamäen hammashoitola
Kinnula	Keskustie 44, 43900 Kinnula	Kinnulan hammashoitola
Konnevesi	Palotie 6, 44300 Konnevesi	Konneveden hammashoitola
Laukaa	Kantolantie 12, 41340 Laukaa	Laukaan hammashoitola
	Liepeentie 45 41400 Lievestuore	Lievestuoreen hammashoitola
Multia	Nehentie 2, 42600 Multia	Multian hammashoitola
Muurame	Virastotie 10, 40950 Muurame	Muuramen hammashoitola
	Nisulantie 5, 40950 Muurame	Muuramen kouluhammashoitola
Petäjävesi	Teollisuustie 1, 41900 Petäjävesi	Petäjäveden hammashoitola
Pihtipudas	Provastintie 1 as. 4, 44800 Pihtipudas	Pihtiputaan hammashoitola
Saarijärvi	Sairaalantie 2, 43100 Saarijärvi	Saarijärven hammashoitola
Toivakka	Iltaruskontie 6, 41660 Toivakka	Toivakan hammashoitola
Uurainen	Kuukantie 16, 41230 Uurainen	Uuraisten hammashoitola
Viitasaari	Sairaalantie 4, 44500 Viitasaari	Viitasaaren hammashoitola
Äänekoski	Terveyskatu 8, 44100 Äänekoski	Äänekosken hammashoitola

ESITYS

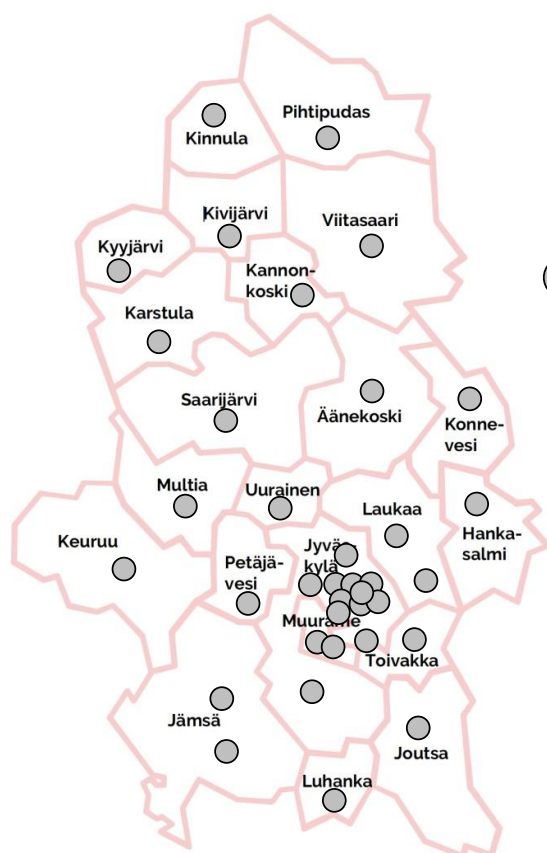
Kunta	Osoite	Suun terveydenhuollon toimipiste
Hankasalmi	Hankavedentie 1, 41520 Hankasalmi	Hankasalmen hammashoitola
Joutsa	Myllytie 8, 19650 Joutsa	Joutsan hammashoitola
Jyväskylä	Hoitajantie 3, 40600 Jyväskylä	Perusterveydenhuollon erikoishoidon yksikkö, Sairaala Nova
	Kansakoulunkatu 1, 40100 Jyväskylä	SEHY, Suun erikoishoidon yksikkö
	Nevakatu 1, 40340 Jyväskylä	Huhtasuon hammashoitola
	Virastokuja 2 B, 41800 Korpilahti (Korpilahtitalo)	Korpilahden hammashoitola
	Liitukuja 4, 40520 Jyväskylä	Kuokkalan yhtenäiskoulun hammashoitola
	Keskussairaalantie 20, 40620 Jyväskylä	Kyllön hammashoitola
	Ritopohjantie 25, 40270 Palokka	Palokan hammashoitola
	Vesmannintie 7, 40800 Vaajakoski	Sampoharjun hammashoitola
	Sohlberginkatu 3, 40530 Jyväskylä	Keljonkankaan yhtenäiskoulun hammashoitola
	Kirkkokatu 3, 41160 Tikkakoski	Tikkakosken hammashoitola
Jämsä	Terveyskuja 5, 42100 Jämsä	Jämsän hammashoitola
Karstula	Hämeenpurontie 9, 43500 Karstula	Karstulan hammashoitola
Keuruu	Kantolantie 7, 42700 Keuruu	Keuruun hammashoitola
	Riihontie 15, 42800 Haapamäki	Haapamäen hammashoitola
Laukaa	Kantolantie 12, 41340 Laukaa	Laukaan hammashoitola
	Liepeentie 45 41400 Lievestuore	Lievestuoreen hammashoitola
Muurame	Virastotie 10, 40950 Muurame	Muuramen hammashoitola
	Nisulantie 5, 40950 Muurame	Muuramen kouluhammashoitola
Petäjävesi	Teollisuustie 1, 41900 Petäjävesi	Petäjäveden hammashoitola
Saarijärvi	Sairaalantie 2, 43100 Saarijärvi	Saarijärven hammashoitola
Toivakka	Iltaruskontie 6, 41660 Toivakka	Toivakan hammashoitola
Uurainen	Kuukantie 16, 41230 Uurainen	Uuraisten hammashoitola
Viitasaari	Sairaalantie 4, 44500 Viitasaari	Viitasaaren hammashoitola
Äänekoski	Terveyskatu 8, 44100 Äänekoski	Äänekosken hammashoitola

Poistuvien suunterveydenhuollon yksiköiden tiedot

Toimipiste	Aukioloaika päivää/viikossa	Väestömäärä	Henkilöstön määrä	Käyntimäärät vuonna 2024	Palveluiden saavutettavuus; etäisyys lähimpään sote-toimipisteeseen	Yksityiset palvelut
Kinnula	3-4	1 503	2	1 327	63,4	ei
Pihtipudas	5	3 693	7	4 422	39	ei
Kannonkoski	4	1 156	2	831	33,6	ei
Konnevesi	5	2 484	3 (tulee Laukaasta)	1 938	38	ei
Kuorevesi	4	2 750	2,7	1 155	23,5	ei
Multia	3	1 400	1,8	836	20	ei

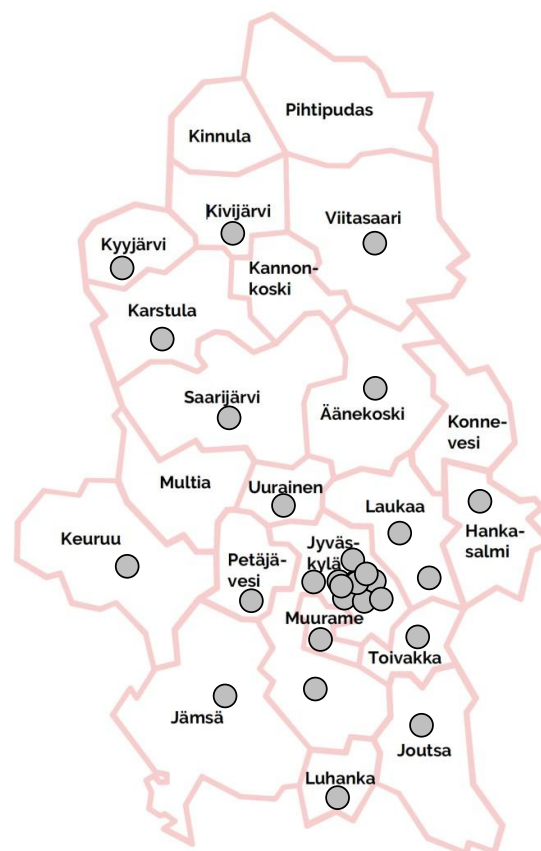
Suunterveydenhuollon yksiköt nykyisin ja palveluverkkoesityksessä (vaihe 2)

Nykytilanne

● Nykyinen suunterveydenhuollon toimipiste

Palveluverkkoesitys, vaihe 2

● Suunterveydenhuollon toimipiste palveluverkkoesityksessä

Poistuvat toimipisteet: Kinnula, Pihtipudas, Kannonkoski, Konnevesi, Kuorevesi, Multia

Toimipisteet merkitty kartalle suuntaa antavasti.

Muiden palveluiden osalta määritellään palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumisen periaatteet

Palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumisen periaatteet

Muiden palveluiden osalta palvelustrategia määrittelee palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumista

Jokaisen palvelun osalta on laadittu tarkemmat suunnitelmat palveluiden kehittämiseksi sekä toimipisteiden sijoittumisen periaatteet. Yhteinen palveluverkko kehittyy näiden periaatteiden mukaan.

Jokainen palvelu käsitellään omana kokonaisuutena

Muu palvelu

- Äitiys- ja lastenneuvola (toimipiste-esitys kuvattu edellä)
- Opiskeluhoollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, koulukuraattorit ja -psykologit)
- Perheen varhaisen tuen palvelut - Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta
- Perheen varhaisen tuen palvelut - Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola
- Perheoikeudelliset palvelut
- Avohuollon lastensuojelu sekä sijais- ja jälkihuollon palvelut
- Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö
- Suun terveydenhuolto (toimipiste-esitys kuvattu edellä)
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- Vammaispalvelun asumispalvelut
- Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus
- Vammaisten päivä- ja työtoiminta
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut
- Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivä- ja työtoiminta, päihdekuntoutujien päiväkeskustoiminta SHL 24 b§
- Kotihoito, ympärivuorokautinen, 24/7
- Turvapalvelut
- Ikääntyneiden muut asumispalvelut - Laitospalvelut
- Ikääntyneiden muut asumispalvelut - Yhteisöllinen asuminen
- Ikääntyneiden asiakasohjaus ja keskitetyt palvelut
- Erikoissairaanhoidon palvelut
- Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (1/4)

Äitiys- ja lastenneuvola	• Neuvolapalvelut sijoittuvat sote-asemille, lähiasemille sekä perhekeskuksiin ja niitä voidaan tuottaa myös muiden palveluiden yhteydessä tai esim. kouluterveydenhuollon tiloissa kouluille. Palvelu vaatii terveydenhuollon tilat. Neuvolapalveluun kuuluu terveydenhoitajan ja lääkärin palvelu. Palvelut perustuvat lainsäädännön mukaan toteutettuihin määräaikaisiin terveystarkastuksiin ja terveysneuvontaan, joissa huomioidaan yksilöiden ja perheiden tarpeet. Hyvinvointialueen alueellinen neuvolasuunnitelma ohjaa toimintaa. • Neuvoloiden toimipisteverkostoa tarkastellaan ja paikallisesti etsitään ratkaisuja soten muista käytössä olevista tiloista joissa neuvolatoimintaa voidaan toteuttaa, toimintamallimuutokset tai toimipisteestä luopuminen koskettaa noin 11 neuvolan toimipistettä alueella
Opiskeluhuollon palvelut	• Opiskeluhuollon palvelut tuotetaan lakisääteisesti lähipalveluna oppilaitoksissa tai niiden välittömässä läheisyydessä • Kouluilla huomioidaan muiden opiskeluhuollon toimijoiden tai neuvolan kanssa tilojen yhteiskäyttö. • Sepänkadun opiskelijaterveydenhuollon uudelleen sijoittaminen Jyväskylässä 2. asteen oppilaitoksiin tai niiden välittömään läheisyyteen • Opiskeluhuollon tilojen käyttöä kehitetään ja muutoksia arvioidaan mm. opiskeluterveydenhuollon (Sepänkatu 3) tilojen osalta.
Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta	• Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut ovat lähipalvelua. Palveluissa huomioidaan alueelliset tilojen yhteiskäytön mahdollisuudet. • Lapsiperheiden sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen sijoittuminen alueellisiin palvelukeskittyymiin, joista tarvittaessa jalkaudutaan lähipalvelupisteisiin tai asiakkaiden koteihin
Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta	• Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelutyö on lähipalvelua, jossa hyödynnetään palveluiden alueellisia yhteiskäyttötiloja (kirjaaminen, neuvottelut ja sosiaaliset tilat) • Lapsiperheiden kotipalvelun sekä perhetyön sijoittuminen alueellisiin palvelukeskittyymiin, joista jalkaudutaan lähipalvelupisteisiin • Tavoitteena on lisätä digitaalisia työmalleja (mm. puheentunnistus, etäperhetyöntekijä) osuutta palveluissa. Tukihenkilötoiminta toteutuu pääosin järjestötoimintana.
Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola	• Palvelut kattavat maantieteellisesti kaikki Keski-Suomen alueen kunnat. Nykyisissä tiloissa ei suuria muutostarpeita. • Tiloja uudistettaessa ne pyritään sijoittamaan perhekeskusten tai muiden sotepalveluiden yhteyteen.
Perheoikeudelliset palvelut	• Nykyiset toimipisteet sekä tapaamispaikat säilyvät ja Saarijärvelle lisätään tapaamispaikka

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (2/4)

Avohuollon lastensuojelu sekä sijais- ja jälkihuollon palvelut	• Avohuollossa kriteerit täyttävien määrä ohjaa toimipisteiden sijoittumista ja tavoitteena sijoittuminen lähelle muita lapsiperhepalveluita. • Turvataan sosiaalityö ja lastensuojelun tukitoimet lastensuojelussa lähipalveluna ja kotiin vietävänä palveluna (avohuolto) sekä jalkautuvana palveluna (sijais- ja jälkihuolto). Toimipisteiden sijoittelussa huomioidaan henkilöstön saatavuus reuna-alueilla, työn riittävän tuen mahdollistaminen sekä yhtenäisten palveluiden ja prosessien kehittäminen. Perhehoitoa vahvistetaan suhteessa laitoshoitoon.
Nuorisokodit ja perhetukikoti sekä laitosten avotyö	• Turvataan omat riittävät laitoshoidon palvelut (kriisi- ja vastaanottotoiminta, pitkäaikainen laitoshoido sekä perhekuntoutus), jotka ovat saavutettavissa koko hyvinvointialueella. • Uusi lastensuojelun laitoshoidon yksikkö on nykyisessä investointiohjelmassa, toteutus 2026-27 • Laitosten avotyö tehdään pääosin koteihin, mutta vaatii tiimitilan.
Suun terveydenhuolto	• Suun terveydenhuolto on toiminnan luonteen vuoksi pääsääntöisesti kivijalkapalvelua. Käytössä on myös liikkuvia palveluja. • Lasten ja koululaisten suun terveydenhuolto mukaan lukien oikomishoito on osa kouluterveydenhuoltoa, joten palvelut tulee järjestää lähipalveluina • Pienten hoitoloiden toimintoja siirretään olemassa oleviin hoitoloihin isompiin yksiköihin.
Sosiaali- ja kriisipäivystys	• Sosiaali- ja kriisipäivystys on keskitetty palvelu, joka sijaitsee sairaala Novan välittömässä läheisyydessä yhteispäivystyksen mahdollistumiseksi • Sosiaali- ja kriisipäivystyksen palvelut ovat kaikkien hyvinvointialueen asukkaiden ja hyvinvointialueella oleskelevien henkilöiden saatavilla asuinpaikkakunnasta tai oleskelupaikasta riippumatta 24/7 • Palvelu on osa sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen toimintaa ja samoissa tiloissa. Tilajärjestely tukee palveluiden oikea-aikaisuutta ja viranomaisyhteistyötä, muuten ei vaikutusta palveluiden saatavuuteen.
Vammaispalvelun asumispalvelut	• Kotiin tukemisen tiimien palvelun kattavuutta hyvinvointialueella lisätään tavoitteellisesti työntekijöiden liikkuvuutta lisäämällä. Toiminnalla mahdollistetaan asiakkaiden asuminen omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. • Asumispalveluita järjestetään asiakastarpeiden mukaisesti. Asumisyksiköitä sijoitetaan sinne, missä palvelutarpeet suurimmat asiakasmäärän mukaisesti tai missä on käyttökelpoisia tiloja saatavilla. Tuotantotapa-analyysin tulosten mukaisesti pienempiä kustannuksiltaan kalliita yksiköitä yhdistellään suuremmiksi yksiköiksi. Kustannusten hillintä, valmius ja varautuminen edellyttävät oman palvelutuotannon vahvistamista. Vammaisten asumispalveluihin tarvitaan uusia yksiköitä 3 kpl ja korvaavia 7 kpl.
Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus	• Palvelua tarjotaan seudullisissa toimipisteissä (Saarijärvi, Äänekoski, Viitasaari, Laukaa, Jämsä, Keuruu, Jyväskylä). Muualla maakunnassa palvelupäiviä järjestetään asiakastarpeen mukaisesti yhteiskäyttöisissä tiloissa. Kotikäynnit toteutuvat asiakastarpeiden mukaisesti.

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (3/4)

Vammaisten päivä- ja työtoiminta	• Palvelutuotannon järjestäminen alueellisten asiakastarpeiden mukaisesti. Toimipisteitä ympäri hyvinvointialuetta. Useita kertoja päivätoiminnassa käyville asiakkaille palvelut tuotetaan lähipalveluna. Osa lähipäivistä voidaan tuottaa etäpalveluna. • Vammaisten päivä- ja työtoiminnan lisätiloja selvitetään muulta toiminnalta vapautuvista tiloista. • Toimintaa kehitetään ja tehostetaan työntekijöiden liikkuvuutta lisäämällä. Liikkuvan päivätoiminnan kehittäminen vähentää kiinteiden toimintatilojen tarvetta.
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut	• Painopistealueena on tukea asiakkaita ensisijaisesti kotiin vietävillä palveluilla: Tuetun asumisen suoritteita lisätään 28 % vuonna 2026. • Asumispalveluita järjestetään asiakastarpeiden mukaisesti. Kivijärven Kotikiven yhteisöllinen asuminen loppuu 1.1.2026 alkaen. Palvelu jatkuu tuettuna asumisena osassa olemassa olevia kiinteistöjä. • Palvelutarpeisiin perustuen suunnitellaan olemassa olevia resursseja uudelleen kohdentamalla Nuorten aikuisten yhteisöllisen asumisen yksikköä Jyväskylään sekä jatketaan Vahvan tuen ja arvioinnin yksikköä valmistelua vastuualueiden yhteisenä palveluna.
Kuntouttava työtoiminta, sosiaalihuoltolain mukainen päivätoiminta ja päihdepäiväkeskustoiminta	• Kuntouttavan työtoiminnan huonokuntoisten tilojen korvaaminen ajanmukaisilla tiloilla. Vuonna 2025 Jyväskylässä on käynnistynyt uusi yksikkö. Kuntouttava työtoiminta on mahdollisesti siirtymässä kokonaan tai osittain kuntien järjestämisvastuulle vuonna 2027. • Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien päivätoiminnan laajeneminen sosiaalisena kuntoutuksena asiakkaiden palvelutarpeen mukaisille paikkakunnille. Selvitetään sosiaalihuoltolain (24 b §) mukaisten päihdepäiväkeskusten tarpeet Jämsässä, Äänekoskella ja Laukaassa. Selvitetään palvelun toteuttaminen liikkuvana palveluna. Jyväskylässä päihteiden käyttäjien palvelukeskus Hanskalle varmistetaan korvaavat, isommat tilat.
Kotihoito 24/7	• Kotihoidon palvelut tuotetaan asiakkaan kotona lähipalvelualueilla, jotka eroavat hieman väestöltään ja maantieteellisesti toisistaan • Kotihoidon henkilöstön toimipisteet voivat sijoittua alueittain siten, että asiakkaiden käynneille päästään nopeasti ja sujuvasti • Kotihoidon henkilöstön toimipiste voi olla terveyspalveluiden lähellä tai samoissa tiloissa.
Turvapalvelut	• Turvapuhelinkeskus toimii osana Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskusta. • Turva-auttajapalvelu on kotiin annettavaa palvelua ja tämän tueksi tarvitaan liikkumisen mahdollistavat kulkuvälineet. • Palveluvastaavien etätöön, hybriditöön ja monipaikkaisen työn mahdollistaminen yhteiskäyttötiloilla.
Ikäntyneiden muut asumispalvelut / Laitospalvelut	• Pitkäaikainen laitoshoido päättyy vuoden 2026 kesällä. • Laitoshoidon päättymisen jälkeen tilasta luovutaan, aiemmin vapautuneita tiloja on osittain hyödynnetty joko ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tai lyhytaikaishoidossa.

Koonti muiden palveluiden järjestämisestä (4/4)

Ikääntyneiden muut asumispalvelut / Yhteisöllinen asuminen	- Tavoitekattavuus yhteisölliseen asumiseen vuodelle 2026 on 1% 75 vuotta täyttäneiden määrästä ja vuodelle 2030 tavoitekattavuus on 2% 75 vuotta täyttäneiden määrästä eli noin 800 paikkaa (tällä hetkellä 268 asiakasta). - Yhteisöllisessä asumisessa on käytössä palveluseteli, jatkossa palveluhankintaa monipuolistetaan kilpailuttamalla palvelu ja hyödynnetään monituottajamallia. - Kunnilla on keskeinen rooli ikääntyneiden senioriasumisen kehittämisessä: asumisen, asuinympäristön ja palvelujen kehittämisen tulisi sisältyä kuntien strategiseen suunnitteluun.
Ikääntyneiden asiakasohjaus ja keskitetyt palvelut	- Asiakasohjaajat työskentelevät maakunnallisesti, työpisteet sijaitsevat laaja-alaisesti koko hyvinvointialueella. Palvelutarpeen arviointeja tehdään kotikäynteinä asiakastarpeen mukaisesti. Gerontologisessa sosiaalityössä vastataan erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden palvelutarpeisiin. - Toimistotyön ja asiakaslaskutuksen henkilöstön työpisteet sijaitsevat maakunnallisesti eri alueilla. - Teknologiakeskuksessa lisätään ja monipuolistetaan digitaalisten palvelujen määrää tavoitteellisesti määrärahojen puitteissa sekä kotiin vietävissä, että asumisen palveluissa.
Erikoissairaanhoito	- Sairaala Novassa kattavat erikoissairaanhoidon palvelut ja laajan yhteispäivystyksen palvelut - Integroituja erikoissairaanhoidon palveluita laajan palvelun sosiaali- ja terveystieteiden yhteydessä Jämsässä ja Äänekoskella ja tarpeen mukaan muilla sote-asetilla. - Yhteiset osaamiskeskukset (mm geriatrinen keskus, diabeteskeskus, vatsakeskus) - Sairaala Novassa dialyysi ja dialyysisatelliittiyksiköt Karstula, Saarijärvi, Jämsä
Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut	- Aikuissosiaalityön palvelut toimivat keskitetyissä tiloissa, sote-keskusten tai muiden sote-toimijoiden yhteydessä: Äänekoskella (yhteispalvelupiste), Saarijärvellä, Viitasaarella, Laukaassa (yhteispalvelupiste), Jämsässä ja Keuruulla. Aikuissosiaalityön palveluita keskitetään Jämsän alueella suunniteltuun sote-keskukseen. Muissa kunnissa varataan sosiaalityön palvelupäivien asiakastyön tarvetta vastaavat tilat. Yhteiskäyttöisiä tiloja priorisoidaan muiden palveluiden kanssa, edellyttäen toimivaa tilojen varausjärjestelmää. Jyväskylän Hannikaisenkadun sosiaaliaseman tilajärjestelyjä selvitetään. - Digitaalisten ja etäpalveluiden asiointimahdollisuuksia otetaan käyttöön ja lisätään systemaattisesti. Kivijalkapalvelut turvataan asiakkaille, jotka tarvitsevat lähipalvelua. Asiakkaiden luo tehdään tarvittaessa kotikäyntejä.
Kuntoutus, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Kuntoutus- sekä mielenterveys- ja päihdepalveluita tarjotaan sote-keskusten, sote-asettien ja palvelupisteiden yhteydessä

Äitiys- ja lastenneuvola: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

- 1 Neuvoiloita sijoittuu sote-asemille, lähiasemille sekä perhekeskuksiin ja niitä voidaan tuottaa myös muiden palveluiden yhteydessä tai esim. kouluterveydenhuollon tiloissa kouluille. Palvelu vaatii terveydenhuollon tilat. lisäksi kattavasti digivälitteisiä palveluja kuten videovastaanotot, kiireetön viestinvälitys ja puhelinpalvelu. Keskitetyt seksuaaliterveysyksiköt (JKL, Äänekoski) hoitavat alueidensa seksuaaliterveysasiat palvelun laadun parantamiseksi. Neuvolapalveluun kuuluu terveydenhoitajan ja lääkärin palvelu. Palvelut perustuvat lainsäädännön mukaan toteutettuihin määräaikaisiin terveystarkastuksiin ja terveysneuvontaan, joissa huomioidaan yksilöiden ja perheiden tarpeet. Hyvinvointialueen alueellinen neuvolasuunnitelma ohjaa toimintaa.
- 2 Neuvoloiden toimipisteverkostoa tarkastellaan ja paikallisesti etsitään ratkaisuja soten muista käytössä olevista tiloista joissa neuvolatoimintaa voisi toteuttaa. Toimintamallimuutokset tai toimipisteestä luopuminen koskettaa noin 13 neuvolan toimipistettä alueella. Keskisen alueen neuvolapalvelun keskittäminen.
- 3 Paikkakunnilla (erityisesti pohjoisen alue) monikäyttöiset tilat useiden palveluiden käytössä, jolloin saadaan korkea käyttöaste tiloille ja pystytään tuomaan palveluja lähelle.
- 4 0-6 –vuotiaiden lasten määrä ja syntyvyys on laskussa selvimmin koko pohjoisella alueella sekä Multia ja Jämsä. Tämä huomioiden toimipisteiden toimintamalleja kehitetään; osa neuvoloista sijoittuu paikallisesti esim. kouluihin ja osa sotekeskusten yhteyteen. Henkilöstöresurssin sijoittumista ja mahdollisia yhdistelmätoimia kouluterveydenhuollon kanssa tullaan tarkastelemaan.

Opiskeluhuollon palvelut: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Opiskeluhuollon palvelut tuotetaan lähipalveluna oppilaitoksissa tai niiden välittömässä läheisyydessä. Palveluverkkoa uudistetaan oppilaitosverkoston uudistamisen mukaisesti.
- 2 Opiskeluhuollon tiloja suunnitellaan kiinteässä yhteistyössä koulutuksenjärjestäjien kanssa. Opiskeluterveydenhuollon (2. aste) keskisen alueen tiloille haetaan korvaavaa terveydenhuollon vaatimukset täyttävää tilaa kampus-alueiden yhteyteen.
- 3 Opiskeluhuollon tilajärjestelyjen tulee mahdollistaa monitoimijaisen systeemisen palvelun tuottaminen ja tilojen oltava monikäyttöisiä eri ammattilaisten tarpeisiin.
- 4 Sähköiset palvelut täydentävät lähipalveluita lisäten monikanavaista asiointia. Digialustan käyttöönotto lisää palvelujen tasapuolista saatavuutta koko maakunnassa.
- 5 Adhd:n ja autismin kirjon digihoitopolut lisäävät asiakasosallisuutta ja asiakasperheiden omaa vastuuta neurokirjon häiriöiden hoidossa.

Palvelutarpeen arviointi, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, tukiperhetoiminta: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Selvitetään lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin organisoinnin muutostarve osana yhteisen palveluihin ohjautumisen väylän käyttöönottoa. Kehitetään ja otetaan käyttöön yhteinen asiakkuuteen ohjautumisen väylä.
- 2 Painopisteen siirtyminen lastensuojelusta sosiaalihuollollisiin palveluihin. Tavoitteena auttaa lapsia ja heidän perheitään peruspalveluissa ja varmistaa tarvittaessa ohjaus oikea-aikaisesti erityispalveluihin.
- 3 Palveluverkon suunnittelussa tulee huomioida varhaisen tuen palveluiden integroituminen muiden palveluiden kanssa ja sijoittuminen alueellisiin palvelukeskittyymiin, kuten perhekeskukseen, yhteiskäyttötilojen huomioiminen palveluverkon mukaisesti.
- 4 Palvelutarpeen arviointi toteutetaan monialaisesti ja yhteistyötä vahvistetaan eri toimijoiden kanssa. Asiakassuunnitelma vahvistaa tavoitteellisuutta ja vaikuttavuutta sekä lisää asiakkaan / perheen tietoisuutta ja osallisuutta työskentelyprosessissa.

Perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilötoiminta: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Palveluverkon suunnittelussa huomioidaan varhaisen tuen perhetyö jatkossa osana perhekeskustoimintaa.
- 2 Perhetyön ja lapsiperheiden kotipalvelun työ on lähipalvelua. Kirjaamistilat ja sosiaaliset tilat tulee säilyttää lähellä asiakasperheitä alueilla.
- 3 Tavoitteena on lisätä digitaalisten palveluiden osuutta mm. puheentunnistusta
- 4 Tavoitteena on vahvistaa omaa tuotantoa tukihenkilötoiminnassa.

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja perheneuvola: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Lasten, nuorten ja perheiden vastuualueen palveluiden integraatiota lisätään osana yhteisövaikuttavuutta, mm. yhteisen sisääntuloväylän rakentaminen lasten ja nuorten ja perheiden palveluihin
- 2 Terapiatakuulain mukaisten menetelmien toimeenpano ja osaamisen vahvistaminen jatkuu, lasten ja nuorten navigaattoreiden systemaattinen käyttö, lasten ja nuorten digitaalisten palveluiden käyttöönottoa edistetään (mm. etävastaanotot, etäryhmät, kasvatus- ja perheneuvonnassa sähköinen ajanvaraus)
- 3 Tiivistetään yhteistyötä kunnan ja kolmannen sektorin nuorten toimijoiden kanssa, tarkastellaan erityisesti liikuntaan ja muihin harrastuksiin liittyviä mahdollisuuksia lasten ja nuorten mielenterveyden tukena

Perheoikeudelliset palvelut: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

- 1 Palvelut saavutettavissa; toimipisteet Jyväskylässä, Jämsässä ja Äänekoskella
- 2 Sähköisiä palveluita lisätään mm. Digialustan käyttöönotolla, sähköinen allekirjoitus käytettävissä
- 3 Tapaamistiloja järjestetään tarpeen mukaisesti Äänekoski, Jämsä, Keuruu, Viitasaari, Saarijärvi. Oma tuotanto täydentää ostopalveluita
- 4 Tiivistetään yhteistyötä kunnan ja kolmannen sektorin nuorten toimijoiden kanssa, tarkastellaan erityisesti liikuntaan liittyviä mahdollisuuksia lasten ja nuorten mielenterveyden tukena

Avohuollon lastensuojelu sekä sijais- ja jälkihuollon palvelut: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

- 1 Oikea-aikainen palvelutarpeen arviointi ja monialainen yhteistyö prosessin eri vaiheissa, palveluiden saatavuus turvataan lähellä asiakkaan arkea.
- 2 Avohuollossa toimipisteet sijaitsevat tarkoituksenmukaisesti, lisäksi käytössä yhteiskäyttötiloja (Saarijärvi, Toivakka, Joutsa, Hankasalmi, Kinnula). Palvelut tuodaan asiakkaiden arkeen ja koteihin. Tarpeettomista toimitiloista luovutaan
- 3 Keskitetty sijais- ja jälkihuolto ja jalkautuvat palvelut
- 4 Täysi-ikäisten jälkihuollon palvelun tarkastelu osana aikuisten sosiaalipalveluja. Muutoksen valmistelu 2026.

Nuorisokodit ja lastenkoti: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

- 1 Riittävät ja monipuoliset lyhyt- ja pitkäaikaisen laitoshoidon palvelut. Oma palvelutuotanto vahvistuu
- 2 Pitkäaikaisen laitoshoidon vahvistaminen, tavoitteena oman tuotannon osuus 30 % kaikesta palvelutuotannosta (lisäpaikat: Haapaniemen nuorisokoti, Kinkomaan nuorisokoti 2027)
- 3 Tilat toimintaan tarkoituksenmukaiset, käyttöikänsä päähän tulleista tiloista luovutaan vaiheittain

Suun terveydenhuolto: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Palveluverkko tukee palveluiden saatavuutta omana toimintana ja mahdollistaa laadukkaat suun terveyden palvelut koko hyvinvointialueen asukkaille
- 2 Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat peruspalvelut tuotetaan pääsääntöisesti lähipalveluna hammashoitolassa tai liikkuvassa yksikössä
- 3 Palveluverkko mahdollistaa sujuvan yhteistyön eri ammattilaisten välillä sairauksien ehkäisyssä ja hoidossa
- 4 Palveluverkko mahdollistaa ehkäisevän työn toteuttamisen hyvinvointialueen asukkaille

Sosiaali- ja kriisipäivystys: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Yhteinen johto- ja tilannekeskus Keski-Suomen hyvinvointialueella
- 2 Kenttäjohtojärjestelmän käyttöönotto sosiaali- ja kriisipäivystyksessä

Vammaispalvelun asumispalvelut: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

- 1 Vammaisten asumispalveluissa varmistetaan, että asiakkaille on tarjolla heidän palvelutarpeeseensa sopivia palveluita.
- 2 Oma palvelutuotantoa lisätään suhteessa ostopalveluihin tuotantotapa-analyysin tuloksiin pohjautuen.
- 3 Kevyen tuen asumispalveluratkaisuja lisätään (kotiin tukemisen tiimit, tukiasuminen), asiakkaita tuetaan heidän omiin koteihinsa
- 4 Harvemmin tarvittavat erityisen vaativan tuen asumisen palvelut keskitetään
- 5 Tuotantotapa-analyysin tuloksia hyödynnetään palvelutarjontaa suunniteltaessa.

Vammaispalvelun sosiaalityö ja palveluohjaus: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Tiimityötä vahvistetaan edelleen siirtymällä asiakassegmentin mukaisiin tiimeihin
- 2 Virka-aikainen päivystys ja yhteydenottojen kiireellisyyden arviointi keskitetään
- 3 Asiakkaiden yhdenvertaisuutta alueella suhteessa palvelun tasoon edistetään toimintatapoja yhtenäistämällä ja tiimityötä uudistamalla
- 4 Toimintaan varatut tilat ovat tehokkaassa ja tarkoituksenmukaisessa käytössä.
- 5 Yhteiskäyttötilojen hyödyntäminen

Vammaisten päivä- ja työtoiminta: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Oman palvelutuotannon lisääminen
- 2 Päivätoimintaa järjestetään myös yksilöllisenä ja henkilökohtaisena palveluna (henkilökohtainen budjetointi)
- 3 Etäpäivätoiminnan hyödyntäminen
- 4 Vammaisten henkilöiden työvalmennuksen toimintamallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen
- 5 Asiakasohjauksen kehittäminen yhdessä sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan kanssa tilaratkaisut huomioiden
- 6 Tuotantotapa-analyysin laatiminen päivätoiminnan palvelusta, tulosten huomioiminen palveluverkon uudistamisessa

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Asiakkaan kotona tapahtuvaa tuettua asumista vahvistetaan koko hyvinvointialueella olemassa olevilla resursseilla. Käyttöön intensiivisen tuen jaksot sekä tarvittaessa palvelua iltaisin ja viikonloppuisin. Ehkäistään ja vähennetään yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeita.
- 2 Nuorten aikuisten yhteisöllisen asumisyksikön perustaminen Jyväskylään olemassa olevilla resursseilla.
- 3 Vahvan tuen ja arvioinnin yksikön valmistelun jatkuminen yhteistyössä muiden sote-palveluiden kanssa nykyisiä resursseja kohdentamalla
- 4 Asumispalveluiden maakunnallinen ja asiakastarpeita vastaava kattavuus
- 5 Vuokra-asuntojen järjestämisen edistäminen asunto ensin periaatteella hyvinvointialueen alueella.

Lakisääteisten päihdepäiväkeskusten (SHL 24 b§) toiminnan käynnistäminen Laukaassa, Äänekoskella ja Jämsässä. Voi olla liikkuva palvelu. Päiväkeskus Hanska tarvitsee uudet toimivammat ja isommat tilat Jyväskylässä.

Kuntouttava työtoiminta, shl päivä- ja työtoiminta: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu on hallitusohjelman mukaisesti siirtymässä kuntien järjestämisvastuulle vuonna 2027. Sosiaalihuoltolain mukaista työtoimintaa sekä sosiaalista kuntoutusta tullaan painottamaan hyvinvointialueen palveluissa kuntouttavan työtoiminnan muutosten myötä. Ryhmätoimintojen lisääminen etäpalveluna omassa toiminnassa.
- 2 Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmämuotoinen toiminta laajenee vuonna 2026 Joutsaan, Jämsään, Petäjävedelle, Laukaaseen, Hankasalmelle, Keuruulle, Äänekoskelle, Saarijärvelle, Viitasaarelle ja Kivijärvelle.
- 3 Mahdollisia toimitilojen ja toimintojen uudelleen järjestelyjä huomioiden tilavuokrat ja muuntuvat palvelutarpeet.

Kotihoito 24/7: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Etähoiva on osa kotihoitoa. Kotihoidon resurssien käyttö on optimoitu suhteessa asiakastarpeeseen.
- 2 Ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen tukee kotihoitoa.
- 3 Uusia palvelu- ja kumppanuusmalleja kehitetään aktiivisesti.
- 4 Tunnistetaan asiakkaiden kuntoutumispotentiaali ja tuetaan toimintakyvyn kehittymistä moniammatillisesti.

Turvapalvelut: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Turva-auttajapalvelu toimii koko hva-tasoisesti ja tukee omalta osaltaan kotona pärjäämistä ja vähentää kalliimpien palveluiden käyttöä.
- 2 Turvapuhelinkeskus osaksi tilannekeskusta 1.10.25 ja on vahva osa moniviranomaisyhteistyötä.
- 3 Etähoiva ja lääkeautomaatit tukevat hva-tasoisesti kotona asumista.
- 4 Teko/tukiälyn avulla pyritään tunnistamaan kotihoidon asiakkaan voinnin muutoksia ennakoivasti ja siten ehkäisemään kalliimpien palveluiden käyttöä (kuten päivystys, lääkäripalvelut ja osastohoito).

Ikääntyneiden muut asumispalvelut / Laitospalvelut: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

- 1 Viimeiset laitoshoidon paikat (24) purkautuvat keväällä 2026

Ikääntyneiden muut asumispalvelut / Yhteisöllinen asuminen: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 1%:n peittävyys suhteessa 75 vuotta täyttäneiden määrään saavutetaan vuonna 2026
- 2 Yhteisöllisen asumisen peittävyys vuonna 2030 on 2% 75 vuotta täyttäneiden määrästä
- 3 Kevennetään palvelurakennetta muuttamalla osa ympärivuorokautisen asumisen paikoista yhteisölliseksi asumiseksi

Ikääntyneiden asiakasohjaus: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

1. Palvelurakennetta kevennetään kansallisten keskiarvojen ja vahvistettujen myöntämisperusteiden mukaisesti (ympäri vuorokautisen palveluasumisen kattavuus 75-vuotiaista 6,5 %, yhteisöllisen asumisen kattavuuden nosto 1%:iin ja vuoteen 2030 mennessä 2%:een, kotihoidon kattavuus –1 % 75-vuotta täyttäneistä, sekä omaishoidon kattavuus 3,5 %) sekä ohjaamalla asiakkaat oikea-aikaisesti oikeisiin palveluihin. Tavoitteen toteutumiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä vastuualueiden ja palvelualueiden välillä asiakkaiden palvelutarpeeseen vastaamiseksi.
2. Asiakasohjauksen palvelutarpeen arviointien tehostaminen kasvavaan tarpeeseen vastaamiseksi. Määritellään asiakasohjaukselle yhtenäiset tavoitteet palvelutarpeen arviointien, asiakassuunnitelmien sekä omatyöntekijyyden toteuttamiseksi.
3. Tietojärjestelmien tehokas hyödyntäminen. Sähköiset lomakkeet ja palveluiden tilauskäytännöt, etä – palvelutarpeen arvioinnin laajentaminen.

Erikoissairaanhoido: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

- 1 Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn turvaaminen hoitotakuulainsäädännön mukaisesti
- 2 Integroitu erikoissairaanhoido laajan palveluiden sosiaali- ja terveyskeskuksissa toimii tiiviissä yhteistyössä Sairaala Novan kanssa. Palvelut kaikkien hyvinvointialueen asukkaiden saatavilla.
- 3 Psykiatrisen erikoissairaanhoidon integraatio avoterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa. Sairaalakuormituksen keventäminen intensiivisen avohoidon mallin mukaisesti.
- 4 Kustannusvaikuttavat toimintamallit ja hoitoketjut koko terveydenhuollossa

Aikuissosiaalityö ja työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut: Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

1. Palvelutarpeeseen vastataan monialaisesti sote-keskuksissa, sote-asemilla, sosiaalitoimistoissa sekä yhteispalvelupisteissä. Aikuissosiaalityön palvelut toimivat keskitetyissä tiloissa Äänekoskella (yhteispalvelupiste), Saarijärvellä, Viitasaarella, Laukaassa (yhteispalvelupiste), Jämsässä ja Keuruulla. Jyväskylän Hannikaisenkadun sosiaaliaseman tilajärjestelyjä selvitetään ja kotouttavan sosiaalityön sijoittuminen tilajärjestelyissä arvioidaan samassa yhteydessä. Muissa kunnissa varataan sosiaalityön palvelupäivien asiakastyön tarvetta vastaavat tilat. Yhteiskäyttöisiä tiloja priorisoidaan muiden palveluiden kanssa. Jämsässä muutto uuteen sote-keskukseen.
2. Sähköisen asiainnin ja liikkuvien palveluiden lisääminen. Sähköistä asiointia, etäpalveluita kuten videovastaanottoja lisätään edelleen. Erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille mahdollistetaan kasvokkain tapahtuva sosiaalityöntekijän tapaaminen lähipalveluna. Suoran asiakastyön lisääminen. Kotikäyntejä tarvittaessa.
3. Palveluiden keskittämällä kollegiaalista tukea. Moniammatillinen yhteistyö vahvistuu ja vakiintuu.
4. Edellytyksenä asiakastyöhön sopivia toimitilojen varausjärjestelmä yhteiskäyttötiloissa
5. Yksi asiakastietojärjestelmä josta saadaan tarvittavat tiedot selkeästi ulos. Liikkuvat ja sähköiset palvelut vahvat. Kustannusten hallittavuus asiakastietojärjestelmästä saatavien tietojen sekä oman asumispalvelutuotannon vahvistumisen myötä

Kuntoutus: Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

Palveluiden kehittämisen tavoitetilä

- 1 Palveluiden oikea-aikaisuus sekä vaikuttavat kuntoutuspalvelut. Panostaminen varhaiseen puuttumiseen ja ennaltaehkäisyyn.
- 2 Uusia palvelumuotoja saatavilla (digi- ja liikkuvat), mikä mahdollistaa palveluiden oikea-aikaisen saatavuuden.
- 3 Kuntoutuspalvelut integroituvat kiinteästi muuhun palvelutuotantoon huomioiden myös potilaan/asiakkaan läheisverkoston ja lähiympäristön.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut Palveluiden kehittämisen tavoitetila

Palveluiden kehittämisen tavoitetila

- 1 Mielenterveys- ja päihdepalvelut toimivat tiiviinä osana sosiaali-ja terveysasemien verkostoa
- 2 Avoterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluiden ja psykiatrisen erikoissairaanhoidon integraatio toteutuu
- 3 Päihdepalvelukeskusta kehitetään maakunnalliseksi osaamiskeskukseksi
- 4 Nuorten aikuisten hoitoonpääsy varmistetaan yhteistyössä lasten ja nuorten palvelualueen kanssa
- 5 Digitaalisten palveluita lisätään, myös ryhmätoiminnoissa

Sisältö

1. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle
2. Aluehallituksen päättämät yleiset tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
3. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
4. Käsitteet
5. Vaiheen 1 palveluverkkopäätöksen toimeenpanon raportointi
6. Hyvinvointialuestrategia ja sosiaali- ja terveystalouden palvelustrategia palveluverkkotyön vaiheen 2 perustana
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 – esitetyt muutokset
- 10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030**
11. Kustannusvaikutukset
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakkoarviointi

Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030

Esitettävät muutokset sosiaali- ja terveysasemiin ja alueelliseen osastotoimintaan (palveluverkko vaihe 2)

Palvelukohtaisissa suunnitelmissa kehitystoimien tarkempia yksityiskohtia

Kehitystoimet palveluissa	2026	2027	2028	2029	2030
Sosiaali- ja terveysasemat ja palvelupisteet	Luhangan palvelupiste poistuu	Toivakan palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Kinnulan sote-asema - yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimintoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksenmukaisesti Liikkuvat palvelut palvelupisteissä (liikkuva labra, hoitajavastaanotto) Digitaalisten palveluiden valikoima kasvaa	Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen		
	Kannonkosken palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut				
	Kivijärven palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut				
	Kyyjärven palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut				
	Konneveden palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut				
	Kuoreveden palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut				
	Huhtasuon sote-asema poistuu				
	Tikkakosken sote-asema poistuu				
	Korpilahden sote-asema poistuu				
	Multian palvelupiste poistuu				
	Pihtiputaan sote-asema → palvelupisteeksi				
	Suun terveydenhuolto			Luovutaan: Kinnula, Pihtipudas, Kannonkoski, Konnevesi, Kuorevesi, Multia	
Alueellinen osastotoiminta	Luovutaan: Joutsa, Keuruu, Karstula, Pihtipudas	Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimintoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksenmukaisesti			
	Osastopaikkoja lisätään laajan palvelun sote-keskusten yhteydessä ja olemassa olevilla osastoilla ja avataan Kyllöön osasto.				
		Kivijalkapalvelut	Liikkuvat palvelut	Sähköiset palvelut	Toimintamallit

Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen

Esitettävät muutokset ikääntyneiden ympärivuorokautiseen palveluasumiseen (palveluverkko vaihe 2)

Palvelukohtaisissa suunnitelmissa kehitystoimien tarkempia yksityiskohtia

Kehitystoimet palveluissa	2026	2027	2028	2029	2030
Ikääntyneiden ympärivuorokautinen	YMPÄRIVUOROKAUTINEN ASUMINEN Tuuliharju, Luhanka lakkaa Länkipohja, Jämsä lakkaa Hopearanta, Kivijärvi lakkaa Sylvi, Laukaa lakkaa YHTEISÖLLINEN ASUMINEN Harjuhovi, Jyväskylä ympärivuorokautisesta palveluasumisesta yhteisölliseksi asumiseksi Kotimäki, Jämsä yhteisöllisestä kotihoidoksi Koskentie, Jämsä yhteisöllisestä kotihoidoksi Pihlajarinne, Petäjävesi yhteisöllisestä kotihoidoksi				
	Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaaminen paranee kun toimintoja ja henkilöstöä sijoitetaan alueellisesti tarkoituksenmukaisesti Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen				
	Liikkuvien palveluiden toimintamallit tukevat toimintaa				
	Digitaaliset palvelut täydentämässä palvelua				

Esitettävät muutokset neuvoloihin (palveluverkko vaihe 2)

Palvelukohtaisissa suunnitelmissa kehitystoimien tarkempia yksityiskohtia

Kehitystoimet palveluissa	2026	2027	2028	2029	2030
Neurolat	Kuoreveden neuvola poistuu	Kinnulan neuvola poistuu; Palvelut 1.1.2027 alkaen Pihtiputaan neuvolasta Toivakan neuvolan toimintamallimuutos - Palvelu toteutuu 2027 alkaen osittain koulun opiskeluhuollon tiloissa ja osittain Sampoharjun sote-keskuksessa Digitaalisten palveluiden laajentaminen			
	Kivijärven neuvola – toimintamallin muutos – palvelut Kivijärven kouluterveydenhuollosta palvelupäivinä				
	Kannonkosken neuvola – toimintamallin muutos- Kannonkosken kouluterveydenhuollon tiloissa palvelupäivinä				
	Kyyjärven neuvola – toimintamallimuutos - toteutuu osittain Kyyjärven kouluterveydenhuollon tiloissa palvelupäivinä ja osittain Karstulasta käsin				
	Konneveden neuvola – toimintamallimuutos - jatkossa osittain Konneveden muissa soten tiloissa tai kouluterveydenhuollon tiloissa, osa palvelusta toteutuu Äänekoskelta, Laukaasta tai Hankasalmelta asiakkaan valinnan mukaan				
	Multian neuvola poistuu; palvelut jatkossa Keuruun neuvolasta käsin				
	Lievestuoreen neuvola - Lievestuoreen koulun opiskeluhuollon tiloissa 1.1.2026 alusta alkaen				
	Vihtavuoren neuvola poistuu; Palvelu tuotetaan Leppäveden neuvolasta käsin jatkossa. Leppävedelle valmistuu uusi tila syksyllä -26				
	Huhtasuon neuvola - yhdistyminen keskustan neuvolaan – tilat selvityksessä				
	Jyväskylän keskustan neuvola – yhdistyy Huhtasuon neuvolan kanssa, tilat selvittelyssä				
					Jämsä

Muutokset työikäisten palveluihin/Aikuisten sosiaalipalvelut; Mielenterveys- ja päihde-kuntoutujien asumispalvelut ja SHL 24b§:n mukaiset päiväkeskuspalvelut (palveluverkko vaihe 2)

Palvelukohtaisissa suunnitelmissa kehitystoimien tarkempia yksityiskohtia

Kehitystoimet palveluissa	2026	2027	2028	2029	2030
Työikäisten palvelut	Kotikiven yhteisöllisen asumisen yksikkö lakkaa 1.1.2026 Tuettua asumista lisätään. Osa Kotikiven kiinteistöstä jää tuetun asumisen käyttöön; asiakkaille turvataan palvelutarpeen mukaiset asumispalvelut				
	Nuorten aikuisten yhteisöllisen asumisen yksikkö mielenterveys- ja päihdekuntoutumisen edistämiseksi	Vaativan tuen ja arvioinnin yksikkö mielenterveys- ja päihdeasiakkaille			
	Korvaavat toimitilat päihdepäiväkeskus Hanskalle Jyväskylään (mikäli tilat eivät järjesty vuonna 2025)	Päihdepäiväkeskukset Jämsä, Äänekoski ja Laukaa. Selvitetään liikkuvien palveluiden mahdollisuus			

Palveluverkkoesityksen tarkentaminen ja lisätoimien toteuttaminen

Sisältö

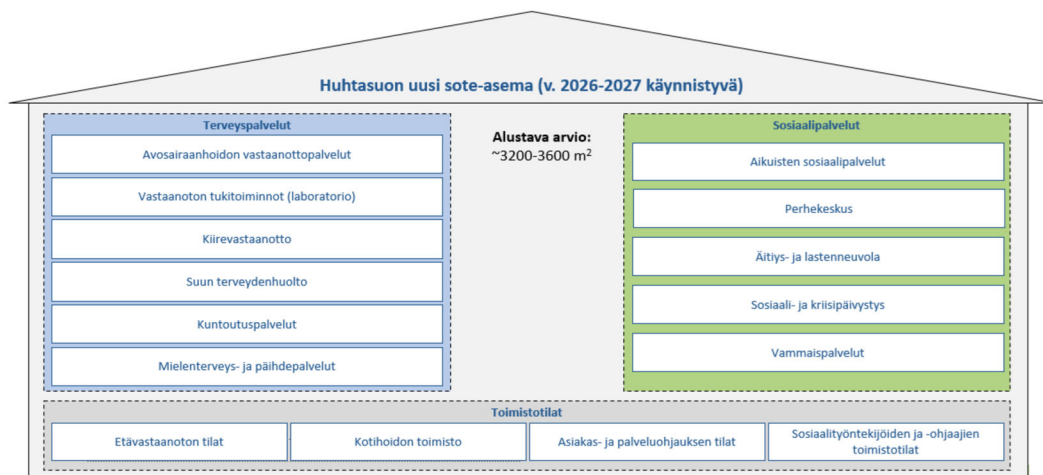
1. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle
2. Aluehallituksen päättämät yleiset tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
3. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
4. Käsitteet
5. Vaiheen 1 palveluverkkopäätöksen toimeenpanon raportointi
6. Hyvinvointialuestrategia ja sosiaali- ja terveystalouden palvelustrategia palveluverkkotyön vaiheen 2 perustana
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
- 11. Kustannusvaikutukset**
12. LIITE 1: Vaikutusten ennakoarviointi

Kustannusvaikutukset

Huhtasuon uudisrakennushanketta ei käynnistetä

(poistuu investointisuunnitelmasta)

Palveluverkkopäätös (11.6.2024)

- Huhtasuon uudisrakennushanke on uudelleenarvioitu ja esitetään poistettavaksi investointisuunnitelmasta, palveluverkko vaihe 2.
- Alustavan tarveselvityksen mukainen investointikustannusarvio noin 12 miljoonaa euroa

Kustannusvaikutuksia on arvioitu tilojen, tukipalveluiden ja henkilöstön kautta (vuositason vaikutus)

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Sote-asemat: avosairaanhoidon vastaanottotoiminta	6 064 336	2 543 000	168 336	1 343 000	2 010 000	
Soteasemat: Kuntoutuspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut soteasemilla, kiirevastaanotto	798 000	52 000		346 000	400 000	
Laboratoriopalveluverkko	1 090 000			200 000	890 000	
Ikääntyneiden ympärivuorokautinen	5 852 700	1 024 000	623 800	4 120 900	84 000	Harjuhovissa vähenevät vain henkilöstömenot. Tuloja jää kertymättä yhteensä -587.000. Länkipohjan osalta tuloja jää kertymättä -427.000. Sylvän (Laukaa) osalta tuloja jää kertymättä -160.000; näitä ei mukana kokonaissummassa
Alueellinen osastotoiminta	3 395 360	795 360	100 000	2 500 000		
Suunterveydenhuolto	778 150	110 500	46 650	420 000	201 000	Suunterveydenhuollon tiivistäminen, pääasiallinen kustannussäästö henkilöstön vähenemisenä keskittämisen myötä
Neurolat	161 836	124 616	8 420	23 000	5 800	Neurolaverkon tiivistäminen. Kustannussäästöt pääasiassa tilavuokria.
Aikuisten sosiaalipalvelut	487 153	484 752	2 400			Aikuisten kuntouttavat sosiaalipalvelut: palveluverkon tiivistäminen. Säästöt toteutuvat pääsääntöisesti tilavuokrina.
Yhteensä	18 627 535	5 134 228	949 606	8 952 900	3 590 800	Vaikutus nettokustannuksiin, kustannusten vähenemisen lisäksi huomioitu myös tulojen väheneminen.
Jokilaakson sairaala		2 400 000				Jokilaakson sairaalan vuokrakustannukset jäävät pois, mutta korvautuvat uuden sote-aseman kustannuksilla sen valmistuttua
Muut		265 772				
Yhteensä		7 800 000				
Lisäksi: Huhtasuon uudisrakennushanke: 12.0 miljoonaa euroa						

Kustannusvaikutukset - Sote-asemat

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Yhteensä	6 862 336	2 595 000	168 336	1 689 000	2 410 000	
Sote-asemat (avosairaanhoidon vastaanottotoiminta)	6 064 336	2 543 000	168 336	1 343 000	2 010 000	
Toivakan sote-palvelupiste	300 000	100 000		200 000		Palvelupiste yhteiskäyttötilaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 100t€/vuosi)
Luhangan sote-palvelupiste	63 000	47 000		16 000		
Kannonkosken sote-palvelupiste	115 220	60 000	5 220	50 000		Palvelupiste yhteiskäyttötalaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 60t€/vuosi)
Kivijärven sote-asema	241 148	162 500	3 648	75 000		Palvelupiste yhteiskäyttötalaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 162,5t€/vuosi)
Kyyjärven sote-asema	172 000	110 000		62 000		Palvelupiste yhteiskäyttötalaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 110t€/vuosi)
Pihtiputaan sote-asema palvelupisteeksi	461 500	161 500		300 000		Avosairaanhoidon vastaanottotoiminnan osuus tilavuokrasta 161,5 t€/vuosi
Konneveden sote-asema	1090 000	650 000		440 000		Huomioidaan asumispalvelut (tilavuokra 650t€/vuosi)
Kuoreveden sote-asema	320 000	120 000		200 000		Kuoreveden palvelupiste yhteiskäyttöiseksi tilaksi, johon liikkuvat palvelut (tilan vuokra 120t€)
Huhtasuo	1 145 000	370 000	75 000		700 000	Palvelusopimus kokonaishinta- laboratorio/tarvikekulut ja henkilöstökulut
Tikkakoski	658 000	108 000			550 000	Palvelusopimus kokonaishinta- laboratorio/tarvikekulut ja henkilöstökulut
Korpilahti	925 000	450 000	75 000		400 000	Palvelusopimus kokonaishinta- laboratorio/tarvikekulut ja henkilöstökulut
Kinnula	470 000	110 000			360 000	Palvelusopimus kokonaishinta- laboratorio/tarvikekulut ja henkilöstökulut
Multia	103 468	94 000	9 468			Osa Keuruu-Multia palvelusopimusta, vaatii sopimuksen tarkastelun
Kuntoutuspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut soteasemilla, kiirevastaanotto	798 000	52 000 (Pihtipudas)		346 000	400 000	Kuntoutuspalveluiden tiivistäminen sote-asemaverkon myötä 0,24M€, Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tiivistäminen 0,106 M€, Kiirevastaanottoaukioloaikojen supistaminen 0,4M€

Kustannusvaikutukset - Laboratoriopalveluverkko

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Yhteensä	1 090 000			200 000	890 000	Palvelujen ostot Fimlabilta
Laboratoriopalveluverkko	1 090 000			200 000	890 000	

Kustannusvaikutukset – Ikääntyneiden ympärivuorokautinen

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Yhteensä - Ikääntyneiden ympärivuorokautinen	5 852 700	1 024 000	623 800	4 120 900	84 000	
Tuuliharju, Luhanka	911 000	217 000	94 000	600 000		
Länpohja, Jämsä	1 608 000	294 000	180 000	1 078 000	56 000	Tuloja jää kertymättä -427.000
Hopearanta, Kivijärvi	754 700	162 000	81 800	510 900		
Sylvi, Laukaa	1 679 000	351 000	268 000	1 032 000	28 000	Tuloja jää kertymättä -160.000
Harjuhovi ympäri vuorokautisesta yhteisölliseksi asumiseksi	900 000			900 000		

Kustannusvaikutukset – Alueellinen osastotoiminta

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Alueellinen osastotoiminta yhteensä	3 395 360	795 360	100 000	2 500 000	0	Muut kustannukset sisältävät mm. laboratoriokulut, hoitotarvikkeet
Keuruu (26 sairaansijaa)		180 504	32 099	2 100 000	235 000	
Pihtipudas (20 sairaansijaa)		279 000	24 691	1 500 000	180 000	Alueellisen osastotoiminnan osuus tilavuokrasta 279 t€/vuosi
Joutsa (15 sairaansijaa)		166 488	18 519	1 000 000	120 000	
Karstula (20 sairaansijaa)		169 368	24 691	1 350 000	120 000	
Kyllö (35 sairaansijaa) uusi osasto				-2 500 000	-300 000	
Sairaansijojen laajennukset muissa yksiköissä				-950 000	-355 000	

Huom. Tukipalveluiden osalta arvioitu nettokustannussäästö, joka on suhteutettu sairaansijojen mukaan. Luvuissa huomioitu lisäkustannukset uusista osastoista.

Kustannusvaikutukset - neuvolapalvelut

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Neurolat yhteensä	161 836	124 616	8 420	23 000	5 800	Neurolaverkon tiivistäminen. Kustannussäästöt pääasiassa tilavuokria.
Kuorevesi	1 000				Matkakulut 1000	
Kivijärvi	9 992	7 752	440		Matkakulut 1800	
Kannonkoski	17668	15 468	1 200		Matkakulut 1000	
Kyyjärvi	17 952	16 752			Matkakulut 1200	
Konnevesi	36 992	13 992		23 000 (0,6 htv)		
Multia	28 292	25 212	Siivous 2 280		Matkakulut 800	
Lievestuore	41 849	37 349	4 500		-	
Toivakka	-					Toimintamallimuutos 2027, jolloin palvelu järjestyy osin Toivakasta ja osin Sampoharjusta
Kinnula	-					Toimintamallimuutos 2027, jolloin palvelu järjestyy osin kouluterveydenhuollon tiloissa
Jämsä						
(Korpilahti: siirtyminen tiloissa alakertaan)	-					Tieto tarkentuu, tilat tiivistyy
Vihtavuori	8 091	8 091				Siirtyy Leppävedelle ja uusi vuokra ei ole tiedossa

Kustannusvaikutukset - suunterveydenhuolto

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Suun terveydenhuolto Yhteensä	778 150	110 500	46 650	420 000	201 000	Suunterveydenhuollon tiivistäminen, pääasiallinen kustannussäästö henkilöstön vähenemisenä keskittämisen myötä
Kinnula		6 000			201 000	Sopimushinta
Pihtipudas		25 000	16 150	190 000		16 150 e erilliskuljetukset ja välinehuolto
Kannonkoski		3 500	1 200	75 000		1 200 siivous
Konnevesi		47 000		80 000		
Kuorevesi		13 000	22 500			Erilliskuljetukset
Multia		16 000	6 800	75 000		6 800 siivous

Kustannusvaikutukset – aikuisten sosiaalipalvelut

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Huomiot
Aikuisten sosiaalipalvelut, Yhteensä	487 153	484 752	2 400			
Työvarikko Joutsa	7 551	7 551				
Karstula, Heikintie 2 kuty	6 986	6 986				
Kotikivi, Kivijärvi B-talo	27 007	25 807	1 200			
Kotikivi, Kivijärvi C-talo	27 550	26 350	1 200			
Konnevesi, Kauppatie 42	69 655	69 655				muutto 1.1.26 alk. pienempiin tiloihin, vuokra 460e/kk = 5520e/v
Kyyjärvi kuty, Tuliharjuntie	33 038	33 038				
Muurame, kuty Ratastie	43 181	43 181				
Petäjävesi,kuty Teollisuustie	35 477	35 477				
Tukipilari, Äänekoski	74 227	74 227				
Jämsä, Saksalankatu 1	168 000	168 000				

Sisältö

1. Yleiset tavoitteet palveluverkkotyölle
2. Aluehallituksen päättämät yleiset tavoitteet ja periaatteet palveluverkkotyön vaiheelle 2
3. Palveluverkkoon liittyvä päätöksenteko
4. Käsitteet
5. Vaiheen 1 palveluverkkopäätöksen toimeenpanon raportointi
6. Hyvinvointialuestrategia ja sosiaali- ja terveystalouden palvelustrategia palveluverkkotyön vaiheen 2 perustana
7. Palveluverkkotyössä kuvattavat palvelut ja palveluverkkotyön prosessi, vaihe 2
8. Nykytila ja palvelutarve
9. Palveluverkkoesitys, vaihe 2 - muutokset
10. Tiivistys muutosesityksistä vuoteen 2030
11. Kustannusvaikutukset
- 12. LIITE 1: Vaikutusten ennakoarviointi**

LIITE 1: Vaikutusten ennakkoarviointi

(Huom. alustava arviointi, täydentyy kuulemisen jälkeen)

Sosiaali- ja terveystalvelujen palveluverkkotyö, vaihe 2

Tausta

- Palveluverkkoon liittyvät päätökset ovat vaikutuksiltaan laaja-alaisia. Palveluverkkoesityksen vaikutusten ennakoarvioinnin tarkoitus on tuottaa arvio esityksen keskeisimmistä vaikutuksista lausuntojen tueksi.
- Palveluverkkotyössä keskeistä on mahdollisimman tasavertainen laadukkaiden palvelujen tarjoaminen niin suurelle osalle väestöstä kuin mahdollista. Laaja maantieteellinen alue ja väestön epätasainen jakautuminen alueille ei kuitenkaan voi olla näkymättä palvelujen alueellisessa sijainnissa.
- Esityksellä on lähtökohtaisesti sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Yhdelle kohderyhmälle myönteinen vaikutus voi olla toiselle kielteinen. Arviointi sisältää kuvauksia sekä myönteisistä että kielteisistä vaikutuksista, sekä myös niistä keinoista, joilla todettuja vaikutuksia voidaan vahvistaa tai kielteisiä vaikutuksia lieventää.
- Viranhaltijatyönä laadittu vaikutusten alustavassa arvioinnissa arvioidaan palveluverkkoerityksessä esitettyjä muutoksia seuraaviin palveluihin:
 - Sote-asemapalvelut (ml. suunterveydenhuolto)
 - Alueellinen osastotoiminta
 - Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
 - Neuvolapalvelut

Arviointiprosessi

- Palveluverkkoesityksen ennakkovaikutusten arviointi valmistuu kahdessa vaiheessa. Prosessissa on eriteltävissä alustava arviointi ja kuulemisvaiheen jälkeen täydennetty arviointi. Alustava arvio on laadittu keskeisimpien valmistelijoiden toimesta. Valmisteluvaiheen vaikutusarviointi julkaistaan palveluverkkoesityksen yhteydessä korostaen, että vaikutusarviointeja täydennetään kuulemisprosessin jälkeen.
- Arviointiprosessi jatkuu asukkaiden, henkilöstön, sidosryhmien ja kumppaneiden osallistamisella arviointiin.
- Palveluverkkotyön lausuntovaiheessa 8.10.–5.11.2025 kaikilla keskisuomalaisilla ja sidosryhmillä on mahdollisuus ottaa kantaa esitykseen ja antaa arvionsa vaikutuksista.
- Täydentävä vaikutusten arviointi suoritetaan lausuntokierroksen jälkeen. Tässä vaiheessa arvioidaan koko palveluverkkokokonaisuutta syvällisemmin. Vaiheeseen kuuluu merkittävänä osana asukkaiden, henkilöstön ja sidosryhmien näkemysten ja arvioiden sisällyttäminen analyysiin. Lausuntovaiheen arviot ja kommentit toimivat vaikutusarviointin tukena.

Vaikutuksia on arvioitu useasta eri näkökulmasta

Arvioinnin kohteena ensimmäisessä vaiheessa palvelut, joihin esitetään muutoksia palveluverkkoesityksessä

- Sote-asemapalvelut
- Suunterveydenhuolto
- Alueellinen osastotoiminta
- Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen
- Neuvolapalvelut

Arvioidaan esitystä seuraavista näkökulmista:

1. Ihmiset
2. Elinvoiva hyvinvointialue/kunnat
3. Talousvaikutukset
4. Henkilöstövaikutukset
5. Ympäristövaikutukset
6. Seutuvaikutukset – kaupunkialueet, maaseutu

Arviointikehikko

Palveluverkkomääritelmän mukaisia palveluverkkoja arvioidaan seitsemästä eri näkökulmasta, näkökulma kerrallaan. Arvioinneissa on painotettu tekijöitä, jotka ovat välttämättömiä palvelun tuottamiseksi, kuten henkilöresurssien turvaaminen ja taloudelliset resurssit.

	NYKYTILANNE	ESITYS
1. Ihmiset (saavutettavuus, saatavuus, laatu, toimintavarmuus, kokemus hyvinvoinnista) 	✓ myönteiset huomiot X kielteiset huomiot • neutraalit huomiot	Kokonaisarvio: ✓ myönteiset huomiot X kielteiset huomiot • neutraalit huomiot
2. Elinvoiva hyvinvointialue/kunnat 		
3. Talousvaikutukset 		
4. Henkilöstö 		
5. Ympäristö 		
6. Seutuvaikutukset - maaseutu 		
7. Seutuvaikutukset – kaupunkiseudut 		

1. Sote-asemapalvelut

Soteasemapalvelut - vaikutukset ihmisiin

1. Vaikutukset ihmisiin

NYKYTILANNE

Saavutettavuus:

- Palveluita tuotetaan 29 toimipisteessä: kolmessa sotekeskuksessa, 22 soteasemalla ja kuudessa sote-palvelupisteessä. Soteasemien saavutettavuus on hyvä

Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu:

- ✓ Suurissa toimipisteissä saatavuus, toimintavarmuus ja laatu hyvää.
- x **Pienissä toimipisteissä toimintavarmuus on heikompaa** esimerkiksi henkilöstön sairastapausten yhteydessä. Tällaisissa toimipisteissä ei ole mahdollista toteuttaa palvelua moniammatillisesti, mikä lisäisi palvelun vaikuttavuutta. Tämä voi johtaa myös toistuviin tutkimuksiin sekä hoidon päällekkäisyyksiin.
- x Pienemmillä sote-asetilla **palveluvalikoima on suppea** ja hoitoa/tutkimuksia on haettava useasta toimipisteestä. Palvelua saatavilla vain tiettyinä päivinä tai aikoina viikossa/kuukaudessa. Pohjoisella alueella on suhteessa eniten toiminnan tilapäisiä muutoksia.
- x **Henkilöstövaihtuvuus** suurta ostopalvelun muuttuvien työntekijöiden osalta pienillä soteasemilla -> vaikeuttaa pitkäaikaisen hoitosuhteen muodostumiseen
- x Toimipisteiden osalta kuntoluokat vaihtelevat ja joukossa on useita tekniseltä kunnoltaan **vanhentuneita tai heikkoja tiloja**. Osa toimitiloista on vajaakäytössä.

ESITYS

Saavutettavuus:

- Palveluita tuotetaan jatkossa 24 toimipisteessä: kolmessa sotekeskuksessa, 13 soteasemalla ja kahdeksassa yhteiskäyttöisessä palvelupisteessä, joita täydentävät liikkuvat palvelut. Liikkuvat palvelut kohdennetaan erityisesti alueille, joilla matka lähimmälle soteasemalle on pitkä. Niistä hyötyvät etenkin iäkkäät, liikuntarajoitteiset ja autottomat asiakkaat. Liikkuvat ratkaisut, kuten liikkuva hoitajan vastaanotto ja laboratorionäytteenotto, tuovat palvelut lähemmäs arkea.
- Etäisyys lähimmälle soteasemalle lisääntyy osalla. Esimerkiksi Huhtasuon, Tikkakosken, Kannonkosken ja Kivijärven toimipisteiden sulkeutuessa matkat lähimpiin soteasemiin pitenevät. Muutokset etäisyyksiin on kunkin yksikön osalta eritelty seuraavilla diolla.
- x Toimipisteiden sulkeminen kasvattaa asiointimatkaa haja-asutusseuduilla, joilla myös sairastavuus on keskimääräistä korkeampaa ja samalla myös julkisen liikenteen tarjonta vähäistä. Asiointimatkan pidentyessä on tunnistettu riski, että osalla asiakkaista asiointi vaikeutuu ja yksittäisen asiakkaiden palveluiden käyttö voi vähentyä. Liikkuvat ja digitaaliset palvelut korvaavat joitain palveluja ja laajentavat palvelukanavia ja -valikoimaa suurella osaa alueen väestöstä.
- ✓ Sähköiset palvelut parantavat saavutettavuutta ja saatavuutta.

Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu:

- ✓ Laajempi palvelukanavien valikoima tukee yhdenvertaisuutta ja lisää asiakkaiden valinnanmahdollisuuksia.
- ✓ Suuremmat yksiköt mahdollistavat kattavamman palveluvalikoiman, paremman teknologian hyödyntämisen ja moniammatillisen työskentelyn, mikä parantaa laatua, tehokkuutta ja potilasturvallisuutta.
- ✓ Digitaaliset palvelut ovat hyvin saatavilla, ja esteettömyys huomioidaan niiden kehittämisessä.
- ✓ Liikkuvat ja sähköiset palvelut lisäävät joustavuutta: esimerkiksi ammattilaisten erilaisia kokoonpanoja voidaan hyödyntää tehokkaammin.
- x Haasteena on, että sulkeutuvien toimipisteiden asiakaskäynnit ohjautuvat suurempiin yksiköihin, mikä voi aiheuttaa ruuhkautumista. Esimerkiksi Huhtasuolta arvioidaan siirtyvän tuhansia käyntejä Kyllön ja Palokan soteasemille.

Kokemus hyvinvoinnista:

- x Muutoksen alkuvaiheessa turvallisuuden tunne voi heikentyä, ja pidemmät etäisyydet voivat vähentää osan asiakkaiden halukkuutta hakeutua palveluiden piiriin.
- Tämä riski on tunnistettu erityisesti alueille, joilla fyysiset toimipisteet vähenevät. Liikkuvat palvelut kohdennetaan kuitenkin juuri näille alueille, mikä osaltaan turvaa palveluiden saatavuutta. Lisäksi sähköiset palvelut laajentavat palvelutarjontaa. Niiden käyttö edellyttää uudentyypisten toimintatapojen omaksumista niin asiakkailta kuin ammattilaisiltakin. Asiakkaiden suhtautuminen digitaalisiin ja liikkuviin ratkaisuihin on vaihtelevaa.

Toimipiste	Aukioloaika	Väestömäärä	Henkilöstön määrä	Käyntimäärät - Tammi-Joulukuu 2024	Sairastavuus	Laboratorionäytteenotto	Palveluidensaavutettavuus; etäisyys lähimpään sote-toimipisteeseen	Vaikutukset muihin palveluihin	Perustelut muutokselle	Myönteiset vaikutukset	Kielteiset vaikutukset
Luhangan sote-palvelupiste	joka toinen keskiviikko klo 8:30-11:30 yksi hoitaja	alle 15 v. 66 15-64 v. 318 yli 64 v. 303 yhteensä 687	0,025htv	Lääkärillä: 0, Hoitajalla: 90,4 63		joka toinen keskiviikko klo 9-10:30.	Luhanka-Joutsa 35km	Ei muita palveluja	Aukiolo kerran kahdessa viikossa, yhden hoitajan piste, jossa vähäiset käyntimäärät. Asiakkaat asioineet pääosin Joutsassa nykyisin.	Palvelutaso paranee Joutsan sotekeskuksessa nykyaikaisissa tiloissa, digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys palveluun muuttuu; Luhanka-Joutsa 35km
Kannonkosken sote-palvelupiste	tiistaisin klo 8-14:00 kaksi hoitajaa	alle 15 v. 140 15-64 v. 567 yli 64 v. 449 yhteensä 1156	0,25htv	Lääkärillä: 0, Hoitajalla: 131,9 755		tiistaisin klo 7:15 – 10:00, alustapalveluna	Kannonkoski-Saarijärvi 34km	Neuvola ja suun th	Hoitajan vastaanoton aukiolo kerran viikossa, asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Saarijärvellä. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.	Palvelutaso paranee Saarijärven sote-asemalla; liikkuvat palvelut tuovat lähipalvelua, digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys palveluun muuttuu. Kannonkoski-Saarijärvi 34km
Kivijärven sote-palvelupiste	to klo 8-14:00, kaksi hoitajaa	alle 15 v. 145 15-64 v. 469 yli 64 v. 390 yhteensä 1004	0,25htv	Lääkärillä 0, Hoitajalla 719	143,3	to klo 7.15-10:00 alustapalveluna	Kivijärvi-Saarijärvi 58km	neuvola	Aukiolo kerran viikossa, asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Saarijärvellä. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.	Liikkuvat palvelut säilyttävät osan lähipalveluista; Saarijärven laajempi palvelutaso, digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys palveluun muuttuu. Kivijärvi-Saarijärvi 58km
Kyyjärven sote-palvelupiste	keskiviikkoin klo 8-14:00 kaksi hoitajaa	alle 15 v. 188 15-64 v. 504 yli 64 v. 444 yhteensä 1136	0,25htv	Lääkärillä 0, Hoitajalla 843	130,6	ke klo 7:15-10:00	Kyyjärvi-Karstula 28km	neuvola	Aukiolo kerran viikossa. Asiakkaat ovat asioineet lääkärin vastaanotolla Karstulassa. Palvelutarpeeseen voidaan vastata uudella liikkuvalla konseptilla.	Liikkuvat palvelut helpottavat saavutettavuutta, digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys palveluun muuttuu. Kyyjärvi-Karstula 28km
Konneveden sote-asema	ma-pe klo 8-16:00, yksi lääkäri, 3 hoitajaa	alle 15 v. 338 15-64 v. 1240 yli 64 v. 906 yhteensä 2484	3 htv hoitaja, 1htv lääkäri	Lääkäri 2150, hoitaja 3317	120	to klo 7:15-13:30	Konnevesi-Laukaa 38km ja Konnevesi-Äänekoski 38km	Suunterveydenhuolto eri rakennus, Neuvola, palveluasumisen yksikkö, terapiapalvelut, mt- ja päihdepalvelut	Yhden lääkärin piste, joten sijaista tarvittaessa haastava saada. Asiakkaat ovat asioineet nykyisin myös Laukaassa ja Äänekoskella.	Palvelut Laukaan soteasemalla ja Äänekosken sotekeskuksessa saatavilla kattavammin ja toimintavarmuus paranee. digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys palveluun muuttuu. Konnevesi-Laukaa 38km ja Konnevesi-Äänekoski 38km
Kuoreveden sote-asema	ma-pe klo 8-15:30, 3 hoitajaa	alle 15 v. 129 15-64 v. 627 yli 64 v. 579 yhteensä 1841 (+Läntipohja 759)	3htv hoitaja	Lääkäri 1506, Hoitaja 117298,8 (v. 2024 1 hoitaja)		ma, ke ja pe 7:30-11:00 alustapalvelu Hyvaks	Kuorevesi-Jämsä 24km	Suun th, terapiapalvelut	Lääkäreirekrytointi haasteellinen. Yhden lääkärin piste, haavoittuvuus. Asiakkaat ovat asioineet myös Jämsässä, jossa kiirevastaanottopalvelut.	Jämsän sotekeskus tarjoaa laajat palvelut 24 km päässä, liikkuvat palvelut helpottavat saavutettavuutta, digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys palveluun muuttuu. Kuorevesi-Jämsä 24km

Vaikutukset toimipisteittäin

Toimipiste	Aukiolo aika	Väestömäärä	Henkilöstön määrä	Käyntimäärät - Tammi-Joulukuu 2024	Sairastavuus	Laboratorio näytteenotto	Palveluiden saavutettavuus; etäisyys lähimpään sote-toimipisteeseen	Vaikutukset muihin palveluihin	Perustelut muutokselle	Myönteiset vaikutukset	Kielteiset vaikutukset
Huhtasuon soteasema	Ma-pe klo 8-16	Alle 6v 580, 6-64v 7314, yli 64v 2178	Ei tietoa	Lääkäri: 5380 Hoitaja:7654	95,1	Fimlab x1 viikko	Huhtasuo-Palokka 4,7km, Huhtasuo-Kyllö 8km	Suunterveydenhuolto, neuvola ja terapiapalvelut	Epäkäytännölliset tilat; työturvallisuushaasteita. Rakennus käyttöikänsä päässä.	Palvelut saatavilla Kyllön ja Palokan asemilta (7 km ja 4,7 km), digiasioinnin laajentuminen	Noin 13 000 käyntiä siirtyy muille asemille; lisää kuormitusta
Tikkakosken soteasema	Ma-pe klo 8-16	Alle 6v 360, 6-64v 3789, yli 64v 995	Ei tietoa	Lääkäri: 2991 Hoitaja 4277	95,1	Fimlabx1 viikko	Tikkakoski-Palokka, Tikkakoski-Uurainen		Epäkäytännölliset tilat; työturvallisuushaasteita. Rakennus käyttöikänsä päässä.	Palvelut siirtyvät suurempiin yksiköihin, joissa laajempi tarjonta, digiasioinnin laajentuminen	Matka lähiasemille muuttuu. Tikkakoski-Palokka, Tikkakoski-Uurainen
Korpilahden soteasema	Ma-pe klo 8-16	Alle 6v 236, 6-64v 3116, yli64v 1296	Ei tietoa	Lääkäri 2635 Hoitaja:3881	95,1	Fimlabx1viikko	Korpilahti-Muurame 15km, Korpilahti-Jämsä 30 km	Suunterveydenhuolto, neuvola ja mielenterveyspalvelut	Pienuhkö yksikkö ja palvelut varmistetaan isommassa yksikössä, jonne etäisyydet lyhyet (Muurame, Jämsä)	Jämsän sotokeskus tarjoaa laajat palvelut , Muuramen palvelut ,digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys muuttuu. Korpilahti-Muurame 15km, Korpilahti-Jämsä 30 km
Multian sote-palvelupiste	Ainoastaan ajanvarauksella	Alle 15v 161, 6-64v 654 yli 65v 578	Tulee Keuruulta	Lääkäri:329 Hoitaja: 826	132	Ei ole	Multia-Keuruu 18km	Mielenterveyspalvelut, suunth	Palvelutarpeeseen voidaan vastata muissa toimipisteissä. Asiakkaat ovat asioineet pääosin Keuruulla.	Laajemmat palvelut Keuruulla. digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys muuttuu. Multia-Keuruu 18km
Pihtiputaan sote-asema palvelupisteeksi	ma-pe klo 8-16:00, 4 lääkäriä	alle 15 v. 538 15-64 v. 1866 yli 64 v. 1289 yhteensä 3693	7htv hoitajia 4htv lääkäreitä	Lääkäriillä: 3827, hoitaja: 7172	130	ma-pe klo 7-15.00	Pihtipudas-Viitasaari 39km	Suunterveydenhuolto, neuvola, terapiapalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Henkilöstön saatavuus varmistetaan yhdessä soteaseman kanssa. Lääkärirekrytointi on haasteellinen ja vuokratyövoimaa jouduttu käyttämään.	Vastaanottopalveluita palvelupisteessä edelleen, laajemmat palvelut Viitasaarella. digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys muuttuu. Pihtipudas-Viitasaari 39km
Kinnulan sote-asema palvelupisteeksi	Ma-pe 8-16	Alle 15v 257 15-64v 693 yli 64v 542	2htv hoitaja, 1htv lääkäri	Lääkäri: 1114 Hoitaja: 2852	116	Ma-Pe 8-16	Kinnula-Viitasaari 63km	Suunterveydenhuolto,	Muuttuu palvelupisteeksi 2027.	Viitasaaren soteasema tarjoaa laajemmat palvelut; liikkuvat palvelut säilyvät, digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys muuttuu. Kinnula-Viitasaari 63km
Toivakka	Ma-pe 8-16	Alle 15 v 407, 15-64 v. 1147, yli 64 v. 683, yht 2237	1 hoitaja 1 lääkäri		96,8	1 x/vko	Sampoharju 28 km	Suunterveydenhuolto, terapiapalvelut, neuvola	Muuttuu palvelupisteeksi 2027.	Sampoharjun nykyaikaiset palvelut 28 km päässä; liikkuvat palvelut käytössä, digiasioinnin laajentuminen	Etäisyys muuttuu. Toivakka-Sampoharju 28 km

Sote-asemapalvelut - vaikutukset elinvoimaan

2. Vaikutukset hyvinvointialueen /kuntien elinvoimaan

NYKYTILANNE	ESITYS
- Nykytilanteen jatkuessa ei tunnistettavissa merkittäviä muutoksia alueiden elinvoimaan. - Mahdolliset sote-kiinteistöjen remontoitotarpeet voivat lisätä rakennusalan ja kuntotutkimuksia tekevien yritysten palvelujen kysyntään.	- x Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset muuttuvat sopimuskumppaneilla, kuntien vuokratulot pienenevät. - x On mahdollista, että osa henkilöstöstä siirtyy työpaikkojen perässä asumaan lähemmäs uutta työtä, jolloin alueen väestöä ja verotuloja siirtyy toiselle alueelle. - x Mahdollinen vaikutus kumppanipalveluihin, esim. apteekit • Liikennemahdollisuuksien kehittäminen kuntien kanssa, jotta mahdollistetaan myös autottomien liikkuminen ✓ Sähköisten palvelujen kysynnän arvioidaan kasvavan, mahdollisuus uusille palveluinnovaatioille. • Alueiden elinvoimaisuus ei ole suoraan yhteydessä fyysisiin toimipisteisiin vaan palvelutarjontaan laajemmin.

Sote-asemapalvelut - talousvaikutukset

3. Talousvaikutukset

NYKYTILANNE

- Pienissä toimipaikoissa henkilötuottavuus sekä tilojen ja laitteiden käyttöasteet jäävät vähäisiksi. Tällöin saatava terveyshyöty muodostuu kustannuksiltaan suureksi ja palvelu kohdistuu pieneen väestömäärään.
- Investointitarpeet: Hajanainen palveluverkko tarkoittaa useita kunnossapidettäviä ja rakennettavia tiloja. Rakennus- ja remontointikustannukset ovat suuret.
- Tehottomuus: Pienissä toimipisteissä kiinteät kustannukset ovat suuremmat työntekijää/asiakaskäyntiä kohden.
- Lääkäreiden ja hammaslääkäreiden saaminen haja-asutusalueen palvelupisteisiin on vaatinut jo nyt merkittävää ostopalvelujen käyttöä. Vuokrahenkilöstöstä on päätetty luopua asteittain, joten tilanne tulee hankaloitumaan entisestään.
- Moniammatillisen yhteistyön puute: hajanaisessa palveluverkossa sote-ammattilaisten yhteistyö vaikeampaa, se voi johtaa toistuviin tutkimuksiin, asian siirtelyyn toiselle taholle, hoidon päällekkäisyyksiin ja muihin tehottomuuksiin, jotka lisäävät suoraan ja välillisesti kustannuksia.

ESITYS

Vuositasen kustannusvaikutus:

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut
Sote-asemat: avosairaanhoidon vastaanottotoiminta	6 064 336	2 543 000	168 336	1 343 000	2 010 000
Soteasemat: Kuntoutuspalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut soteasemilla, kiirevastaanotto	798 000	52 000		346 000	400 000
Laboratoriopalveluverkko	1 090 000			200 000	890 000

Henkilöstö:

- Henkilöstön määrä vähenee
- Ostopalvelusopimukset päättyvät

Liikkuviin palveluiden investointi: Ei erillistä investointia suunnitteilla. Palveluita tuotetaan olemassa olevissa yhteiskäyttöisissä tiloissa.

Tehokkuuden parantamisesta johtuvat kustannushyödyt:

- ✓ Palveluverkkosuunnitelmasta voidaan tunnistaa useita tuottavuutta ja kustannusten hallintaa myönteisesti kehittäviä tekijöitä:
 - henkilö-, tila-, laiteresurssien tehokkaampi käyttö
 - henkilöstövuokrauksen ja ostopalvelun väheneminen
 - tukipalvelujen käytön väheneminen (puhtaanapito, logistiikka)
 - Laboratorionäytteenottokustannusten väheneminen
- ✓ Kustannushyötyjä muodostuu mm. palveluiden kysynnän tasaisemmasta jakaantumisesta, resurssien paremmasta allokoimisesta, suurempien volyymien tuomasta kustannushyödyistä, vuokratyövoiman käytön vähentämisestä sekä esihenkilötyön kehittämisestä.
- ✓ Henkilöstöresursseja voidaan kohdentaa tehokkaammin ja tehdä toimivaa työnjakoa eri ammattiryhmien kesken. Myös laitteiden ja kaluston huolto-, käyttö- ja uusintakustannukset olisivat alhaisemmat kokonaisuutena.
- ✓ Tukipalveluiden kustannukset alhaisemmat
- ✓ Sijaistamiskustannukset ja rekrytointikustannukset ovat pienemmät tiiviimmässä palveluverkossa
- ✓ Palveluverkon tiivistyessä vuokriin ja siivouskustannuksiin käytetään vähemmän rahaa.

Sote-asemapalvelut - vaikutukset henkilöstöön

4. Henkilöstövaikutukset

NYKYTILANNE

- ✓ Ammattitaitoinen henkilöstö, sote-asemilla moniammatillista osaamista
- x *Niukat resurssit pienissä työyksiköissä:* Pieniä työyksiköitä/ palvelupisteitä niukoilla resursseilla; yksintekeminen, työkuormaa ja vastuuta palveluista yksittäisille henkilöille, työn ja vapaa-ajan yhteensovittaminen vaikeampaa, kielteinen vaikutus työhyvinvointiin
- x *Haavoittuvuus,* poissaolojen vaikutus on suuri pienillä soteasemilla: jo yhden lääkärin poissaolo vaikuttaa merkittävästi yksikön toimintaan ja hidastaa moniammatillista työtä lääkärityön osalta. Yksin työskentely on kuormittavaa ja hoidon jatkuvuus voi vaarantua herkemmin, joka vaikeuttaa entisestään rekrytointia.
- x *Osaamisen näkökulmasta* on riski, että nykytilanne heikentyy - haasteita saada riittävästi osaajia, uudelleen järjestämistarpeita tulee enemmän, toiminnan supistamista.
- x *Rekrytointi:* Pieniin toimipisteisiin on vaikea rekrytoida. Tämä aiheuttaa jo nyt mm. aukioloaikojen rajoittamista ja lisää ostolääkäreiden käytön tarvetta, jolloin hoidon jatkuvuus heikkenee ja kustannukset nousevat. Vuokrahenkilöstöstä on päätetty luopua asteittain. Rekrytointilisät (ja muut porkkanat) kaikissa ammattiryhmissä tulevat kasvamaan erityisesti maaseutukunnissa ja pienissä yksiköissä
- x Jos rekrytoinneissa ei onnistuta, niin töissä olevien kasvava paine yksiköissä voi vaikuttaa mitä todennäköisimmin pitovoimaan negatiivisesti.
- x *Johtaminen:* Pirstaleinen sote-verkosto on hankalasti johdettava osaamisen kehittämisen, laadun varmistamisen, toiminnan yhtenäistämisen ja rekrytoinnin suhteen.
- x Erikoistuvat lääkärit tarvitsevat tutorointia, jota ei pystytty järjestämään kahden lääkärin pisteissä.

ESITYS

- Palveluverkkosuunnitelmalla on vaikutuksia henkilöstöön, johtamiseen sekä esihenkilötyön organisointiin. Suunnitelman toimeenpano ja palvelustrategian toteuttaminen edellyttävät vahvaa muutosjohtamista.
- Osa työpaikoista siirtyy alueella isompiin yksiköihin
- x Työmatkat osalla henkilöstöä pidentyvät maltillisesti
- ✓ Suuremmat sote-asemat työpaikkoina ovat yleisesti houkuttelevampia (mm. monipuolinen osaaminen ja erikoistuminen, urakehitysmahdollisuudet). Toisaalta, osa henkilöstöstä voi kokea, että työssäkäyntialueen laajeneminen ei ole hyvä asia eikä lisää työn mielekkyyttä.
- ✓ Työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen arvioidaan paranevan, kun tilat ovat tarpeen mukaiset, henkilöstöä on riittävästi ja asukkaille pystytään tarjoamaan heidän palvelutarpeensa mukaiset palvelut.
- ✓ Etätyömahdollisuudet lisääntyvät digitaalisten palvelukanavien laajentumisen myötä
- ✓ Suuremmat yksiköt helpottavat rekrytointia; henkilökunnan riittävyys paranee; osaamisen turvaaminen; henkilökunnan työn kuvassa muutos, joillakin voi halukkuuteen perustuen vaihtua liikkuvaksi työpisteeksi
- ✓ Paremmat tutorointimahdollisuudet erikoistuville lääkäreille
- ✓ Työturvallisuus paranee
- Uudet työnteon mallit vaativat henkilöstöltä uusien toimintatapojen omaksumista ja oppimista. Osa kokee nämä mahdollisuuksina, mutta ne saattavat myös lisätä kuormitusta etenkin lyhyellä aikavälillä.

Sote-asemapalvelut - vaikutukset ympäristöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
5. Ympäristövaikutukset 	- x Sosiaali- ja terveyshuollon käyttämät kiinteistöt aiheuttavat ympäristövaikutuksia koko elinkaarensa ajan (rakentaminen, käyttö, ylläpito). Tilat ovat useimmiten pitkään samassa käytössä ja tiloihin tehdään kunnossapitoon ja toimintojen muutoksiin liittyviä korjauksia. Tiloilla on erityisvaatimuksia, jotka vaikuttavat mm. materiaalivalintoihin sekä kiinteistön käytön aikaisiin ilmastopäästöihin (lämmitys, jäähdytys, ilmanvaihto, vesihuolto, jätehuolto). Kiinteistöstrategian näkökulmasta on merkittävää, että tiloilla olisi korkea käyttöaste ja ne olisivat energiatehokkaita sekä toiminnan näkökulmasta joustavia. - x <i>Rakennukset:</i> Vanhojen, epätarkoituksenmukaisesti suurten kiinteistöjen ylläpito ei ole yhtä energiatehokasta kuin tarkoitukseltaan pienemmät ja paremmin toimintaan sovitettut kiinteistöt tai yhteiskäyttötilat. - x Vanhojen uusittavien rakennusten kunnostaminen aiheuttaa rakentamisesta johtuvia päästöjä. Toimintaan nähden epätarkoituksenmukaisten rakennusten peruskorjaaminen tai kunnostaminen lisää negatiivisia ympäristövaikutuksia (esim. tilojen vajaakäyttö)	• Palvelujen siirtyminen isompiin sotekeskuksiin sekä liikkuvat palvelut lisäävät jonkin verran asiakkaiden ja työntekijöiden matkustamista alueen sisällä (henkilöautoliikenne). Autokannan sähköistyminen kuitenkin pienentää päästölisäysvaikutuksia pidemmällä aikavälillä. • Monissa kunnissa julkinen liikenne on vähäistä tai sitä ei ole, joten liikkuminen palveluihin tapahtuu pääasiassa yksityisautoilla. Alkuaikoina vanhalla autokannalla liikkuminen voi olla päästöjä vähäisesti lisäävä. Toisaalta digipalvelut vähentävät liikkumisen tarvetta. • Jos liikkumiseen käytetyt ajoneuvot hyödyntävät uusiutuvaa energiaa päästöt voivat nykytilanteeseen verraten vähentyä pidemmällä aikavälillä. • Myös asiointiliikenteen kehittäminen voisi osittain kompensoida liikennemäärien kasvua. • <i>Etäpalvelut</i> vähentävät osaltaan liikkumisen tarvetta sekä henkilöstön että asukkaiden osalta. • <i>Liikkuvat palvelut:</i> Jos ammattilainen liikkuu lähelle asiakasta, asiakkaiden liikkuminen vähentyy. Jos käytetään uusiutuvaa energiaa liikkumiseen, syntyy nykyisestä vähemmän liikenteen päästöjä. ✓ <i>Rakennukset:</i> vanhojen rakennusten käytöstä poisto vähentää ympäristökuormitusta ✓ <i>Tehokkuus:</i> Palvelut tuotetaan palvelutarvetta vastaavasti ja resurssiviisaasti, esim. tilojen hukkakäyttö vähenee.

Sote-asemapalvelut - seutuvaikutukset

	NYKYTILANNE	ESITYS
6. Vaikutukset maaseutuun 	- x <i>Saatavuus:</i> Jos alueella on vähän lääkäreitä, sote-asemien hoitoon pääsyn ajat voivat olla pitkiä. Vuokratyövoimasta on päätetty luopua asteittain, joka entisestään hankaloittaa henkilöstön saatavuutta. Aukioloajoista joudutaan jo nyt tinkimään. Laadun kehittäminen satunnaisten kävijöiden varaan on vaikeampaa. - x <i>Haavoittuvien sote-asemien vaikutukset:</i> Työikäisten määrä vähenee ja ikääntyneiden osuus lisääntyy maaseudulla. Haavoittuvien sote-asemien vaikutukset kohdistuvat erityisesti ikääntyneisiin. - x Taksialan sääntelyn vapauduttua taksien saatavuus on heikentynyt kaupunkien ulkopuolella ja hiljaisina vuorokauden aikoina taksin saamisessa on koettu vaikeuksia. Harvaan asutun maaseudun asukkaat ovat joutuneet kaupunkiseutujen asukkaita heikompaan asemaan liikennepalvelujen saatavuuden osalta. Mikäli takseja ja muita kuljetuksia ei ole saatavilla, tarve ambulanssikyydeille kasvaa. ✓ <i>Kokemus arjen turvallisuudesta:</i> Arjen turvallisuuden kokema voi perustua osittain fyysisen yksikön läsnäoloon	• <i>Matka-ajat ja kustannukset:</i> Asiointimatkat lähimmälle soteasemalle kasvavat osassa maaseutua - x On mahdollista, että osa työntekijöistä muuttaa perheineen toiselle paikkakunnalle työpisteeseen siirryttyä ✓ Toisaalta etätyön mahdollistaminen soveltuvin osin mahdollistaa työn tekemisen myös kauempana fyysisestä toimipisteestä - x Muutos palveluiden sijainnissa ja työtaivoissa (liikkuvat palvelut) voi aiheuttaa alkuvaiheessa psyykkistä kuormitusta sekä asiakkaille että henkilökunnalle ✓ Liikkuvilla ja jalkautuvilla palveluilla kuitenkin turvataan palveluiden yhdenvertaista saavutettavuutta. Useilla harvaanasutuilla alueilla lähtökohtaisesti positiivinen suhtautuminen liikkuviin palveluihin. ✓ Palvelu tasavertaisempaa ja kaikki tarvittavat palvelut saatavilla samasta toimipisteestä moniammatillisesti. - x <i>Liikkuminen:</i> Julkinen liikenne on huono kaupunkialueiden ulkopuolella, ja asiointiliikenteessä vaihtelua kuntien kesken – järjestämisen tavat ja liikennöintivälit vaihtelevat. Liikkuminen tapahtuu pääasiassa yksityisautoilla. Taksien saatavuus on heikkoa kaupunkien ulkopuolella ja hiljaisina vuorokauden aikoina taksin saamisessa on koettu vaikeuksia. Harvaan asutun maaseudun asukkaat ovat kaupunkiseutujen asukkaita heikommassa asemassa liikennepalvelujen saatavuuden osalta. - x <i>Tietoverkot:</i> Maaseudulla muutamia katvealueita, jotka vaikuttavat digipalvelujen toimivuuteen. - x <i>Ikääntyneet:</i> Ikärakenne maaseudulla – vaikutukset kohdistuvat erityisesti ikääntyneisiin, joiden voi olla haastavaa liikkua sekä omaksua uusia toimintatapoja
7. Vaikutukset kaupunkiseutuihin 	• Nykytilanteen jatkuessa vaikutukset ovat vähäisemmät kaupunkiseutujen väestöön, kuin maaseutujen väestöön.	• Asiointimatkat pidentyvät Tikkakoskelta, Korpilahdelta ja Huhtasuolta. Etäisyys lähimmille soteasemille on silti kohtuullinen, ja monelle luonnollisen asiointiliikenteen suunnassa.

Suunterveydenhuolto

Suunterveydenhuolto - vaikutukset ihmisiin

1. Vaikutukset ihmisiin

	NYKYTILANNE	ESITYS
	Saavutettavuus: - Saavutettavuus on tällä hetkellä hyvä. 32 toimipistettä 19 kunnassa Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu: - Saatavuus on epätasaista hyvinvointialueella, hoitoon pääsy ei toteudu lain edellyttämällä tavalla koko hva:lla. Toimintatavat eivät ole vielä kaikin puolin yhteneväiset. Ennaltaehkäisevä toiminta ei ole systemaattista väestötasolla ja painottuu tällä hetkellä yksilötasolle. - Osa tiloista on erittäin huonokuntoisia, pieniä ja elinkaarensa päässä. Sijaitsevat erikseen sotekeskuksesta ja kysyntään nähden epätarkoituksenmukaisesti.	Saavutettavuus: 26 toimipistettä 14 kunnassa, jotka palvelevat suurempaa väestöpohjaa. - x Etäisyys kiinteään palvelupisteeseen lisääntyy – asiointimatkan pidentyminen Kinnulassa, Pihtiputaalla, Kannonkoskella, Konnevedellä, Kuorevedellä ja Multialla. Asiointimatkat ovat kuitenkin edelleen maltilliset. - x Asiakas käy keskimäärin kerran kahdessa vuodessa suunterveydenhuollon palveluissa, joten suureen osaan ihmisistä etäisyyden muutoksen vaikutus on vähäinen. Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu: ✓ suuremmilla yksiköillä paremmat mahdollisuudet hankkia uusinta teknologiaa ja tarjota laajempaa valikoimaa palveluita, jolloin hoito on tarkempaa ja potilaiden kokemus parempi. Tilat tarkoituksenmukaiset. ✓ Isommissa toimipisteissä voidaan ottaa käyttöön uusia toimintamalleja, joiden avulla käyntimäärät / potilas vähenevät ja hoitojaksojen läpimenoajat lyhenevät

Suunterveydenhuolto - vaikutukset elinvoimaan

2. Vaikutukset hyvinvointialueen /kuntien elinvoimaan

	NYKYTILANNE	ESITYS
	- Nykytilanteen jatkuessa ei tunnistettavissa merkittäviä muutoksia alueiden elinvoimaan - Mahdolliset sote-kiinteistöjen remontointitarpeet voivat vaikuttaa rakennusalan ja kuntotutkimuksia tekevien yritysten palvelujen kysyntään.	- x Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset muuttuvat useimmilla sopimuskumppaneilla, kuntien vuokratulot pienenevät. - Esityksellä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta alueiden elinvoimaan

Suunterveydenhuolto - talousvaikutukset

3. Talousvaikutukset

NYKYTILANNE

- x Pienissä toimipaikoissa henkilötuottavuus sekä tilojen ja laitteiden käyttöasteet jäävät vähäisiksi. Tällöin saatava terveyshyöty muodostuu kustannuksiltaan suureksi ja palvelu kohdistuu pieneen väestömäärään.
- x Rekrytointivaikeudet pakottavat käyttämään kallista ostopalvelua pienissä ja syrjäisissä toimipisteissä.
- x Investointitarpeet: Hajanainen palveluverkko tarkoittaa useita kunnossapidettäviä tiloja. Osa tiloista on erittäin huonokuntoisia, pieniä ja elinkaarensa päässä.
- x Tehottomuus: Pienissä toimipisteissä kiinteät kustannukset ovat suuremmat työntekijää/asiakaskäyntiä kohden.
- x Lääkäreiden ja hammaslääkäreiden saaminen haja-asutusalueen palvelupisteisiin on vaatinut jo nyt merkittävää ostopalvelujen käyttöä. Vuokrahenkilöstöstä on päätetty luopua asteittain, joten tilanne tulee hankaloitumaan entisestään.
- x Moniammatillisen yhteistyön puute: hajanaudessa palveluverkossa sote-ammattilaisten yhteistyö vaikeampaa, se voi johtaa toistuviin tutkimuksiin, asian siirtelyyn toiselle taholle, hoidon päällekkäisyyksiin ja muihin tehottomuuksiin, jotka lisäävät suoraan ja välillisesti kustannuksia.

ESITYS

Kustannusvaikutus vuositasona:

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasona)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut
Suun terveydenhuolto	778 150	110 500	46 650	420 000	201 000

Henkilöstö:

- Henkilöstön määrä vähenee hiukan
- Ostopalveluhenkilöstöä tavoitteena vähentää

Tehokkuuden parantamista johtuvat kustannushyödyt:

- ✓ Palveluverkkosuunnitelmasta voidaan tunnistaa useita tuottavuutta ja kustannusten hallintaa myönteisesti kehittäviä tekijöitä:
 - henkilö-, tila-, laiteresurssien tehokkaampi käyttö
 - henkilöstövuokrauksen ja ostopalvelun väheneminen
 - tukipalvelujen käytön väheneminen (puhtaanapito, logistiikka)
- ✓ Kustannushyötyjä muodostuu resurssien paremmasta allokoimisesta, suurempien volyymien tuomasta kustannushyödyistä, vuokratyövoiman käytön vähentämisestä sekä esihenkilötyön kehittämisestä.
- ✓ Henkilöstöresursseja voidaan kohdentaa tehokkaammin ja tehdä toimivaa työnjakoa eri ammattiryhmien kesken. Myös laitteiden ja kaluston huolto-, käyttö- ja uusintakustannukset olisivat alhaisemmat kokonaisuutena.
- ✓ Tukipalveluiden kustannukset alhaisemmat
- ✓ Sijaistamiskustannukset ja rekrytointikustannukset ovat pienemmät tiiviimmässä palveluverkossa
- ✓ Palveluverkon tiivistyessä vuokriin ja siivouskustannuksiin käytetään vähemmän rahaa.
- ✓ Toimintatapojen yhtenäistäminen tuo tehokkuutta ja kustannussäästöä. Toimintaa keskittämällä pystytään varmistamana omaa toimintaa ja vähentämään ostopalvelua.

Suunterveydenhuolto - vaikutukset henkilöstöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
4. Henkilöstövaikutukset 	✓ Ammattitaitoinen, sitoutunut henkilöstö - x Epätasainen henkilöstön saatavuus, rekrytointiongelmia hyvinvointialueen reuna-alueilla ja pienemmissä toimipisteissä - x Pienissä toimipisteissä haavoittuvaisuutta – ei kollegiaalista tukea. Osassa ei vakituista lääkärä tai yhden lääkärin asema.	✓ Toiminnan keskittäminen isompiin toimipisteisiin parantaa rekrytointia ja henkilökunnan sijoittelua tarkoituksenmukaisesti. Pienistä toimipisteistä luopuminen tuo synergiaetua ja isomman toimipisteen osaamista pystytään hyödyntämään paremmin. Kollegatuki paranee. ✓ Toimintaa keskittämällä suun terveydenhuollon on helpompi olla osa moniammatillista tiimiä. - x Esitetyllä muutoksella vaikutukset noin 10 henkilöön (hammaslääkärit, hammashoitajat, suuhygienistit), joiden toimipiste muuttuu ja työmatka voi pidentyä.

Suunterveydenhuolto - vaikutukset ympäristöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
5. Ympäristövaikutukset 	- x Suljettavaksi esitetyt yksiköt ovat pääasiassa vanhoja, elinkaarensa päässä olevia kiinteistöjä, joissa on raportoitu sisäilmaongelmia, rakenteellisia ongelmia sekä osassa liikaa tilaa suhteessa väestömäärään - x <i>Rakennukset:</i> Vanhojen, epätarkoituksenmukaisesti suurten kiinteistöjen ylläpito ei ole yhtä energiatehokasta kuin tarkoitukseltaan pienemmät ja paremmin toimintaan sovitut kiinteistöt tai yhteiskäyttötilat. - x Vanhojen uusittavien rakennusten kunnostaminen aiheuttaa rakentamisesta johtuvia päästöjä. Toimintaan nähden epätarkoituksenmukaisten rakennusten peruskorjaaminen tai kunnostaminen lisää negatiivisia ympäristövaikutuksia (esim. tilojen vajaakäyttö)	• Palvelujen keskittäminen lisää jonkin verran asiakkaiden ja työntekijöiden matkustamista alueen sisällä (henkilöautoliikenne). Autokannan sähköistyminen kuitenkin pienentää päästölisäysvaikutuksia pidemmällä aikavälillä. • Monissa kunnissa julkinen liikenne on vähäistä tai sitä ei ole, joten liikkuminen tapahtuu pääasiassa yksityisautoilla. Alkuaikoina vanhalla autokannalla liikkuminen voi olla päästöjä vähäisesti lisäävä. ✓ <i>Rakennukset:</i> vanhojen rakennusten käytöstä poisto vähentää ympäristökuormitusta ✓ <i>Tehokkuus:</i> Palvelut tuotetaan palvelutarvetta vastaavasti ja resurssiviisaasti, esim. tilojen hukkakäyttö vähenee.

Suunterveydenhuolto - seutuvaikutukset

	NYKYTILANNE	ESITYS
6. Vaikutukset maaseutuun 	- x Yksiköt ovat pääasiassa vanhoja, elinkaarensa päässä olevia kiinteistöjä, joissa on raportoitu sisäilmaongelmia ja rakenteellisia ongelmia. - x Pienet yksiköt ovat haavoittuvia	- Suljettavaksi esitetyt yksiköt sijaitsevat maaseutukunnissa (Kinnula, Pihtipudas, Kannonkoski, Konnevesi, Kuorevesi, Multia). <i>Ikääntyneet:</i> Ikärakenne maaseudulla – vaikutukset kohdistuvat erityisesti ikääntyneisiin
7. Vaikutukset kaupunkiseutuihin 	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta

2. Alueellinen osastotoiminta

Alueellinen osastotoiminta - vaikutukset ihmisiin

1. Vaikutukset ihmisiin

	NYKYTILANNE	ESITYS
	Saavutettavuus: - Alueellista osastotoimintaa 12 toimipisteessä 18 osastolla. - Potilaat sijoitetaan lähelle asuinpaikkaansa, jos se on heidän toiveensa, sekä hoidon tarpeen arvion ja vapaana olevien paikkojen perusteella mahdollista. - Jyväskylässä (ja Jämsässä) toimivat kotisairaalat tuottavat sairaalatasoista hoitoa kotiin ja palveluasumisyksiköihin. Kotisairaalasatelliitteja on ollut toiminnassa vuodeosastojen yhteydessä Saarijärvellä, Viitasaarella, Joutsassa ja Keuruulla, Äänekoskella ja Laukaassa ja suunnitelmissa on toiminnan laajentaminen. Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu - Nykytilanteen jatkuessa ei välitöntä vaikutusten muutosta potilaisiin. Ikäihmisten määrä kuitenkin kasvaa kunnissa, ja siten myös alueellisen osastotoiminnan palvelutarve kasvaa. - x Toimintavarmuus on heikko muissa toimipisteissä, paitsi Jyväskylässä, Muuramessa ja Äänekoskella. Jämsä on tällä hetkellä ulkoistettu. Henkilöstövajeen vuoksi sulussa on tällä hetkellä kaksi osastoa. - x Pienissä yksiköissä resurssien saatavuutta ei voida turvata ja siten vaikka palvelut olisivat saavutettavina yhteisössä lähellä, heikentynyt saatavuus voi viivästyttää hoidon saamista ja johtaa terveydentilan heikentymiseen. - x Lääkiresurssia ja diagnostiikkaa ei ole saatavilla jokaisella osastolla viikonloppuisin ja arkipyhinä. Äkilliset poissaolot, loma-aikoina sijaisten saaminen hankalaa. - x Moniammatilliset tiimit eivät toteudu haavoittuvissa toimipisteissä. Monialaisen tuen tarpeilla asiakkaila, jotka tarvitsevat palveluiden yhteensovittamista, voi olla vaikeuksia saada tarvitsemiaan palveluja. Tämä voi johtaa myös toistuviin tutkimuksiin, asian siirtelyyn toiselle taholle, hoidon päällekkäisyyksiin ja muihin tehottomuuksiin. - x Nykytilanteessa potilaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa hoidon suhteen pienten yksiköiden haavoittuvuuden takia. Lisäksi kotona hoitaminen ei ole yhdenvertaista, koska kotisairaala toimii pääosin Jyväskylässä. Kokemus hyvinvoinnista: ✓ Kiinteä, lähellä sijaitseva ”sairaala” koetaan tärkeäksi ja se voi olla yhteydessä viihtyvyyteen, turvallisuuden ja elinolojen parempaan kokemukseen (siitä huolimatta ettei resursseja ole välttämättä saatavilla).	Saavutettavuus: - Henkilöstön saatavuuteen ja osastojen profilointiin pohjautuen palveluverkkoesityksessä alueellista osastotoimintaa järjestetään 14 osastolla. - Osastotoiminta loppuu Pihlajaväylällä, Joutsassa, Keuruulla ja Karstulassa. Vastaavasti sairaansijoja lisätään Jyväskylässä, Äänekoskella, Jämsässä, Muuramessa, Saarijärvellä, Viitasaarella. Sairaansijojen määrää vähennetään kokonaisuudessa maltillisesti. Etäisyys osastolle voi osalla potilaista kasvaa. Hoitoon pääsy määräytyy kuitenkin jatkossakin ensisijaisesti hoidontarpeen, ei asuinpaikan mukaan. ✓ Toisaalta kotona hoitaminen mahdollistuu kotisairaalasatelliittien avulla, joka vähentää liikkumisen tarvetta. Kotisairaaloiminnan lisääminen parantaa yhdenvertaisuutta. Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu: ✓ <i>Toimintavarmuus ja laatu</i> paranevat, kun osaavia työntekijöitä on saatavilla vakituisiin työsuhteisiin ja sijaisuuksiin. Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen mahdollistuu, kun isommissa yksiköissä henkilöstön koulutuksiin pääseminen mahdollistuu. Riittävä henkilöstömitoitus varmistaa myös potilas- ja työturvallisuutta. ✓ <i>Osastojen profilointi:</i> Erityisosaamisen keskittäminen mahdollistaa haastavampien potilaiden hoitamisen (esim. päihde- ja kuntoutuspotilaat). Profilointi lisää henkilöstön veto- ja pitovoimaa. ✓ <i>Diagnostiikan mahdollistuminen:</i> Isommissa yksiköissä tutkimukset ja lääkärin arvio järjestyvät mahdollisesti myös viikonloppuisin ja arkipyhinä, mikä parantaa potilaan hoidon laatua ja saatavuutta. ✓ Palvelu tasavertaista ja tarvittavia eri palveluita saatavilla samasta toimipisteestä moniammatillisesti. ✓ Suuremmilla yksiköillä paremmat mahdollisuudet hankkia uusinta teknologiaa ja tarjota laajempaa valikoimaa palveluita, jolloin hoito on tarkempaa ja potilaiden kokemus parempi. Kokemus hyvinvoinnista: - x Etäisyyden kasvaminen osastolle voi hankaloittaa omaisten vierailuja ✓ Kotisairaalapalvelu voi toisaalta lisätä hyvinvointia ja edistää toimintakykyä hoidon tapahtuessa kotona.

Alueellinen osastotoiminta - vaikutukset elinvoimaan

	NYKYTILANNE	ESITYS
2. Vaikutukset hyvinvointialueen /kuntien elinvoimaan 	Ei tunnistettavissa merkittäviä vaikutuksia elinvoimaan	- Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset muuttuvat sopimuskumppaneilla, kuntien vuokratulot pienenevät. - Joutsa, Pihtipudas ja Keuruu sijaitsevat Keski-Suomen hyvinvointialueen rajalla – on mahdollista, että työntekijät siirtyvät toisen hyvinvointialueen palvelukseen. - On myös mahdollista, että osa henkilöstöstä siirtyy työpaikkojen perässä asumaan lähemmäs uutta työtä, jolloin kuntien väestöpohja ja verotulot pienenee. - Vaikutukset elinvoimaan kokonaisuudessaan vähäisiä.

Alueellinen osastotoiminta - talousvaikutukset

3. Talousvaikutukset

NYKYTILANNE

- x Osastoille tarvitaan ravitsemuspalvelut kaikkina päivinä. Näiden tuottaminen pieniin yksiköihin on kallista sekä toiminnan että tilojen näkökulmasta.
- x Hajanainen palveluverkko tarkoittaa myös enemmän laitteita ja laitteiden kunnostuskuluja, myös leasing-sopimuksilla.
- x Hajautetussa palveluverkossa joudutaan tuottamaan samoja palveluita, joita voitaisiin tuottaa tiiviimmässä palveluverkossa pienemmällä henkilökuntamäärällä. Pienissä toimipisteissä kiinteät kustannukset ovat suuria työntekijää kohden.
- x Hajanaisessa palveluverkossa yhteistyö vaikeampaa, se voi johtaa toistuviin tutkimuksiin, asian siirtelyyn taholta toiselle, hoidon päällekkäisyyksiin ja muihin tehottomuuksiin. Tämä voi pidentää hoitojaksoja ja lisätä suoraan ja välillisesti kustannuksia.

ESITYS

Kustannusvaikutus vuositasona:

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut
Alueellinen osastotoiminta yhteensä	3 395 360	795 360	100 000	2 500 000	0

Henkilöstö: Vakituisen henkilöstön määrä vähenee sairaansijojen maltillisen vähentämisen myötä

Tehokkuuden parantamista johtuvat kustannushyödyt:

- ✓ Kustannussäästöjä muodostuu, kun alle 25 sairaansijan osastoja suljetaan
- ✓ Suuremmat yksiköt ovat tehokkaampia ja kustannukset laskevat, koska henkilöstöresursseja voidaan kohdentaa tehokkaammin ja tehdä toimivaa työnjakoa eri ammattiryhmien kesken. Sijaistamiskustannukset ja rekrytointikustannukset ovat pienemmät tiiviimmässä palveluverkossa.
- ✓ Myös laitteiden ja kaluston huolto-, käyttö- ja uusintakustannukset ovat alhaisemmat kokonaisuutena.
- ✓ Ravitsemuspalveluista poistuu pieniä yksiköitä, jolloin kustannukset pienentyvät. Myös siivouskustannuksiin käytetään vähemmän rahaa.
- Kotisairaalasatelliitin osalta toiminnan laajentamiseen liittyy henkilökunnan palkkaus- ja koulutustarpeita, sekä mahdollisia kalustoinvestointitarpeita (mm. leasingauto).

Alueellinen osastotoiminta - vaikutukset henkilöstöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
4. Henkilöstövaikutukset 	- x <i>Laaja osaamisvaade:</i> Perustason akuuttia osastotoimintaa tuotetaan pääosin siten, että osastoilla hoidetaan potilaita hyvin erilaisilla vaivoilla, mikä edellyttää hoitohenkilöstöltä hyvin laaja-alaista osaamista. Potilaat siirtyvät perustason osastoille yhä nopeammin ja entistä sairaampina, koska paine siirtyä erityistason hoidosta eteenpäin on suuri. Laaja-alainen osaamisvaade on kuormittavaa, jonka vuoksi 24/7 osastotyö koetaan raskaaksi ja sitä kautta työntekijöiden saatavuus on huono. - x <i>Hoitohenkilöstön mitoitus</i> vaihtelee osastoittain. Kun apua ei pienissä toimipisteissä ole saatavilla multa osastoilta, äkillisissä poissaoloissa joudutaan tinkimään osaavan henkilöstön määrästä tai sulkemaan sairaansijoja potilas- ja työturvallisuuden varmistamiseksi. - x <i>Haavoittuvuus</i>, poissaolojen vaikutus on suuri pienissä yksiköissä: jo yhden lääkärin poissaolo vaikuttaa merkittävästi toimintaan. Yksin työskentely on kuormittavaa ja hoidon jatkuvuus voi vaarantua herkemmin, joka vaikeuttaa entisestään rekrytointia. - x <i>Osaamisen näkökulmasta</i> on riski, että nykytilanne heikentyy - haasteita saada riittävästi osaajia. - x <i>Rekrytointi:</i> Pieniin toimipisteisiin on vaikea rekrytoida. - x Tilanne aiheuttaa jo nyt ostolääkäreiden käytön tarvetta, jolloin hoidon jatkuvuus heikkenee ja kustannukset nousevat. Rekrytointilisät kaikissa ammattiryhmissä tulevat kasvamaan erityisesti pienissä yksiköissä. - x Jos rekrytoinneissa ei onnistuta, niin töissä olevien kasvava paine yksiköissä voi vaikuttaa pitovoimaan negatiivisesti. - x <i>Johtaminen:</i> Pirstaleinen verkosto on hankalasti johdettava osaamisen kehittämisen, laadun varmistamisen, toiminnan yhtenäistämisen ja rekrytoinnin suhteen.	- x Osa työpaikoista siirtyy alueella isompiin yksiköihin ja työmatkat voivat pidentyä maltillisesti. On mahdollista, että tällä on negatiivinen vaikutus pysymishalukkuuteen (erityisesti lyhyellä aikavälillä), ja joitakin työntekijöitä saattaa siirtyä toisen hyvinvointialueen palvelukseen. • Osa henkilöstöstä saattaa myös siirtyä työpaikkojen perässä asumaan lähemmäs uutta työtä, jolloin kuntien väestöpohja ja verotulot pienenevät. ✓ Suuremmat yksiköt työpaikkoina ovat yleisesti houkuttelevampia (mm. monipuolinen osaaminen ja erikoistuminen, urakehitysmahdollisuudet) ✓ Suuremmat yksiköt helpottavat rekrytointia; henkilökunnan riittävyys paranee; osaamisen turvaaminen; henkilökunnan työn kuvassa muutos, joillakin voi halukkuuteen perustuen vaihtua kotisairaalatyöhön ✓ Työturvallisuus paranee ✓ Uusia työntekijärooleja ja työnteon malleja; monialainen yhteistyö on sujuvampaa ja nopeampaa suurissa yksiköissä ammattilaisten paremman riittävyyden vuoksi.

Alueellinen osastotoiminta - vaikutukset ympäristöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
5. Ympäristövaikutukset 	<i>Rakennukset:</i> Vanhojen, epätarkoituksenmukaisesti suurten kiinteistöjen ylläpito ei ole yhtä energiatehokasta kuin tarkoitukseltaan pienemmät ja paremmin toimintaan sovitettut. <i>Liikennemäärät</i> pysyvät samana asiakkaiden liikkuesssa palvelujen piiriin. Pitkällä aikavälillä palvelutuotannon haasteet sekä digitaalisten palveluiden vähäisemmät mahdollisuudet vaikuttavat negatiivisesti kokonaisuuteen.	✓ Tehokkuus: Palvelut tuotetaan palvelutarvetta vastaavasti ja resurssiviisaasti, tilojen hukkakäyttö vähenee verrattuna nykytilanteeseen. - Liikenne voi lisääntyä vähäisesti - voi olla päästöjä vähäisesti lisäävä. <i>Rakennukset:</i> Vanhojen rakennusten käytöstä poisto vähentää ympäristökuormitusta

Alueellinen osastotoiminta - seutuvaikutukset

	NYKYTILANNE	ESITYS
6. Vaikutukset maaseutuun 	<i>Haavoittuvien yksiköiden vaikutukset:</i> Tavoitteena on potilaan sijoittaminen hoidon tarpeen mukaan parhaiten soveltuvalle osastolle. Mikäli mahdollista, potilas pyritään sijoittamaan lähelle omaa asuinpaikkaa. - Pienet maakunnan osastot ovat haavoittuvia äkillisten poissaolojen tilanteissa, eikä lääkäriresurssia ole viikonloppuisin. Henkilöstöpulan vuoksi paikkamäärää ei ole mahdollista kasvattaa. <i>Kokemus arjen turvallisuudesta:</i> Arjen turvallisuuden kokemus perustuu kivijalan läsnäoloon, mutta pienet maakunnan osastot ovat haavoittuvia äkillisten poissaolojen tilanteissa, eikä lääkäriresurssia ole viikonloppuisin.	- Matka-ajat ja kustannukset: Yksiköiden poistuminen Joutsasta, Pihtiputaalta, Keuruulta ja Karstulasta voi johtaa matka-aikojen ja -kustannusten maltilliseen kasvuun, tämä voi lisätä myös omaisten liikkumisen tarvetta. - Alueellisen osastotoiminnan kohdalla potilaan sijoittuminen määräytyy kuitenkin ensisijaisesti hoidon tarpeen arvion perusteella, jolloin etäisyys ei ole niin merkittävässä roolissa - Esitys edesauttaa resurssien jakautumista ja parantaa toimintavarmuutta.
7. Vaikutukset kaupunkiseutuihin 	- x Nykytilanteessa keskisellä alueella on sairaansijoja vähemmän suhteessa väestömäärään. - x Mikäli alueellisen osastotoiminnan yksiköt eivät ole väestönkehityksen mukaisissa paikoissa, voidaan pidemmällä aikavälillä asukkaita voidaan joutua hoitamaan enenevissä määrin kauempana olevissa yksiköissä	✓ Sairaansijojen lisääminen Jyväskylässä, Äänekoskella, Jämsässä, Muuramessa vastaa kesken alueen palvelutarpeen kasvuun

3. Ikääntyneiden ympäri vuorokautinen asuminen

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen - vaikutukset ihmisiin

	NYKYTILANNE	ESITYS
1. Vaikutukset ihmisiin 	Saavutettavuus: - Ympärihuorokautista palveluasumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee päivittäin vuorokaudenajasta riippumatta jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa tai vaativaa ammatillista hoitoa, joiden järjestäminen kotihoitona, omaishoitona, perhehoitona tai muulla tavalla ei ole mahdollista tai asiakkaan edun mukaista. - Oman tuotannon yksiköitä tällä hetkellä 38 ja ostopalveluilta 42. - Palveluyksiköiden asiakaspäämäärät vaihtelevat 15 – 60 välillä. - Jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa on ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkö / yksiköjä. Keskimäärin ympärivuorokautisen palveluasumisen piirissä on 7%:a 75 vuotta täyttäneistä, mutta peittävydessä on alueellisia eroja (5-12%). Keskimääräinen odotusaika palveluun on 72 vrk. Pisimmät jonot palveluun on keskisellä alueella. Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu: Ikäihmisten määrä kasvaa, ja siten myös ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen palvelutarve kasvaa (erityisesti keskisellä alueella). Talouden niukkuus vaikuttaa muun muassa ympärivuorokautisen asumisen hankintaan. Hyvinvointialueen omien ympärivuorokautisen asumisen paikat ovat täynnä. Kokemus hyvinvoinnista: Lähellä kotia sijaitseva yksikkö saatetaan kokea tärkeäksi ja se voi olla yhteydessä viihtyvyyteen, turvallisuuden ja elinolojen parempaan kokemukseen. Yksikön sijainti vaikuttaa myös läheissuhteiden ylläpitoon.	Saavutettavuus: - Oman tuotannon toimipisteiden määrä vähenee neljällä, lisäksi yksi yksikkö muutetaan yhteisöllisen asumisen yksiköksi Jyväskylässä. Peittävyys Keski-Suomessa on esityksen mukaan keskimäärin 6,5 %. - Yksikköjä poistuu Luhangasta, Laukaasta, Kivijärveltä ja Jämsästä. - Palvelujen saatavuus turvataan koko maan keskiarvoisella tasolla ja seudullisilla ratkaisuilla. - Välimatkat läheisiin voivat pidentyä. Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu: - Peittävyys pienenee 6,5%:iin. Palvelua tarjotaan myöntämisperusteiden mukaisena. - Palvelua myönnettäessä kevyimmät palvelut ensisijaisina ✓ Tehokkuus ja toimintavarmuus paranevat ja yksiköiden haavoittuvuus vähenee pienten toimipisteiden poistuttua ✓ Palvelun saatavuus turvataan asiakastarpeen mukaisena. ✓ Kustannusten kasvua hillitään, tiloja käytetään tehokkaasti sekä henkilöstön saatavuus ja riittävyys turvataan. ✓ <i>Hoidon laatu</i> paranee: Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen mahdollistuu isommissa yksiköissä. ✓ <i>Turvallisuus</i> paranee: Riittävä henkilöstömitoitus. Kokemus hyvinvoinnista: - Asumisyksikön sijaintia keskeisempi tekijä on turvallinen ja yhteisöllinen arki ikääntyneelle asukkaalle.

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen - vaikutukset elinvoimaan

2. Vaikutukset hyvinvointialueen/ kuntien elinvoimaan

NYKYTILANNE	ESITYS
<i>Elinkeinoelämän monipuolistuminen:</i> Ei tunnistettavissa merkittäviä vaikutuksia elinkeinotoiminnan monipuolistumiseen. <i>Yritystoiminta:</i> Yksityisen palvelutuotannon investointikiinnostus keskittyy pääasiassa Jyväskylään, vaikuttaa muun muassa palveluiden myöntämiseen, esimerkiksi yhteisölliseen asumiseen ei löydy asiakkaita maaseudulla - Mahdolliset kiinteistöjen remontointi- ja uusimistarpeet voivat lisätä maltillisesti rakennusalan ja kuntotutkimuksia tekevien yritysten palvelujen kysyntään.	- Vaikutus voi olla kuntien elinvoimaan tai alueen vetovoimatekijöihin muun muassa työpaikkojen vähentymisellä. - Kiinteistöjen ylläpito ja sopimukset muuttuvat sopimuskumppaneilla, kuntien vuokratulot pienenevät. Toisaalta kiinteistöomistajilla mahdollisuus tarjota kiinteistöä muiden palveluiden käyttöön. - Mahdollinen vaikutus tiettyjen alojen pienyrittäjiin (kampaaja, jalkahoitola, fysioterapia ym). - Monituottajamallilla voidaan vaikuttaa kumppanuuden kehittymiseen ja kuntien vetovoimaan.

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen - talousvaikutukset

3. Talousvaikutukset

NYKYTILANNE

Yleistä:

- x *Tehottomuus:* Yksiköihin tarvitaan ravitsemuspalvelut kaikkina päivinä, näiden tuottaminen pieniin yksiköihin on kallista.
- x Hallinnolliset kustannukset korkeat, koska kaikkiin yksiköihin tarvitaan palveluvastaava.
- x Yöhoito on kallista, yksi yövuoro maksaa vähintään 105,000 euroa/v (sitoo 2,5htv). Optimaalinen koko vähintään 30 asukasta.
- x Hajanainen palveluverkko tarkoittaa myös enemmän laitteita ja laitteiden kunnostuskuluja, myös leasing-sopimuksilla.
- x Hajautetussa palveluverkossa joudutaan tuottamaan samoja palveluita, joita voitaisiin tuottaa tiiviimmässä palveluverkossa pienemmällä henkilökuntamäärällä. Pienissä toimipisteissä kiinteät kustannukset ovat suuria työntekijää kohden.
- x Jos käyttöaste alhainen, lisää entisestään kustannuksia.
- x Tilanteen jatkuessa voidaan joutua turvautumaan vuokrahenkilöstöön, joka nostaa entisestään kustannuksia.

ESITYS

Kustannusvaikutus vuosisatasolla:

	Kustannusvaikutus yhteensä (vuosisatasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut
Yhteensä - Ikääntyneiden ympärivuorokautinen	5 852 700	1 024 000	623 800	4 120 900	84 000

Toiminnallisissa muutoksilla tavoitellaan palveluiden tehokkuuden parantamista ja siten pidemmällä aikavälillä kustannushyötyjä.

- ✓ Kustannushyötyjä muodostuu, kun raskaiden palveluiden osuutta (ml. ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen, laitospalvelut) saadaan pienennettyä ja ikääntyneet pärjäävät pidempään kevyempien palveluiden piirissä.
- ✓ Kustannussäästöjä muodostuu myös, kun pieniä huonokuntoisia yksiköitä poistetaan.
- ✓ Suuremmat yksiköt voivat johtaa suurempaan tehokkuuteen ja kustannusten alentumiseen, kun henkilöstöresursseja voidaan kohdentaa tehokkaammin ja tehdä toimivaa työnjakoa eri ammattiryhmien kesken. Sijaistamiskustannukset ja rekrytointikustannukset ovat pienemmät tiiviimmässä palveluverkossa.
- ✓ Myös laitteiden ja kaluston huolto-, käyttö- ja uusintakustannukset ovat alhaisemmat kokonaisuutena.
- ✓ Ravitsemuspalveluista poistuu pieniä yksiköitä, jolloin kustannukset pienentyvät. Myös siivouskustannuksiin käytetään vähemmän rahaa.

Toiminnallisten muutosten saavuttamiseen liittyy myös kustannuksia, kuten esimerkiksi:

- Palvelutarpeen arvioinnin ja ohjauksen edelleen kehittäminen
- Kotihoidon kehittäminen ja vahvistaminen
- Yhteisöllisen asumisen kehittäminen ja vahvistaminen
- Lyhytaikaishoidon kehittäminen
- Kuntoutus- ja arviointiyksiköiden kehittäminen
- Ennaltaehkäisevien palveluiden, kuten ikääntyneiden päivätoiminnan kehittäminen ja vahvistaminen

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen - vaikutukset henkilöstöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
4. Henkilöstövaikutukset 	- Ikäihmisten ympärivuorokautisen asumisen palveluiden järjestämistä ohjaa välittömän hoitotyön mitoitus (henkilöstön ja asiakkaiden välinen laskennallinen suhdeluku lakisääteisesti 0,60). Todellisuudessa suhdeluvun on oltava suurempi, jotta palvelutuotannossa pystytään huomioimaan mm. henkilöstön sairastapaukset ja lomat. Lisäksi välilliseen työhön tarvitaan noin 0,1-0,2 muu mitoitus, osassa yksiköitä ei välillistä työtä ole mikäli tuotannolliset tukipalvelut tuottavat tehtäviä. - x <i>Rekrytointi</i>: osaan toimipisteisiin on vaikea rekrytoida. - x Osaamisen näkökulmasta on riski, että henkilöstö voi itse siirtyä muihin työtehtäviin - x Jos rekrytoinneissa ei onnistuta, niin töissä olevien kasvava paine ja henkilöstön vaihtuvuus yksiköissä voi vaikuttaa mitä todennäköisimmin pitovoimaan negatiivisesti. - x <i>Johtaminen</i>: Historian saatossa syntynyt hajanainen verkosto on hankalasti johdettava osaamisen kehittämisen, laadun varmistamisen, toiminnan yhtenäistämisen ja rekrytoinnin suhteen	- Työtehtävät päättyvät lopetettavista yksiköistä, sekä työpaikat vähenevät yksiköistä, jotka muuttuvat yhteisöllisen asumisen yksiköiksi. Tarkoituksena on, että työntekijöille tarjotaan muita mahdollisia avoimia tehtäviä toisista yksiköistä, kotihoidosta tai toiselta vastuualueelta sosiaali- ja terveystalouksissa. Työmatkat voivat muutoksen vuoksi pidentyä. ✓ Myönteisinä henkilöstövaikutuksina voidaan arvioida, että suuremmat yksiköt helpottavat rekrytointia; henkilökunnan riittävyys paranee; asiakaspalvelu paranee ja osaamisen turvaaminen on helpompaa ja joustavampaa isommissa yksiköissä. Palvelun tasalaatuisuus paranee. Osa henkilöstöstä saattaa myös siirtyä työpaikkojen perässä asumaan lähemmäs uutta työtä, jolloin kuntien väestöpohja ja verotulot pienenevät.

Ikäntyneiden ympärivuorokautinen asuminen - vaikutukset ympäristöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
5. Ympäristövaikutukset 	• <i>Rakennukset:</i> Vanhojen, epätarkoituksenmukaisten tilojen ylläpito ei ole yhtä energiatehokasta kuin tarkoitukseltaan paremmin toimintaan sovitettut. Tilojen vajaakäyttö ei ole tehokasta. • Nykytilanteen jatkuessa ei merkittäviä muutoksia liikennemääriin.	✓ <i>Tehokkuus:</i> Palvelut tuotetaan palvelutarvetta vastaavasti ja resurssiviisaasti, tilojen käyttö tehostuu verrattuna nykytilanteeseen ✓ <i>Liikenne:</i> Tukipalvelujen väheneminen vaikuttaa vähentävästi liikennemääriin. • Ei merkittäviä muutoksia asiakkaiden liikkumiseen, vähäinen lisäävä vaikutus työntekijöiden liikkumiseen.

Ikäntyneiden ympärivuorokautinen asuminen - seutuvaikutukset

	NYKYTILANNE	ESITYS
6. Vaikutukset maaseutuun 	Vaikutukset maaseutuun • <i>Saatavuus:</i> Asumispaikkaa valitessa otetaan huomioon asukkaan ja omaisten toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen. Maaseudulla etäisyydet pidempiä. • <i>Kokemus arjen turvallisuudesta:</i> Arjen turvallisuuden kokema voi perustua paikallisen yksikön läsnäoloon, mutta toisaalta pienet maakunnan yksiköt ovat haavoittuvia rekrytoinnin epäonnistuessaa tai äkillisten poissaolojen tilanteissa.	• <i>Saavutettavuus:</i> Asumispaikkaa valitessa otetaan huomioon asukkaan ja omaisten toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen. Maaseudulla etäisyydet pidempiä ✓ <i>Haavoittuvien yksiköiden vaikutukset:</i> Pienet maakunnan yksiköt ovat haavoittuvia äkillisten poissaolojen tilanteissa, palveluverkkoesitys parantaa toimintavarmuutta.
7. Vaikutukset kaupunkiseutuihin 	- x Väestönkehitys suurinta Jyväskylässä ja lähialueilla, jossa jo nyt pisimmät jonot palveluun. Keskisellä alueella lähes puolet (80 asiakasta) on joutunut odottamaan paikkaa yli 90 vuorokautta. Muualla tarjolla paikkoja enemmän suhteessa väestöön. - x Suuri osa asiakkaista odottaa pääsyä ikäntyneiden ympärivuorokautisen palvelun piiriin palvelutarpeeseensa nähden epätarkoituksenmukaisen palvelun piirissä (esim. alueellinen osastotoiminta). Heidät voidaan joutua sijoittamaan myös kauemmas kotikunnasta.	• Väestönkehitys suurinta Jyväskylässä ja lähialueilla, jossa tällä hetkellä pisimmät jonot palveluun. Keskisellä alueella asiakkaat joutuvat odottamaan paikkaa lähes 90 vuorokautta. Muualla tarjolla paikkoja enemmän suhteessa väestöön. ✓ Paikkamäärää voidaan turvata myös ostopalveluilla, mutta talouden reunaehdot huomioiden. • Jonojen lyhentämiseen tarvitaan keskisellä alueella lisäksi muiden, ”kevyempien” palvelujen kehittämistä (yhteisöllinen asuminen, kotihoito jne).

4. Neuvolapalvelut

Neuvolapalvelut - vaikutukset ihmisiin

1. Vaikutukset ihmisiin

	NYKYTILANNE	ESITYS
	Saavutettavuus: saavutettavuus hyvä, neuvolapalveluita tarjotaan 35 toimipisteessä. • Kivijalkatoiminnan osuus 95%, kotiin vietävien palveluiden osuus 5% • Neuvola-chat • Keskitetty puhelinpalvelu Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu: ✓ Palveluverkko on kattava ja lähellä perheitä. ✓ Laajassa väestövastuumallissa sama terveydenhoitaja raskausajasta lapsen kouluikään asti – tavoitteena, että sama terveydenhoitaja raskausajasta lapsen kouluikään asti. Toteutuu pääsääntöisesti. ✓ Neuvolapalveluiden saatavuus on turvattu tasaisesti alueen kunnissa. ✓ Toiminnan laatu on hyvällä tasolla ja palvelut koetaan pääosin luotettaviksi sekä sujuviksi. ✓ Neuvolat ovat vakiintuneita ja tunnettuja osia paikallista palveluverkkoa, mikä tukee perheiden arjen ennakoitavuutta. - x Palveluiden saatavuus vaihtelee henkilöstöpulan vuoksi. Joissakin kunnissa ollut haasteita, erityisesti hyvinvointialueen reuna-alueilla. - x Lääkäripalveluiden saatavuus haastavaa. - x Loma-aikoina sulkua, haavoittuvuus yhden henkilöiden toimipisteissä (ei joka päivä toimintaa) reuna-alueilla. - x Tilahaasteita joissain toimipisteissä: sisäilmaongelmia ja tiloja, jotka eivät ole esteettömiä Kokemus hyvinvoinnista: ✓ Tuttu työntekijä lähellä olevassa neuvolassa voi lisätä lapsen ja nuoren turvallisuuden tunnetta ✓ Lapsiperheet ovat pääosin tyytyväisiä neuvolapalveluihin	Saavutettavuus: • Palveluverkko on tulevaisuudessakin tiheä. Palvelu tarjotaan kolmen neuvolan kohdalla toisesta neuvolan toimipisteestä käsin vuonna 2026 ja yhden neuvolan kohdalla vuonna 2027. Toimintamallimuutos koskee viittä neuvolaa vuonna 2026 ja kahta neuvolaa vuonna 2027. • Osalla perheistä asiointimatka pitenee, erityisesti Multialla, Kinnulassa ja Kuorevedellä. Etäisyyden muuttuminen voi olla haastavaa suurille lapsiperheille. Tämän kompensoimiseksi voidaan lisätä joustavuutta aukioloaikoihin, esimerkiksi tarjoamalla enemmän joustavia vastaanottoaikoja kuitenkin työturvallisuuskysymykset huomioiden. • Suuri osa vanhemmista hyödyntää digitaalisia palveluja ahkerasti. Etäpalveluiden lisääminen tuo uusia mahdollisuuksia ja joustavuutta asiointiin. Saatavuus, toimintavarmuus ja laatu: ✓ Jos toteutetaan neuvolatoimintaa isommissa yksiköissä, joissa mahdollisesti myös muita sote-alan ammattilaisia paikalla, se mahdollistaa uudenlaisia toimintatapoja ja pitkällä aikavälillä edistää lasten ja perheiden hyvinvointia - Jos isommat yksiköt ja vastuut jakautuvat tasaisemmin, on mahdollista kehittää asiakkaille yksilöllisempiä palveluja. ✓ Jos isompia neuvolayksiköitä, toimintatavat yhdenmukaisempia ja hyvätasoinen tutkimusvälineistö paremmin useampien asiakkaiden saavutettavissa ✓ Neuvolatoiminnan järjestäminen koulujen tiloissa tai muiden lapsiperheiden palvelujen kanssa saman katon alla vähentää palvelujen pirstaleisuutta ja helpottaa perheiden asiointia. ✓ Neuvolapalvelut integroituvat perhekeskuspalveluihin ja/tai sote-asemiin. Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus pysyvät tältä osin ennallaan. Monialaisen yhteistyön myötä voidaan vastata paremmin perheiden palvelutarpeeseen varhaisessa vaiheessa. ✓ Asianmukaiset tilat parantavat palvelun laatua ✓ Palveluiden saatavuus on turvattu ympäri vuoden (myös loma-aikoina). Haavoittuvuus vähenee. ✓ Neuvola-chatin laajentuminen, palveluiden saavutettavuus paranee ✓ Palveluiden laatu yhdenmukaisempaa kaikissa toimipisteissä ✓ Digitaalisten neuvolapalveluiden lisääminen fyysisten palveluiden tueksi mahdollistaa ajasta riippumattomat yhteydenotot ja tuen.

Neuvolapalvelut - vaikutukset elinvoimaan

2. Vaikutukset hyvinvointialueen/ kuntien elinvoimaan

NYKYTILANNE	ESITYS
✓ Neuvolapalvelut tukevat alueiden vetovoimaa lapsiperheiden silmissä. Kun arjen palvelut ovat saavutettavissa, tämä vahvistaa alueiden mahdollisuuksia säilyttää väestöpohjaa. ✓ Neuvolatoiminta tukee perheiden hyvinvointia ja vanhemmuutta varhaisessa vaiheessa, mikä ehkäisee raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarvetta (esim. lastensuojelu). Tämä ennaltaehkäisevä rooli vaikuttaa välillisesti alueen elinvoimaan vähentämällä sosiaalisten ongelmien kasautumista ja parantamalla lapsiperheiden elämänlaatua.	✓ Neuvolaverkko kytkeytyy tiiviimmin muihin lapsiperhepalveluihin (esim. kouluterveydenhuolto, perheneuvola, perhekeskus). Tämä mahdollistaa monialaisen yhteistyön kunnissa ja järjestöjen kanssa, mikä luo yhteisiä tilaratkaisuja ja vahvistaa paikallista toimeliaisuutta. Uudet perhekeskukset ja niiden palvelut toimivat myös yhteisöjen kokoontumispaikkoina, mikä vahvistaa sosiaalista pääomaa ja paikallista elinvoimaa ✓ Neuvolapalvelua toteutetaan tarvittaessa monialaisesti ja kehitetään yhteisiä toimintamalleja (esim. yhteiset kotikäynnit muiden toimijoiden kanssa)

Neuvolapalvelut - talousvaikutukset

	NYKYTILANNE	ESITYS												
3. Talousvaikutukset		Kustannusvaikutus vuositasolla: <table><tr><th></th><th>Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)</th><th>Tilakustannukset</th><th>Tukipalvelut</th><th>Henkilöstö</th><th>Muut</th></tr><tr><td>Neuvolat yhteensä</td><td>161 836</td><td>124 616</td><td>8 420</td><td>23 000</td><td>5 800</td></tr></table> Toiminnallisissa muutoksilla tavoitellaan palveluiden tehokkuuden parantamista ja siten pidemmällä aikavälillä kustannushyötyjä. Muutokset mahdollistaa paremman resurssin käytön (työntekijöiden poissaolot, asiakasaikojen peruuntumiset) ja vähentää matkustamiseen menevää aikaa ja matkakuluja.		Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut	Neuvolat yhteensä	161 836	124 616	8 420	23 000	5 800
	Kustannusvaikutus yhteensä (vuositasolla)	Tilakustannukset	Tukipalvelut	Henkilöstö	Muut									
Neuvolat yhteensä	161 836	124 616	8 420	23 000	5 800									

Neuvolapalvelut - vaikutukset henkilöstöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
4. Henkilöstövaikutukset 	- x Pienille paikkakunnille rekrytointi on haasteellista - x Pienissä neuvoloissa yksin tehtävää työtä paljon - x Työaikaa kuluu matkustamiseen toimipisteiden välillä (erityisesti pohjoisessa Keski-Suomessa) - x Pienet yksiköt haavoittuvaisia (suunnittelemattomat ja suunnitelmalliset poissaolot ja niiden sijaistaminen) - x Pienissä yksiköissä resurssin käyttöä vaikeampi saada optimoitua (esim. asiakkaiden pois jäänti varatulta ajalta, lääkehävikki) - x Pienissä yksiköissä työturvallisuus heikompaa - x Työntekijöiden osaamisen taso ja palveluiden tasalaatuisuus riskinä pienissä yksiköissä	✓ Isompaan yksikköön helpompi saada rekrytoitua työntekijöitä. Ammattilaisilla laajempi tukiverkko ympärillä toisista ammattilaisista ✓ Moniammatillisuus lisääntyy - Isossa yksikössä lääkäri aina läsnä; potilasturvallisuus, henkilökunnan tuki ✓ Yhteiskehittäminen voi lisääntyä - Henkilöstö pääsee osalliseksi enemmän erilaisin tehtäviin ✓ Työntekijöiden osaaminen ja palveluiden tasalaatuisuus pystytään paremmin turvaamaan ✓ Moniammatillisuus parantaa palveluiden laatua ja parantaa työntekijöiden työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Sijaisjärjestelyt helpottuvat • Konnevesi (60% htv), Kivijärvi (60% htv) lakkaa • Henkilöstön kohdentaminen eri alueille väestömuutosten myötä vaikuttaa henkilöstön työpisteiden vaihtumiseen

Neuvolapalvelut - vaikutukset ympäristöön

	NYKYTILANNE	ESITYS
5. Ympäristövaikutukset 	- x Paljon vanhoja epätarkoituksenmukaisia tiloja, jotka eivät ole esteettömiä ja jotka eivät energiatehokkaita - x Neuvolapalveluiden ympäristövaikutukset liittyvät eniten energiankulutukseen, liikkumiseen ja jätehuoltoon, kun taas seutuvaikutukset näkyvät vahvasti perheiden hyvinvoinnissa, alueellisessa tasa-arvossa ja paikallistalouden tukemisessa. • Neuvolapalveluilla on suhteellisen pieni mutta monimuotoinen ympäristöjalanjälki. Vaikutuksia syntyy erityisesti seuraavista: • Tilat ja energiankulutus: Neuvolat toimivat yleensä terveysasemien yhteydessä. Sähkön ja lämmön käyttö sekä vedenkulutus ovat keskeisiä ympäristövaikutuksia. Energiatehokkuus ja uusiutuvien energialähteiden käyttö voivat pienentää tätä jalanjälkeä • Liikkuminen ja kuljetukset: suurin yksittäinen vaikutus tulee usein asiakkaiden ja työntekijöiden liikkumisesta. Henkilöautoliikenne tuottaa päästöjä, erityisesti haja-asutusalueilla, joissa joukkoliikennevaihtoehtoja on vähemmän. Digipalvelut ja etäohjaus voivat vähentää liikkumistarvetta. • Materiaalien ja tarvikkeiden käyttö: Neuvoloissa käytetään kertakäyttöisiä tutkimusvälineitä (esim. käsiin, näytteenottovälineet), rokotteita ja laboratoriotarvikkeita. Näistä syntyy sekä sekajätettä että ongelmajätettä (esim. neulat ja muut terveydenhuollon vaaralliset jätteet). Jätehuollon asianmukaisella järjestämisellä on merkitystä ympäristövaikutusten hallinnassa. • Lääke- ja rokotejäämät: Rokotteiden ja muiden lääkkeiden valmistus, kuljetus ja hävittäminen liittyvät globaaleihin ympäristövaikutuksiin, mm. hiilidioksidipäästöihin ja resurssien käyttöön.	✓ Digitaalisten neuvolapalveluiden lisääminen fyysisten palveluiden tueksi mahdollistaa ajasta riippumattomat yhteydenotot ja tuen. ✓ Tilojen käyttö tehostuu verrattuna nykytilanteeseen. ✓ Tukipalveluiden liikkuminen vähentää liikennettä. - x Osalla neuvolapalveluiden asiakkaista liikkuminen lisääntyy.

Neuvolapalvelut - seutuvaikutukset

	NYKYTILANNE	ESITYS
6. Vaikutukset maaseutuun 	- Lapsimäärä vähentynyt ja vähenee merkittävästi pohjoisen kuntien alueilla ja läntisellä alueella: erityisesti Jämsä, Petäjävesi, Multia. - Neuvolatoiminta on alueellisesti merkittävä: - Terveys ja hyvinvointi: Neuvola tukee lasten, vanhempien ja perheiden hyvinvointia. Pitkällä aikavälillä tämä vahvistaa alueen väestön terveyttä ja vähentää erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalveluiden kuormitusta. - Sosiaalinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Neuvolapalvelut tarjoavat maksuttomia ennaltaehkäiseviä palveluita kaikille, mikä tasaa hyvinvointieroja seudulla. Tämä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kestävyyttä - Alueellinen saavutettavuus: Jos neuvolapalvelut keskittyvät suuriin keskuksiin, se voi heikentää haja-asutusalueiden saavutettavuutta. Tämä voi lisätä liikkumisen tarvetta ja siten sekä ympäristö- että sosiaalivaikutuksia. Toisaalta lähipalvelut tai liikkuvat neuvolat tukevat tasa-arvoista saatavuutta. - Paikallistalous: Neuvolat työllistävät terveydenhoitajia, lääkäreitä ja muuta henkilöstöä, mikä luo vakautta ja osaamista alueelle. Lisäksi ne tukevat perheiden pysyvyyttä ja houkuttelevat muuttajia, mikä vahvistaa seudun elinvoimaa.	Neuvolapalvelut toteutuvat seudullisina palveluina perustuen lapsimääriin ja laajuudeltaan toimiviin toimintayksiköihin. Alueellisia ratkaisuja tarjotaan tarvittaessa neuvolapalveluja palvelupäivinä.
7. Vaikutukset kaupunkiseutuihin 	- Lasten ja nuorten määrä ei laske Jyväskylässä ja Muuramessa - Terveys ja hyvinvointi: Neuvola tukee lasten, vanhempien ja perheiden hyvinvointia. Pitkällä aikavälillä tämä vahvistaa alueen väestön terveyttä ja vähentää erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalveluiden kuormitusta. - Sosiaalinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Neuvolapalvelut tarjoavat maksuttomia ennaltaehkäiseviä palveluita kaikille, mikä tasaa hyvinvointieroja seudulla. Tämä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kestävyyttä - Paikallistalous: Neuvolat työllistävät terveydenhoitajia, lääkäreitä ja muuta henkilöstöä, mikä luo vakautta ja osaamista alueelle. Lisäksi ne tukevat perheiden pysyvyyttä ja houkuttelevat muuttajia, mikä vahvistaa seudun elinvoimaa.	Neuvolapalvelut toteutuvat pääosin lähipalveluina perustuen lapsimääriin ja laajuudeltaan toimiviin toimintayksiköihin.

Kiitos

www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyvääarkikaikille